REVÂNÎ DÎVÂNI

DÎBÂCE

Hamd-i nâ-mahdûd ve senâ-yı nâ-ma'dûd Hazret-i 'İzzete ki mübdi'-i mâhiyyât ve muhteri'-i 'akl ü hayâtdur celle celâlehu ve 'amme nevâlehu

Beyt
İrişmez 'akl-ı kâsil hikmetine
Yetişmez kimse anun kudretine

Nesr

Zihî Hâlik ki zümre-i insânı eşref-i mahlûkât idüp 'akl-ı reh-nümâyı ve fikr-i cihân-ârâyı zihn-i selîm ve tab'-ı müstakîm ile nutk-ı fasîh ve kelâm-ı sahîh erzânî görüp *ve fazzalnâhüm 'alâ kesîrin mimmen halaknâ tafzîlâ* şerefiyle müşerref ve muğtenem buyurdı.

Beyt
Dilâ 'âciz durur medhinde idrâk
Kaçan medh ide anı bir avuç hâk

Nesr

Zihî Kâdir ki fesâhat meydânının çâbük-süvârlarına niyâm-ı dehândan tîğ-i âbdâr-ı zebân virüp mülk-i nazm u nesri anlara musahhar itdi.

Beyt
Ne ulu pâdişâh olur o Sübhân
Kim anun bir kulıdur Mısra sultân

Nesr

Zihî Mütekellim ki belâğat şekeristânının tûtîlerin âyîne-i efkâr ile gûyâ idüp şekkerîn güftâr itdi.

Beyt
Zebân bir tûti-i şîrîn-sühandur
Dil âyîne kafes ana dehendür

Nesr

Zihî Kâşif ki gayb mestûrelerinün perde-güşâlığın dest-i ilhâmla âsân idüp müşâhedesin dîde-i idrâk-i dûr-bîne müyesser kıldı

Beyt
Kamer hüsnini kılmışdur müretteb
Hilâli ana itmiş tavk-ı gabgab

Nesr

Zihî 'Alîm ki debîristân-ı 'irfânda ta'lîm ü irşâdla pîr-i 'aklı tıfl-ı nev-âmûz kılup havâtır-ı insânı ki hulâsa-i âferîneşdür gülistân-ı fazl u dâniş kıldı ve hezâr destân-ı zebânı bostân-serâ-yı dehânda hamd ü senâsıyla gûyâ idüp i'zân-ı beyânda dâstân-ı **[2a]** *fetebâreke'llâhü ahsenü'l-hâlikîn* okundı

Beyt
Kudreti kasrı içinde çarh bir kâşânedür
‘Akl-ı kâmil ‘ilmi içre tıfl-ı mekteb-hânedür

Nesr
Zihî Rahîm ki istihkâm-ı esâs-ı mülk ü millet ve esbâb-ı farz u sünnet içün enbiyâ vü rüsüle şem’-i nübüvvet ve çerâğ-ı risâlet müyesser idüp envâr-ı irşâdlarıyla güm-râhân-ı bâdiye-i dalâlet ve peyrevân-ı kârbân-ı zulemât-ı cehâlete delîl oldılar husûsâ hâce-i ‘âlem ve muktedâ-yı evlâd-ı âdem ‘andelîb-i gülistân *ve mâ yentiku ‘ani’l-hevâ* ve tûtî-i şekkeristân Muhammed Mustafâ *(salla’llâhu ‘aleyhi ve sellem) ve ‘alâ âlihi mâdâmeti’l-arzı ve’s-semâ*

Mesnevî
Habîb-i Hak mu’în-i halk-ı ‘âlem
Güzîn-i enbiyâ vü fahr-ı âdem

Mu’anber ¢açları anun şeb-i kadr
Münevver ruhları anun meh-i bedr

Degüldür keh-keşân germ olup eflâk
Anun şevkından itmiş yakasın çâk

Riyâzetde ana olmağa hem-reng
Komış Hâtem kuşağı içine seng

Serâyı menzil-i Rûhu’l-Emîndür
Vücûdı rahmeten li’l-’âlemîndür

İki ‘âlemde oldur kurratü’l-’ayn
Tufeylî kaşlarınun kâbe kavseyn

Serîr-i ‘arşa na’leyni durur tâc
Emîn-i vahy ü sâhib- sırr-ı mi’râc

Cihân kim teşnelikden ola bî-tâb
Akıda lüle-i sîmînleri âb

Ne mu’cîzdür o sîmîn hâmeye bak
Ki mâhun nâhunında eyledi şak

Gönül yok mu’cizâtına nihâyet
Anun na’tında olmaz söze gâyet

[2b] Odur çün Hak yanında zât-ı ekrem
Gerek söz muhtasar vallâhi a’lem
Nesr
Zihî Müdebbir te’kîd-i umûr-ı mesâlih-i ‘âlem ve te’yîd-i mühimmât-ı benî âdem içün mülûk-ı dîn-dâr ve selâtin-i zevi’l-iktidârı ki tâc-ı ibtihâc-ı *es-sultânü zıllı’llâh* ile mu’allâ ve ser-efrâz ve hil’at-ı rif’at *ve uli’l-emri minküm* ile muhallâ ve mümtâz idüp

semâ-yı devletlerinde âfitâb-ı ‘adl seyyâr ve felek-i haşmetlerinde kamervâr devvâr olup ‘âlem sâye-i himâyetlerinde âsûde-hâl ve halk kenef-i ‘âtıfetlerinde müreffehü’l-ahvâl olmışlardur siyyemâ hazret-i saltanat-penâhî ve hilâfet-i destgâhî ki sahîfe-i hâtır-ı şerîfleri mahall-i nukûş-ı hakâyık ve levh-i zamîr-i münîrleri muhît-i envâr-ı dekâyık ve deryâ-yı tab’-ı gevher-efşânları mahzen-i esrâr-ı İlâhî ve zihn-i vekkâd-ı dür-efşânları mevrid-i letâyif-i nâ-mütenâhîdür dâyimâ ‘ahd-i şerîfinde ‘ukûd-ı şer’ muntazam ve her dem cünûd-ı fısk münhezem

Beyt
Gıbta eyler tâ’atınun yirine dârü’s-selâm
Zühdi sahrâsı olupdur menzil-i Rûhu’l-Emîn

Nesr
Bir gerdûn-iktidârdur ki âfitâb-ı ‘âlem-tâb hükm-i satvetine tuğrâ-yı şehriyârî ve bir refî’-mikdârdur ki felek-i pür encüm defter-i ‘azîmetine cild-i sadefkârîdür

Beyt
Hey ne ‘âlî şâh olur ol husrev-i ‘âlî-cenâb
K’işiginde altun üsküflü kulıdur âfitâb

Nesr
Es-sultân ibnü’s-sultân ibnü’s-sultân es-sultân Selîm Hân bin Sultân Bâyezîd bin Mehemmed Hân bin Murâd Hân *Halleda’llâhü mülkehu ve saltanatahu ilâ ebedi’d-duhûri ve’l-ezmân* un eyyâm-ı hümâyûn ve rûzgâr-ı meymûnlarında ehl-i ‘ilme ziyâde ‘izzet ve sâhib-i fazla tamâm-ı rağbet olup şi’r ü inşâ ve nazm-ı dil-güşâya iltifât-ı şâhâne ve i’tibârât-ı pâdişâhâne olunurdı **[3a]** ol cihetden erbâb-ı karâyih-i selîm ve ashâb-ı tabâyi’-i müstakîm ğavvâslıklar idüp fikr deryâsından çıkardukları dürr-i şâhvârdan söz ‘arûsına güşvâr iderlerdi ve suhanverân-ı cihân ve nükte-perdâzân-ı zamân sarrâflıklar idüp me’âdin-i mekâlden cevâhir-i hayâl getürüp ebkâr-ı efkârun sâ’idlerine mücevher sivârlar düzerlerdi. Her gâh muhadderât-ı tabî’at ve ‘arâyis-i efkâr serâ-perde-i belâğat ve tütuk-i fesâhatdan kilk-i hayâl-i dakîk ve hülel-i me’ânî-i rakîk ile muhallâ ve müzeyyen kılınup manzara-i tâk-ı temâşâgâhdan cilveler idüp hüsn-i behçet-i dil-güşâ ve cemâl-i cihân-ârâ ile ‘uşşâkı hayrân ve üftâdeleri ser-gerdân iderlerdi

Beyt
Yüri ‘âşık nazar eyle bu kasr-ı gülşen-ârâya
Güzeller seyrin istersen gel imdi sen temâşâya
Nesr
Ve ebkâr-ı efkâr miskîn kabâlar geyüp Meryemâsâ cilvegâh-ı ‘izz ü nâz ve gül-geşt-i i’zâzda hırâmân ve gâh şâhid-i eş’âr müzellef mahbûblar gibi ma’nâ-yı rengîni zînet-i rûhsâr idinüp seyrângâh-ı havâtırda sadr-nişîn olmışlardı

Nazm
Ne nâzükdür bu zîbâ dil-rübâlar
Tonanmışlar geyüp rengîn kabâlar

Bularun hüsni çavlanmış ırakdan
Ki ‘âlem halkı ‘âşıkdur kulakdan

Nesr

İdrâk mehâfilinün sadr-nişînleri ve iz'ân mecâmi'inün pâk ü güzînleri bunlarun hüsn ü cemâline hayrân ve nâz u kirişmelerine vâlih ü ser-gerdân olmışlardı.

Beyt

Hâllerdür söz 'arûsınun yüzinde zeyn içün
Noktalar sanman ki düşmişdür hat-ı eş'ârda

Nesr

Şevk meyhânesinün bâde-nûşları ve zevk hum-hânesinün mey-fûrûşları sebû-yı eş'âr ve kurâbe-i güftârdan müdâm şarâb-ı hayâl ile def'-i melâl iderlerdi

[3b] Beyt

Ne sâğardur k'anun yok inkisârı
Ne meydür ol k'anun olmaz humârı

Nesr

Kelâm bâğınun bülbül-i gûyâları ve nazm gülistânınun mürg-ı hoş-nevâları gülbün-i gülistân-ı 'ibârât ve gonce-i bahâristân-ı isti'ârâtdan sühan-sâz ve nağme-perdâz olmışlardı.

Beyt

Ne gülşendür k'anun yokdur hazânı
Ne güldür ol k'anun çokdur zamânı

Nesr

Sahâyif-i evrâk-ı havâtır-ı dânâyân ve defâtir-i eczâ-ı zemâyir-i gazel-serâyân nazm-ı dil-güşâ ile mektûb ve muhaşşâ olmışdı.

Beyt

Okunan meclisler içre şi'r-i gevherbârdur
Her gönül gûyâ ki bir mecmû'a-i eş'ârdur

Nesr

Ol sebebden nakkâş-ı nakş-bend-i eş'âr ve ressâm-ı beyt-i âbdâr ki nakşında Mânî hayrân ve resminde Erjeng ser-gerdândur ya'nî girih-güşâ-yı fikr-i 'amîk ve şemme-güdâz-ı zamîr-i dakîk nakş-ı nigâr ile her matla'ı gayret-i huld-i berîn ve her beyti reşk-i nigâr-hâne-i Çîn kılmışdı

Beyt

Beytümün her kim nazar itse içine taşına
Dir hezârân âferîn tahsîn anun nakkâşına

Nesr

Tûtî-i hâme-i dü-zebân ve bülbül-i gülistân-ı beyân gulgule-i 'ışk-engîz ve velvele-i şevk-âmîzi bu kafes-i âbnûs-ı eflâk ve bu gülşen-i zümürridîn-i hâk üzre salup âvâze-i şi'r-i bülend-pâye ve sadâ-yı nazm-ı refî'-pîrâyeden mesâmî-i gûşe-nişînân-ı kûy-ı mahabbet ve gûş-ı hûş-ı mücâvirân-ı şehr-i meveddet memlû' olup nagamât-ı 'ışk ve terennümât-ı 'âşık ile tâs-ı felek pür-tanîn idi.

Beyt
Felek bir çengidür sözdür sadâsı
Ne rağbet çenge olmasa nevâsı

Nesr
Cihân sarrâfları nazm cevherine tâlib ve devrân h*â*celeri metâ'-ı şi'rüme râğıb **[4a]** olup dâyim tertîb-i dîvân ve her dem tahrîr-i eş'âr-ı perîşân olmağa hüsn-i ikdâm ve kemâl-i ihtimâm gösterürlerdi ekseriyyâ mahbûblar nâme-i eş'ârumı gonca-i zanbak gibi ârâyiş-i destâr ve 'âşıklar tomâr-ı güftâruma hamâyil gibi i'tibâr iderlerdi ammâ hâtır-ı fâtırda ol niyyet ve zamîr-i kâsırda ol 'azîmet yoğ idi kim düşen eş'âr ve vâki'olan güftâr sevâddan beyâza götürüleydi ekser düşen kasâyid memdûha vâsıl olmağ içün tahrîr ve sâdır olan eş'âr cânânelere irsâl olmağ içün tastîr olunurdı ittifâk şol eyyâmda ki dil-i âşüfte-hâl ü perîşân-ahvâl mücâvir-i Ka'be-i kûy-ı yâr ve zâ'ir-i harem-hâne-i dildâr olmakdan ferâğat eyleyüp 'azm-i Beytu'llâh ve sefer-i Ka'be-i şerîfe-i *şerrefallâh*a niyyet ve 'azîmet göstermiş idi

Mesnevî
Nedür ol şân-ı a'zam zât-ı ekrem
Ki olupdur ziyâretgâh-ı 'âlem

Ne zâhiddür ki olmışdur siyeh-pûş
Gören anı ider deryâ gibi cûş

'arûs-ı dehr anunla buldı zîver
'İzârında budur hâl-i mu'anber

Cihânda 'izzeti çok kadri 'âlî
Cemâlin görmege 'âlem safâlı

Hilâl olmışdur ana halka-i der
Kapusında güneş bir şemse-i zer

Nesr
Ashâb-ı pür-safâ ve ahbâb-ı bî-riyâ bu bende-i hakîr ve bu 'abd-i fakîri muhibb-nüvâzlık eyleyüp müsâferet içün gûşe-i gülzâr ve ziyâfet içün bir dil-güşâ merğzâra da'vet eyleyüp ezhâr-ı nev-bahâr-ı pür-sürûrdan "*nûrun 'alâ nûr*" sırrı zuhûr bulmışdı ve sünbülzâr Ka'be-i gülzâra perdedâr olup menâr-ı şâhdan belâbil mü'ezzinân-ı hûb-âvâz gibi ser-âğâz idüp dil-i mukîmân u hâtır-ı mu'tekifân sadâ-yı dil-güşâ ve nevâ-yı cân-fezâsından mesrûr u şâdân olmışlardı lâlezâr Minye bâzârı gibi 'akîk-i rengîn ve mercân-ı semînden zîb ü zînet bulmışdı Mısra gülzâr u Nîle cûybâr ve Şâma benefşezâr benzeyüp kulûb-ı ashâb ve havâtır-ı ahbâb bu temâşâdan mesrûr ve bu seyrândan pür-huzûr olup ebyât ü eş'âr okunmağa iş'âr olundı ittifâk sohbetde şârib-i şarâb-ı cennet ve 'ayyâş-ı bezmgâh-ı mağfîret mağfûr u merhûm-ı girâmî Hazret-i Mevlânâ Câmî *nevverâllâhü merkadehu* nun dîvân-ı tamâmı bulunup yârân tefe''ül itdükden sonra bendeye bu matla'-ı şîrîn-makâl hasb-ı hâl vâki' oldı

Beyt
Key büved yâ Rab ki rû der Yesrib ü Bathâ künem
Geh be Mekke menzil ü gâh Medîne câ künem

Nesr

Yârân bu sırra hayrân kalup *bi-'avnillâhi'l-meliki'l-Mennân* bu sefer-i sa'âdet-encâm ve bu müsâferet-i 'izzet-fercâm ki fi'l-hakîka 'inâyet-i İlâhî ve himâyet-i nâ-mütenâhîdür sizlere ve cemî'i karındaşlar[a] müyesser ü mukadder olmış ola ki mutâbık-ı niyyet ve muvâfık-ı 'azimet vâki' oldı diyü kerâmete haml itdiler *Allâhümme yessir* recâ-yı vâcibi du'â-yı vird-i zebân ve zikr-i lisân kılındı yârân dahı muhlislerin bu şevkden pür-sürûr görüp yine ikdâm u ibrâm gösterdiler ki perîşân sözlerüm tahrîr ve nâ-merbût kelimâtum tastîr olına

Mesnevî
Şu denlü eyledi ibrâmı yârân
Ki oldum ben bu işde mest ü hayrân

Gönül gerçi degüldür buna kâdir
Dilemez bunı kim incine hâtır

Kişi kurtulmak olur bendelikden
Velî kurtulımaz şermendelikden

Nesr

Bu hakîr dahı anlarun cevâbında bu emre imtisâl olunurdı lîk siz sâhib-kemâllerün **[5a]** nazarında hemân Mısra şekker ve 'Adene gevher ve Hinde 'anber ve Hotene misk-i ezfer ve Yemene 'akîk-i kıymetvâr ve Bedehşâna la'l-i âbdâr iltemek gibidür bunun gibi ticâretden kişiye ne fâyide dinildükde anlar dahı ziyâde lutf-ı kabûl gösterüp cevher kıymetden ve kumâş bahâdan kalmaz bu 'özr degüldür belki ta'allüldür *inşâallahü'l-emr* mülâkat müyesser olınca yârâna eglencedür diyü yine ibrâm-ı bî-nihâye ve ikdâm-ı bî-ğâye gösterdiler öyle olsa *el-ibrâmu muhassılı'l-merâm* muktezâsınca anlarun hâtır-ı 'âtırları ki mi'yâr-ı nakd-i kelâmdur muhâlefete mecâl olmayup 'ışk zencîrinün esîri ve derd ü mihnet esrârınun habîri Revânî-i bî-karâr ve âşüfte vü zâr *İntakallâhü bi'l-hakkı ve's-sevâbi ve hallasahü'ani's su'âli ve'l-cevâb*

Mesnevî
Gel ey şûrîde dil ma'zûr oldun
Bu işde çünki sen me'mûr oldun

Basîret ehli anladı çü hâlün
Dahı kalmadı hîç 'özre mecâlün

Ele al hâmeyi göster me'ânî
Müzeyyen kıl yine silk-i beyânı

Nesr

'Âşıklık zamânında 'ışk vâsıtası şeydâlık 'âleminde şevk vesîlesi vuslat eyyâmında mahabbet muktezâsı firâk günlerinde fürkat iktizâsı bahâr mevsiminde sohbet germiyyeti mahbûblar meclisinde şarâb keyfiyyeti cânâneler ibrâmı ve 'âşıklar ikdâmı ve fuzalâ musâhebeti ve 'ukalâ iltifâtı ehl-i diller rağbeti ve tâlibler minneti ile didügi ebyât ve eş'âr ki her birinün latîf me'ânîsi câm-ı nazma şarâb-ı rengîn ve şîrîn hayâlâtı bezm-i safâda nukl-i şekkerîn olup mu'âşirân-ı **[5b]** meclis-i zevk bu mey-hânenün

bâdecisi ve harîfân-ı bezm-i şevk bu kâşânenün sebû-keşi olmışlardı kalem-i i'tizâr ve hâme-i inkisârla bu evrâka tahrîre ikdâm ve bu eczâya tastîre ihtimâm gösterdi.

Mesnevî
Gel ey cûyende-i esrâr-ı ma'nî
Gel ey gûyende-i güftâr-ı ma'nî

Gel ey gevher-fürûş-ı nazm u inşâ
Gel ey cevher-fürûş-ı şi'r-i garrâ

Gel ey nakkâş-ı tasvîr-i hayâlât
Gel ey ressâm-ı tahrîr-i makâlât

Hat u ma'nîden istersen işâret
Bu ebyâtum yeter sana beşâret

Hayâl-i nazm-ı garrâ hatt-ı dil-keş
Görinür gözlere beyt-i münakkaş

Hatı beytün ten-i insâna benzer
Hayâl anun içinde câna benzer

Me'ânîdür hat-ı eş'âr içinde
Açılmış tâze güller hâr içinde

Sevâd-ı nazmdur san sahn-ı cennet
Terâzû vezndür ma'nî kıyâmet

Hayâl-i beyt kasr-ı kâmrânî
İki mısra'dur iki nerdübânı

Hat u ma'nî ki itmiş âşinâlık
Gice şem'ile bulmış rûşenâlık

Anunçün dir görüp yâr-ı suhandân
Bulut içindedür san mâh-ı tâbân

Hümâ olmak gerek ma'nînün adı
Ki beyt olmış durur iki kanadı

Yahod nazmum 'arûsı hat yirine
Takınmış zînet içün 'anberîne

Ne zîbâdur gör ol sâhib-cemâli
Ki hatt u nokta olmış zülf ü hâli

Bu nice ma'ni nice hatta benzer
Hemân bir kaşı gözi kara dil-ber

Ya 'âşıkdur yine bir meh-likâya

Ki gönlegin boyamışdur karaya

Güzel ma'nâyile hatt-ı dil-âvîz
Turur Gülgûn ile bir yirde Şebdîz

Zihî hatt u zihî ma'nâ-yı rûşen
Sanasın pehlevândur geydi cevşen

Hayâlün gûşe-i hatdur turağı
Olurmış mîşeler arslan yatağı

Bu nice sayd olur buna ne tedbîr
Bu arslana gerekdür iki zincir

Nesr

İlâhî bu gül-deste-i tarâvet-bahşâ-yı çemen-i mahabbet ve bu nahl-i zerâfet-efzâ-yı gülşen-i hayret mahbûblar bezminün ârâyişi ve 'âşıklar meclisünün âsâyişi olup **[6a]** 'anâdil-i şevk ve belâbil-i zevk temâşâsından hayrân ve bûy-ı dil-âvîzinden ser-gerdân olup âsâyiş-i cân hasta ve küşâyiş-i hâtır beste ola

Beyt

Bu bâğbân-ı tab'uma sad âferîn kim
Virdi cihâna nazmum ile râygân gül

Nesr

Ve mercûdur ki bu lâlezâr-ı hayâl ve sebzezâr-ı makâl seyrângâh-ı havâtır-ı sâhib-kemâl ve temâşâgâh-ı zemâyir-i ehl-i hâl olup tab'-ı âbdâr ve zihn-i cûybârlarından nadret-i tâze ve hadret-i bî-endâze hâsıl eyleyeler

Beyt

Gülzâr-ı tab'umun dirüben tâze güllerin
Bir nahl bağladum k'ola 'âlemde yâdigâr

Nesr

Ve mütevakka'dur ki bu reşehât-ı kilk-i 'anber-bâr ve nefehât-i hâme-i sihr-âsâr nesîm-i gülzâr ve hevâ-yı ezhâr-ı nev-bahâr gibi cân-fezâ ve rûh-perver ve dil-güşâ ve safâ-güster olup halk-i 'âlem hevâdârı olmağla kadr u i'tibâr bula

Beyt

Yazmadan eş'ârumı olmış durur hayrân kalem
Bu perîşân sözlerümden oldı ser-gerdân kalem

Nesr

Ve meseldür ki erbâb-ı nazar ve ashâb-ı basar bu evrâk-ı muhattata ve bu eczâ-yı muhabbataya dîde-i kabûl ile nâzır olup hatâsın ıslâh buyurmağıla 'uyûbın sâtir olalar.

Mesnevî

Gönül çekme sözünden infi'âli
Bilür ehl-i dil olanlar bu hâli

Hatâsuz olmaz imiş hîç güftâr
Olurmış bir gülün yanında bin hâr

Kıt'a

Revânî bu nice dîvânelikdür
Ki dîvân yazmağa ikdâm idersin

Elüne câm alup ser-hoşlanursın
Hemân sen kendüni bed-nâm idersin

Mesnevî

İlâhî senden irmezse 'inâyet
Bu işde eylemez 'aklum kifâyet

Beni sen şermsâr itme İlâhî
Ki sığındum sana ben yâ İlâhî

2. TEVHİD

1

Kasîde ender Tevhîd-i Bârî Te'âlâ

. - . - / . . - - / . - . - / . . -
Cilâ-yı kalb-i cihân lâ-ilâhe illa'llâh
Safâ-yı behcet-i cân lâ-ilâhe illa'llâh

Lisân-ı hâl ile söyler rumûz-ı vahdetden
Kaçan ki aça dehân lâ-ilâhe illa'llâh

3 Felekden itdi yüce bârgâhınun çetrin
Ne yirde tutdı mekân lâ-ilâhe illa'llâh

Ne denlü var ise esrâr-ı 'âlem-i gaybî
Cihânda itdi 'ayân lâ-ilâhe illa'llâh

Ne hoş çıkardı mu'ammâ-yı beyt-i dünyâyı
Lüğaz-güşâ-yı cihân lâ-ilâhe illa'llâh

6 İçürdi âb-ı zülâl-i bekâyı teşnelere
Ne yirde k'oldı revân lâ-ilâhe illa'llâh

Safâ-yı meclis-i kurb u cemâl-i şâhid-i kuds
Huzûr-ı ehl-i dilân lâ-ilâhe illa'llâh

Mütûn-ı 'âlem-i kudsîye hoş muhakkıkdur
Kim itdi şerh ü beyân lâ-ilâhe illa'llâh

9 Sürûr-bahş-ı zemâne mübeşşir-i 'âlem
Hubûr-ı hûr-ı cinân lâ-ilâhe illa'llâh

Görindi Ka’be-i maksûd gün gibi rûşen
Çün oldı nûr-feşân lâ-ilâhe illa’llâh

Bekâ-yı devlet-i dünyâ vü ‘izzet-i ‘ukbâ
Hisâr-ı emn ü emân lâ-ilâhe illa’llâh

12 Ne pâdişâhdur ol kim berât-ı hükminde
Yazıldı ana nişân lâ-ilâhe illa’llâh

Semend-i ‘izzete oldı süvâr ‘âlemde
Kime ki sundı ‘inân lâ-ilâhe illa’llâh

Giderdi şübhelerini zemâne gönlinden
Komadı hîç gümân lâ-ilâhe illa’llâh

15 Ziyâ-yı mihr-i şerî’at şu’â’-ı şems-i yakîn
Safâ-yı pîr ü cüvân lâ-ilâhe illa’llâh

Şu denlü eyledi hoş-hâl halk-ı dünyâyı
Kim oldı vird-i zebân lâ-ilâhe illa’llâh

Toyurdı ni’met-i Hakka iki cihân halkın
Bu nice sufre-i h*â*n lâ-ilâhe illa’llâh

18 Revânî iki cihânı ne var ğanî kılsa
Çün açdı genc-i nihân lâ-ilâhe illa’llâh

Mahabbetini gönülden gidermesün Allâh
Çün oldı dilde revân lâ-ilâhe illa’llâh

3- MUSAMMATLAR

3-1- Na’t-ı Seyyid-i Mürselîn

. - . - / . . - - / . - . - / . . –

I

Dilâ cihâna nazar kıl ki Hazret-i Sâni’
Cemî’-i sun’ına dünyâyı eyledi câmi’

Kemâl-i kudreti âsârıdur iki ‘âlem
‘Aceb mi halk-ı cihân olsa emrine tâbi’

Nedür bu kasr-ı mukarnes nedür bu şemse-i nûr
Nedür bu tâk-ı zer-endûd-ı hücre-i vâsi’

Nedür bu kürsi-i zerrîn nedür bu tâk u revâk
Nedür bu sıyt ü sadâ k’oldı ‘âleme şâyi’

Nedür bu tûp-ı mu’allak nedür bu sakf-ı refi’
Ne hûb vaz’lar ihdâs idüp durur vâzi’

Kanı ya hûr u kusûr u ya cennet-i a’lâ
Ki ‘ıyş u ‘işret içün anda yok durur mâni’

İki cihânı anunçün müzeyyen itdi Hudâ
Kim ola şa’şa’a-i nûr-ı Mustafâ lâmi’

Bahâr-ı gülşen-i hilkat gül-i riyâz-ı vücûd
Nigîn-i mühr-i risâlet nişân-ı câme-i cûd

II

Ne zâtdur kim anı medh ider Hudâ-yı ehad
Şerîf nâmına dirler Muhammed ü Ahmed

Bahâr gülleri yüz suyın eyledi tahsîl
Kaçan ki gark-ı ‘arak oldı ol ‘izâr ü o hadd

Vücûdı iki cihân halkınun ümîdi durur
Sa’âdet ehline olmışdur işigi mesned

Ne h*â*cedür ki gedâlar ğanî olur anda
Şefâ’ati kapusında kimesneye yok red

İdindi lutfını ser-mâye vakt-i hâcetde
Habâb gibi kalanlar cihânda sıfru’l-yed

Kemâl-i lutfına had yok ki kıldı ümmetine
Egerçi şer’-i metîni içinde vardur had

Şefâ’atine cihân halkı muntazır el-hak
Vücûdı ‘âlem-i ‘ukbâya devlet-i sermed

Celîs-i hâne-yi vahdet enîs-i hücre-i cân
Mu’în-i bay u gedâ pâdişâh-ı kevn ü mekân

III

Şerîf zâtını halk itdi nûrdan Hâlik
Keremler itdi ne var ise lutfına lâyık

Cihânda başına gün toğmaz idi subhun eger
Cemâli nûrına olmasa ‘âşık-ı sâdık

Ne hulk olur bu ki halkı idindi kendüye kul
Ne hüsn olur bu ki Allah durur ana ‘âşık

Görildi nice nice mu’cizâtı ‘âlemde
‘Aceb mi cümle nebîlerden olsa ol fâyık

Elinde eyledi tesbîhi hurde-i ahcâr

Öninde berre-i biryân olup durur nâtık

Cemâli çihre-i islâma virdi zînet ü zîb
Niteki eyledi rûşen cihân yüzin şârik

Cihân vücûdınun ol cânıdur hakîkatde
Ki hilkati anun olmışdı cümleden sâbık

Tırâz-ı hil'at-i dünyâ vü eşref-i 'âdem
Emîr-i tâc-ı nübüvvet ser-âmed-i 'âlem

IV

Eyâ güzîn-i beşer sana yok durur hemtâ
Senün kudûmun ile buldı zîneti dünyâ

Kamer ki hâme-i engüştün ile şakk oldı
Berât-ı mu'cizeye urdı zer-nişân tuğrâ

Nübüvvetün eli Mûsâyı aldı pençesine
Egerçi 'âleme gösterdi ol yed-i beyzâ

İçürse himmeti Hızra 'aceb mi âb-ı hayât
Anun dirisi durur dahı Hazret-i 'Îsâ

Yem-i nübüvvete Yûnus olup durur ğavvâs
Dür-i sa'âdate zât-ı şerîfidür deryâ

Kelâmı ile güher toldı dürc-i lâ-uhsâ
Cemâli nûrına gark oldı burc-ı *ev ednâ*

Kaçan ki medhün içün hâmeyi ele aldum
Gönül sahîfesine eyledüm bunı inşâ

Mukîm-i dâr-ı nübüvvet müsâfir-i eflâk
Hulâsa-i dü cihân u netîce-i levlâk

V

Şu dem ki zerrece nûra cihân idi muhtâc
Görinmez olmış idi zer-nigâr tahta-i 'âc

Müneccim idi felek kim nücûm ahkâmın
Yazardı safha-i gerdûna idüp istihrâc

İrişdi peyk-i sa'âdet ki ya'ni Cebrâ'îl
Getürdi berk gibi bir Burâk u hil'at u tâc

Felek ki 'âleme kurmışdı hayme-i nîlî
Sütûnı mihver ü mâh olmış idi ana kumâc

Geyindi hil'at u tâcı Burâka oldı süvâr

Yetişdi hazrete buldı metâ’-ı kurb u revâc

Ne şâhid idi nübüvvet ki ‘ârızında anun
Siyâh perçem ü pür-çîn idi şeb-i mi’râc

Gelüp Resûli sahâbe ziyâret eylediler
Niteki sıdk u safâyile Ka’beyi huccâc

Ziyâ-yı mihr-i şeri’at şu’â’-i nûr-ı yakîn
Çerâğ-ı dîde-i islâm ü şem’-i hâne-i dîn

VI

Safâ-yı vasf-ı cemîlünle ey güzîn-i beşer
Diler ki hâme yaza midhatünde bir defter

Kim anı zînet ide çâr yâr evsâfı
Çihâr gûşesi tâ beytümün bula zîver

Biri ki Hazret-i Sıddîkdur safâsından
Mahabbetün denizinde ol idi pâk güher

Biri de Hazret-i Fârûk durur ki dünyâda
‘İbâdet eylemek idi işi güci yekser

Biri de sâhib-i nûreyn Hazret-i ‘Osmân
Kim ana hilm ü hayâ oldı bende vü çâker

Birisi Hazret-i Haydar ki Zülfekârı ile
Müdâm râh-ı ğazâda ol idi ser-leşker

İlâhi irişe bir demde bin selâm-ı vedûd
Müdâm bendeden evlâd u âle tâ mahşer

Mekîn-i taht-ı sa’âdet sezâ-yı tâc ü külâh
Kerîm ü müşfik-i ‘âlem kâsım-ı lutf-ı İlâh

VII

Kaçan olur seni medh idebile ehl-i kemâl
İder çü vasf-ı cemîlün Hudâ-yı celle celâl

Bahâr-ı mu’cizün âsârı ey Nebîyyu’llâh
Yemiş bitürdi şu dem ki dikildi huşk nihâl

Cihân içinde olan mu’cizâtuna had yok
Bu kudreti sana virmişdür Îzed-i müte’âl

Diler sa’âdet-i pâ-bûsun ile ola ‘azîz
Kamer ki eyledi na’leynüne hilâli düvâl

Şefa’atünden umar cümle mücrim ü ‘âsi

Şu gün ki sorıla dünyâda işlenen ef'âl

'Aceb Revânî kulunun nice ola hâli
Ki hıdmetinde anun var durur nice ihmâl

Ne var za'îf ise umar kapunda 'izz ü şeref
Ki hoş görürler anı gökde olmağ ile hilâl

Safâ-yı behcet-i imrûz u hâlet-i ferdâ
Ümîd-i yevm-i kıyâmet şefî'-i rûz-ı cezâ

3-2 Sûr-nâme

- - . / - . - . / . - - . / - . -

I

Mesrûr kıldı 'âlemi bu sûr-ı pür-sürûr
Zî meclis-i şerîf ü zihî 'âlem-i huzûr

Oldur cihân 'arûsına zîb ü behâ viren
Ki çeşm bu zamânede hüsninden ola dûr

Oldur cihânda gayret-i huld-ı berîn olan
Kim hilkatinde yokdur anun zerrece kusûr

Cennet havâsını unudur zînetin görüp
Ölmek hayâli hâtırına eylemez hutûr

Kaçan buhûr eyleseler 'ûd u 'anberi
Micmer asardı her yanadan zülf-i 'în-i hûr

Firdevs bâğı güllerinün nahlidür bu mûm
K'uçmağa turur anda zuhûr eyleyen tuyûr

Meclis kıyâmet oldı ayağ üzre geldi şem'
Mü'mîn gibi yüzinde ne var berk urursa nûr

Hıdmet zamânı geldi şu gılmâna gel dinüz
Zeyn eylemege meclisi Rıdvâna gel dinüz

II

Sâkî getür şarâbı ko hûrî kelâmını
Dârü's-selâmun eyledi meclis selâmını

Şerbet yirine kişi şarâb-ı tahûr içer
Gösterdi halka ni'meti cennet ta'âmını

Benzer ki misk nâfesini açdı her kadeh
Toldurdı hoş koku ile 'âlem meşâmını

Her gördügine baş koyuban tolular içer

Meclisde gör surâhilerün iltiyâmını

Kan derlere batup ayağ üstine hoş turur
Hıdmetde sâğarun göricek ihtimâmını

Seyrâna çıkdı ay ile gün çarh tamına
Bu def'a sohbetün göricek izdihâmını

Dâyim ne 'ıyş olur bu nice sohbet-i latîf
Cennetde dirler idi bu 'işret devâmını

Cennet mi sûra eyledi şerbetleri sebîl
Kimi şarâb-ı kevser içer kimi selsebîl

III

Bu nice sûr olur bu kıyâmetdür ey felek
Bir hûri ile cem' ola dünyâda bir melek

Gerdûn ile şafak mı bu yahod saçu içün
Birisi al atlas u biri yeşil benek

Sanman şihâbdur gice bezminde görinen
Güller saçardı meclise gerdûn etek etek

Ay ile gün getürdi iki nûrdan tabak
Çarhun sımâtına sığa mı bu bişen yemek

Kanına aş yirerdi her açun şol iştihâ
Meclis içinde bağlamasaydı anı çörek

Yollı yolınca kondı yine sükker âleti
Bekler öninde filler ile atlar yedek

Çeşm-i zamâne görmeye bu sûr gibi sûr
Bin yıl dahı dönerse felekler çeküp emek

Gün gibi çarha girse ne var câm-ı pür-nişât
Bu bezme mâh sufre durur keh-keşân simât

IV

Görmiş felek meger şeb-i hınnâsına yarak
Hınnâ degül mi kâsesi içindeki şafak

Yılduz gibi fişekler atıldığını görüp
Seyrâna geldi cümle kevâkib be bak be bak

Bu bezm içinde mâh ile gerdûn gûyiyâ
Bir hûb çengidür ki açılmış boyun kulak

Bu âsümâni kubbeye baş egmedi hele

Dâne birinç ile görinen şol yeşil tabak

Şeftâlüsini almaludur me'muniyyenün
Senbûse bezm içinde hemân emmelü tutak

Yir yüzi toldı halk-ı cihân toydı ni'mete
Andan felek gedâları almış çanak çanak

Hep su yirine şerbet idi anda içilen
Kim gördi bunı kim ola su içmege yasak

Sâkî ko şerbeti şu mey-i hoş-güvârı gör
Bu sûr hıdmetine irişen bahârı gör

V

Bezme piyâleler nice rindâne geldiler
Devrân güzelleri yine meydâne geldiler

Bu ara yirde devr iden tolular degül
Ay u güneş bu meclise seyrâne geldiler

Nergisle lâle ayağı üstinde turamaz
Gözinde anlarun yine mestâne geldiler

Güller piyâle almış ele goncalar yatuk
Onlar bu bezme şöyle levendâne geldiler

Yir öpdiler şükûfeyi görüp benefşeler
Hak bu ki pîr önine yetîmâne geldiler

Bu sûr medhin itmede ağız bir itdiler
Şol tâze goncalar ki gülsitâna geldiler

Çeng ü rebâbı söylede bezm içre mutribâ
Çün 'arz-ı hâl-i âsaf-ı devrâna geldiler

Ferhâd nâm Hazret-i paşa-yı kâm-yâb
Kim ehl-i fazla işigidür merci' ü me'âb

VI

'Âlemde 'izz ü devlet ile kâmrân ola
Sadrı vezâretün ana dâyim müdâm ola

Meydân-ı rezm içinde yanar od durur hemân
Anunla tutuşa ya nice pehlevân ola

Şol gün 'adû öninde ki ser-keşlik eyleye
Hançer hilâl ana felek bozdoğan ola

Şeh devletinde Şâmı ne var feth eylese

Anun ki gün gibi kılıcı zer-feşân ola

Nâm ü nişân Revânîye medhün yiter hemân
Nazmum ‘arûsına umaram kim nişân ola

Vasfunda tâze nazmumı Sa’dî görüp didi
Ya Gülsitân ola bu yahod Bostân ola

Gül deste deste ola benefşe demed demed
Şol gülşenün içinde ki ol bâğbân ola

Hâmem hayâl güllerinün nahl-bendidür
Nazmum sevâd-ı hatt ile şehrün levendidür

VII

‘Âlem bu nazm-ı tâze ile nev-bahâr olur
Rengîn sözümle rûy-ı zemîn lâlezâr olur

Meclisde okınursa eger tâze sözlerüm
Sohbet içinde her yana güller nisâr olur

Bu nice nazm olur ki cihân ‘âşıkı geçer
Ra’nâ güzel gibi ne ‘aceb şîvekâr olur

Bir söz ile açıldı yine nice goncalar
Gül gelmesün bu meclise kim şermsâr olur

Rengîn sözümi kâse-i şemse yazar felek
Altun kadehde sanki mey-i hoş-güvâr olur

Yazılsa vasfı haşre degin olmaya tamâm
Yüz bin kitâb olursa dahı ihtisâr olur

Evsâf-ı sûr şöyle kıyâmet yazıldı kim
Mahşer olunca halka bu bir yâdigâr olur

Hak devletini sâhibinün eylesün mezîd
Her gicesini kadr ide her bir günini ‘îd

3-3- Mersiyeler

1

Mersiye-i Sultân ‘Alemşâh

- - . / - . - . / . - - . / - . -

I

Tîr ü belâ vü mihnete âdem nişân imiş
Dest-i zamânede bu felek bir kemân imiş

Çarhun zamâne ehline hükmi revân geçer
Zîrâ berâtına güneş altun nişân imiş

Şekl-i hilâl kim görinür burc-ı çarhdan
Ahvâl-i ‘âlemi dimege bir zebân imiş

Bu çarh-ı pür-sitâre ki gevher-fürûşdur
Bâzârı kon anun ile sûdı ziyân imiş

Bir tâb-hânedür felek-i lâciverd-nakş
Bir iki üç gün anda kişi mihmân imiş

Ol gülsitân-ı lutf u sa’âdet kanı görün
Kim gözyaşı anun içün âb-ı revân imiş

Bir ejdehâ durur ne umarsuz bu çarhdan
Kavs-i kuzah ki görinür ana dehân imiş

Bârî yıkılsa çarh bozulsa bu bârgâh
Gün toğmasaydı ‘âleme görinmeseydi mâh

II

Niçün yüzini yirlere urur ki âfitâb
Ya kara yaslu gibi nice yaş döker sehâb

Gök câmesini mâh niçün egnine alur
Ya ak ridâsını niye atar yire şihâb

N’olmış ki pâre pâre ider kendüzini hat
Kana neden boyadı yüzin safha-i kitâb

Bâ’is ne hayret ile salar serv başını
Mûcib nedür ki suya atar tâcını habâb

Hikmet nedür ki bülbül ider dâyimâ figân
Bu nice sır durur ki giyer karalar ğurâb

Mutrib eliyle çeng niye saçını yolar
Def gögsini dögüp ne içün iniler rebâb

Dîvâneveş bu halk nice döginüp yürür
Niçün figân ü zâri kılurlar ya şeyh ü şâb

Şeb aldı egnine yine kara libâsını
Şeh-zâdenün meger tutar ol dahı yasını

III

Mâtem tutup durur ana serv-i revân dahı
Bağrında baş olupdur anun âşiyân dahı

Dîvâne oldı taşlar ile döginüp yürür
Başı açuk yalın ayak âb-ı revân dahı

Çün ser-firâz olmadı ol serv-i saltanat
Çâk eylesün yakayı gül-i gülsitân dahı

Oldı çü yir yüzinde bunun gibi hâdise
Kan ağlamağa başladı halk-ı cihân dahı

Bârân degül durur yire gökden revân olan
Tükürdi ʻâlemün yüzine âsümân dahı

Kıldı kılıç bu hâtem içün câmesin siyâh
Boynını egdi gördi bu hâli kemân dahı

Tîri atun yabana vü elden kılıcı kon
Toprağa düşdi çünki şeh-i kâmrân dahı

Şeh-zâde-i yegâne ʻAlemşâha hayf ü âh
Ol server-i zamâneye ol şâha hayf ü âh

IV

Tesbîh idüp habâbı geçürsin ko cûybâr
Kılsun du'âyı rûhına el kaldurup çenâr

Ben dimezem ki öldi vü gitdi zamâneden
Bir genc idi ki gizledi hâk içre rûzgâr

Tağ üzre sanmanuz görinenler bulut durur
Bir kara çul alup durur eginine kûhsâr

Şimşek degül durur görinen bang-i ra'd ile
Bir odlu âhıdur felegün k'olmış âşikâr

Yanında kulları karalar sarınup durur
Gülzâr-ı lutf çevresi olmış benefşezâr

Sayyâd-ı çarh yine nice hîle itdi kim
Devlet ğazenferini bu dehr eyledi şikâr

Ol şehriyâre hayf ki dahı cüvân idi
Devlet hümâsına kapusı âşiyân idi

V

Ya Rabbi rûh-ı pâkine cennet makâm ola
Hem-sohbeti Resûl ʻaleyhi's-selâm ola

Rıdvân ü hûr hem-dem-i yâri olup müdâm
Kevser şarâbını içe ʻıyş müdâm ola

Her gûşesini seyr ide gülzâr-ı cennetün
Her yana şâh-ı tûbi gibi hoş-hırâm ola

Dünyâda hükmi nâfiz idi halk-ı ‘âleme
Cennetde hûriler dahı emrine râm ola

Vakt oldı kim Revânî şehe idesin du’â
Sözi inen uzatma ki hayrü’l-kelâm ola

Söyündiyise bâd-ı fenâdan o şem’-i lutf
Şol âfitâb-ı burc-ı kerem müstedâm ola

Tolundıyısa kevkeb-i burc-ı şeref bu dem
Devlet göginde mihr-i sehâ ber-devâm ola

Dünyâya ey gönül ide mi ğâfil i’timâd
Dârâyı anma Kisriyi ko kanı Keykubâd

2
Mersiye-i Sultân Mahmûd
. . - - / . . - - /. . - - /. . -
I
Olma dünyâya sen ey hâce inende mâyil
Gözün aç ‘ibret ile eyle nazar hey ‘âkıl

Nakdüni virme bu çarhun yeşil altunlusına
Köhnemişdür boyanursın sakın olma ğâfil

Sen ceres gibi figân eylemegi terk itme
Çün fenâ menziline bağlanur âhir mahmil

Yollar üstinde güneş gibi yüzün hâk eyle
Âsümân tâ ki kura haymeni menzil menzil

Giceler yan u yakıl yumma gözün bîdâr ol
Şem’veş olmağa istersen eger rûşen-dil

Taş basup bağruna düş ayağa kûh misâl
Tâ ki ser-çeşme-i maksûda olasın vâsıl

Çünki dâs-ı meh-ı nevle biçilür ‘ömr ekini
Mezra’-ı sebz-i felekden kişiye ne hâsıl

Yok durur çünki cihân içre dilâ hîç huzûr
Devlete ‘âkıl olan olmaya hergiz mağrûr

II
Dûd-ı âh ile cihân yüzî olup yine siyâh
Görinür hâme devât ile bana sûret-i âh

Ferz gibi felek-i kej-revün oyunları çok
Her kimi tahta geçürdi didi âhir ana şâh

Kemerinden yapışup sâye gibi yire çalar
Gün gibi başına urmışken anun tâc u külâh

Câm-ı fağfûriyi çarh almasun artık eline
Şem'-i kâfûriyi hergiz dahı yakmasun mâh

Baş açuk yalın ayak tağa düşer nergisvâr
Dîde-i 'ibret ile 'âleme kim kılsa nigâh

Gül kimün yanağıdur lâle kimün çihresidür
Diye bir bir sorana hâl diliyile giyâh

Pehlevânken nicenün yire getürdi püşti
Küşt-gîr-i felek olmaz kişiye püşt u penâh

Yansun odlara güneş göklere boyansun dûd
Kanı ol şâh-ı felek-mertebe Sultân Mahmûd

III

Tâc ü tahtı koyuban ideli 'ukbâya sefer
Tîğ kara geyüben iki büküldi hançer

'Âlemün gözi ağarmış durur ağlamakdan
Merkadi üstine sanman ki kurıldı çâder

Yüregin pâreledi hasretine döyemeyüp
Böyle âhen-dil iken şâh gamından seşper

Kanı ol şeh ki sımâtında felek çîniyidi
Cûy-ı kadrinde güneş olmış idi nîlüfer

Tayyib ahlakıyıçün 'anber-i ter geydi siyâh
Bezm-i garrâsı içün odlara yandı micmer

Var ise her sözi bir dürr idi tab'ı 'ummân
Ki kıtâr ile nice çekilür idi cevher

Urdı çün 'ömri berâtına ecel tuğrâsın
Yüzi ağlar kalemün hîç açılmaz defter

Çeşm-i şeh-zâdeye çün irdi bu dem h*â*b-ı ecel
Erisün şem'-i şeb-efrûz ko yansun miş'al

IV

Devlet atından inüp ol şeh-i Cemşîd-nişân
Kıldı tâbûtı bu dem kendüzine taht-ı revân

Gülşen-i saltanatun serv-i gül-endâmıyıdı
Servveş anun içün eyledi hâk içre mekân

Sıdı ol dürr-i girân-mâyeyi çün seng-i ecel
Acıyup yüzine urdı kef-i bî-'add 'ummân

Görmeyelden o şehün meclis-i rûh-efzâsın
Kana boyandı kadeh şem'ler oldı giryân

Göge boyatsa nola câmesini mâh-ı münîr
Güneşün tutsa ne var yüzini gamdan yerekan

Gûşe-i çarhda sanman ki şafakdur görinen
Ağlamakdan felegün gözine oturmış kan

Hicrine döyemeyüp çekdi elif gögsine tîr
Hasret ü derdiyile kaddini nûn itdi kemân

Ağlamağ ile kızıl kana boyandı sancak
Kendüyi pâreledi katlanımadı bayrak

V

Ya İlâhî dilegüm bu k'ola cennetde mukîm
Lutf u ihsânun ile ana ire nâz ü na'îm

Rahm idüp merhamet it ol şehe kim bendendür
Çünki yok sencileyin bir dahı Rahmân u Rahîm

Nûnveş gûşe-i 'adnünde nola tutsa vatan
Rahmetün içre karâr itse ne var niteki mîm

Rahmetün nûrına gün gibi olup müstağrak
Türbesinde tura kandîl-sıfat çarh-ı 'azîm

Âhiretde kerem-i h*â*nı Revânî çokdur
Dâr-ı dünyâda anunçün dinür Allâh kerîm

Cennet ehli arasında anı muhtâr eyle
Virmiş idün ana çün lutf u kerem tab'-ı selîm

Çün sefer itdi bekâ mülkine ol dünyâdan
Şâh devletle ola taht-ı hayât üzre mukîm

Şeh-i hûrşîd-nişân husrev-i gerdûn-'azamet
Tura başında anun gün gibi tâc-ı devlet

3-4- Murabba'

1

. . - - / . . - - / . . - -/ . . -

I

Der-i mey-hânede ey dil yüzümüz hâk idelüm
Jeng-i gamdan varalum âyinemüz pâk idelüm
İrdi çün mevsim-i gül kendümüz idrâk idelüm

Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

II

Niçe bir sûfilenüp niçe hicâb eyleyelüm
Goncaveş bezm-i meye yine şitâb eyleyelüm
Hırka vü tâcı bu gün rehn-i şarâb eyleyelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

III

Her nemüz var ise nergis gibi döküp saçalum
Hấb-ı ğaflet niçe bir biz de gözümüz açalum
Gül gibi yâri alup yine şehirden kaçalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

IV

Çünki varmaz bilürüz sohbet-i gül bir aya
Hey kıyâmet bu güni komayalum ferdâya
Gün gibi virmeyelüm bir kadehi dünyâya
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

V

Câm-ı Cem kıssasını ko ki geçenden geçelüm
Şâhid-i 'ıyşa yine bir iki hil'ât biçelüm
Germ olup mekri şarâbıyla enezler içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

VI

Ruh-ı sâkî yine açıldı kızıl güller ile
İster ol kim bizi söyleşdüre bülbüller ile
İçelüm câm-ı meyi tâze karanfüller ile
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

VII

Görme ağyâruna aşkar gözi toluyı mahal
At başın çekerek hây güzel hây güzel
İçelüm biz de Revânî diyelüm şi'r ü gazel
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

2

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

I

Çün mübârek makdemin 'izzile basdı ber-zemîn
Na'line reşk eyledi çarh-ı heftümîn
Rahmete irse 'aceb mi evvelîn ü âhirîn
Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li'l-'âlemîn

II

Hil'at-i levlâk ile teşrîf idüp zâtın Hüdâ
Gâh Yâ-Sînde tavsîf oldı ol gâh Tâ-Hâ
'Âleme hezâr hezârân talebdür bu sadâ

Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li'l-'âlemîn

III

Sûre-i Ve'l-leyl müşgîn zülfüni takrîr ider
Ve'd-duhâ nûrı cemâlün şerhini tefsîr ider
'Andelîb-i bâğ-ı kuds işbu sözi takrîr ider
Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li'l-'âlemîn

IV

Pîşvâ-yı enbiyâ vü evliyâdur ol resûl
Oldı kevneyn ol vücûda gelmegile pür-vüsûl
………………………………………..
[Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li'l-'âlemîn]

3. 5. Tahmis

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ağız açma söze sâzında hezâr olmayıcak
Varak-ı gül-rû gelüp bezme nisâr olmayıcak
Sana ol serv-i hevâ-bahş kenâr olmayıcak
Lâleveş alma ele sâğarı yâr olmayıcak
Kılma sohbet hevesin tâze bahâr olmayıcak

Ger ayağ üzre gele şevkile bir dem mey-i nâb
Sâkî de dil-ber olup iç diyü eylerse hitâb
Viresin sâkîye bu beytile ol demde cevâb
Didi bir pîr bana içme güzellerle şarâb
Her dolu başına bir bûs u kenâr olmayıcak

Künc-i mey-hânede lâ-ya'kıl olup içmeyeyin
Meclis-i zühd-i ibâdâtı koyup geçmeyeyin
Vir zühdin dirse sûfî ger geçmeyeyin
Zâhidâ tevbeler olsun dahı mey içmeyeyin
Sâki bir gonca-dehen lâle-'izâr olmayıcak

Şerha şerha tenini açmalıdur şol kişinün
Serv-i cismini kesüp biçmelidür şol kişinün
Demini bezme döküp içmelidür şol kişinün
Kanını içmelüdür mey yirine şol kişinün
Heves-i sohbet ide sâki nigâr olmayıcak

'Ârız u zülfini 'arz eyleyeli bunı nigâr
Eyledi tûl-i emellerle 'aceb ber-efkâr
'Aklumı başdan alup eyledi zâr u nâ-çâr
Yâr gönlümde Revânî komadı sabr u karâr
'Âşık olan nic'ider sabr ü karâr olmayıcak

KASİDELER
KASİDELER

1

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Çekdi seher livâ-yı zer-endûdı âfitâb
Düşdi sitâre leşkeri içine ıztırâb

Hindû-yı şeb bırakdı murassa' kabâsını
Çün tîg-i zer-nişânı ele aldı âfitâb

3 Bu lâciverdi kal'a kapusın kılıçlayup
Yünler sokındı başına mihr-i cihân-tâb

Zerrîn kürsi kondı şehenşâh-ı Rûm içün
Kuruldı çün bu hayme-i şeş mîh u nüh tınâb

La'l ile zeyn olalı bu âhenîn kafes
Şol âbgûn sadefde görinmez dür-i hoş-âb

6 Şahbâz-ı mihri aldı ele bâzdâr-ı subh
Gördügi gibi uçdı yirinden şeb-i ğurâb

Bir bir sitâre kebkini sayd eylese ne var
Çün zeng-i zerdür ana güneş çarhdur 'ukâb

Ağzından od saçardı seher ejdehâ-yi Rûm
Hind ehli eylese ne 'aceb andan ictinâb

9 El-hakk harâc-ı Rûm deger zerger-i sabâh
Bu hâtem-i zebercede takduğı la'l-i nâb

Gülgûni dest-mâline bu bâğbân-ı çarh
Toldurdı ak gülleri denişürdi bî-hisâb

Altun kilindiri güneşün tâk-ı çarhdan
Düşdi döküldi bezm-i cihânda şarâb-ı nâb

12 Germ oldı câm-ı mihri ele aluban seher
Gözine geldi bu felegün bir kadeh şarâb

Meşşâtavâr âyinesine cilâ virüp
Aldı eline şâne-i zerrîn âfitâb

Bu zerreler degül görinen nev-‘arûs-ı dehr
Saçdı yüzine şîşe-i hûrşîdle key gül-âb

15 Zerrîn kutâs takdı güneş hınk-i çarha kim
Ola süvâr kadr-i şeh-i mâlikü’r-rikâb

Şâh-ı bülend-mertebe Sultân Selîm kim
Oldur sitâre-mevkib ü oldur felek-cenâb

Altun kalemle vasf-ı cemîlin yazar güneş
Oldı seher anunçün ana safha-i kitâb

18 Genc-i zamîri toptoludur gevher-i hüner
Gerdûn-ı fikretinde toğar ahter-i savâb

‘İzzet ‘aceb mi dergehüne itse ilticâ
Kapunda oldı devlete ey şâh feth-i bâb

Saff-ı ‘adûyı ta’ne-i nîzen durur bozan
İblîs leşkerin nitekim dâğıdur şihâb

21 Rây-ı cihân-güşân ile ma’mûr mülk ü dîn
Küfrün diyârı tîgün ile dâyimâ harâb

Hasmun olur ise pîl-ten ü şîr-dil dahı
Şol mâr-ı nîzen ider anı tu’me-i kilâb

Ordu-yı kadrün içre felek haymedür ana
Mücevher sütûn ü müzzehheb keştî durur tınâb

24 Hûn-ı ‘adûda gark gören na’l-i esbüni
Ebrû-yı nev-’arûs-ı zaferde sanur hıdâb

Kadr ile başı göklere irişe gün gibi
Her kim ki âsitânuna eylerse intisâb

Her demde tâze olsa nola bostân-ı feth
Âb-ı revân tîği durur başlar ki habâb

27 Kasrun yanında şekl-i felek hey’et-i zühal
San beyt-i ‘ankebûta dolaşmış durur zübâb

Devründe nâle idici yokdur meger ki ra’d
‘Ahdünde kalmadı gözi yaşlu meger sehâb

Cûdunla halka şol kadar oldı nasîb mâl
Kim her gedâ cihânda şehâ oldı zü-nisâb

30 Dâyim hayâl-i devletün eyler bu çarh-ı pîr
Merğûb olur cihânda belî ‘âlem-i şebâb

Her bir harâbeyi arasan tolu genc-i zer
Yer yok ki devletünde ana diyevüz harâb

Sâcid kapunda çarh-ı kühen baht-ı nev müdâm
Sürer yüzini Ka'be işigine şeyh ü şâb

33 Ashâb-ı fazla zât-ı şerîfün durur me'âl
Erbâb-ı dânişe işigün merci'ü me'âb

İtdi me'âni lafz-ı bedî'ünle iktirân
Kıldı me'âli câh-ı refî'ünle iktirâb

Mecmû'a-ı zamânede bu şi'ri yazmağa
Bezmünde düzdi mıstarı kânûn ile rebâb

36 Vakt oldı 'ıyşa sun berü sâkî şarâb-ı nâb
Çengün sadâsına kulak urmış yine habâb

Hicründe mâh ile felege eylesem nazar
Başumda sanuram ki döner seng-i âsiyâb

Ol şeh-süvârın ayağın öpmege yok mecâl
Ola meger ki halka-i dîdem ana rikâb

39 Cevr ile yıkma gönlümi ey pâdişâh-ı hüsn
Begler çü kendi memleketin eylemez harâb

Kûyun içinde bana 'ikâb itmesün rakîb
Cennetde çünki olmaz imiş kimseye 'azâb

Şevk-i lebün durur dili küstâh eyleyen
Olur şarâb içme ile kişi bî-hicâb

42 Gûş ur Revânî bendenün ey şeh kelâmına
Kim silk-i nazma düzdi nice lü'lü-i hoş âb

Rengîn sözüme eyler isen nola i'tibâr
Şehler katında çünki bulur kadri la'l-i nâb

Bu nev-'arûs-ı nazma ne var perde olsa hat
Gâyet güzel olan urınur yüzine nikâb

45 Şehr içi Mısra döndi sözüm kandıyıla kim
Şekker-fürûş olanlara irişdi ıztırâb

Nice ki bu hisârı kılıc ile feth idüp
Kalkan ile üleşdire altunı âfitâb

Tîğ-i cihân-güşâna mutî' ola âsümân

Gün gibi haşre dek olasın şâh-ı kâm-yâb

2

- - . / - . - . / . - - . / - . –

Kasîde der-Medh-i Sultân Selîm

Dil kişverini kıldı yine bir nigâr feth
Oldı güneşle sanki bu nîlî hisâr feth

Mesrûr iden güzelleri gönüller almadur
Şehler tabî'atında komaz inkisâr feth

3 Aldı gönül vilâyetini kâküliyle yâr
Her yiri kıldı sanki şeh-i tâcdâr feth

Gamgîn gönülleri nefes-i müşgbâr açar
Eyler kılâ'-i gonceyi bâd-ı bahâr feth

Dil mülkin aldı gamzeleri darb-ı tîğ ile
Mısrı nitekim eyledi ol şehriyâr feth

6 Sâhib-kırân Hazret-i Sultân Selîm kim
Nâm-ı şerîfiyile olur nâmdâr feth

Rûma zamîme oldı diyâr-ı 'Arab bugün
Kapunda eksük olmaya leyl ü nehâr feth

Mekke Medîne Mısr ile Şâm oldı hep senün
Bir yılda kime oldı müyesser bu çâr feth

9 Tutsun cihânı gün gibi tîğ ile pâdişâh
Dünyâyı eylesün 'alem-i zer-nigâr feth

Meydân-ı rezm içinde bugün pehlevân iken
Ser-pençe-i 'alemlerüne destyâr feth

Kalkan yüzin dürüp yine kaşın çatar kemân
Eglendügine çünkim ider i'tizâr feth

12 Tîrünle tîğün ana şehâ kol kanat olur
Şehbâzdur ki bulduğın ider şikâr feth

Bin yıl dahı dönerse bu gerdûn-ı bî-nişân
Her günde olur itse hezârân hezâr feth

Bu feth denlü olmaya cem' olsa bir yere
Budur zamânede anılan yâdigâr feth

15 Kanda görürdi şâhid-i nusret yüzin eger
Tîgünle olmasaydı ger âyînedâr feth

Çok pâdişâhı feth ü zafer bî-karâr ider
Hikmet nedür kapunda tutupdur karâr feth

Nûş eyle câm-ı nusreti sıhhatler ile kim
Rezmünde ola sâki-i lâle-'izâr feth

18 Bu kanlu başlar ile cihân lâlezâr olup
Sahrâ-yı rezmi itdi yine nev-bahâr feth

Gün gibi tûpı saltanatun ağdı göklere
Dünyâyı kıldı çün şeh-i gerdûn-vakâr feth

Dâmân-ı çarhı sîm kevâkible toldurup
İster atun ayağına ide nisâr feth

21 Görinmez olmış idi perî şîvesin tutup
Halk arasında şimdi yürür âşikâr feth

Fikr-i latîfün ile bulur nusret imtiyâz
Zât-ı şerîfün ile ider iftihâr feth

Ra'nâ güzel gibi tonanupdur zamânede
Takındı medhün ile dür-i şâhvâr feth

24 Bir feth-nâme yazdı Revânî kulun yine
Kim anun ile toldı yemîn ü yesâr feth

Âvâze saldı 'âleme bu nazm-ı dil-pezîr
Toldı sadâ-yı dil-keş ile her diyâr feth

Tâ rezm-i tîğ vire cihân bezmine nizâm
Tâ 'azm-i leşker ile ola pâyidâr feth

27 Her gün başına bir yeni feth-i 'azîm olup
Yazsun cihân sahîfesine rûzgâr feth

3

- . - - / - . - - /- . - - /- . –

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

'Iyd-ı adhâdur bugün 'uşşâkdur şeydâ-yı 'ıyd
On yaşar mahbûba benzer gurre-i garrâ-yı 'ıyd

Devr-i hüsninde leb-i meygûnına şeydâ gönül
Rind kim bayram güni içse olur rüsvâ-yı 'ıyd

3 Bir melek sûretlüyi sâkî idüp içmek gerek
'Arş kandîli çün olmış sâğar-ı sahbâ-yı 'ıyd

Her taraf mey sohbeti her gûşede âvâz-ı çeng
Saldı ‘âlem içine bu fitne vü ğavğâyı ‘ıyd

‘Iydda her bir güzel hınnâlamış sanman elin
Gösterür Mûsî gibi halka yed-i beyzâyı ‘ıyd

6 Leblerün senbûsesinden lutf idüp bir bûse vir
Dostum dirler inen şîrîn olur halvâ-yı ‘ıyd

Hắn-ı vaslından temennâ itse ‘âşıklar nola
Pâdişehler işigine çoğ olur yağmâ-yı ‘ıyd

Pâdişâh-ı heft-kişver Hazret-i Sultân Selîm
Matbah-ı hắnıyıla konukladı dünyâyı ‘ıyd

9 Kullarunla merhabâ itmezdi urup hâke yüz
Benden olmak olmasaydı maksad-ı aksâ-yı ‘ıyd

Hil’at-ı ihsân ile tonatmış idi ‘âlemi
Kande bulurdı bu denlü câme-i dîbâyı ‘ıyd

İrişimez perçem-i tûğunla nusret ‘ıydına
Ger şeb-i yeldâ olursa zülf-i ‘anber-sâ-yı ‘ıyd

12 Nevbet-i şâhî çalar hergün kapunda âsümân
Yollarun üstinde şâhâ ebrdür sakkâ-yı ‘ıyd

Her kulun dârât ile sohbet kurup bezm eylese
Destine câm-ı Cem almış sanuram Dârâ-yı ‘ıyd

Meclisünde görinen yir yir degül zerrîn kadeh
Nergis ü güllerle zeyn olmış yine sahrâ-yı ‘ıyd

15 ‘Abd şeklinde yazılur kanda tahrîr itseler
Âsitânunda kul olmakdur meger sevdâ-yı ‘ıyd

Nây inler def döginür gayretinden her seher
Sohbetünde her kaçan kim çalınur şeştâ-yı ‘ıyd

Leşker-i küffâr ile cengün dügün bayramdur
Hûn-ı a’dâdan durur ğâzîlere hınnâ-yı ‘ıyd

18 Zeyn iden sohbet esâsını surâhîdür bugün
‘Iyş u ‘işret kasrını yapmış durur bennâ-yı ‘ıyd

Şi’r-i şîrînün okur şimdi Revânî hûblar
Her güzel olmış yine tûtî-i şekker-hâ-yı ‘ıyd

Medh-i şâh ile güzel ögmek durur ancak hüner
Hâtır-ı şâ’irde hergiz yok durur pervâ-yı ‘ıyd

21 Devletünde pâdişâhum altun üsküfler geyüp
Oldı her meh-pâre bir mihr-i cihân-ârâ-yı ‘ıyd

Başına sancak çeker hûrşîd-i ‘âlem-tâbdan
Pâdişâh-ı Rûmdan almış meger tuğrâyı ‘ıyd

Hükmine ‘âlem mutî’ ola cihânun halkı râm
Nâmesinde okıdum gördüm budur inşâ-yı ‘ıyd

4

- - . / - . - . / . - - . / - . –

Kasîde der-Medh-i Sultân Bâyezîd

Gülzârı nakş idüp yine nakkâş-ı rûzgâr
Gûyâ nigâr-hâne-i gayb oldı âşikâr

Altunlu kıl kalemle muharrir gibi güneş
Gülgûnî şemsesini gülün itdi zer-figâr

3 Bir taşı la’lden biri yâkûtdan yine
Mi’mâr-ı bâğ yapdı güle goncadan hisâr

Sultân-ı gülden almağ içün cebr ile anı
Yağdurdı ana tûp u tüfeng ebr-i nev-bahâr

‘Âlem dimâğı oldı mu’attar nesîmden
Açdı çemende gonca meger nâfe-i Tatar

6 Ta’lîm-hâne oldı gülistân bu demde kim
Gül tablalardur anda gazel-hân durur hezâr

Nergis ki tutdı dâyire-i sâk-ı ‘ar’arı
Halhâl-ı zer takındı ayağına sanki yâr

San servler turuban ayağ üzre ok atar
Fınduklar oldı goncalar u tîr oldı hâr

9 Gül sohbetine da’vet ider ‘işret ehlini
El salduğı çemende budur dem-be-dem çenâr

Devlet anun bu demde ki ‘ıyş ide yâr ile
Mihnet anun ki olmaya yanında bir nigâr

Sûfî safâ-yı hâtır ise zühdden ğaraz
Su gibi eyle gûşe-i gülzârı ihtiyâr

12 Mescid kenâr-ı sebze vü tesbîh zülf-i çeng
Kandîl câm-ı bâde vü mihrâb rûy-ı yâr

Ey dil çemende gonca dehenlerle hem-dem ol
Gül mevsiminde olma sabâ gibi bî-karâr

Gül gibi kâr u bârunı câm-ı şarâba vir
Kesb-i safâ-yı bâtın idüp âbgînevâr

15 Elden koma piyâleyi nergis gibi müdâm
Cur'a-feşânlık eyle ki bezm ola lâlezâr

Bir 'ıyş kıl ki reşk ide dâyim ana felek
Bir meclis eyle kim kala hayretde rûzgâr

Gûyâ kıyâmet oldı bahâr ile kâyinât
Hak ehli geldi cümle vücûda tutup karâr

18 A'râfı görmek ister isen bâğa gel seher
Uçmağa girmek ister isen gülsitâna var

Gül soyınup nesîme bağışladı câmesin
Muştıladı ol ki bâğa gelür diyü şehriyâr

Bülbül zebân-ı hâl ile bu hûb matla'ı
Gül meclisinde dâyim okur ider âh ü zâr

21 'Aks-i ruhunla çeşmüm eyâ serv-i gül-firâz
Bir gül durur ki tutdı anun çevresini hâr

Gülgûn haddine yaraşur gördi zeyn idüp
Asdı siyeh fotâsın ana zülf-i müşgbâr

Sultân-ı mülk-i derd ü belâ olmasa gönül
Sînemde tâze dâg ile olmazdı tâcdâr

24 Göz yaşı mâcerâsını 'arz itmege sana
Yazdum kapunda surh ile bir beyt-i âbdâr

Yolunda hâk çokdan olurdum ben ey sanem
Korkum budur ki hâtıruna irişe ğubâr

Nâlemden işidüp bana zulm ü 'itâbunı
Gözi yaşın döker sanemâ acıyup bihâr

27 Nâ-geh işide zârumı cevrüni az kıl
Ol şâh-ı berr ü bahr Süleymân-ı rûzgâr

Şeh Bâyezîd husrev-i gâzî ki tîğidür
Ye'cûc-i küfrün üzre olan sedd-i üstüvâr

Ey gülşenine şevketünün ak güli kamer
Vey bâğ-ı devletine felekler benefşezâr

30 Semt-i rızâsı ahtere olmış durur mesîr
Kutb-ı murâdını idinüpdür felek medâr

Ser-defter-i celâlet ü fihrist-i ihtişâm
Dîbâce-i sa'âdet ü târîh-i iftihâr

Sa'y-ı belîği nüsha-i takdîr-i âsümân
'Avn-i cemîli sûret-i te'yîd-i Girdgâr

33 Hulk-ı 'azîmi zînet-i pirâye-i kerem
Zât-ı şerîfi mâye-i ser-mâye-i vakâr

Kılmağa sengsâr 'adûsın zamânede
Taşlarla dâmenini pür eyledi kûhsâr

Tîğıyla her yanada perâkendedür 'adû
Seyl ile hâr u has olur elbette târmâr

36 Âb-ı sehâ-yı cûdı ile tâze her taraf
Hoş-bû nesîm-i nâfe-i hulk ile her diyâr

Benzetme atı na'lına ey dil hilâli sen
Tâ ki kimesne işide yirün kulağı var

Revnak bulursa rây-ı şerîfiyle nola çarh
K'encümden oldı içi anun cümle zer-nigâr

39 Meyl itmeseydi sana felek üzre mihr ü meh
Keff-i terâzu gibi iderlerdi sengsâr

Tîrün ki kıldı düşmenünün sînesin vatan
Hâk-i siyehde mâr durur k'eyledi karâr

'Adlünledür umûr-ı ümem cümle muntazam
Lutfunladur esâs-ı kerem şimdi pâydâr

42 Her dürc-i dil ki olmaya medhün düriyle pür
Seng-i havâdis ile irer ana inkisâr

Miftâh-ı hâme ile ma'âni hazâ'inin
Açdum ki hâk-i pâyüne dürler idem nisâr

Sandûk-ı sîne toptolu medhün cevâhiri
'Arz eylesem sana nola ey şâh-ı kâmkâr

45 Rengîn gazellerüm ki mey-i nâba ta'n ider
Sâğar devât u hâmem olupdur şarâbvâr

Bu bezm-i cân-fezâya gelen mest olur müdâm

Bu zîneti gören olur elbette şermsâr

Çünkim Revânî bülbülidür bâğ-ı medhünün
Gülzâr-ı dergehünde nola tuta ger karâr

48 Od urdı nazmum âteşi bâğ-ı zamâneye
Sanman çemende lâleler olmışdur âşikâr

Erbâb-ı fazl eyledi tahsîn bu nazmuma
İnsâf ehline yaraşur k'ola hak-güzâr

Tâ kim bahâr mûcib-i 'ıyş u tarab ola
Tâ kim el üstine tutıla câm-ı hoş-güvâr

51 Gülzâr-ı devletünde açılsun gül-i murâd
Virsün ümîd ü baht u sa'âdet nihâli bâr

5

- . - - / - . - - /- . - - /- . - -

Kasîde der-Medh-i Yahyâ Paşa

Bu ne ferruh-dem bu nice 'ıyd-ı ferah-efzâ olur
Bu ne hoş sâ'at bu nice gurre-i garrâ olur

Geldi bir 'ıyd-ı mübârek irdi bir vakt-i şerîf
Kim güzellerle cihânun tal'atı zîbâ olur

3 Çün görindi şâhid-i 'ıyd-ı hilâl-ebrû yine
Tâbiş-i nûr-ı cemâlinden cihân ra'nâ olur

'Iyd olmışdur bu dem taht-ı çemende pâdişâh
Gâlibâ hükminde anun mâh-ı nev tuğrâ olur

Ya kulağı küpelü bir bendesidür âsafun
Kim anun egninde dâyim hil'at-i dîbâ olur

6 Hazret-i Paşa vezîr-i mu'teber Yahyâ k'anun
Dâyimâ rây-ı şerîfi zînet-i dünyâ olur

Âsafâ deryâ olur bir katreye kılsan nazar
Himmet itsen zerreye mihr-i cihân-ârâ olur

Lutf idüp hâk-i hakîrün yüzine bassan kadem
Kadr ü kıymet buluban gerdûn gibi a'lâ olur

9 Kasr-ı kadrün sakf-ı gerdûndan yüce olmış durur
Kim ana şimden gerü cârûb-keş tûbâ olur

Bâd-ı hulkun âteşün üstinden eylerse güzer
Lâleler zâhir olup anda gül-i hamrâ olur

Nev-'arûs-ı fethe tîgün olduğıyçün âyine
Hûn-ı a'dâ atunun ayağına hınnâ olur

12 Bu ne kudretdür 'aceb tîr ü kemânun düşmene
Ceng içinde kızğırup her biri ejderhâ olur

Nâfe-i hulkunun irişse zemîne şemmesi
Kara toprağ iken ol dem 'anber-i sârâ olur

Şol şafak kim görinür sahn-ı felekde her gice
Kadrünün fânûsı içün kırmızı vâlâ olur

15 Câme-i kadrün içün gerdûn yeşil atlas durur
Kim anun üstinde gün altunlu bir tamğa olur

Gülşen-i vasfında bülbül sad hezerândur velî
Bu Revânî gibi sanma mürg-i hoş-âvâ olur

Ol ne bülbüldür k'anun rengîn edâsı çok durur
Var ise medhün gülinden böyle ol şeydâ olur

18 Şekkeristânında medhünün ya bir tûti durur
Kim senün âyîne-i medhün ile gûyâ olur

Midhatünde dir görenler nazm-ı garrâmı benüm
Bu ne garrâ şi'r olur ü bu ne hoş inşâ olur

Hazret-i Mûsâ gibi hâmem olup mu'ciz-nümâ
Nâme-i şi'rüm ana gûyâ yed-i beyzâ olur

21 İşigünden devlet-i 'izz ü sa'âdet gitmesün
'Âlem içre nitekim bu günbed-i hadrâ olur

6

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kasîde der-Medh-i Süleymân Beg

Toğdı bir mâh-likâ burc-ı sa'âdetde seher
Ki hacîl ruhları nûrından anun şems ü kamer

'Âlem-i gaybdan irdi çü Mehemmed Çelebi
Buldı zâtıyla anun mülk-i şehâdet zîver

3 Büyüdükçe nice şîrîn kelâm olmaya kim
Dâyesi şehd diyü ağzına anun şekker ezer

Gördügi gibi o nâzük püseri gehvâre
Sevüben cânı gibi şevk ile bağrına çeker

Bulsa ol tıfl ile gehvâre nola ‘izz ü şeref
Kadri artar sadefin olsa içi dürr ü güher

6 Atlas-ı çarh anun san beşigi örtüsidür
Zeyn içün şemse-i zerrînleridür şems ü kamer

Beşigi zînetini itmek içün çarh-ı felek
Kıldı yüz yasduğı hûrşîdi hilâli çenber

Takılupdur yine gehvâresine boncuklar
Oldı san mâh-ı cihân-tâba mukârin ülker

9 Çeşm-i bed irmemege ana buhûr itdi felek
Ki sipendine nücûmun güneş olmış ahker

Gerçi bir tıfl durur pîr-i hired gibi velî
Alımaz zerrece ağzından anun kimse haber

Ben bu fikr içre iken gönlüme irişdi sürûr
Okudum şevk ile bu matla’ı kıldum ezber

12 Girye kılmaz bu gözüm yüzüne kıldukça nazar
Ağlamaz tıfl olan âyine görse ekser

Leb-i şîrînüne gönlüm nice meyl eylemesün
Tıfl olan mâyil olur kanda ki görse şeker

Nev-resîde olduğıçün âhuma bakmaz dildâr
Oddan tıfıl olan kılmazımış hîç hazer

15 Pîrlikde bu gönül oğlan oyuncağı olup
Neyleyem gördügi dil-berleri cân ile sever

Sâki gül mevsimidür bâde-i gül-reng içelüm
Gam elinden nice bir hâtır-ı ‘âtırda keder

Devlet el virdi niçün câmı ele almayavuz
Bu ferahdan ki külâhını göge atdı kamer

18 Vakt-i ‘ıyş oldı bu dem sâzı ele al mutrib
Gülbün-i bahtı anun verdi yine gonca-i ter

Gülşen-i lutf u kerem ya’ni Süleymân Beg anun
Menzil-i kadri içün çarh olupdur çâder

Oldı mahkûm bu dem hükm-i şerîfine kazâ
Oldı me’mûr yine emr-i şerîfine kader

21 Zâtını ekmel okurlar görüp erbâb-ı kemâl
Kîmiyâ dirler ayağı tozına ehl-i nazar

Haşmeti oldı bu dem mülk-i cihân cismine cân
Fikreti ‘akl gözine görinür nûr-ı basar

Sufre-i lutfı içün çarh yeşil çînîdür
Bezm-i kadrinde olupdur güneş altun sâğar

24 ‘İzzeti gülşeninün ak güli mâh-ı münîr
Kadrinün cûyı kenârında sühâ nîlüfer

Hasmınun mülkin oda urmağ içün hâkim-i dehr
Tâs-ı gerdûna komış yine şafakdan âzer

Ger hazarda olasın devlet ola hem-sâyen
Eylesen ‘azm-i sefer hem-reh ola feth ü zafer

27 Sefer itsen kılağuzdur sana her gün hûrşîd
Giceler gözcün olur subh olınca ahter

Keff-i kadründe durur şems-i müzehheb kalkan
Kabza-i kudretüne mâh-ı nev olmış hançer

Şimdi sarrâf-ı suhan tab’-ı şerîfündür kim
Dâyimâ bir söz ile gevheri şermende ider

30 İşigünden nola gitmezse Revânî benden
Kullarundur ne kadar var ise hep ehl-i hüner

Nice kim mehd-i felekde ola etfal-i nücûm
Nice kim dâye ola her birine şems ü kamer

Goncalardan pür olup gülşenünün etrâfı
‘Ömrünün bâğı ola haşre degin tâze vü ter

7

. - . - / . . - - / . - . - / . . –

Kasîde der- Medh-i Sultân Mahmûd Şâh

Sepîde-dem ki bir araya geldi zulmet ü nûr
San asdı boynına müşgîn külâlesin bir hûr

Belürdi zulmet-i şebden dem-i seherde güneş
Sevâd-ı dîde-i ehl-i basarda nite ki nûr

3 Görindi tâk-ı zeberced belürdi şemse-i zer
Dürildi yine serâ-perde-i şeb-i deycûr

Nisâr-ı çetr-i şehenşâh-ı Rûm kıldı felek
Ne denlü var ise destinde lü’lü’-yi menşûr

Zamâne tan degül alsa eline sâğar-ı zer
Açıldı çün hum-ı fîrûzefâm-ı pür-engûr

6 Bu çarhı tâsına gerdûnun od koyup hûrşîd
Zamâne bezmine şeb itdi 'anberîni buhûr

Meger ki oldı felek bâzdâr-ı şeh-zâde
Ki mihr cılğı-ı zerrîn sabâhdur sunkur

Nihâl-i bâğ-ı sa'âdet şeh-i zamân Mahmûd
Ki sâyesinde cihân halkı cümleten mesrûr

9 Refî' himmetidür fark-ı devlete efser
Şerîf hâtırıdur genc-i 'izzete gencûr

Hevâ-yı bezm-i latîfi nesîm-i sâhat-i huld
Gırîv-i merkeb-i 'azmi nehîb-i nefha-i sûr

'Aceb mi bezmine cennet disem çü var anda
Na'îm-i ravza-i huld u nesîm-i turra-i hûr

12 Şu denlü buldı zamânında zühd revnak kim
Ridâyı boynına takındı nergis-i mahmûr

Müdâm kanın içerler meyün zihî insâf
Hicâza eyledi âhenk âferîn tanbûr

Olup durur yine hışmunla lutfuna mazhar
Ki nîş ü nûşa komışdur işin kamu zenbûr

15 Kulağı küpeli bir yâr-ı sîm-ten gibidür
Kaçan ki zeyn ola tuğrâ-yı şâh ile menşûr

Yâ saru saçlu semen yüzlü bir güzeldür kim
Cihânda hüsn ü cemâl ile gün gibi meşhûr

Kaçan ki rezme çıka ol şeh-i felek-rif'at
Kemânı kavs-i kuzah oklarına çarh kubûr

18 Şu denlü virdi cihâna karâr tîğün kim
Zemîn arkası üstine yatup itdi huzûr

Gönül mi var ki ola 'ukde 'ahd-i 'adlinde
Cihânda hîç görinmez meger dil-i engûr

Ne şâhdur kim anun kem gedâsıdur Husrev
Ki çînisini getürmekle fahr ider fağfûr

21 Du'â-yı devleti gitmez müdâm gönlümden
Egerçi şimdi bu matla' dilümdedür mezkûr

‘Aceb mi zat-ı şerîfün dile virürse ğurûr
Olur cihânda kişi devletine çün mağrûr

Güzeller içre kıyâmet kopardı eş’ârum
Fezâ-yı nağme içinde çü çaldı hâmem sûr

24 Çemende gonca-i terdür açılmamış gûyâ
Şu nükte kim hat-ı şi’rüm içindedür mestûr

Cihânda nâme vü şi’rümle sihr ider kalemüm
Karışdurur yine bir yire ‘anber ü kâfûr

Açıldı hâmem ile cümle milket-i ma’nî
Livâ-yı şeh gibi olur muzaffer ü mansûr

27 Müzeyyen eyledi nazmum güzellerin medhin
Ki zülfler gibi düşmişdür anlara bu sütûr

Revânî yüz süriyü geldi hâk-i dergâha
Kulun durur nola ger olmasa kapundan dûr

Kapunda cenneti göge çıkarur ögenler
Benüm gözüme görinmez çü vardur anda kusûr

30 Bulurdum âyine gibi zamânede sûret
‘arûs-ı lutfuna ola idüm eger manzûr

‘Arûs-ı medhüni her lahza zînet itmek içün
Düzüldi rişte-i nazma bu lü’lü-yi mensur

Nice ki tâk-ı felekde görine şemse-i zer
Nice ki ma’ni-i rûşenle beyt ola ma’mûr

33 Ko ol şehün nazarında bu birkaç ebyâtı
Hakîr tuhfesi şehler yanındadur ma’zûr

Sana zamâne ğulâm sana cihân çâker
Sana sitâre mutî’ vü sana felek me’mûr

8

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Kasîde der-Medh-i Ca’fer Beg Tuğrâcı

Sanmanuz ‘âlem içinde berf oldı âşikâr
İncinüp halka yine kürkini dürdi rûzgâr

Şimdi kâkum-pûş olmışdur zamânun hâkimi
Kanı ol dem ki ana atlas idi ebr-i bahâr

3 Berf çünkim ‘âlemün bâğın semenzâr eyledi
Yaraşur âteşden olursa ocaklar lâlezâr

Nârı gülgûna kılup berfi sefîdâc itdi bâd
Nev-’arûs-ı dehri tezyîn itmege meşşâtavâr

Şimdi âteş ‘âlemi yaksa ‘aceb mi hüsn ile
Bir yalun yüzlü siyeh perçemlüdür par par yanar

6 Saydgâh-ı ‘âlemi alup kanadı altına
Bu cihân kebkini ol bâz-ı sefîd itdi şikâr

Şol hevâyî tûp gibi görinen şekl-i habâb
Şimdi su üstinde olmışdur demürden bir hisâr

Kanı şol demler ki sohbetgâh idi sahrâ vü deşt
Şimdi devlet-hâneler olmış durur dârü’l-karâr

9 Hâtırun isterse ‘ârif seyr-i bâğ u bostân
Al elüne gül gibi câm-ı şarâb-ı hoş-güvâr

Serv-i ra’nâdur surâhi lâle-i ahmer kadeh
Zâhirâ ‘ûdun olupdur pençesi dest-i çenâr

Çün kadeh urdı gümişden na’li gülgûn meye
Sâkiyâ meydân senün sensin bugün çâbük-süvâr

12 Şol mey-i yâkût-renge müşterîdür ehl-i zevk
Cevhere sarrâf olan elbette eyler i’tibâr

‘Âkıl oldur k’itmeye meyden bu demde ictinâb
‘Ârif oldur kim ide bir serv kaddi hoş kenâr

Mest olupdur ğâlibâ bu üştür-i gerdûn yine
Kim dehânından köpükler oldı yine âşikâr

15 Hâk-i pây-i mîre yahod bu felek ta’zîm içün
Kîsesinden eylemişdür nukra-i sîmîn nisâr

Sadr-ı dîvân-ı fesâhat ya’ni tuğrâyî k’anun
Yok durur bir habbece hilmi yanında kûhsâr

Âfitâb-ı evc-i himmet âsümân-ı fazl u ‘ilm
Mâh-ı burc-ı ‘akl u dâniş server-i gerdûn-vekâr

18 Dürr-i efkârunla nazmundan takınmışdur yine
Şâhid-i devlet kulağına mücevher gûşvâr

Bikr-i fikre ‘anberîne hatt-ı eş’arun olup
Sâ’idine mîm-i nazmun halkası oldı sivâr

Sensin ol kim ‘âleme râyün virüpdür intizâm
Dîn ü devlet nâme-i nâmunla eyler iftihâr

21 Sensin ol kim şemme-i hulkundan irmezse meded
Tüyüni düzmezdi hergiz nâfe-i misk-i Tatâr

Sensin ol mihr-i kerem mâh-ı sehâ burc-ı ‘atâ
Kim seni itdi felek ‘âlem içinde ihtiyâr

Fikrünün mi’mârıdur dünyâyı ma’mûr eyleyen
K’oldı zâtunla esâs-ı kâmrânî üstüvâr

24 ‘Âlem-i ‘ukbâyı da tahsîl itdün lutf ile
Himmetün dünyâda ancak bulmamışdur iktidâr

Zer nisâr eyler atı ayağına her dem cihân
Na’l-i esbünden degüldür zâhir olanlar şirâr

Tağılursa atun öninden ‘aceb midür ‘adû
Bâd ile olur perâkende belî ekser ğubâr

27 ‘Âlem içre lutfun ile kahrunı yâd itmegin
Bahra düşdi ıztırâb ü çarha geldi ıztırâr

‘Akl-ı kâmil lutfunun hergiz hisâbın idemez
‘Âlem içre zerre-i hûrşîde olmaz çün şümâr

Sâhibâ devründe ‘âlem halkı cümle şâdmân
Gam elinden ben niçün böyle olam zâr u nizâr

30 Baht-ı nâ-hemvâr elinden ebrveş giryân olup
Gerdiş-i gerdûndan oldum zerre gibi bî-karâr

‘Âlem içre gün gibi tûpum ağardı göklere
Zerrece kılsa nazar şol mîr-i gerdûn-iktidâr

Merhamet kıl lutf idüp bu bende-i dîrînüne
Tâ ki sâyirler gibi benden de olam nâmdâr

33 Ben senün nâm-ı şerîf-i ‘izzet-efzânı bugün
Rûzgârun safhasında eyledüm nakş-ı nigâr

Yâdigâr-ı halk-ı ‘âlem olsa nazmum tan degül
Olmaya gevher gibi ‘âlemde hergiz yâdigâr

Bahr-ı nazmumdan cihân pür-gevher olurdı eger
Bu Revânî bendene olsa müsâ’id rûzgâr

36 Muhtasar eyle sözi başla du’â-yı devlete

Sözde çün mergûb olur ey dil bilürsin ihtisâr

Nev-bahâr-ı ‘ömrüne irişmesün hergiz hazân
Nice kim fasl-ı şitâ irüp gide vakt-i bahâr

9

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Meger ki gamzeleründen diler amân hançer
Ki başdan ayağa olmış durur zebân hançer

Zırıh gibi gözedür bin göz ile ‘âşıklar
Kaçan dakına diyü yâr-ı nev-cüvân hançer

3 Ne başlar kesici kan döküci zâlimdür
Yanunda turmasun ey yâr-ı mihribân hançer

Kamusı hançere düşdi cefâ-yı gamzen içün
Takındı sanma begüm Türk ü Türkmân hançer

Nihâl-i kaddi letâfetde ney şekerdür kim
Yanında bergi durur var ise hemân hançer

6 Kemer tolamış iken kolını miyânına
Sokuldı geldi ara yire nâgehân hançer

Benüm bu yârelerümden şikâyetüm çokdur
Zebân-ı hâl ile eyler sana beyân hançer

Hümâ-yı ‘izz ü şeref şeh-peri midür bilsem
Hemîşe şâh-ı cihâna karîn olan hançer

9 Nigâr-ı sâde-’izâr u hilâl-ebrûdur
Ne var yanında şehün olsa kâmrân hançer

Sipihr-mertebe Şeh Bâyezîd-i ‘âlî-kadr
Ki yıldırım gibi destinde bî-amân hançer

Yanında çok hüneri zâhir oldı anun içün
Kazandı yüz suyunı buldı ad ü san hançer

12 San ejdehâ-yı ‘adû-küş durur şeh-i ‘âlî
Alursa destine rezm içre nâgehân hançer

Görine dîde-i hasma zebânı zehr-âlûd
Elinde şâh-ı cihânun urur nişân hançer

Kanadını aça meydânda mürg-ı feth ü zafer
Ne dem ki rezmün içinde ola ‘ayân hançer

15 Görürse bezm-i hümâyûnun içre çengi ‘adû
Görine gözlerine havfden hemân hançer

Önünde çünki şehâ cân u baş terk eyler
Giyerse hil’at-ı zerrîn ne var her ân hançer

Revâ mıdur ki çeke hasma tîğ bendelerün
Urur çün ana yanından her üstüh*â*n hançer

18 Şihâb taksa gümiş sırmadan ne var bâğın
Çü mâh-ı nev getürür şâha armağân hançer

Kılıcun urmağ içün âfitâb-ı ‘âlem-tâb
Tutar şu’â’dan elinde her zebân hançer

Su koymayaydı ‘adûnun ocağına dâyim
Gelû-yı hasmı idinmezdi nâvdân hançer

21 ‘Aceb mi hasmına koltukdan işlese dâyim
Olup durur yine meydânda pehlevân hançer

Dem-i gazabda hemân yalun od durur şâhâ
Gılâfdan su gibi her yana akan hançer

Ya ejdehâ-yı sebük-pâydur iki başlu
K’idindi gâr-ı gılâfı tutup mekân hançer

24 Ne şâh-bâzdur ol mürg-i âhenîn minkâr
Ki hasma sînesin idindi âşiyân hançer

Cevâhire nice gark olmasun ki ‘ahdünde
Dil-i ‘adûya zafer buldı deldi kân hançer

Ne yirde kim göre hasmunı kalbine tokınur
Anunla kat’-ı ‘alâka ider hemân hançer

27 Tutup tutup yenilür mi ‘adûyı gördükde
Diler getüre kapuna keşân keşân hançer

Güher-nisâr ne deryâ durur kef-i şeh kim
Görindi dîde-i a’dâya mâhî san hançer

Rezmde yine yılanlar kuşandı hışmından
‘Adûya anun içün uzadur lisân hançer

30 Şikâr-ı hasm ider iken pelengdür şu kulun
K’elinde nâhuna benzer şehâ hemân hançer

Susamış idi ‘adû kendü kanına her dem

İçürür idi ana su yirine kan hançer

Kılıcı ‘arşa asardı Revânî benden eger
Kapunda bir kez okınsa şeh-i cihân hançer

33 Güneş gibi kılıcunla musahhar ola cihân
Takınduğınca meh-i nevden âsümân hançer

10

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Nedür ol kim tozına irişemez bâd-ı seher
Od olur kılsa sükûn yürise su gibi akar

Gâh zencîre çekerler anı dîvâne gibi
Gâh ‘âkıl gibi insâna olur ol rehber

3 Gâh ser-keşlik ider yâr-ı cefâkâr gibi
Gâh ‘âşık gibi derd ü eleme sabr eyler

Âşikâr itse zebânını gören mâr sanur
Ağzın açsa görinür halk gözine ejder

Gâh dervîş oluban pâyına zencîr takar
Rindler gibi dehânına alur geh geh zer

6 Gâh keklik gibi sahrâda yürür yola düşüp
Gâh tâvûs gibi idinür evlerde makar

Geh güzeller gibi hınnâ yakuban ayağına
Saçların şâneler ü zülfine virür zîver

Kaldurur geh kişiyi geh göresin yire urur
Çarh-ı ser-keş gibidür eylemede nef’ ile dar

9 Cinsi içinde ne var bulsa eger kadr ü şeref
Hazret i şâh-ı cihân kıldı ana çünki nazar

Bâyezîd ibn Mehemmed şeh-i gerdûn-vekâr
Ki felek kadrine at oldı hilâl oldı eyer

Atun önince müdâm olmağa ol peyk revân
Zeng-i zer takdı miyânına anun nîlüfer

12 Atunun iki kulağı görinür ceng içre
Hasmunun gözlerine her birisi bir hançer

Bezm-i garrâna buhûr itmegiçün her demde
Çarh bir Hindu kulundur güneş altun micmer

Tab'-ı pâküne senün öykünemez âb-ı revân
Bûyına nâfe-i hulkunun irişmez 'anber

15 Çarh benden gibi bil bağlamasa hıdmetüne
Hîç kuşatmaz idi kavs-i kuzah ana kemer

Tîğüni asdı hamâyıl gibi boynına 'adû
Kılıcun kabzasıdur var ise tomâr-ı zafer

Rezm içinde yüze yüz düşmene çok virdi cevâb
Germ olup gögsini gerse nola karşuna siper

18 'Ömri bostânını tîğün suvarur düşmenünün
K'anda nîzen şecer ü fark-ı 'adû ana semer

Nola dirlerse felek matbahun olmış anda
Güneş altun sinidür mâh ise bir kelle şeker

Bir gümiş tepsi durur meclisüne mâh-ı münîr
Bezmüne çarh cevâhirle düzülmiş sâğar

21 Husrevâ feth 'arûsına felek kılmışdur
Tîğüni âyine vü hûn-ı e'âdiyi meker
Yine meydân-ı fesâhatde Revânî kulunun
Feres-i tab'ı cihân halkına gösterdi eser

Tab'umun yine görenler didi âsârını kim
Bu mesel girçek imiş gizli olur erde hüner

24 Nice kim atına çarhun ura tamğâ meh-i nev
Gice gündüz nice kim ide sefer şems ü kamer

Feres-i ablak-ı gerdûn ola emrüne mutî'
İrmesün zât-ı şerîfüne cihân içre hatar

11

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Meger kim seyr-i bâğ itmiş olup rind-i cihân âteş
Ki takmış şu'leden başına bir berg-i hazân âteş

Yahod bir lâle-ruhdur kim ana perçem duhân olmış
Ya bir 'âşık durur yanmış ider dâyim figân âteş

3 Ya her bir şu'le bir altun varakdur hall idüp anı
Şitânun tîğini ister kim ide zer-nişân âteş

Şitâ zulmin görüp asdı duhândan 'adl zencîri

Diler dâd ide ‘âlemde olup Nûşirevân âteş

Yahod bir al vâlâdan tütukdur görinen yalun
Ki sermânun ‘arûsına getürmiş armağân âteş

6 Ağarmış gözi berfün çekmege hâkisterün kuhlın
Duhândan mil idinmişdür ocakdan sürmedân âteş

Görinen şu’leler sanman ki olur nârdan peydâ
Şehün vasfında olmış başdan ayağa zebân âteş

Süleymân-ı zamân Şeh Bâyezîd bin Mehemmed Hân
Kim anun nükhet-i hulkıyla olur gülsitân âteş

9 Sanasın kim bahâr oldı şitâ vasfında hulkunla
Duhânı sünbül ü nergis görinür erğavân âteş

Giyer altunlu nârencî kabâlar devr-i cûdunda
Cihân halkı arasında olupdur kâmrân âteş

Sokunsa başına yünler ‘aceb mi şu’leden dâyim
Diler kim ide önünde bahâdırlık ‘ayân âteş

12 Yahod ‘ahdünde sûfîlik ider halvet-nişîn olmış
Ki komış şu’leden yine başına taylesân âteş

Zafer bulmağ içün düşmen hisârına ider ihzâr
Duhânun pîç ü tâbından idünüp nerdübân âteş

Diler meydân-ı rezmünde ‘adûnun tûp ide başın
Ki dâyim dûddan tutar elinde savlacân âteş

15 Yir itse cân-ı hasm içre ‘aceb mi ejder-i kahrun
Cehennemdür ki tutmışdur şehâ anda mekân âteş

Söyündürür ocağını felek ebr ile a’dânun
Hasûdun mülkine urur şafakdan âsümân âteş

Nola yüzin göge tutup el açsa şu’leden dâyim
Du’â-yı devletün eyler cihânda her zamân âteş

18 Şehâ bir al kâğaddur degüldür görinen şu’le
Seherden üstine anun olupdur zer-feşân âteş

Diler altun kalemlerle yaza bu şi’r-i dil-sûzı
Ki dâyim ola medhünle cihânda dâsitân âteş

Düşürdün câna ‘ışkundan çün ey nâ-mihribân âteş
Sakın dûd-ı derûnumdan tutar mülk-i cihân âteş

21 Be-gâyet incinüp bir pâre od olmış durur yâkût
İşitmiş la'lüne öykündügin ey dil-sitân âteş

Leb-i rengînüni niçün nihân eylersin âhumdan
Bilürsin çünki yâkûta şehâ kılmaz ziyân âteş

Meger bir şem'-i kâfûrî durur engüşti dildârun
K'ucında nakş-ı hınnâdan olur geh geh 'ayân âteş

24 Tarîk-i 'ışka çün düşdün dilâ cân ile âh itme
Bilürsin korkulu yollarda yakmaz kârbân âteş

Ruhuna öykünür diyü çakarlar âteşe şem'i
Anunçün şem' ile câna tutuşur her zamân âteş

Sakın ol şâh-ı 'âdilden inen zulm itme 'uşşâka
Ki diller şehrine 'ışkun urup durur cihân âteş

27 Sovuklık gösterür oldı zamâne ehl-i 'irfâna
Revânî gibi anunçün kılur her dem figân âteş

Şu denlü tab'-ı pür-sûzum yanupdur nâr-ı zilletden
Redîf-i şi'rüm olursa 'aceb mi nâ-gehân âteş

Beni mihnet bucaklarında öldürür idi sermâ
Eger olmasa ortada şarâb-ı erğavân âteş

30 Nitekim 'ışkı cânânun yaka odlara 'uşşâkı
Nice kim hadd-i rûyından vire yârün nişân âteş

Dütüni göke boyansun 'adûnun yanup odlara
Nice kim olmaya hergiz cihânda bî-duhân âteş

12

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Dâyim ruhunla kılsa nola iftihâr şem'
Andan yakar çerâğı çün ey gül-'izâr şem'

Bilmezlik ile lâle 'izâruna öykünüp
Ortaya atdı kendüzini ey nigâr şem'

3 Şevk-i ruhunla ben ölicek ay ile güneş
Kabrümi bekleye yaka leyl ü nehâr şem'

'İzzet idüp el üzre tutarsam 'aceb midür
Mihnet şebinde oldı bana gam-güzâr şem'

Gösterdi bu nezâket ile şekl-i nergisi

Meclisde keffine alup ol şîvekâr şem'

6 Saklar çerâğ-ı hüsnini yaşumdan ol nigâr
Olmaz suya tokınsa bilür şu'ledâr şem'

Gündüz çerâğlar yakuban bulımaz seni
Yir yir uyarduğı bu durur lâlezâr şem'

Bezmünde şâh-ı gül gibi gösterdi dostum
Nesrîn goncasını bana bî-bahâr şem'

9 Mutrib 'aceb mi eylese 'ıyş ehline salâ
Çün câmi'inde meclisün olmış menâr şem'

Nâzüklig ile zülfün öpermiş 'izârunı
Yanup yakılduğı budur ey gül-'izâr şem'

Od yakdı başına gör e tâ husrev-i zamân
Senden şikâyet itmeg içün ey nigâr şem'

12 Rûşen-zamîr şâh-ı cihân Bâyezîd Hân
Kim tîği şu'lesinden olur âşikâr şem'

Ey şevketün çerâğına pervâne nüh felek
Vey bezm-i 'izzetünde kamer zer-nigâr şem'

Şeh bezmgâhı olmasa her gice sahn-ı çarh
Yakmazdı encüm anda hezârân hezâr şem'

15 Kendü çerâğun olmasa ey şehriyâr-ı mülk
Şehler gibi olur mıyıdı tâcdâr şem'

Tîrün gibi 'aceblemegil sadra geçdügin
Toğrı kulun durur nola tutsa vakâr şem'

Gark olmaz idi derlere bezmünde husrevâ
Lutfundan olmasaydı eger şermsâr şem'

18 Bir pâdişâh benzeyimez 'adl ile sana
Olmaz güneş katında belî şu'ledâr şem'

Karşunda bendeveş giceler subha dek turur
Altunlu şeb-külâh ile ey şehriyâr şem'

Rûşen budur ki miş'aledâr olmasa sana
Halk arasında bulmaz idi i'tibâr şem'

21 Cân-ı 'adûna âteş ura bezm içinde mey
Hasmun gözine görine meclisde nâr şem'

Havf itmeseydi tîgün ile kahrunı anup
Olmazdı düşmenün gibi zerd ü nizâr şem’

‘Ömrinde mâlik olmaz idi altun üsküfe
Olmasa benden ey şeh-i Cem-iktidâr şem’

24 ‘Arz idemez Revânî gibi hâlini sana
Ağlarsa dâyimâ ne ‘aceb zâr ü zâr şem’

Bir nahl-bend durur yine tab’um zamânede
Kimse anun gibi idemez âşikâr şem’

İltsem ‘aceb mi bezmüne ben bu kasîdeyi
Şeh meclisinde çünki yanar bî-şümâr şem’

27 Nice ki meclisün ola ârâyişi çerâğ
Nice kim ‘âlem içre yaka rûzgâr şem’

Nergis niçe ki bezm-i çemend’ola şam’dân
Niçe ki lâleden idine kûhsâr şem’

Her vakt gün gibi olasın ‘izz ü câhda
Her gâh düşmenün gib’ola târümâr şem’

13

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Taht-ı zemîn üzre idelden karâr berf
Oldı şitâ memâlikine şehriyâr berf

Sırça sarây yapdı şitâ pâdişâhına
Billûrdan ‘aceb midür itse cidâr berf

3 Sîmîn gılâfdan san akar tîğ-i âbdâr
‘Âlem içinde kim akıdur cûybâr berf

Zeyn it surâhi kal’aların sen de sâkiyâ
Leşker çeküp cihânı çün itdi hisâr berf

Bu demde ‘ıyş idün gice gündüz k’olup durur
Hûrşîd nâr u leyl duhân u nehâr berf

6 Germ itdi meclis ehlini nâr-ı şarâb ile
Gûyâ ki oldı sâki-i semen-’izâr berf

Öninde nice sîmini hâke yek eyledi
Tan mı zamâne şâhidin itse kenâr berf

Yahdan dükân yüzinde gümiş şâneler asar

‘Âlem içinde olalı âyînedâr berf

9 Her lâlezârı şimdi semenzâr eyleyüp
Bâğ-ı cihânı itdi yine nev-bahâr berf

Gûyâ nesîm ile gül-i bâdem olur nisâr
Bu demde her yana kim olur târumâr berf

San tûtiler öninde şeker-pâreler yatur
Şimdi ki oldı her taraf-ı sebzezâr berf

12 Yollarda mest olup düşüben pâyına dahı
İderse câm-ı mihr ile def’-i humâr berf

Dünyâ evini mâl ile pür eyledi yine
Kârûn gibi geçerse yire vechi var berf

Nakş-ı nigâr itmege ‘âlem cerîdesin
Kıldı gümiş varaklarını âşikâr berf

15 Su tamzurursa penbeyile ağzına nola
Hasta görüp zemîni olur bî-karâr berf

Hâk hakîrün ekdi yine yarasına tuz
Tâzeledi cerâhatını itdi kâr berf

Halka bürûdet itdügine nâdim oldı çün
Mülk-i zamâneden ide gibi firâr berf

18 Bu denlü akça yüzini görmezdi ğâlibâ
Şeh emriyile olmasa sâhib-’ayâr berf

Ya’ni sipihr-mertebe Sultân Bâyezîd
Toldı ‘atâ-yı sîmiyile her diyâr berf

Nice karâr eyleye keffünde sîm kim
Deryâ yüzinde eyleyimez çün karâr berf

21 Urındı destvâne k’ola bâzdâr-ı şeh
Sanman k’olup durur yine dest-i çenâr berf

San’atla yine sükkeri pâlûde ‘arz ider
Şeh matbahında olmağ içün pîşekâr berf

Kapunda almasaydı berât-ı şehenşehî
Tutmazdı ‘âlemi oluban nâmdâr berf

24 Yüz aklığın kazandı irüp bâb-ı devlete
Buldı cihânda anun içün iştihâr berf

Girüp ‘abâya zâhid-i bârid-nefes gibi
Odlara yakdı halkı virüp inkisâr berf

Tuğrâ-yı zer-feşânına olmış kamer mutî’
Bilür güneşle olmaduğın pâyidâr berf

27 Altun piyâlesini alup nergisün diler
Bezminde ola sâki-i sîmîn-’izâr berf

‘Ahdünde düşdi şimdi yüzi yirlere anun
‘Âlemden eylese ne ‘aceb ger firâr berf

Bu görinen zebâne-i âteş degül durur
Halka lisân-ı hâlle ider i’tizâr berf

30 Devründe çarhdan şu kadar mihr gördi kim
Turduğı yirde eridi bî-ihtiyâr berf

Hûrşîd altun üsküfi kapunda bulmağın
Ak börkiyile geldi yine bendevâr berf

Şimdi kulun gibi gice gündüz kapundadur
Kasr-ı refî’a oldı meger perdedâr berf

33 Cûdun şu denlü yağdurur etrâfa sîmi kim
Gören sanur ki toldı yemîn ü yesâr berf

Bâz-ı sefîd gibi kanat bükdi her yana
Kebk-i cihânı tâ ide şâha şikâr berf

Benden gibi kapuna eger sürmese yüzin
Bu ‘asr içinde olmaz idi nâmdâr berf

36 Lutfunla halk şâd iken ey husrev-i zamân
Bu bende-i hakîri niçün ide zâr berf

Bir kuru i’tibâr degülmişse bu cihân
Kürki olana itmez idi i’tibâr berf

Mihnet bucaklarında yakup nâr-ı zillete
Kıldı Revânî bendeni zâr ü nizâr berf

39 Kendi karârına kişi meşğûl iken bu dem
Lâyık mı devletünde ana ide kâr berf

Bana zamâne kılduğı cevr ü sitemleri
İster kapunda ‘arz ide ey kâmkâr berf

Sincâb-ı çarhı bana bağışlardı ğâlibâCûdun gibi bulaydı eger iktidâr berf

42 Tâ pûstîn ‘atâsına bâ’is olup müdâm
İn’âm-ı şâh ile idine iftihâr berf

Şâhâ semûr u kâkumı sıhhatler ile gey
Nice ki yağa durmaya leyl ü nehâr berf

14

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Hikmet nedür ki bu felek-i âbgîne reng
Gâhî neheng şekline girer gehî peleng

Ya sebzezâr-ı çarh semenzâr olup durur
Kim seyre geldi kaldı temâşâda ehl-i reng

3 Geh Cem misâli câm-ı murassa’ alur ele
Gâhî muğanniveş getürür bezme def ü çeng

Oynar sitâre beydakını şâh-ı zeng ile
Şatranc na’tını kuruban çarh-ı heft reng

Yâ peyk-i Hindudur bu felek zînet eyleyüp
Takdı nücûm her yanadan ana nice zeng

6 İskender-i zamâne durur ya şeb-i siyâh
Âyîne oldı ana kamer çarh evireng

İdinmez idi mâhı suturlâb âsümân
Olmasa ger müneccim-i şâh-ı huceste-yeng

Gerdûn-vekâr Hazret-i Sultân Bâyezîd
K’oldı ‘adûsı çeşmine rûy-ı zemîn teng

9 Kadrün ne mâh tal’at olur ‘ârızunda kim
Bir ben durur bu dâ’ire-i çarh-ı nîl-reng

Hükmün elinde çarh yeşil tozlu bir kemân
K’olmış durur şihâb anun içün ana hadeng

Benzerdi ola mâh zamîr-i münîrüne
Âyînesinde olmasa anun eger ki jeng

12 Mâh-ı nevi felâhun idinmezdi peyk-i çarh
Encümden urmasaydı ser-i hasma nice seng

Sûretde ejdehâ görinür tûpı düşmene
Tâkat nice getüre ana kal’a-i Fireng

Cemşîdür bezimde şehâ her kulun senün

Rüstem durur zamânede her biri kılsa ceng

15 Su sepmez idi yüzine çarhun sitâreler
Hışmını görüben eger olmasa ‘aklı deng

Dest-i güher-feşânun ile tîğ-i âbdâr
Gûyâ ki bahr içinde turup seyr ider neheng

Sahrâ-yı kadrünün iremez intihâsına
Peyk-i zamâne ger ura bin yıl dahı şeleng

18 Nazmında çünki nâm-ı şerîfüni derc ider
Bulsa Revânî nazmun ile nola nâm ü neng

Bir kurı nazm ile iremez tab’ına hasûd
Hîç esb-i bâd-pâya ayakdaş ola mı leng

Bu nazm-ı dil-firîb ne terkîb olur ‘aceb
Hayrân olur gören anı gûyâ ki yidi beng

21 Şîrîn sözümle şekkere gark olur idi halk
Medhünde kâfiye eger olmasayıdı teng

Rengîn gazellerüm okuduğınca hûblar
Virür zamâne ruhlarına tâze tâze reng

Nice ki güller açıla gülzâr-ı çarhda
Nice ki bezm-i ‘ıyş ola halk içinde neng

24 Bezmünde âfitâb kadeh mey olup şafak
Bî-had ola sitâre gibi sâkiyân-ı şeng

15

- . - - / - . - - / - . - - / - . –

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Yine gösterdi yed-i beyzâyı Mûsîvâr gül
Eyledi gülşen içinde mu’cize izhâr gül

‘Arş kandîlin gül-âbâ şîşe eylen oldı çün
Şeb-nem-i bâğ-ı cemâl-i Ahmed-i Muhtâr gül

3 Bâğda Kanber benefşe sûsen oldı Zülfekâr
Sürh-pûş olmış nitekim Haydar-ı Kerrâr gül

Gördügi dem goncanun baş çekdügini hırkaya
Şevkden çâk-ı girîbân itdi sûfîvâr gül

Şeb-nemün tesbîh-i billûrın seher alup ele
Bülbüle zulm itdügiçün eyler istiğfâr gül

6 Degmesün diyü çemende gülbüne hârun dili
Goncalardan boynına asmış durur tomâr gül

Rind-i şâhid-bâzdur kim gonca lebler saydına
Gülsitânda keffine almış nice dînâr gül

Gûyiyâ bir h*â*cedür mülk-i Bedehşândan gelür
Pâre pâre la’ller kıldı yine izhâr gül

9 Şîşeler dizmezdi etrâfına şeb-nemden eger
Çâr-sû-yı bâğ içinde olmasa ‘attâr gül

Goncanun tıflına benzer söz ta’lîmin ider
Eyleyüp bülbül kanadın yine mûsikâr gül

Berg-i gülden düzdi defter goncadan kıldı devât
Olmağa bu dem çemen şâhına defterdâr gül

12 Kasr-ı gülşende meger nakkâşdur kim zeyn içün
Şemseler nakş itmiş anda yine bî-pergâr gül

Sahn-ı gülşende okur gördüm zebân-ı hâl ile
Bülbül ağzından bu garrâ matla’ı tekrâr gül

Pârelerse kendüyi şevk ile vechi var gül
Kim kulakdan ‘âşık olmış sana ey dildâr gül

15 Leblerün devrinde nola ruhlarun ‘arz eylesen
Hûb olur mey sohbetinde ey yüzi gülzâr gül

Dest-i dil-ber tâze güldür bergdür nâhunları
K’âsitîni gülşeninden açılur her bâr gül

Bağlamalu kıpkızıl dîvânedür incinme hîç
Öykünürse sana dâyim ey semen-ruhsâr gül

18 Zînet içün câme-i gülgûnuna takmak diler
Nâ-şükûfte goncalardan tügme-i jengâr gül

Berg-i rengînin gülün sanman yire döker nesîm
Kanlar ağladuğumı eyler benüm iş’âr gül

Hâtırın sorup ele al varduğunca gülşene
Bencileyin bir sınık gönüllüdür ey yâr gül

21 Seyr-i gülzâr eyleyicek yâre kâğed sunmağa
Gonca-i zanbakdan itmiş nâmeler izhâr gül

Devr-i ‘adl-i şâh durur olma cefâkâr ey sanem

Dest-i cevründen şikâyet kılmasun zinhâr gül

Şâh-ı ‘âdil serv-i bâğ-ı saltanat Şeh Bâyezîd
Kim bahâr-ı hulkı kıldı yir yüzin hemvâr gül

24 Bâğ-ı kadrinde felek nüh berg bir sûsen durur
Kim gülistânında gün gibi hezârân var gül

Husrevâ mutriblerünle bezmüne irem diyü
Destine bir dâyire almış dutar zergâr gül

Altun üsküflü kulundur nergis-i sîmîn-beden
Câme-i gülgûn ile bezmünde hıdmetkâr gül

27 Goncanun yük yük kumâşın açduğı budur sabâ
Pîşkeş çekmege sen şâha kılur ihzâr gül

Şol kadar in’âm kıldun atlas-ı zer-befti kim
Kırmızı altunlar ile salınur her bâr gül

Hûblar ‘izzet idüp el üzre tutduğı bu kim
Gösterür gülzâr-ı hulkundan nice âsâr gül

30 Renk uğurladı diyü ‘ahdinde la’l-i yârdan
Dâr-ı şâh üstinde kıldı goncayı berdâr gül

Bûy-ı hulkundan haber virdügi içün ‘âleme
Oldı nergis gibi manzûr-ı ulu’l-ebsâr gül

Dâyimâ dest-i sabâ olsa varakgerdân nola
Çün kitâb-ı hulkunı eyler bu dem tekrâr gül

33 Gonca kasrın la’lden yapmazdı idüp zer-nişân
Olmasa hulkun sarâyında eger mi’mâr gül

Kâmkârâ medhüni yazdukça hâmem dir gören
Sanki bir reyhâncıdur bezme ider îsâr gül

Midhatı kasrında her beyti Revânî bendenün
Dil-ber-i tannâza benzer kim elinde var gül

36 Selsebîl ırmağına benzer bu nazm-ı âbdâr
Bâğ-ı cennetdür yahod olmış der ü dîvâr gül

Hatt-ı nazmumdur cihâna gösteren ma’nî-i hâs
Bu kaçan olur ki izhâr eyleye her hâr gül

Bağladum bir deste gonca bâğ-ı tab’umdan yine
Kim ana bir vech ile baş indürür nâçâr gül

39 Nazm-ı rengînüm ararsa nola her nazm ehli kim
Nahl-bend olan kimesne eyler istifsâr gül

Tâ şükûfe leşkerine ola sancakdâr serv
Tâ reyâhin hayline ola sipeh-sâlâr gül

Gün gibi ‘izzetde ol nice ki ‘âlemde ola
Sahn-ı gülşen âsümân encüm-i seyyâr gül

16

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Taht-ı zümürrüdîne geçüp nâ-gehân gül
Ezhâr içinde oldı şeh-i kâmrân gül

Hükminde goncanun nice olmaya ehl-i bâğ
Tâvûs kuyruğı ana urdı nişân-ı gül

3 Gün toğdı başına yine erbâb-ı ‘işretün
Kıldı çemende kendüyi çün kim ‘ayân gül

Reyhâncıdur ki tablası pürdür şükûfeden
Bâzâr-ı gülsitânda açupdur dükân gül

Gonca yatıkların yine alup kenârına
İçer güzeller ile mey-i erğavân gül

6 Elden komadı câmını ‘ıyş eyleyüp müdâm
Kodı cihanda Cem gibi nâm ü nişân gül

İskender-i zamâne durur şimdi ‘ıyş iden
Câm-ı cihân-nümâya dönüpdür hemân gül

Bülbül içün müferrih-i yâkûtı düzmese
La’lîn tabakda ezmez idi za’ferân gül

9 Şimdi çemende gülbüni Mecnûn sanur gören
K’olmış durur başında anun âşiyân gül

Gencîne olmasaydı eger künc-i bâğda
Ejder gibi olur mıdı âteş-feşân gül

Gonca degül durur görinen gülsitânda
Açmış du’â-yı devlet-i şâha dehân gül

12 Gülzâr-ı lutf-ı Hazret-i Sultân Selîm kim
Hulk-ı nesîmi ile tolupdur cihân gül

Bir dem ziyâfet itmege gülşende sen şehi

Harç eylese ‘aceb mi nice hânümân gül

Altunlı çok kumâş çeküben pîşkeş sana
Kıldı önünde varını hep dermiyân gül

15 ‘Ahdünde meyl kılmasa takvâya ğâlibâ
Komaz idi başında yeşil taylesân gül

Bezmine varanun başına sîm ü zer saçar
Devründe buldı var ise genc-i nihân gül

Bir yüzi ak alını açuk dil-rübâ geçer
Bezmüne irişüp nola tutsa mekân gül

18 Gonca otağı sen şeh içün kurdı bâğda
Üstine çekdi anun içün sâyebân gül

Benzetdi kendüzini kef-i zer-feşânuna
İller içinde oldı yine dâsitân gül

Çok dil bilür ‘aceb degül ey husrev-i zamân
Turup kapunda olsa eger tercemân gül

21 Meddâhun oldı göreliden hüsn-i hulkunı
Başdan ayağa olsa ‘aceb mi zebân gül

Bülbül diliyle yine çemenlerde husrevâ
Ezberleyip bu şi’rümi okur revân gül

Ey lâle-ruh gamunla olup nâ-tüvân gül
Düşmiş ‘asâya pîr gibi nev-cüvân gül

24 Almışdur âfitâbı ele bâğbân-ı subh
Sunmağa sana ey meh-i nâ-mihribân gül

Sohbetde sâki aldı ele câm-ı lâle-reng
Gûyâ getürdi gülşene serv-i revân gül

Usanma âh u nâlesini ‘âşıkun görüp
Bülbülden ey sanem göre mi hîç ziyân gül

27 Sen şeh-süvârun irmez idi gerd-i râhına
Gülgûn-ı hüsne olmasa ger hem-’inân gül

Tâze gazel buyurdı bana açılup nigâr
Bildüm ki istemiş şeh-i rûy-ı cihân gül

Cennet gülinden istesen ey serv-i saltanat
Dest-i şerîfüne suna hûr-ı cinân gül

30 Bülbül gibi Revânîyi medhünde söyledür
Gülzâr-ı tab’dan açılup nâ-gehân gül

Bu bâğbân-ı tab’uma sad âferîn kim
Virdi cihâna medhün ile râygân gül

Ashâb-ı şevke nâme-i şi’rüm virür ferah
San ehl-i sohbete getürür bâğbân gül

33 Revnak virür redîfine bu nazm-ı âbdâr
Tâze olur suya ki kona her zamân gül

Nice ki kendüye idünüp gülbüni ‘asâ
Gülşen sarâyı içre ola pâsbân gül

Dergâh-ı kadrün ola yüce tâk-ı çarhdan
Kim anda âfitâb ola zer-feşân gül

17

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Halka bir san’at ile kılmağ içün ‘arz-ı kemâl
Nice na’l urdı görün şîşe-i gerdûna hilâl

Bezmgâh-ı felek içinde görinen meh-i nev
Şu’le-i şem’durur k’egmiş anı bâd-ı şimâl

3 Ya ider şîr-i felek gördügi âhûyı şikâr
Kim bu sahrâda anunçün görinür şâh-ı ğazâl

‘Iydgâh içre süvâr olmağa yâ Hindu-yı şeb
Fîl-i çarhun başına yine urupdur çengâl

Ya bu dem aldı ele zühre-i zehrâ çengin
Ta ki bezm ehli görüp ‘ıyşa ide isti’câl

6 Kâse-bâz oldı ya bir barmağı üzre çevirür
Felegün çîni-i sebzini kamer kâse misâl

Nice benzer şafak içinde hilâlün şekli
Sâğar-ı sîme k’ola bâdeyile mâl-â-mâl

Mıskal-ı mâh-ı nevi benzedürin câm-ı Ceme
Ki gönül âyinesinde komadı jeng-i melâl

9 Ya bu dünyâ kafesinde görinen sebz felek
Bir yeşil tûtiye benzer kim ola zerrîn-bâl

Ya alupdur ele Ferhâd-ı cihân tîşesini

Bî-sütûn-ı felegi eyleye tâ kim pâ-mâl

Ya mu'allaklar urur çarh kebûterdür kim
Takdılar zînet içün pâyına zerrîn halhâl

12 Bahr-ı ahdârda nedür bu görinen keşti-i zer
Seyr-i deryâ mı ider yohsa şeh-i ferruh-fâl

Çekdi pergâre yine kâğad-ı çarhi meh-i nev
Tâ bu şi'ri yaza nazmumda görüp tâze hayâl

Şâhid-i 'ıyd yine 'arz idüben hüsn ü cemâl
Toladı kolını boynına görüp anı hilâl

15 Rûz-ı 'ıyd oldı yine rûze harâm oldı harâm
Vakt-i 'ıyş oldı ne var bâde helâl olsa helâl

Al ile almağ içün gönlini üftâdelerün
Yâr-ı gül-çihre gibi bâde yine geymiş al

Her kişi aldı ele câm-ı sürûr-encâmı
Bana mihnet kadehin sundı bu devrân fi'l-hâl

18 Dil-i gamgînleri şâd eyler imiş çünki şarâb
Sâkiyâ sun berü câmı idelüm def'-i melâl

Yüzüni bir dahı görmek ola mı diyü nasîb
Dâl-ı zülfünle gönül oldı bana kur'a-i fâl

Devr-i hüsnünde dehânun durur ol mîm-i kamer
Nokta-i hâl ile şol zülf durur cîm-i cemâl

21 Pâdişâhum güzelüm devlet-i hüsnlünde senün
Lâyık oldur kim ola benden olanlar hoş-hâl

Hattunı pâk tırâş eyle ki şeh devrinde
Tîg-i islâm yüzinde komadı küfr ü dalâl

Bâyezîd ibn Muhammed şeh-i gerdûn-'azamet
Kim işiginde anun bende durur 'izz ü celâl

24 Felegün tûpını altına alur beyza gibi
Tâyir-i himmeti ne yirde ki aça per ü bâl

Perçem-i tûğıyile sâye-i hargâhı durur
Şâhid-i feth ü zafer ruhlarına zülf ile hâl

Sâye-i çetr-i bülendine kaçan ire 'adû
Zerre-i hâk göge çıkmağa bulur mı mecâl

27 Âb-ı lutfından eger irer ise bir katre
Yaz u kışda bitüre mîve nihâl-i âmâl

Müstakil götürü dünyâya nola hükm itse
Çünki hûrşîd-i cihân-tâba gerek istiklâl

Utanur dest-i sehâsından anun Hâtem-i Tây
Ceng içinde kılıcından yacanur Rüstem-i Zâl

30 Husrevâ mevkib-i meymûnene te'yîd-i delîl
Dâyimâ râyet-i mansûruna hemrâh ikbâl

Kılıcun 'arşda asılduğına dâl durur
Felek üstindeki şehâ görinen şekl-i hilâl

Kanda kim adun anılsa kaçar andan a'dâ
Var ise tîrün elif şekl-i kemânundur dâl

33 'İddet-i cûdun içündür bu vücûd-ı zer ü sîm
Müddet-i 'ömrün içündür bu devâm-ı meh ü sâl

Tâc u tahtun şerefi zât-ı şerîfündür kim
İder ikbâl ayağun tozına istikbâl

Şeb-nem-i cûdun ile tâze vü ter bâğ-ı ümîd
Âb-ı lutfunla virür mîve nihâl-i âmâl

36 Kasruna zînet içün oldı nücûm-ı eflâk
Husrevâ ak karanfüller ile nice sifâl

Hasm ceng içre sana hîç mukâbil olımaz
Kanda kim şîri görürse kaçar elbette şeğâl

Bükülüpdür atunun ayağı altında 'adû
Nitekim düşdi kitâbetde semend altına dâl

39 Çignesün leşkerinün atı ayağı hasmun
Yaraşur siflenün olursa yiri saff-ı ni'âl

Mîvesi nûsret olup bergi ola feth ü zafer
Bâğ-ı ceng içre ki nîzen dike bir tâze nihâl

Pâdişâhum bu Revânî kuluna eyle nazar
Gam elinden nice bir ola perîşân-ahvâl

42 Beni akrânum içinde bu felek itdi hakîr
Ne revâdur ki zelîl ola şehâ ehl-i kemâl

Şeker-efşânlığ iderdi kalemüm tûtîsi
Tab'um âyînesine irmese ger jeng-i melâl

Tûti çokdur şekeristân-ı tekellümde velî
Olmaya ancılayın bir dahı şîrîn-makâl

45 Âferînler bu benüm nazm-ı gül-efsûnuma kim
Eyledi sâgar-ı devr-i felegi mâl-â-mâl

Bu ne meydür kim buna kimse dimez hîç harâm
Bu ne efsûn olur kim bu durur sihr-i helâl

Güher-i nazmum ile buldı şeref devr-i felek
Kadri artar sadefün tolsa içi dürr-i le'âl

48 Oldı ser-çeşme-i nazmuma cihân çün teşne
Lüle-i hâmem akıtsa ne 'aceb âb-ı zülâl

Nazmumun şâhidine kul ola dünyâ halkı
Sözüme rağbet iderse şeh-i ferhunde-hısâl

'Akl-ı kâmil ne kadar kesb-i kemâl eyler ise
Ayağun toprağına eyleyimez 'arz-ı kemâl

51 Tâ ki bu kasr-ı zebercedde yaka şem'-i nücûm
Tâ ki kandîl asa bu günbed-i hadrâya hilâl

Bin yaşa devlet ile çarh hevâdârun olup
Hâfız-ı zâtun ola Hazret-i Hak celle celâl

18

. . - - / . . - - /. . - - /. . –

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

İmtihân eylemese gurre-i 'ıydı şevvâl
Barmağın urmaz idi cebhe-i gerdûne hilâl

Gögsine na'l kesüpdür yine âbdâl-ı felek
Ki şafak kanıyıla dâmenidür mâl-â-mâl

3 Meh-i nev mi bu 'aceb halkı ya cerr itmeg içün
Keçkülin yanına asmış felek olmış âbdâl

'Anberîn mûy ile Leylîye dönüpdür şeb-i 'ıyd
Ki felek olmış ana nâka-i zerrîn-halhâl

Sanasın sath-ı felek sahn-ı musallâdur kim
Mâh-ı nev anda düşüpdür yine mihrâba misâl

6 Meh-i nev 'ıyd selâmın getürür halka meger
Kim iderler dil ü cân ile ana istikbâl

Nây-ı zerrîn ile engüşt-nümâ oldı felek
Meclis-i şâh-ı cihânda olalıdan kavvâl

Câmi'-i mülk-i cihân ya'ni ki Sultân Selîm
Sâye-i Hazret-i Hakk zıll-i Hudâ-yı müte'âl

9 Câme-i kadrine hûrşîddür altun tükme
Mâh-ı nev 'izzeti destârına bir sîm hılâl

Bir yeşil tûti durur kasr-ı refî'inde felek

Kim anun gerdeninün tavkı durur şekl-i hilâl

Gün gibi halka hemân işi zer-efşânlıkdur
Kûhlar vezn-i 'atâsında anun bir miskâl

12 Bunca eşkâl ile yakmazdı kamer şem'in eger
Kasr-ı kadrinde felek olmasa fânûs-ı hayâl

Muntazır olsa ne var rây-ı şerîfine'ukûl
Sebakı çünki mu'allimden alurmış etfâl

Hüsrevâ göklere irişdi livâ-yı kadrün
Mâh-ı nev ana 'alem oldı şafak bayrak-ı al

15 Devlete irmez idi beklemese işigüni
Kapuna irmese mukbil mi olurdı ikbâl

Cûdına sîm ile zer hâk ile yeksân görinür
Gencler devr-i sehâsında olupdur pâ-mâl

Dil-i gamgînleri miskîn nefesi şâd eyler
Gülsitânda nitekim güller açar bâd-ı şimâl

18 'Âlemi tîğ-i cihângîr ile çün feth itdün
Yaraşur sana güneş ide bugün istikbâl

Şâhlar olsa piyâde atun önince nola
Çün bugün sümm-i semendün izidür devlete dâl

Midhatünde nola bu matla'ı yâd itse gönül
Günidür 'âlemi zeyn eylese hûrşîd-i makâl

21 Ey hilâl eyleme ebrû-yı nigâr ile cidâl
Tırnağın kesse olur nice senün gibi hilâl

Fitne-i devr-i kamer olmasa bu gurre-i 'ıyd
Bâde-i nâb ile kılmazdı cihân halkına âl

Vâ’ızâ ben mey ü mahbûbı nice terk ideyin
Birisi râhat-ı cândur birisi def’-i melâl

24 ‘Iydumuz ‘ıyd idi görsek yüzini sâkînün
Devlet el virse bulurdum elin öpmege mecâl

‘Iydda mey yirine kanum içer hûnî gözün
Var ise bir gibi yanında harâm ile helâl

Ne cemâl ola bu kim sende kemâlin bulmış
Hûb olur bir yire cem’ olsa kemâl ile cemâl

27 Öldürür ‘âşıkını hîç göze göstermez
Görmedüm gamzelerün gibi hele bir kattâl

Pâdişâhum güzelüm devlet-i hüsnünde bugün
Lâyık oldur kim ola benden olanlar hoş-hâl

Ne içün sen yıkasın zulm ile bu gönlüm evin
‘Adl ide memlekete pâdişeh-i nîk-hısâl

30 Husrevâ kapun olup merci’-i erbâb-ı hüner
Yüz sürerler ayağın toprağına ehl-i kemâl

Şâhid-i nazma güzeller dahı ‘âşık oldı
Nokta-i şi’r-i Revânî vireli zînet-i hâl

Sözlerüm tûti gibi varsa sarâyuna nola
Nazmum evrâkı olupdur ana çünkim per ü bâl

33 Nazmumun şâhidine kul ola dünyâ halkı
Nazar eylerse ana pâdişeh-i ferruh-fâl

Nice kim yaka kanâdili kevâkib giceler
Nice kim zeyn ide ‘ıyd ayı cihânı her sâl

Gündüzün ‘ıyd gicen kadr ola dünyâda senün
Sana her yirde mu’în ola Hudâ-yı müte’âl

19

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kasîde der- Medh-i ‘Alî Paşa

Dehenünden sanemâ oldı mükedder hâtem
Teng-dil bağrı delük ‘âşıka benzer hâtem

Kan oturmış gözine ağlamadan la’lün içün
Sanma yâkût ile bulmış ola zîver hâtem

3 Bir lebi gonca beli ince güzeldür sankim

La’lden başına takmış gül-i ahmer hâtem

Dehenün bir söz ile ‘âlemi kul itdi sana
Kıldı dünyâyı Süleymâna musahhar hâtem

Okı san’atla yüzükden geçürür tîr-endâz
Olalı âh okına çarh-ı müdevver hâtem

6 Kaşı gözi kara bir nakşı güzel dil-berdür
Pâdişâhum sana lâyık k’ola çâker hâtem

‘Âşıka benzer idi kadd-i hamîdeyle eger
Taş bağırl’olmasa ey yâr-ı semen-ber hâtem

Eşk-i hasretle tolu dîde-i ‘âşık gibidür
Dürlü gevherler ile bulalı zîver hâtem

9 Yüzi ağ alnı açuk sîm-beden ra’nâdur
Kadr ü kıymet anun içün bulur ekser hâtem

Ellerinde yaraşur hûblarun câm-ı şarâb
Nitekim şevket ile takına begler hâtem

Halka-i zülfini dil-ber eline aldukça
Sanuram kim takınur âsaf-ı saf-der hâtem

12 Matla’-ı mihr-i kerem ya’ni ‘Alî Paşa kim
Kadri barmağına olmış meh-i enver hâtem

Bende-i halka-be-gûş olduğıçün dergehüne
Şimdi gelmiş elüni öpmege ister hâtem

Keff-i dür-bahşı durur var ise gencîne-i cûd
Kıvrılup anda yatur nitekim ejder hâtem

15 Dest-i sîmînün ile işi kızıl altundur
Devletünde nice olmaya tüvânger hâtem

Devr-i cûdunda yine gark oluban sîm ü zere
Nola olursa ğınâ ehline mazhar hâtem

Zâhirâ gerçi çatuk kaşlu dürük yüzlü durur
Gâlibâ gözi açuk bendene benzer hâtem

18 Âsafâ yok yire da’vâlar ider ‘ahdünde
Kim olur yâd-ı dehânıyla ber-â-ber hâtem

Ehl-i tezvîr gibi tamğaladılar alnını
Şermden geh kızarur gâh olur asfar hâtem

Bahr-ı hayretde kalup görine gird-âb-ı belâ
Her ne dem dîde-i hasma k'ola manzar hâtem

21 Himmetünde kuşanur biline altunlu kemer
Devletünde urınur başına efser hâtem

Yine kaşın kazıdup pâk tırâş olmaz idi
Soyınup olmasa devründe kalender hâtem

Taş bağlar biline tâ ki riyâzetler idüp
Devlet-i rif'atüne ide du'âlar hâtem

24 Ne içün iki büke kaddümi devründe felek
Ağız açup sana ol hâleti dir her hâtem

Hayretinden kalemün barmağın ısırdı devât
Kıldı çün devr-i felek cevrini defter hâtem

Mülk-i nazm içre Süleymânlığ iderse ne 'aceb
Çün Revânîye bu dem oldı müyesser hâtem

27 Kimseler oğrayımaz dâyiresine sözümün
Kanda var mühr-i Süleymâna ber-â-ber hâtem

Kimse barmak basamaz hîç bu garrâ nazma
Kime olursa kaçan ola muzaffer hâtem

Kişi sarrâf gerek kim bile gevher hâlin
Kişi üstâd gerek kim düze cevher hâtem

30 Yine bir sayrafi dükkânına dönmiş şi'rüm
Kim ola zînet içün anda ser-â-ser hâtem

Hatt-ı şi'rüm nola zeyn eylese devr-i felegi
Çün sevâd ile bulur zîneti ekser hâtem

Gör ki üstâd-ı tabî'at nice gevherler ile
Düzdi barmağuna bir hûb mücevher hâtem

33 Dâyimâ dest-i şerîfünde olup mülk-i 'azîm
Barmağunda tura tâ haşr mukarrer hâtem

20

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Kasîde der- Medh-i Ahmed Paşa

Nev-bahâr ile yine oldı müzeyyen 'âlem
Ger temâşâsıyıla halk-ı cihândur hurrem

Mürde-i hâk bu dem buldı yine tâze hayât
Sahn-ı gülşende sabâ oldı meger ‘Îsî-dem

3 Hâcılar gibi gelün bâğı tavâf eyleyelüm
Ka’bedür sahn-ı çemen âb-ı revândur zemzem

Geldi eyyâm-ı ferah irdi yine vakt-ı sürûr
Bülbülün nağmeleri dilleri kıldı bî-gam

Bu demi hoş görelüm irmiş iken tâze bahâr
Nâsihâ mevsim-i gül çün ele girmez her dem

6 Sâkiyâ gel berü sun câm-ı sürûr-encâmı
Çâre-i def’-i gam içün çü bulupdur anı Cem

İçelüm bâde-i gül-rengi perî-rûlar ile
Mutribün kavlini gûş eyleyelüm hey âdem

Yakalar çâk idelüm gül gibi ‘ıyş eyleyelüm
Gam degüldür bize sûfî ger iderse verhem

9 Eyledi zühdi metâ’ın yine zâhid yağmâ
Çekdi gül şâhı çemen mülkine çün hayl-i haşem

Bâde çün zühd ile kan yağı kızıl düşmendür
Cenk içün dikse benefşe nola sahrâda ‘alem

‘Ârif oldur ki koya cengi uya çenge bugün
Sâz âvâzını gûş eyleyüp ola epsem

12 Dâyimâ bezme nikâb ile gelür duhter-i rez
Tâ nazar kılmaya veçhine anun nâ-mahrem

Bir güler yüzlü güzeldür sanasın her gülbün
Sâye-i serv durur şâhid-i bâğa perçem

Gonca al kâğad ile eyledi gülzârı pür
Mühre-i sîmîn ele aldı seherden şeb-nem

15 Âsafun yazmağa gül-şende bahâr evsâfın
Eyledi şâh-ı güli lâle devâtına kalem

Mazhar-ı cûd u sehâ Hazret-i Ahmed Paşa
Âsaf-ı husrev-i devrân vezîr-i a’zam

Tâyir-i himmetine sahn-ı zemîn zîr-i cenâh
Nâzır-ı devletine sahn-ı felek zîr-i kadem

18 Medh-i ahlâkı cihân halkınadur vird-i zebân
Hâk-i dergâhını mihrâb idindi ‘âlem

Tûtiyâ ayağı toprağına öykündügi bu
Ki diler halka sata kendüyi dirhem dirhem

Lutf u ihsânını kim görmedi ‘âlemde anun
Minneti bârı idüpdür felegün kaddini ham

21 Hasma ejder görinür cenk içinde tîri
Nîzesi sâyesidür çeşm-i ‘adûya erkam

Sâ’id-i nusrete kavsün nola olursa sivâr
Tîrünün barmağına dîde-i hasmun hâtem

Şol kadar itdi şehâ lutfun eli ‘âlemde
Ki senün lutfun ile şimdi anılmaz Hâtem

24 Cevre şol denlü yasağ oldı senün ‘ahdünde
Ki hemân ‘âşıka dil-berler ider cevr ü sitem

Matbah-ı kadrüne eflâk durur çînîler
Devletün sufresine tâ gele envâ’-ı ni’âm

Kande kim cenk idesin hûn-ı ‘adûdan düpdüz
Ol yirün sengi vü hâki ola yâkût u bakam

27 Eyledi memleket-i dilleri lutfun târâc
Dikdün etrâf-ı cihânda nice râyât-ı himem

Midhatün gülşeninün zîneti el-hak artar
Her kaçan bülbül-i hâmem ki ide anda negam

Âsafâ eski kulundur bu Revânî benden
Nazar eyle ana kim senden umar tâze kerem

29 Nice kim tâze bahâr ile cihân zînet ola
Niteki bâd-ı sabâ güllere ola hem-dem

Feth-i devlet oluban kesr ola a’dâ kalbi
Kadrüne niçe niçe kadr ola dahı munzam

Hak Ta’alâ vire ‘âlemde murâdâtunı ki
Devlet ashâbı ola ‘izzetün ile hurrem

21

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Mü’eyyed-zâde

Ey mantıkun me’âni yüzinden beyân-ı ‘ilm
Gûyâ durur hadîsün ile nüktedân-ı ‘ilm

İzhârı-ı fazl itme ne hâcet kelâm ile
Virür usûl hey’et-i hûbun nişân-ı ‘ilm

3 Fazlun salâbeti çü sıdı cehl leşkerin
Dâyim mü’eyyed olsa ne var dûdmân-ı ‘ilm

Ya’nî ki kâdi-’asker efendi mu’în-i dîn
Hûrşîd-i burc-ı şer’-i nebî âsümân-ı ‘ilm

Pür-gül nesîm-i fikriyile gülsitân-ı fazl
Tâze bahâr-ı tab’ıyıla bostân-ı ‘ilm

6 Rengîn ü sâf la’l ü güher gibi sözleri
Oldur cihânda bahr-ı me’ânî vü kân-ı ‘ilm

Bu ders-hâne-i felek içinde yok durur
Zihn-i latîfi gibi anun nüktedân-ı ‘ilm

Bayrak sahîfe nâme ‘alem leşkerün hutût
Sensin cihânda husrev-i sâhib-kırân-ı ‘ilm

9 Ey fâzıl-ı zamâne olur rûz-ı dersde
Pîr-i hıred önünde senün levha-hân-ı ‘ilm

Bu dem kümeyt-i şer’ ile meydân senün durur
Çün dest-i fikrüne sunulupdur ‘inân-ı ‘ilm

Gün gibi göge ağsa ne var tûpı fazlunun
Hikmet eli çü sundı sana savlacân-ı ‘ilm

12 Yüz sürer işigünde ahâlî-i rûzgâr
Buldı şeref çü zâtun ile hânedân-ı ‘ilm

Fikr ile bulmasaydı eger tab’-ı nâzükün
Keşf olmaz idi kimseye râz-ı nihân-ı ‘ilm

Bir hûşe-çîn-i hırmen-i fazlun olup durur
Mürğ-ı hıred ki menzilidür âşiyân-ı ‘ilm

15 Cerr eylemege meclisüne dâyimâ gelür
Gül-deste-i fezâyil ile bâğbân-ı ‘ilm

Mi’râc-ı fazl menzilün olsa ‘aceb midür
Urdun çü ‘arş-ı şer’a bugün nerdübân-ı ‘ilm

Tab’un ne tûtidür k’anı gûyâ ider müdâm
Âyîne-i fezâyil-i şekkersitân-ı ‘ilm

18 Zencîr-i ‘adl ana çü sütûr-ı kitâbdur
Dirlerse fikrine nola Nûşinrevân-ı ‘ilm

Tûbîye ta’n itse ne var serv-i hâmesi
Tab’-ı şerîfi oldı çü bâğ-ı cinân-ı ‘ilm

İnkâr-ı cehl eyleye mi hasm göz göre
Dâyim kapunda olur iken imtihân-ı ‘ilm

21 Her demde da’vet-i fuzalâ eylemek nola
Çekdün çü bahs meclisi içinde hân-ı ‘ilm

‘Âlem metâ’-ı fazluna cân ile müşterî
Fazlun cevâhiriyle bezendi dükân-ı ‘ilm

Geldi Revânî yüz süriyü âsitânuna
Kapunda benden olmağa ey kâmrân-ı ‘ilm

24 Heykel yirine bağladı bâzû-yı fazluna
Tomâr-ı fazlunı ki ziyâd ola şân-ı ‘ilm

İrmezse tan mı dergeh-i fazluna ‘akl-ı kül
Gâyet bülend-pâye durur âsitân-ı ‘ilm

Tâ kadrün ile hâfız u hem-sâye oluban
‘Akl âsitânesinde ola pâsbân-ı ‘ilm

27 Kapun cihânda mecma’-i ehl-i kemâl olup
Bezmünde dâyimâ okına dâsitân-ı ‘ilm

22

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Lâleden başına urundı yine efser çemen
Pâdişâh oldı cihânı tutdı ser-tâ-ser çemen

Bir sipâhî dil-berîdür lâle rengîn câmelü
Kim anun yanında olmışdur yine hançer çemen

3 Jâleden destâr urınmışdur tutar elde ‘asâ
Sebz-pûş olmış nitekim Hızr Peygamber çemen

Su kenârında sanasın lâle bir keştî durur
Kim benefşeden ana ihzâr ider lenger çemen

Sanki gül gülzâr mi’mârı durur kim zeyn içün
Döşedi gülşen sarâyında yeşil mermer çemen

6 Şöyle benzer lâleyi sahrâda kan tutmış durur
Kim ana fessâd olup almış ele hançer çemen

İncinüp bâd-ı sabâdan yüz çevürse tan degül
Ter tabî'atdur bulutdan nem kapar ekser çemen

Câmi'-i gülşen içinde bülbül olmışdur hatîb
Şâh-ı gülden ana kurmışdur yine minber çemen

9 Bostânda gül gül olmış lâlelerden çihresi
Nûş ider rindâne benzer kim mey-i ahmer çemen

Şîşelerdür lâleler gûyâ şarâb ile tolu
'Iyş ider nergisden almışdur ele sâğar çemen

Gâfil olman kim bahâr eyyâmı gül vakti geçer
Sana bu sırrı zebân-ı hâl ile söyler çemen

12 Gülsitânda goncanun feth itmegiçün kal'asın
Çekdi şâh-ı Rûm gibi 'âleme leşker çemen

Husrev-i Gâzî Süleymân-ı zamân Şeh Bâyezîd
Kim dırahtı sâyesinde bitirür 'ar'ar çemen

Şâh-ı gülden yine altun başlu sancak kaldurup
Pâdişâh ile ğazâya 'azm ider benzer çemen

15 Hânümânını ocağa urmağ içün hasmunun
Yine almışdur eline lâleden âzer çemen

Heybetün anup 'adû sahrâya eylerse nazar
Lâleler od görine gözine hâkister çemen

Bâd-ı kahrundan şu denlü uşanur sahrâda kim
Her nice yel esse havfinden şehâ ditrer çemen

18 Bostânda hâk-i pâyüne nisâr itmeg içün
Subh-dem şeb-nemden almışdur ele gevher çemen

Şem'-i kâfûrî durur gül-şende zanbak goncası
Nergisi kıldı anunçün şam'dân-ı zer çemen

Tâ ki bezmüne irişüp hidmet ide giceler
Husrevâ ister kim ola bende-i kemter çemen

21 Gülsitânda ceng kılmağa'adû-yı şâh ile
Başına nergisden almış zer-feşân miğfer çemen

Sebzezâr-ı çarha revnak virse tîgün tan degül
Âbdan 'âlem içinde dâyim olur ter çemen

'İzzet idüp su anı kaldursa toprakdan nola
Ayağun tozın idindi çünki tâc-ı zer çemen

24 Seyr-i sahrâ idesün diyü sana ta'zîm içün
Husrevâ kalkup ayağ üstine turur her çemen

Lâciverd ezmiş benefşe nergis altun hall ider
Safha-i medhünde bu şi'ri yazar benzer çemen

Gülsitânda hattuna benzerdi ey dil-ber çemen
Toprağı kâfûr olaydı kendüzi 'anber çemen

27 Jeng-i gamdur gönlinün âyînesinde 'âşıkûn
Su kenârında degüldür görinen yir yir çemen

Hattunı tezyîn iderse haddün ü çeşmün nola
Lâle vü nergisle bulur çünki zîb ü fer çemen

Bâğbân-ı zülfi sihr eyler el altından meger
Kim bitürdi bâğ-ı hüsninde gül-i ahmer çemen

30 'Ârızunda hat-ı miskînün nedür didüm didi
Safha-i gülşende şâhun medhini yazar çemen

Kâmkârâ meclisünde kılmağa her dem buhûr
Lâlelerden yine almışdur ele micmer çemen

Bostânun safhasına yazmağa evsâfunı
Eyledi âb-ı revândan câ-be-câ mıstâr çemen

33 Yazmağa medhündeki nazmın Revânî bendenün
Güller evrâkından idindi yine defter çemen

Nola medhünde redîf olsa bu garrâ nazmuma
Pâdişâhum su kenârında olur ekser çemen

Benden olsun 'âlem içinde cihân sultânları
Nice kim gül şâhına ola şehâ çâker çemen

23

- . - - / - . - - /- . - - / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Nev-bahâr irdi şükûfeyle müzeyyendür zemîn
Encüm ile zîb ü zînet buldı san çarh-ı berîn

Yine nakş itmiş çemen nakkâşı bir gülzâr-ı Çîn
Kıl kalemle yazamaz bir yaprağın nakkâş-ı Çîn

3 Hurdeler geçmiş çemen nakşında nakkâş-ı bahâr
Kim temâşâsında hayrândur bu 'akl-ı hurde-bîn

Bağlamış gonca turunca şemse yazmış şâh-ı gül
Safha-i gülzâra reşk eyler nigâristân-ı Çîn

Tahta-i bâğı sabâ idüp seherde hâk-rîz
Dürlü dürlü nakşlar yazmış hezârân âferîn

6 Bâğ cennet hûr sâkî havz kevser câm mey
K'anda her bir berg-i sûsen şeh-per-i Rûhu'l-Emîn

Suffe-i firdevsden a'lâ görinür sahn-ı bâğ
Yaraşur çârûb olursa anda zülf-i hûr-ı 'în

'Iyş u 'işret vaktidür gel bâğa kim dil-berlere
Servler hem-sâye olmış güller olmış hem-nişîn

9 Hırka vü tâcı şarâba virdi gül nâzük durur
Gonca halvet-hânesinde çekmiş inen erba'în

Geh gülün geh goncanun koynındadur bâd-ı sabâ
Devletinde nev-bahârun vakti hoş yili yegin

İrdi çün nev-rûz kalmasun cihân yüzinde ebr
Çün bahâr irdi gerekmez dahı hergiz pûstîn

12 Âfitâbün tâbişinde ger harâret olmasa
Derleyüp kürkin çevürmezdi nihâl-i yâsemîn

Şâh-ı gül kadd-i hamîdiyle dükân-ı bâğda
Hâtem-i pîrûzedür kim ana la'l olmış nigîn

Şehriyâr-ı tâcver midür bu demde lâle kim
Sırça barmağına dakmış la'lden engüşterîn

15 Salunursa nâz ile nergis çemenlerde nola
Altun üsküflü güzeldür mihr-tal'at meh-cebîn

Tal'at-ı güldür çemende bülbüli gûyâ iden
Söylemez âyînesüz tûtî kelâm-ı şekkerîn

Gül kulak dutmaz hezârun çıkdı âhı göklere
Vasf-ı hâlidür anun bu matla'-ı garrâ hemîn

18 Halka halka dûd-ı âhum mâha k'olmışdur karîn
'Ârız-ı dil-berde kâküllerdür olmış çîn çîn

Hindulardur Ka'beye gelmiş tavâfa gûyiyâ
Ruhlarun devrinde ey dil-ber bu hatt-ı 'anberîn

Nev-bahâr-ı hüsnün eyyâmında bend itsün dili
Zülfün ol dîvânenün inen uzatmasun ipin

21 Şîve vü nâz ile öldürdün kamu ‘âşıkları
Nice nâz ü şîvedür bilsen bunı ey nâzenîn

Devr-i hattunda dehânunçün turup ağlar gönül
Tıfldur kim yavu kılmış sebzede engüşterîn

Kanlar ağladup gülünç itdün beni düşmenlere
Pâdişâhum dostlık böyle mi olur âferîn

24 Gamzeler zulmine şîrîn lebleründür dâd iden
Husrev-i ‘âlem gibi olsun cihânda kâm-bîn

Pâdişâh-ı heft kişver ya’ni Sultân Bâyezîd
Kâhır-ı ashâb-ı küfr ü nâsır-ı a’lâm-ı dîn

Rif’ati kadri dutupdur tarf-ı gerdûnda mekân
Bastat-ı câhı durur eknâf-ı ‘âlemde mekîn

27 Bâzu-yı pür-iktidâr ü keff-i ihsânı gibi
Yok şeca’âtden mürekkeb yok mürüvvetden ‘acîn

Rûzi-i insâna cûdundur cihân içre zamân
Revnakına ‘âlemün rây-ı şerîfündür zamîn

Dağıdurdı leşker-i seyyâreyi hûrşîdveş
Husrevâ rây-ı şerîfün açsa göklerde kemîn

30 Sensin ol kim sana devletdür ğulâm-ı âsitân
Sensin ol kim sana ‘izzetdür tırâz-ı âstîn

Sensin ol hûrşîd-rây u müşterî-tedbîr kim
Kadrüne bir at durur çarh u hilâl altunlı zîn

Sensin ol şâh-ı zamân-ârâ ki ‘adlünde senün
Râhat olup arkası üstine yatmışdur zemîn

33 Sensin ol mâh-ı sa’âdet sensin ol mihr-i sehâ
Sensin ol Keyvân-rif’at sensin ol Behrâm-kîn

Ehl-i cennet gibi ‘âlem halkı kılmışdur huzûr
Ferr-i ‘adlünden cihân olalı firdevs-i berîn

Meh degüldür görinen gerdûn yüzini sürmeden
Hâk-i dergâhun ‘abîrine bulaşdurmış cebîn

36 Heybetinden kaldurup başın göge bakmaz ‘adû
Kim güneş görinür ana pençe-i şîr-i ‘arîn

Yüzi suyı ‘âlemün tîğ-i cihângîrün durur

Nev-bahâr-ı saltanat anunla buldı zîb ü zîn

Dâne-i encümle pür olmaz idi çarhun dâmeni
Hırmeninden lutfunun olmasayıdı hûşe-çîn

39 Ehl-i fazlun kadri artup bulsa rağbet vaktidür
Pâdişehdür tâze gülbün nâmesidür yâsemîn

Nevk-i kilkinden görinse tâze ma'nâlar nola
Ekseriyyâ hâr ile olur gül-i ter hem-nişîn

Ravzadan bu nağmeyi gûş eyleyüp Ahmed diye
Âferîn ey bülbül-i bâğ-ı fesâhat âferîn

42 Micmer-i nazma hat-ı eş'ârı olmışdur buhûr
Bûy-ı misk-âlûdıdur iden cihânı 'anberîn

Şi'ri efsûnıyla râm itmiş perî peykerleri
Gör ne sâhirlikler eyler şâ'ir-i sihr-âferîn

Midhatün kasrında şol tûtî durur tab'um benüm
K'ana meh âyînedür gerdûn kafesdür âhenîn

45 Nice kim bu sebze-i mînâda çarh-ı lâciverd
Geh gül-i ter gösterür geh nesteren geh yâsemîn

Gülşen-i kadrün feleklerden yüce olsun yüce
Hak Te'alâ zâtunı kılsun belâlardan emîn

24

- . - - / - . - - / - . - - / - . –

Kasîde der- Medh-i Sultân Korkud

Virdi bir sûret yine dünyâya nakkâş-ı cihân
Kim nigâristân-ı Çîn oldı bu demde gülsitân

Bostânda gûyiyâ Nûşinrevândur şâh-ı gül
Kim sarâyında 'adil zencîridür âb-ı revân

3 Bâğ dükkânında güller içre gonca gûyiyâ
Pûte-i zerdür kim olmış âteş içinde nihân

Başdan ayağa dil olmışsın didi gül bülbüle
Gördi dutmış her peri cisminde bir şekl-i zebân

Bencileyin oldı bir serve meger 'âşık zemîn
Kim ana olmış durur her lâle çeşm-i hûn-feşân

6 Gonca hem-yânçe ile altun götürür h*â*cevâr
Gül kalender gibi itdi cümle varın der-miyân

Görinen her jâle gûyâ beyza-i bülbül durur
Kim nihâl-i tâze üstinde çıkup tutmış mekân

Bâğda gûyâ benefşe bir kebûterdür kebûd
Kim derûnı goncanun olmışdur ana âşiyân

9 Fikr iderken virdi bir hâlet bana ‘ışk-ı nigâr
Okıdı âşüfte dil bu matla’ı ol dem revân

Tîrine cismümi kıldı ol kemân-ebrû nişân
Benzer olurmış nişân-ı tîri tıflun üstühân

Sen rakîbün sînesine tîr çekdügün görüp
‘Âşıkun gibi hasedden boynını egdi kemân

12 Kanlar ağlamağa hicründe olupdur dostum
Her nişân-ı nâhunum sînemde çeşm-i hûn-feşân

Yüzüme bakup benüm her dem güler ol gonca leb
Bildüm andan kim müferrihdür be-gâyet za’ferân

Sen şeh-i Keşmîr-i hüsn olmasan ey hurşîd-rû
Çetr-i hüsne kaşlarun kurmazdı müşgîn sâyebân

15 Kanlu tîrün dostum bu sîne-i pür-dâğda
Lâlezâr içre bitürmişdür nihâl-i erğavân

Hey di çeşm-i mestüne kasd itmesün kan itmege
Zulm olmaz şâh-ı ‘âdil devridür ey dil-sitân

Hazret-i Sultân Korkud mâh-ı burc-ı saltanat
K’oldı bezminde güneş şem’ine zerrîn şem’dân

18 Ey ki şem’-i devletüne sufre-i zerrîn güneş
Vey ki h*â*n-ı devletüne sebz çînî âsumân

Zer-nişân tîgün ‘adûnun başına odlar yakar
Anun içündür ki âhından olur ‘âlem duhan

Hâsıl-ı ‘ömrin ‘adûnun eyleyüp tîrün telef
Gösterür parmak hisâbın ana zihgirün hemân

21 Ger nesîm-i gülşen-i hulkun irişse âteşe
Şu’lesinün her şirârı ola berg-i erğavân

Rezm içinde nîze-i cân-sûz ile rümhun şehâ
Dide-i hasma görinür ejder-i âteş-feşân

Tîgün urur bir kulundur ‘âlem içinde güneş

Yüz sürer ay anun içün işigüne her zamân

24 Açalı şehbâz-ı ‘adlün per fezâ-yı dehrde
Zulm sîmurgını ‘ankâ gibi itdi perîşân

Şol kadar in’âm kıldun lutf idüp ‘âlemde kim
Dürr ü la’l ile doludur kîse-i deryâ vü kân

Gösterürse hatt-ı nazmum tâze ma’nîler nola
Kim olur hâr-ı siyehden dâyimâ güller ‘ayân

27 Husrevâ ma’zûr tut gülzâr-ı tab’umdan yine
Bezmüne bir deste gül göndermiş idüm armağân

Nazm ile adın çıkarursa Revânî tan degül
Bâğ-ı medhün bülbülidür çünkim ey şâh-ı cihân

Safha-i çarha ‘utârid yazmasa eş’ârumı
Encüm-efşân eyleyüp çekmezdi cedvel keh-keşân

30 Nice kim gül kasrına şeb-nem asup tûp âyine
Lâlenün sırça sarâyın yapa mi’mâr-ı cihân

Yüce olsun tâk-ı kadrün husrevâ eflâkden
Bostân-ı devletüne irmesün hergiz hazân

25

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Sanmanuz cânib-i gerdûnda hilâl oldı ‘ayân
Mâh-ı nev çarh okına dikdi külâhını nişân

Çarh sandûkasına tîr-i şihâb atmağ içün
Ya felek almış ele yine gümiş tozlu kemân

3 Pür sadâdur bu felek tâkı hilâl ile yine
Çengdür sankim ider nâhun-ı mutrible figân

Ya yeşil tâkını zeyn itmek içün gerdûnda
Ak mermerle kemer bağladı mi’mâr-ı zamân

Şâhid-i ‘ıyd takındı yahod altun mengûş
Bende-i halka begûş oldı ana halk-ı cihân

6 Ya perî yüzlüleri ‘ıydda seyrân idicek
Felek ağzını egüp anlara kalmış hayrân

Her kişi memleket-i ‘ıyşa ne var hükm itse
‘Âleme geldi hilâl ile bugün bir ‘unvân

Gün gibi gönlüme ağsa ne var ‘işret tûpı
Çün bu meydânda görinür yine zerrîn çevgân

9 ‘Iydgâh-ı felek içinde niçün oldı hilâl
Hasm-ı sultân-ı kamer-taht gibi ser-gerdân

Şâh-ı hûrşîd-eser Hazret-i Sultân Selîm
Ki tehîdür yed-i ihsânı ile kîse-i kân

Gâlibâ sîm ü zer in’âmına öykünmededür
Bu cihân gâh bahâr olduğına gâh hazân

12 Tab’ıdur kân-ı kerem zâtı durur mihr-i sehâ
Yaraşur keffine gün gibi k’ola zer-efşân

Devlet ârâyişini râyı ile gördi zemîn
‘İzzet âsâyişini ‘adli ile buldı zamân

Bâğ-ı kadrinde gümiş havz durur mâh-ı münîr
Kim ana su akıdur her yanadan kâh-keşân

15 Tîğini yâd idicek giryeler eyler a’dâ
Lema’-ı berk ile zâhir olur ekser bârân

Nice cennet dimeyem bezm-i ferah-efzâna
Çün sarâyunda şehâ hâdimün olmış Rıdvân

Yâd idüp kahrunı düşman göge iderse nazar
Güneş âteş görine gözlerine çarh duhân

18 Hulkun evsâfını yazsam ne ‘aceb nâmelere
Müşg dâyim çün olur penbeler içinde nihân

Kimse yok zâri kılur gülşen-i ‘ahdünde şehâ
Var ise bülbül-i şeydâdur iden âh ü figân

Şeh-süvârâ yaraşur ay ü güneş olsa şukak
Esb-i kadrün çü licâmına şihâb oldı ‘inân

21 Tîğ-i kahrun felegün başına irişdi meger
Mâh-ı nevden ki kılıç yarasıdur anda nişân

Keh-rübâ takmaz idi hîç güneş boynına çarh
Havf-ı tîğünle eger olmasayıdı yerekân

Âb-ı tîğün ne ‘acebdür kim idüp bir demde
Kanlu başlarla şehâ rezmün içün lâlesitân

24 Sebzezâr içre kaçup girse ‘adû tîğünden

Tîğün ile görine gözlerine su kara kan

Siperün vasfın iderken bu gönül burcından
Oldı bu matla'-ı garrâ yine gün gibi 'ayân

Hâk-i sînemde yatur tîrün eyâ kaşı kemân
Şâh-ı güldür kim anun goncası olmış peykân

27 Gam degüldür dehenün 'aşıka görinmez ise
Çünki 'âlemde görinmez sanemâ kimseye cân

Leb-i rengînüni âhum göricek gizleme kim
Kılmaz âteş güzelüm zerrece yâkûta ziyân

Neylesün söz sıgamaz ağzı inen küççekdür
Nâzdan söyleyemez sanmanuz ol gonca-dehân

30 Şerbet-i bezm-i safâ ol leb-i şekker-güftâr
Sebze-i h*â*n-ı melâhat bu hat-ı müşg-efşân

Gözlerün uykuya varmış iki yağmâcı durur
Ki komışlar sanemâ başları ucında kemân

Tuymasun 'âşıkun öldürdügini gamzelerün
Husrev-i mülk-i cihân dâver-i Dârâ-yı zamân

33 Kâmkârâ nice kan ağlayayın hâme gibi
Beni bu çarh niçün böyle kılur ser-gerdân

Hayfdur su gibi taş yasdana toprak döşene
Anda kim tab'-ı latîf ile ola şi'r-i revân

Var ümîdüm ki irem devlet-i 'ahdünde senün
Tâ benüm hâlüme reşk eyleyeler pîr ü cüvân

36 Ey gönül muhtasar it sözi mutavvel kılma
Çün anun vasf-ı bedî'in idemez kimse beyân

'Âlemün gûşına tak midhatünün la'llerin
Çün Revânî elüne girdi senün bir iki kân

Nice kim nâme-i çarha ura tuğrâyı hilâl
Kâmkâra ola hükmünde kamu mülk-i cihân

26

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Evsâf-ı ‘ıydı halka yine kılmağa beyân
Olmış dehân-ı çarha bu dem mâh-ı nev-zebân

Ya levha-yı zümürrüde yazıldı rây-ı çarh
Yahod kenârdan görinen nûn-ı âsümân

3 Bu tâk-ı zer-nigâra ya kandîl asar hilâl
Kim eyledi şihâbı ana çarh rismân

Tûtî-i çarha oldı ya minkâr mâh-ı nev
‘Ankâ-yı ‘ıyd içün yahod olmışdur âşiyân

Bir ejdehâ durur görinen çarh-ı heft-ser
Şimdi hilâl-i ‘ıyddan açmış durur dehân

6 Deryâ-yı çarh içinde meger keştidür kamer
K’açmış hevâya karşu hilâl ana bâdbân

Ya bezm-i ‘ıyd içün kadeh almış ele felek
Ya rezm-i şâh içün götürür tîğ-i zer-nişân

Fahr-ı zamâne Hazret-i Sultân Selîm kim
Oldur cihânda husrev-i ğâzî-i kâmrân

9 İster güneş önünde bahâdırlık eyleye
Nola şu’â’dan kosa başında taylesân

Kavs-i kuzah degül görinen hasm-ı şâh içün
Almış felek eline yeşil tozlu bir kemân

Fasl-ı hazânda sanki biter tâze lâleler
Tîğün ki hasm çihresine ola hûn-feşân

12 Düşmen anarsa hışmunı sahrâda çeşmine
Sünbülle lâleler görine âteş ü duhân

Gûyâ ki su içinde yatur nice berg-i gül
Tîğün yüzinde kim görinür katre katre kan

Kılmaz idi şihâbı felek her gice ‘asâ
Kadrün sarâyında eger olmasa pâsbân

15 Devründe zulm elin uzadan zülf-i yârdür
‘Ahdünde inleden kişiyi ‘ışkdur nihân

Benzerdi ola keff-i zer-efşânuna bu dem

Ger taş bağırlu olmasa ‘âlem içinde kân

Ordu-yı kadrün içre şehâ hâr-gehün içün
Bu çarh-ı pür-sitâredür altunlı sâyebân

18 Olmış ‘arûs-ı nusret içün tîğün âyine
Nola süm-i semendüne dirlerse sürmedân

Câm-ı cihân-nümâ siper-i âhenîn durur
Dirlerse şâha yaraşur İskender-i zamân

Devletlü başunda .... âzâd kıl anı
Çün hıdmetünde oldı felek pîr ü nâ-tüvân

21 Her yirde sadra geçse nola tîğ u hükm ile
Çünkim ‘adûnun oldı ana sînesi nişân

Tab’-ı latîfün oldı sözünden güher-nisâr
Dirsem ‘aceb midür ana ben bahr-ı bîgerân

Ey şehriyâr ‘ıyd-ı safâ-bahş durur yüzün
Devründe olsa halk-ı cihân nola şâdmân

24 Çün kîmiyâ durur nazarun hâki zer kılur
Ben hâke de nazar kıl eyâ şâh-ı kâmrân

Eyyâm-ı devletünde cihân halkı ‘ıyş idüp
Ben nice fakr elinden idem dâyimâ figân

İnşâ vü şi’r ü hatt u mu’ammâ ne eylesün
Devlet gerek ki irişe kişiye nâgehân

27 Tasdî’ ider diyü sözüni muhtasar kılur
Ahvâlini Revânî kulun idemez beyân

Altunlı şeb-külâh urına nitekim hilâl
Nice ki sebz câme giye her dem âsümân

Ey pâdişâh-ı ‘âdil ü ey şâh-ı kâmkâr
‘Âlemde Hızrveş bulasın ‘ömr-i câvidân

27

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Yine çemende kılmağa bezm-i bahâr serv
Rindâne bâğ içinde kılupdur karâr serv

Bir h*â*ce-i Hoten gibidür lâleden yine
Açmış çemende nâfe-i müşg-i Tatâr serv

3 Tûğın benefşe sancağını lâleler çeker
Olup şükûfe leşkerine şehriyâr serv

Başında sanmanuz görinen âşiyân durur
Taht-ı çemende oldı yine tâcdâr serv

Gördi ki gonca kal'asını feth ider nesîm
Gülzâr içinde yapdı zümürrüd hisâr serv

6 Bülbül çemende hutbeyi gül adına okur
Çün câmi'inde gülşenün olmış menâr serv

'Arz-ı kerâmet itmek içün sâyeden yine
Seccâdesini suya salar Hızrvâr serv

Tesbîhini düşürmese elden 'aceb degül
Takındı sûfiler gibi çünkim vakâr serv

9 Ehl-i riyâzet oldı ta'allukdan el çeküp
Bir gûşeyi idindi bugün ihtiyâr serv

Gazzâz gibi tükmeler asmış dükânına
Bâzâr-ı gülsitânda olup pîşekâr serv

Sunmaz çenâr gibi elini zamâneye
Dünyâya hergiz eylemedi i'tibâr serv

12 Kurdı çemende gül şehine 'ıyş kılmağa
Lâle otağ u çetr-i zümürrüd-nigâr serv

Boylu pusenli sebz kabâlu güzel gibi
Gülzâr içinde nâz ile kılmış karâr serv

Bin şîve gösterür bir ayağ üzre turuban
Olmış çemende yâr gibi 'işvedâr serv

15 Âzâdeler içinde ser-âmed olur midi
Doğrulığ ile bulmasa ger iştihâr serv

Bu şi'r-i dil-keşi görüp ağzı suyu akar
Sanman ki kıldı âb-ı revânı kenâr serv

Ger dikmen olmasaydı senün ey nigâr serv
Bâğ-ı cihânda olmaz idi nâmdâr serv

18 Gönlümde bağlasam ne 'aceb şekl-i kaddüni
Zîrâ kabağa nakş olur ey gül-'izâr serv

Gel oklarunı sînede gör ey kaşı kemân

Cân gülşeninde her biri bir yâdigâr-ı serv

Bir odlu sînenün güzelüm dûd-ı âhıdur
Bâğ içre sanma kim bitürür lâlezâr serv

21 Girmezdi gülşenün sanemâ gönline eger
Dâyim boyunla eylemese iftihâr serv

Bir bağrı başlu yüregi derdlü ğarîbdür
Senden revâ degül ki bula inkisâr serv

Gül 'ârızını zînet ider yâre öykünüp
Eyler çemende perçemini târmâr serv

24 Kadr ile başı göklere irerse tan degül
Çün oldı bende-i şeh-i Cem-iktidâr serv

Şâh-ı bülend-mertebe Sultân Selîm kim
Eyler livâ-yı kadri ile iftihâr serv

Dil şâd u hurrem olmasa 'ahdünde husrevâ
İnlerdi tûti gibi turup zâr u zâr serv

27 Gül-geşt-i bâğ u râğ ider diyü şehriyâr
Durur ayağı üstine leyl ü nehâr serv

Hayretdedür çemende turup başını salar
Lutf-ı nesîmi ile olup şermsâr serv

Hasmunla ceng kılmağ içün sâyeden yine
Aldı eline nîze-i kîne-güzâr serv

30 Görindi istikâmeti 'ahdünde husrevâ
Toğrılığıla bulsa nola i'tibâr serv

Yeşil firengîler geyüp içine taşına
İdindi devletünde şi'âr ü disâr serv

Ger müntehâ-yı himmetine itse intisâb
Gülşen içinde sidreden eylerdi 'âr serv

33 Nîzen ucında düşmenünün başını gören
Sanur çemende oldı bu dem mîvedâr serv

Eyler devâm-ı baht-ı bülendün du'âsını
Yüzini göklere tutuban âşikâr serv

Çün zihn-i müstakîm ile tab'-ı latîfi var
Şâ'ir gibi bulursa nola iştihâr serv

36 Bâğı müşerref eyleyesin diyü nâgehân
Yollar gözetdügi budur ey kâmkâr serv

Geh bâz u gâh mürg tutar elde dâyimâ
Mânend-i ser-keşân-ı sa'âdet-şikâr serv

Neşv ü nemâ-yı himmetün irişmese eger
Olmaz idi çemende bülend-iktidâr serv

39 Şâhâ Revânî nazmı ne hoş gülsitân olur
Kim hattı sebze her elifi yâdigâr-ı serv

Her beyti şi'rümün nice mevzûn nigârdur
Kim baş kodı ayağına bî-ihtiyâr serv

Görse redîf-i nazmum ile hatt-ı şi'rümi
Zînet içün getürmez idi sebzezâr serv

42 Her beyt bu kasîde redîfiyle husrevâ
Bir hânedür içi tolu nakş-ı nigâr serv

Bu şi'r-i bî-kusûr meger bâğ-ı hulddur
Kim anda hûriler gibi tutmış katâr serv

Âb-ı hayât olmasa bu nazm-ı âbdâr
Turmaz idi kenârın alup Hızrvâr serv

45 Bir serv yok ki buncalayın ser-firâz ola
Gerçi zamânede bulunur sad hezâr serv

Olur bu nazm-ı tâze ile her kenâr gül
Dolar bu şi'r-i dil-keş ile her diyâr serv

Mecmû'a-ı zamâneyi tezyîn itmege
Yazmadı kimse buncalayın yâdigâr-ı serv

48 Nice ki su kenârını zeyn eyleyüp müdâm
Ola 'arûs-ı gülşene âyînedâr serv

Nice ki gonca şâhidi gülgûn kabâ geyüp
Şeb-nem güherlerin idine gûşvâr serv

Eyyâm-ı devletünde güzellerle husrevâ
Gülzâr-ı bezmün içi tola bî-şümâr serv

28

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Meger ki şehr-i çemende kılur sefer gonca

Ki hârı tîg ü güli eylemiş siper gonca

Bahâr leşkerinün olmasaydı serdârı
Kılâ’-ı gülşene bulmaz idi zafer gonca

3 Şükûfe yiniçeri lâleler ‘azablardur
Bu ‘asker ile cihân yüzini tutar gonca

Tüfenklerin ki gülistâna yağdurur şeb-nem
‘Aceb degül güli ger idine siper gonca

Mutavvel eyledi bülbül kelâmı gülşende
‘Aceb mi dersini iderse muhtasar gonca

6 Çemen diyârınun olmasayıdı hakkâki
Önine dökmez idi jâleden güher gonca

Ya hokkabâz durur çâr-sû-yı gülşende
Ki jâle mührelerin önine dizer gonca

Ya şimdi hâne-i hammâr olup durur gülşen
Ki pür mey eyleyüben asdı şîşeler gonca

9 Menâr-ı câmi’ olupdur nihâl-i gül sanasın
Ki zeyn idüp ana kandîller asar gonca

Yahod ‘arûs-ı çemendür ki güldür âyinesi
Turup yüzine sürer subh-dem meker gonca

Çemende şeb-nem ile berg-i gül degül görinen
Bişürdi bülbül-i bîmâra gül-şeker gonca

12 Geyüp gedâ gibi bir hırka pâre pâre yine
Diler ki ol şeh-i ‘alîyi ide cer gonca

Bu şi’ri bülbül okurdı çemende zâr ile
Ağız açup anı gûş eyler idi her gonca

Gönüllenür midi gülşende ey püser gonca
Bu hüsn ile seni göreydi bir nazar gonca

15 Güzeller içre sana nola rağbet eyleseler
Olur çü güller arasında mu’teber gonca

Nigâr barmağınun ucına yakup hınnâ
Bahârda yaraşur didi elde ter gonca

‘Aceb mi kirpügüm üzre yir itse kanlu yaşum
Virür nihâl-i güle çünki zîb ü fer gonca

18 Açıldı gönli gözi bâd irüp gülistâna
Lebinden aldı nigârun meger haber gonca

Ko cevri eyle vefâ yohsa senden ey gül-ruh
Varup yakasını ol şâha çâk ider gonca

Bahâr-ı gülşen-i âlem gül-i riyâz-ı kerem
Ki bâğ-ı kadrine eflâkdür birer gonca

21 Bülend-mertebe Şeh Bâyezîd-i ‘âlî-kadr
Ki hâk-i pâyin ider sürme-i basar gonca

Ne âteşe ki şehâ lutf ile nazar idesin
Gül ola anda olan ahker ü şerer gonca

Cihânda lutfun eli saçmasaydı sîm ü zeri
Görür mi idi ‘aceb kîsesinde zer gonca

24 Eger ki ebr-i sehan olmasaydı gevher-rîz
Neden düzerdi şehâ tâcına dürer gonca

Degül nesîm ile gülşende lerzesi dâyim
Müdâm tîrün ucından kılur hazer gonca

Nihâl-i gül gözine hasmunun yılan görinür
Ki hârı dil oluban oldı ana ser gonca

27 Cihânda bozmağa hasmun yüzini şeb-nemden
Tükürdi yumruğına gülsitânda her gonca

Havâle eylese a’dâna gürzini ne ‘aceb
Diler ki göstere rezmünde bir hüner gonca

Çemende atlas-ı zîbâ döşedi yollarına
Diler ki seyr idesin bâğı çın seher gonca

30 Nihâl-i gül yine hıdmetde kan dere batmış
Degül durur görinen anda ser-be-ser gonca

Eger ki senge ire âb-ı lutf-ı terbiyetün
Bitüre ‘âlem içinde o dem hacer gonca

İrişse gülşen-i nazm-ı Revânîye nazarun
Olurdı anda olan noktalar birer gonca

33 Başunda tâc-ı sa’âdet cihânda var olasın
Nite ki ola gülsitânda tâcver gonca

29

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd
Nakkâş oluban levha-i gülzâra benefşe
Döşedi nice yaprağı hemvâre benefşe

Bir ipligün üstinde çeker Rûmî Hıtâyî
Nakş itmege evrâk-ı semenzâra benefşe

3 Yazmış buludı nakş-ı çemen safhasına tâ
İş göstere bu günbed-i devvâra benefşe

Gülşende kurar gül şehine lâle otağı
Tûğın dikeli gûşe-i gülzâra benefşe

'İşret kapusın açmağa miftâh getürmiş
Hem-sâye gibi hâne-i hammâra benefşe

6 Ferhâd mıdur kim eline tîşesin almış
Dağlara düşüpdür yine bî-çâre benefşe

Bir benli güzeldür gök ala gözlü çemende
Dönmiş ne içün 'âşık-ı gam-h*â*re benefşe

Ya rind-i cihândur ki külâhını kıvırmış
Girmiş yine seyrân ide bâzâra benefşe

9 Benzer ki sabâyıla bu dem pençe tutupdur
Boyamış elini kara kanlara benefşe

Yâhod bileginden çıkarupdur elini kim
Gayretle turur bâğda bî-çâre benefşe

Gam şekli durur noktası bu kıl kalem ile
Yazıldı bu dem safha-i gülzâra benefşe

12 Söyler felegün gerdişini hâl dili ile
Vâkıf gibi 'âlemdeki esrâra benefşe

Ger pend-i tabîb olmasa yaymazdı bisâtin
İster ki 'ilâç eyleye ezhâra benefşe

Kârûresini şîşe-i şeb-nemle görür kim
Şerbet vire tâ nergis-i bîmâra benefşe

15 Kaldurmayuban başını almış ele hâme
Şâ'ir gibi düşmiş yine efkâra benefşe

Sûsenden alup önine bir çînî devâtı
Bu şi'ri yazar safha-i gülzâra benefşe

Miskînlik idermiş hat-ı dildâra benefşe

Her dem tapu kılduğı budur yâra benefşe

18 ‘Anber hatunı didi gören gül yüzün üzre
Ak yazu yüzin tutdı yine kara benefşe

Korkum bu durur yüz karalığın ide bir gün
El uzadup ol ‘ârız u ruhsâra benefşe

Gömgök delüdür Leyli saçun fikri ile kim
Mecnun gibi düşmiş yine tağlara benefşe

21 Billâhi gönül gör ne karanulara kalduk
Kim öykünür ol zülf-i siyehkâra benefşe

‘Işk âteşine yanubanı kapkara olmış
‘Âşık olalı sen yüzi gül-nâra benefşe

Sen seng-dilün zülfi hevâsına düşüpdür
Dögse yiridür başını ahcâra benefşe

24 Tûp eyledi zülfin yine şol yâr-ı semen-ber
Benzer sunar ol şâh-ı cihândâra benefşe

Hûrşîd-eser yıldırım ol şâh-ı cüvân-baht
Kim terbiyet ile bitürür hâre benefşe

Şeh seyr-i çemen ide diyü lâle-i terden
Atlas döşedi kırmızı yollara benefşe

27 Mutrib gibi bir lahza komaz çengini elden
Tâ bezmine yüzin süriyü vara benefşe

Kasruna dokuz pâye iken çarh-ı mutabbak
Bezmüne kaçan irişe yalvara benefşe

Gözi kararup turamaya ayağı üzre
Kasrundan iderse göge nezzâre benefşe

30 Devrân kara çullarda kosa anı yirüdür
‘Ahdinde tolaşur çü hat-ı yâra benefşe

Devrinde şehün ne hüner itdi ‘acebâ kim
Girmiş yine bir hil’at-ı zerkâra benefşe

Devründe yakasını alur her kim olursa
Baş koşdugiçün turra-i tarrâra benefşe

33 Kaldurdı yeşil sancağını mülk-i çemende
A’dân ile kasd eyledi peykâra benefşe

Tûp itmege cengünde ser-i hasmunı şâhâ
Çevgân ile girmiş yine mizmâra benefşe

Hâk eyleyelü kendüzini yollarun üzre
Rağbet komadı nâfe-i Tâtâra benefşe

36 Sen husrev-i gâzîye diler kim ola câsûs
Girdügi budur kisvet-i küffâra benefşe

Benden gibi baş komasa her dem işigüne
Baş egmez idi günbed-i devvâra benefşe

Sahrâda sabâ eyliyeli vasf-ı sehânı
Yollarda dönüpdür yine cerrâra benefşe

39 Hâmem gibi medhüni düşürmezdi dilinden
Bulsaydı eger kudret-i güftâra benefşe

Hattıyla güzeller gibi ebyât-ı kasîdem
Her biri komış gûşe-i destâra benefşe

Çün sözlerümün oldı ‘arûsına perestâr
Şimden gerü baş egmeye ezhâra benefşe

42 Boynı kulağı toptolu olmazdı cevâhir
Gûş urmasa bu nazm-ı güherbâra benefşe

Şeh vasfını yazdı kalemüm yine Revânî
Şi’rüm çemenin eyledi hemvâre benefşe

Dâyim nice ter olmaya medhün çemeninde
İrişdi çü ser-çeşme-i eş’âra benefşe

45 Tâ nergis-i zerrîn açıla bâğ-ı felekde
Teşbîh olına tâ ki şeb-i târa benefşe

Kadrün çemeninün ola her bir güli hûrşîd
K’anda diyeler çarh-i semenzâra benefşe

30

- . - - /- . - - /- . - - /- . –

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Nev-bahâr ile cemâl-i bâğdur zîbâ yine
Bir tarâvet dahı kesb itmiş durur dünyâ yine

Hazret-i Mûsâ durur gûyâ ki ebr-i nev-bahâr
Kim şu’â’-i berki gösterdi yed-i beyzâ yine

3 Sahn-ı gülşen âsümân olmış kızıl gül âfitâb

Goncanun her birisi bir günbed-i hadrâ yine

Gonca Meryem gibi olmışdur çemende hâmile
Zâhir olmışdur sabâdan nefha-i 'Îsâ yine

Hâne-i nakkâş-ı Çîn olmış bu demde bostân
K'anda rengîn şemseler yazmış gül-i hamrâ yine

6 Bir yeşil atlas durur bâzâr-ı sahrâda çemen
Nergis olmışdur anun üstinde zer tamğâ yine

Lâleler içinde servi gördügümce sanuram
Bir güzel urmış durur ayağına hınnâ yine

Bezm-i gülde nergisün şem'in sakınup bâddan
Dutdı fânûsına lâle kırmızı vâlâ yine

9 Bî-nevâlarla 'aceb hengâmedür sahn-ı çemen
Kim gazel-h*â*n olmış anda bülbül-i gûyâ yine

Lâle bir barmağı üstine çevür[ür] kâsesin
Düblegin almış eline nergis-i şehlâ yine

Seyr-i gülşende seher açıldı gördüm gül gibi
Bâğ-ı tab'umdan benüm bu matla'-ı garrâ yine

12 Lâle-ruhlarla müzeyyen oldı çün sahrâ yine
Odlara yansa gerekdür bir bölük şeydâ yine

Mevsim-i 'ıyş u tarabdur irdi çünkim nev-bahâr
'Iyşa meyl itse 'aceb mi her semen-sîmâ yine

Bulalı gül yüzlülerle bezm-i gülşen zîb ü fer
Raksa girmişdür ferahdan sâğar u sahbâ yine

15 Hâtırum sordı benüm lutf itdi ol 'Îsî-nefes
Ölmiş iken eyledi ben hastasın ihyâ yine

Şevk-i ruhsârıyla gönlüm hânesine od kodı
Kılmağa sabrum metâ'ını bu dem yağmâ yine

'Ârızında suya salup Hızrveş seccâdesin
Gösterür halka kerâmet zülf-i 'anber-sâ yine

18 Nâme-i hüsnün berât-ı pâdişâhîdür meger
Halka halka kâkülün olmış ana tuğrâ yine

Pâdişâh-ı rub'-ı meskûn Hazret-i Sultân Selîm
K'işiginde bende olmış Husrev ü Dârâ yine

Husrevâ lutfun nesîminün bu dem in'âmıdur
K'egnine gül şâhı olmış hil'at-ı dîbâ yine

21 'Adlün uma gelmese ey serv-i bâğ-ı saltanat
Başına od yakmaz idi nergis-i ra'nâ yine

Kadrün ordusında çetr-i 'anberîndür âsümân
Kim ana bir şemsedür şems-i cihân-ârâ yine

Bezmün içinde kamer defdür ana pullar nücûm
Çengi olmış meclisünde zühre-i zehrâ yine

24 Devr-i 'adlünde kimesne ağlamaz illâ kadeh
Devletünde inlemez kimse meger şeştâ yine

Halka dirhem dirhem ey şâh satmağ içün kendüyi
Öykünürmiş hâk-i pâye 'anber-i sârâ yine

Kaddünün gördi livâsın göklere irişdügin
Ol sebebden ana baş egmiş durur tûbâ yine

27 Toldı çün hûrî-likâlarla sarâyun suffesi
Bezmüne dirsem 'aceb mi cennetü'l-me'vâ yine

Çarhdur kadrün sarâyı içre bir tûp âyine
Halka-i bâb-ı refî'ün gurre-i garrâ yine

Havfdan düşmen sanur sohbetde nâyı mârdur
Çeng bezmünde görinür hasma ejdehâ yine

30 Devletünde husrevâ bu nazm-ı gevher-rîzüme
Boynı bağlu kul olupdur lü'lü'-yi lâlâ yine

Ben senün şol bendenem hâmem ucından husrevâ
Zîb ü zînet buldı şimdi şi'r ile inşâ yine

'Âleme dürler saçar hâmem bu dem ğavvâs olup
Bahr-ı tab'umdur ki cûş itmiş durur deryâ yine

33 Rişte-i nazma Revânî dizdi medhünle dürer
Sayrafî olmış durur bu tab'-ı gevher-zâ yine

Nice kim sahn-ı çemen ola bahâr ile latîf
Nice kim güller aça bu sebze-i mînâ yine

Saltanat gülzârınun serv-i çemen-ârâsısın
Gülşen-i devlet ola dâyim sana me'vâ yine

31

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Süleymân

Hisâr-ı çarh-ı gerdûndan virür halka nişân kal’a
Hümâ-yı fethe olmışdur meger kim âşiyân kal’a

Nice feth olmasun maşrık yüzinden kal’a-yı gerdûn
Hevâyî tûpa dönmişdür güneş bu âsümân kal’a

3 Kemend atmak diler kavs-i kuzahdan kal’a-i çarha
Kamer burcına çıkmağa komış ya nerdübân kal’a

Eger her künci içinde anun genc olmasa medfûn
Bugün olmazdı ejderhâ gibi âteş-feşân kal’a

Görinen burc [u] bârûlar degüldür şâh ğâzînün
Lisân-ı hâl ile ister kılıcından amân kal’a

6 Sipihr-i saltanat Sultân Süleymân Şâh-ı ‘âlî-kadr
K’anun zât-ı şerîfiyle olupdur kâmrân kal’a

Senün ‘azm-i ‘azîmünle müşerrefdür yedi iklîm
Senün nâm-ı şerîfünle bulur nâm u nişân kal’a

Bi-hamdi’llâh ey şâh-ı cihân eyyâm-ı ‘adlünle
Mahall-i zulm iken oldı bugün dârü’l-amân kal’a

9 Ne var kadrün sarâyınun felek olsa nigehbânı
Olur mı ‘âlem içinde şehâ bî-pâsbân kal’a

Siper gibi gerer gögsin kılıcdan yüz çevirmez hîç
Du’â-yı seyfi kılmışdur meger vird-i zebân kal’a

Nihâl-i gül gibi oklar açup her yanada güller
Bahâr-ı feth ü nusretle olupdur gülsitân kal’a

12 Işıklar baş açuk hayrân kılıçlar cümlesi ‘üryân
Kalender gibi hep varın idüpdür der-miyân kal’a

‘Azîmü’ş-şân geçüp yüksek tutar kendüyi ‘âlemde
Yedi kat kulle-i gerdûne kılmaz imtinân kal’a

Kapusında güneş şemse meh-i nev halka-i zerrîn
Ne ‘âlî-menzilet olur bu gerdûn-âsitân kal’a

15 Beliğradün bürûcından felekler hep temâşâdur
Ne var sırr-ı semâvâtı eger kılsa ‘ayân kal’a

Güneş altunlu miftâhın getürüp eyleye teslîm
Eger gerdûndan isterse bugün şâh-ı cihân kal’a

Büyük kûçek güzellerle ‘aceb tolmış hisâr içi
Yahod pervîn ü mâh ile idüpdür iktirân kal’a

18 Hevâsı hoş suyı dil-keş türâbı misk ile ‘anber
Ne zîbâ dil-güşâ yirdür ne hoş ‘âli-mekân kal’a

Ruhı rengîn sanemlerle içi hep lâlezâr olmış
Saru saçlu güzellerle bugün sünbülsitân kal’a

‘Adû-yı şâh ile ceng ü cidâl itmek diler her dem
Şihâb-ı çarh ile alup ele tîr ü kemân kal’a

21 Benümle medhün eylerdi eger nutka mecâl olsa
Bu şi’ri dâyim okurdı eger açsa dehân kal’a

Surâhî bezm ehline görinür her zamân kal’a
Bu devrânda anun gibi kanı bir dil-sitân kal’a

Dirîğâ bûse virürken alur gönlümi ol kâfir
Elinden ehl-i islâmun alınmaz râygân kal’a

24 Kaşunla kirpügün gönlüm hisârın eyledi yağmâ
Alur tîr ü kemân ile çoğ olur Türkmân kal’a

Dil-i ‘âşık gibi yanup yakılmakdan degül hâlî
Sadâ-yı tûp ile kılsa ‘aceb midür figân kal’a

İçi toptolıdur gılmân meger firdevs-i sânîdür
Yahod hûrî-likâlarla olup durur cinân kal’a

27 Gönüller kal’asın feth itdügine şâd olur cânân
Nitekim hâtır-ı şâh-ı cihânı şâdümân kal’a

Revânî gibi anun da eli kalmış taş altında
Diler ‘izz-i huzûrunda ide hâlin beyân kal’a

‘Adûnun sînesi ola belâ oklarına kalkan
Nice kim’âlem içinde görine pür-sinân kal’a

32

. - . - / . . - - / . - . - / . . –

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Sepîde-dem yine üstâd-ı kudret-i Bârî
Çemen cerîdesine yazdı hatt-ı zengârı

‘Aceb bu kavs-i kuzeh mi ya şemse-i gül içün
Eline aldı felek nakş-bend-i zerkârı

3 Turuncasın yine gülgûnı itdi goncalarun

Nesîm eyledi tezyîn nukûş-ı gülzârı

Hıyâmdur ki kuruldı çemende 'işret içün
Bu dem şükûfe ki zeyn eylemişdür eşcârı

Didi çemende gören nâ-şükûfte goncaları
Döküldi şîşe-i sebze şarâb-ı gül-nârî

6 Gülün piyâlesini gülsitânda zerger-i bâd
Ne hûb san'at ile eylemiş kalemkârî

Şarâba tevbe idenler yine peşîmândur
Çü bezm-i gülşene geldi güzellerün varı

Kaçan olur ki bu gül vara meclis-i yâre
Olur mı mahremi şâhun harîf-i bâzârî

9 Çemende mest bulup koltuğına girmez idi
Nesîm nergisün olmasa ger hevâdârı

Çalup çağırmağa ra'd-ı bülend-âvâze
Sipihr çengine takmış gümişden evtârı

Meger ki mülk-i Hoten tâciri durur lâle
Ki sardı kırmızı vâlâya misk-i Tâtârı

12 Dehân-ı goncada şeb-nem mi çın seher görinen
Ya tûti habb-ı nebâta uzatdı minkârı

Gül-i sepîd eger olmasa idi âl-i Resûl
Yeşil 'alâmet ile olmaz idi destârı

Çiçekler ile behişt oldı bostân sahnı
Ki selsebîle hacâlet virüpdür enhârı

15 Çemen ki cennete dönmişdür ey nesîm-i şimâl
Unutma anda varınca bu ben günehkârı

Terâna başladı sular sabâ girüp raksa
Benefşe çenge dahı takmamışdı evtârı

Seherde gel berü gûş eyle Mantıku't-Tayrı
Şükûfedür bu diyârun çü Şeyh 'Attârı

18 Bu şi'r-i dil-keşi bu nazm-ı dil-pezîri görüp
Zebân-ı hâl ile bülbül okurdı eş'ârı

Şarâb-ı nâb ile gül gül gören ruh-ı yârı
Müzeyyen itdi sanur lâleler semenzârı

Bahâr günleridür ruhlarunı seyr idelüm
Teferrüc itmelü olmış begüm bu gülzârı

21 Biri birine urur sünbül ile lâleleri
Sabâ çemende görelden bu zülf ü ruhsârı

Görince göz ide nergis diyü çü gül korkar
O serv boylu nigârı o lâle ruhsârı

Karâr u sabrumı billâhi sormanuz benden
Asıldı boynına yârün çü zülfi tomârı

24 Egerçi kaşlarınun ğâlib olmasa rahmi
Alur mı idi kucağa ol iki bîmârı

Cihânda bir dili tatlu olur mı ancılayın
Ögersen ey gönül ög ol leb-i şekerbârı

Revâ mı fitneye bâ'is ola bu kâküller
Getürme sûrete dahı şol iki tarrârı

27 Medâr-ı 'adl durur âsitân-ı şâh-ı cihân
Ko zulmi k'anmayalar anda sen cefâkârı

Bülend-mertebe Sultân Selîm ol şeh kim
Düşürdi bahre hacâlet kef-i güherbârı

Sabâh zergeri altunlamazdı hûrşîdi
Sarây-ı rif'atünün olmasaydı mismârı

30 'Aceb mi perde-i al assa kapusında şafak
Çü irdi göklere kadri sarâyı dîvârı

Harâb olmaya hergiz esâs-ı saltanatun
Müdâm rây-ı şerîfi olursa mi'mârı

Musahhar eyledi dünyâyı şemse-i tîği
Nite ki dutdı güneş bu sipihr-i devvârı

33 Çerisi gözcisi gündür karavulı encüm
Önünce mâh durur gice miş'aledârı

Eline tîgin alup çarhacı gibi hûrşîd
Diler önünde ide hasmı ile peykârı

Vakârına kaçan olur ki öyküne kuhsâr
Cihânda her kişinün bellüdür çü mıkdârı

36 Bahâr-ı 'izzet ile bostân-ı rif'atde
Nihâl-i kadrinün olmış kevâkib ezhârı

Eyâ sipihr-i sa’âdet sen ol güneşsin kim
Şu’â’-ı himmet ile la’l idersin ahcârı

Günâhın isteyü takmazdı boynına kefenin
Felek kapuna seher gelmeseydi yalvarı

39 Güni münevver iden pertev-i zamîründür
Çerâğ rûşen ider nitekim şeb-i târı

‘Ukûl vasf-ı cemîlüni itmede ‘âciz
Medâyihünde dağıtsam ‘aceb mi efkârı

Sarây-ı vasfunı açdum bu gün temâşâya
Ki nakş-ı dil-keş ile toldı çâr dîvârı

42 Görindi halvet-i fikrümde mâh-rûlar kim
Cihânı rûşen ider yüzlerinün envârı

Götürdiler ara yirden hicâbı bî-minnet
Şular ki kimseye ‘arz itmemişdi dîdârı

Ne pâdişâh güzeller ne hûb dil-berler
Ki kul idindiler anlar kulûb-ı ahrârı

45 ‘Aceb mi geçse anun her biri gümiş tahta
Ki husrevâne durur cümlesinün etvârı

Revânî bendesine ol şeh-i hüner-perver
Nazar kılursa ana devleti ider yârî

Bilür çü bendesi hâlini şâh-ı nükte-şinâs
Uzatma ‘izz-i huzûrında hîç güftârı

48 ‘arûs-ı medhine çekdi sarây-ı nazmında
Sevâd-ı perde-i müşgîn hutût-ı eş’ârı

Ya halka ‘arz-ı cemâl itmege tonanmışdur
Siyâh câmeler ile me’âni ebkârı

Zamâne şâhidi halka güzellenürse nola
Takındı gûşına çünkim bu dürr-i şehvârı

51 Degül kasîde bu bir deste tâze güldür kim
Mu’attar eyleye bezm-i şeh-i cihândârı

Nice ki bâd-ı sabâ aça gonca sandûkın
Kitâb-ı gülden okıya hezâr edvârı

Murâdun üzre felekler şehâ olup sâyir

Yazıla safha-i dünyâya devlet âsârı

33

. - - - / . - - - /. - - - / . - - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm Hân

Bi-hamdi'llâh ve l-minne ki irüp fazl-ı Rahmânî
Kudûm -i şâh ile oldı müzeyyen taht-ı 'Osmânî

Ne taht olur bu kim ana felekler oldılar pâye
Serîr-i saltanat şermende kıldı tâk-ı keyvânı

3 Müzehheb girde-bâlişdür güneş ol taht-ı 'âlîde
'Aceb mi yanına alursa anı Rûm sultânı

Sipihr-i saltanat Sultân Selîm şâh-ı 'âdil kim
Rikâbı mâh-ı nev olup felek olmışdı yekrânı

Kılıcı şemsesi hûrşîd-i 'âlem-tâba benzer kim
Cihân zulmâni olmışken anunla oldı nûrânî

6 'Aceb mi saltanat tûpı güneş gibi göge ağsa
Yeni başdan yine tîgi eline aldı çevgânı

Fesâd ü fitne ye'cücine sedd-i âhenîn tîği
Anun zât-ı şerîfidür meger İskender-i sânî

Güneş altun kalemlerle yazar evsâfını her gün
Anunçün safha-i çarhun kevâkibdür zer-efşânı

9 Takupdur câme-i kadrine zerrîn tügmesin hûrşid
'Aceb mi mâh-ı nev olsa anun tavk-ı girîbânı

Kamer sîmîn piyâleyle olupdur bezmine sâkî
Güneş zerrîn kabâyıla diler kim ola derbânı

Şehâ kasd eylemişdür kim 'adûnı sengsâr ide
Felek seng-i kevâkible gice toldurdı dâmânı

12 Didiler leşkerün deryâ o gülgûn nîzeler mercân
Olar kim gördiler deryâ içinde şâh-ı mercânı

Görinen haymeler sanman açılmış ak güllerdür
Hümâyûn ordusı şâhûn unutdurdı gülistânı

Felek altunlı şemseyle anun bir sâyebânıdur
Ne yirde ferr ü şevketle kurılsa çetr-i sultânî

15 Yahod devlet hümâsıdur kaçan kim bâl ü per aça
Kanadı altına alur hemân dem çarh-ı gerdânı

Kılıcun nass-ı kâtı'dur ne var ilzâm-ı hasm itsen
Atun yügrük 'aceb midür eger aldunsa meydânı

Güzeller gün gibi halkı yakardı tab'-ı şevk ile
Hicâb olmasa 'âlemde eger ol zıll-ı Yezdânî

18 Bu dem 'ahdünde islâma şu denlü irdi revnak kim
Gözi kâfirler incitmez olupdur bir müselmânı

Saçı sûfîlenüp yârün durur mescid kenârında
Yine zâhidlenüp mihrâba geçmiş çeşm-i fettânı

Nice râm olmaya hükm-i hümâyûnuna ins ü cîn
Musahhardur yed-i zer-bahşuna mühr-i Süleymânî

21 Senün eyyâm-ı 'adlün şöyle me'men kıldı dünyâyı
Felek sarrâfı bir gice dahı yapmadı dükkânı

Ne hoş sarrâf olur tab'um ki medhünde senün şâhâ
Zamâne gûşına dakdı bu şi'r-i gevher-efşânı

Mey-i nâb ile şunlar kim sürerler 'ıyş-ı devrânı
Emerler la'l-i sâkîyi iderler hazz-ı rûhânî

24 Le'âlden tükmedür gûyâ takılmış cübbe-i câna
Görinen sînem üstinde nigârun kanlu peykânı

Gözüm bu rişte-i cisme ko düzsün eşk-i hûnînin
Sanasın şeyhdür almış ele tesbîh-i mercânı

Ruhuna benzemez lâle gözüne nergis öykünmez
Kim anun biri sahrâyî birisidür beyâbânî

27 Berât-ı hüsn ile oldun güzellik mülkinün şâhı
Hilâl ebrûlarun virdi begüm sana bu 'unvânı

Hikâyât-ı gam u derdi nice şerh eyleyem yâre
Kişiye gam gelür lâbüd okınsa ğussa destânı

Girihler var durur gamdan çözemez rişte-i cândan
Felek 'ıkd-ı süreyyâdan eger idinse dendânı

30 Gözün yaşını 'arz eyle yüri şeh âsitânına
Senün gibi yetîm içün durupdur lutf u ihsânı

Şehâ vasfunda her beytüm münakkaş Tâk-ı Kisrîdür
Görürse kala dem-beste eger Erjeng eger Mânî

Nola gevher-feşân olsa Revânî çâkerün şâhâ

Yine mevc urdı deryâveş anun tab'-ı dür-efşânı

33 Yine medhünde kân deldüm sözüm rengîndür anunçün
Hacâletden kızarmışdur bu dem la'l-i Bedehşânî

Senün zât-ı şerîfündür gül-i gülzâr-ı devlet kim
Benüm tab'-ı latîfümdür anun mürg-i hoş-elhânı

Ayağun toprağı oldı çü nûr-ı dîde-i devlet
Gerekmez iki gözümçün dahı kuhl-ı Sıfahânî

36 Nice kim husrev-i hâver geçüben taht-ı eflâke
Müzeyyen ide dünyâyı musahhar ide devrânı

Serîr-i saltanat olsun mübârek zâtına şâhun
Hudâ kılsun cihân halkını anun bende-fermânı

GAZELLER

1

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ay ü gün görüp cemâlin oldı ser-gerdân ana
Kim ana hayrân degül ben olmışam hayrân ana

Yazalı yârün berât-ı hüsnine kaşı nişân
Geldi dil-berler içinde haylice ‘unvân ana

Yüz çevürmez ey kemân-ebrû kılıcundan gönül
Oklarunla sîne çün oldı sınuk kalkan ana

Hüsni artar her kaçan kim yâr zülfin şâneler
Hayli şan virmiş durur zülf-i ‘abîr-efşân ana

‘Iyd-ı vaslum isteyenler terk-i cân itsün dimiş
Öleyin öninde anun olayın kurbân ana

Hüsnün eyyâmında yad itdün Revânî bendeni
Pâdişâhum çok degül mi bu kadar ihsân ana

2

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Çatma kaftân gey virür zînet benüm cânum sana
Yaraşur kaplan derisi takye arslanum sana

Pâdişehsin hatt-ı ‘anberbârunı eyle tırâş
Bir karınca dil uzatmasun Süleymânum sana

Zülf-i miskînün kulağuna egildügi bu kim
Söylemek ister benüm hâl-i perîşânum sana

Pâdişâhum sanma feryâd eylerem kûyunda ben
Saltanat kûsın çalar bu âh u efğânum sana

Meclisünde sûz-ı şevkümden beyân itmek diler
Ağız açduğı budur çâk-i girîbânum sana

Salınup gögüs gerersin çün Revânîyi görüp
Ol sebebden ben didüm serv-i hırâmânum sana

3

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Leblerün şîrîn rutabdur kim didi ‘ünnâb ana
Dadı yokdur öykünürse dostum cüllâb ana

Gûşe-i mey-hâneyi dünyâya virmez gerçi dil
Korkarın ayak dolar bir gün şarâb-ı nâb ana

Devr-i hüsnünde ‘aceb mi kaşunı kılsan tırâş
Ka’bedür kıblem yüzün hâcet degül mihrâb ana

Yiri gögi ayağı altına aldı ey gönül
Görmedi bir benzerin hûrşîd-i ‘âlem-tâb ana

Kendü bildügin ider uyup Revânî ‘ışka dil
Kimsenün sözin işitmez neylesün ahbâb ana

4

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Yalvarup kime kul olsam ol emîr olmaz bana
Kangı şeyhe ben mürîd olsam o pîr olmaz bana

Ayağum almak diler sâkî denî devrân gibi
Câm-ı meyden gayri kimse destgîr olmaz bana

Begligüm var câm-ı meyle gûşe-i hum-hânede
Andan özge sâkiyâ tâc ü serîr olmaz bana

Medhini ko nâfenün açma kutuyı ey sabâ
Hâk-i pâyi gibi çün misk ü ‘abîr olmaz bana

Olamazsın ey felek âhumla bir dem hem-kiriş
‘Işk yayın çekmede hergiz nazîr olmaz bana

İrdi nazmum gerçi Selmâna Revânî âh kim
Terbiyetler eyleyüp kimse zahîr olmaz bana

5

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Rind isen meyli koma câm-ı musaffâdan yana
‘Ârif isen götür ayağı Galatâdan yana

Mülk-i Rûm içre Firengistânı görmek isteyen
Seyre geçsün dâyimâ ol şehr-i ra’nâdan yana

Şol firenk oğlanların sûfî göreydün bir nazar
Göz açup bakmaz idün cennetde havrâdan yana

Bu felek anun mücellâ kasrıdur kim âfitâb
Seyr içün revzen açupdur ana dünyâdan yana

Sanuram oldı mukârin gökde pervîne hilâl
Keştiye binüp güzeller gitse deryâdan yana

Dîn yağmâsın ider kâfir-beçe mahbûblar
Sakınun varman müselmânlar kelîsâdan yana

Hûr u gılmân ile pür olmış Revânî her taraf

Bakmaz içine giren firdevs-i a'lâdan yana

6

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Kaşlarun görüp meh-i nev oldı ser-gerdân sana
Hûblar içre begüm yetmez mi bu 'unvân sana

Göreli hüsn ü cemâlün olmışam hayrân sana
Bencileyin dostum zülfün de ser-gerdân sana

Degme bir meh-rûy ile da'vâ-yı hüsn itmek neden
Sakın ey âyîne bir gün görinür cânân sana

Peyk-i âhumla yarışmak ister isen ey sabâ
Gâfil olma kim virür bir ok atım meydân sana

Okuyup bir gün şikeste hâtırumı yazmadun
Hâlümi bir bir dimişken defter ü dîvân sana

Mevsim-i güldür ko zehri gülsitânda 'ıyş içün
Muntazır durur Revânî cümle-i yârân sana

7

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Mülk-i gam içre gönül çün didiler şâh sana
Nevbet-i şâhi yeter âh-ı sehergâh sana

Gice gelmeyecegin meclise ey dil bilürüz
Hele var gör ki ne yüzden toğar ol mâh sana

Cevr ile 'âşıkunun çünki temâm itdün işin
Nesne eksüklügini virmesün Allâh sana

Olmasan hüsn ilinün sen güzelüm pâdişehi
Mihr ü meh kurmaz idi hayme vü hargâh sana

Ne gönül sana 'atâ var ne Revânîye vefâ
Nidelüm neyleyelüm âh bana vâh sana

8

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Göz yaşıyla âhuma bakmaz niçün ol bî-vefâ
Ey gönül mergûb olur her yirde hûb âb u hevâ

Ey ferah şol gam diyen yıkdı benüm gönlüm evin
Kandesin bi'llâhi gel ehlen ve sehlen merhabâ

Cân virüp derdüni alduk 'ışk bâzârında kim
Umaruz şekker lebünden dostum şerbet behâ

Utanur ben bî-nevâ ile musâhib olmağa
Hey nice ‘âr itmesün ol pâdişâh ben bir gedâ

Ol tabîb-i cân buyurmaz leblerinün şerbetin
Bir onulmaz derde düşmişdür Revânî mübtelâ

9

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sebze hat kim hem-dem olmışdur ruh-ı cânân ana
Hızrdur k’olmış müyesser çeşme-i hayvân ana

Kûyunun bâğını tâze tutmağa ey serv-i nâz
Kirpügüm ebr-i siyeh eşküm durur bârân ana

Gördi dil-berden surâhî bûseler alur kadeh
Bezm içinde kaldı ağzın açuban hayrân ana

Zîneti el-hakk ‘arûs-ı hüsnünün olmış ziyâd
‘Anberîne takalıdan zülf-i müşg-efşân ana

Sahn-ı gülşende biten sanman kızıl gül bergidür
Dâğ bülbül sînesidür kim bulaşmış kan ana

Şem’-i bezmün ey kemân-ebrû rakîbün cânına
Gûyiyâ bir tîrdür kim şu’ledür peykân ana

Hâk-i pâyi cevherini her ne dem kılsam ‘ayâr
Gözlerüm olur Revânî keffe-i mîzân ana

10

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Geh cefâ geh cevr ü geh nâz oldı çünkim hû sana
Bî-vefâ dildâr imişsin ey sanem yâ hû sana

Kıble hakkı toğruyam yolunda ben lîkin rakîb
İgri sözler söylemişdür ey hilâl-ebrû sana

Gördi zülfin öpdügüm hışm eyleyüp dil-ber didi
Varasın ögünesin eger kalursa bu sana

Göz karardup tağlara düşmiş yürür Mecnûn gibi
Ey saçı Leylî meger ‘âşık durur âhû sana

Ola cismümde benüm her üstüh*â*num mâh-ı nev
Ger olam ey mâh-rû bir gice hem-pehlû sana

Devr-i hüsninde Revânî şâd ü handânsın yine
Lutfı yüzinden toğupdur benzer ol meh-rû sana

11

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Âfet-i devr-i zamân olmağa ol mâh-likâ
Geydi pervîn misâli benek altunlı kabâ

Fitne-i devr-i kamer hâl-i ruh-ı dil-berdür
Kad-i bâlâsı ile zülfi belâ üzre belâ

Gün gibi câme-i zer-beft ile hidmetde idi
Güzelüm mâh-ı nev olmasa idi yeni yaka

Hîç güzellerde mahabbetden eser görinmez
Kanı bir kimse ki vardur diye beglerde vefâ

Zülf ü çeşmi ile kaddin göreli cânânun
Dil ü cân ile Revânî ideyin ana du'â

12

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

'Âşık olmışdur güneş ey ruhları ra'nâ sana
Tolanur dünyâyı her gün bulımaz hemtâ sana

Altun üsküfle turup her meclise ra'nâlanur
Gör ne yüzden öykünürmiş şem'-i bezm-ârâ sana

Bezm içinde gördi sâkîlik idersin ey perî
Ağzın egdi kaldı hayrân sâğar u sahbâ sana

'Iyşdur gül yüzlülerle bana gülşen gûşesi
Zâhidâ hûrîler ile cennetü'l-mevâ sana

Başını taşdan taşa urur görüp ağladuğun
Acıduğından Revânî bu yedi deryâ sana

13

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Güneşi sanma felek gösterür ey mâh sana
'Arz ider 'âşık olup mihrini her gâh sana

Gice gelmeyecegin sohbete ey dil bilürin
Hele var gör ki ne yüzden toğar ol mâh sana

Yok durur zerrece gönlünde terahhum eseri
Ne 'aceb hâssa virmiş durur Allâh sana

Göricek yâri gönül derd ile bir âh itdi
Neylesün bunca belâlar ile bir âh sana

Kıldı fürkatde Revânî iremez vuslatuna
Nice yol tutar ise bulmadı hîç râh sana

14

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Mey içmemek olur mı o gonce-dehân ola
Meclisde hem-kadeh leb-i şekker-feşân ola

Altun piyâle ile gümiş tebsi ay u gün
Bezmümde sâki k'ol meh-i nâ-mihribân ola

Zâhid şarâba tevbe mi olur bu demde kim
Tâze bahâr ola gül ola gülsitân ola

Kırdı geçürdi gamze kılıcıyla 'âşıkı
Ol şâh-ı hüsn var ise sâhib-kırân ola

Hüsnün zamânıdur ne diyem şimdi ben sana
Kadrin Revânînün bilesin bir zamân ola

15

- . - - / - . - - / - . - - /- . -

Hûblar ebrûların 'arz itdügi budur sana
Dimek isterler kulunuz alnı damğalı şehâ

Dâğlarla lâleveş zeyn olsa sînem gam degül
Her biri bir lâle-haddün yâdigârıdur bana

Ey sanem hicrün beni şol denlü kılmışdur za'îf
Varamazdum kûyuna ger sâyem olmasa 'asâ

Ne kara gün idi kim gördüm yüzünde hâlüni
Ne belâyidi bu kim kaddüne oldum mübtelâ

Cevrini yârün çekerdüm zulm-i ağyâr olmasa
Gam yimezdüm ben Revânî ger bir imişse belâ

16

- - . / . - - . / . - - . /.- -

Cân mürdelerin nutk-ı lebün ideli ihyâ
'Âlemde unudıldı kamu mu'ciz-i 'İsâ

Gülşende ruhun gibi bulunmaz gül-i nesrin
Cennetde ne kaddün gibi bir serv-i dil-ârâ

Bir dem ki ola nâz ile serv hırâmân
Hayretde kalur görse revân Sidre vü Tûbâ

Bostân-ı cemâl içre boyun serv görelden
Baş açdı vü raks urdı olup vâlih ü şeydâ

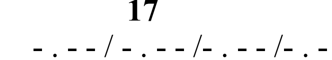
Firdevs-i cinâna heves itmez gönül ey dost
Bir dem olalı cennet-i kûyun ana me'vâ

Dil zulmet-i zülfünde kalup bulmaz idi râh
Göstermese Mûsâ gibi vechün yed-i beyzâ

İtün yerini alsa rakîbün ne ‘aceb kim
Bu ‘aks-i felekdür gelür a’la yerine ednâ

Çün cân u gönül virdi visâlüne Revânî
Hicr odına tap yak anı li’llâhi Te’âlâ

17

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Eyleme hüsnün ‘arûsı yüzine zülfün nikâb
Bî-tekellüf olalum olmasun ortada hicâb

Varımaz başa senünle hüsn da’vâsın kosun
Ağrıdur halkun hemîn yok yire başın âfitâb

Dâğ-ı ‘ışkun sînede bir haymedür gam şâhına
Kim ana her yanadan çekdüm eliflerden tınâb

Bana kan yutdurduğın meclisde inkâr itmese
Sâkî-i gül-çihrenün yüzine urmazdı şarâb

Nazm-ı Câmî gibi eş’ârun Kemâle irişe
Bir nazar kılsa Revânî Husrev-i ‘âlî-cenâb

18

- .- - / - . - - / - . - - / - . -

Yollar üstinde düşüp yatmazdı hergiz âfitâb
Câm-ı mihründen senün ger olmasa mest ü harâb

Subh-dem gördüm mahallende sana sunmağ içün
Bir kızıl gül almış ey dil-ber eline âfitâb

Sâye-i serv-i bülendün yollar üstinde görüp
Dir hasedden cân u dil *ya leytenî küntü türâb*

Tâk-ı kisrâyı sorarsan yüri var hum-hâneye
Câm-ı Cem sırrını bilmek ister isen iç şarâb

Pâdişâhum kasrunı eflâke benzetsem nola
Kim yüzündür anda mâh ü âteşîn âhum şihâb

Korkarın ölür Revânî kahr ile ey bi-vefâ
Nice bir cevr ü cefa vü nice bir nâz ü ‘itâb

19

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Zehri şitânun eylemedin cismünüz harâb

Elden koman şarâbı ki tiryâkdür şarâb

Sovukdan ol sanem nola her dem görinmese
Kış günlerinde az görinür çünki âfitâb

Lutf eyle yâri key sakın üşütme ey sabâ
Rahm eyle kılma cânına 'âşıklarun 'azâb

Zâhid bu dem şarâba nice tevbe eyleyem
Sovukda eylemez kişi âteşden içtinâb

Sarsa Revânî her gice pehlûsına seni
Sermâdan ana gelmez idi hîç ıztırâb

20

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Rengîn lebünden urmasa dem ey püser şarâb
Olur mı idi la'l gibi mu'teber şarâb

Zindân-ı şîşe içre kim eylerdi anı habs
Uğurlamasa rengi lebünden eger şarâb

Sırça sarây içinde yatur 'izz ü nâz ile
İklîm-i 'ıyşa husrev olupdur meger şarâb

Her rind h*â*cedür kadeh-i sîmidür sadef
Deryâ-dil ol ki kıldı habâbı güher şarâb

Yâd itdügince la'lüni dil kendüden gider
Eyler Revânî her kişiyi bî-haber şarâb

21

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nev-bahârun ey sabâ bizden elin ayağın öp
Topuğına yüzüni gözüni sür başmağın öp

Gonce nesrînlerini dizmiş bir ince iplige
Boynına asmış temâşâ eyleyüp boğmağın öp

Güllerün başı bezin almak dilersen ey sabâ
Bâğ-ı hüsnin seyr ider gibi olup yaşmağın öp

Kılmağ istersen cihânı müşg ü 'anberden tolu
Zülf-ı müşgînin kohulayup yüri saç bağın öp

Câm-ı la'li ger nasîb ola Revânî nûş idüp
Şekkerin çıkar dilin ağzuna al dudağın öp

22

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Âsitânında yaturdum üstüme geldi habîb
Hasta sağalmalu olsa kapuya gelür tabîb

Gice ile varduğum budur tavâf-ı kûyuna
Korkaram sâyem dahı bir gün ola bana rakîb

Ben didüm cânâ senün kendü ğarîbündür gönül
Yüzüme bakup gülüp dil-ber didi va'llâh ğarîb

Ol şeh-i hûbâna öykünmek diler her gün güneş
Geh giyer zerrîn külâhın geh giyer altunlu şîb

Dînüm îmânum disem zülfün tolaşmasun dile
Kâfir-i 'ışk olana hâcet degül hergiz sâlib

Hüsn-i dil-berden ziyâ uğurlamadıysa eger
Dâyimâ şem'i şeb-efrûzun neden boynunda ip

Kanı ol dem kim Revânî yüz sürem ayağına
Degme bir üftâdeye devlet nasîb olmaz nasîb

23

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ol kamer-tal'at yüzinden açdı çün müşkîn nikâb
Sanasın kim ebr içinden zâhir oldı âfitâb

Zerrece nûr u ziyâ virmezdi hergiz 'âleme
Pertev-i hüsnünden ey meh irmese hûrşîde tâb

Yir yüzine lutf idüp ol meh kadem basduğına
Reşk idüp dil çağırur *ya leytenî küntü türâb*

Ol tabîb-i cândan em sordum dil-i mecrûhuma
Ağzuma sögdi leb-i la'li zihî sâfî cevâb

Gizlenüp gündüz giceyle zâhir olduğı bu kim
Gün yüzün envârına tâkat getürmez âfitâb

Sohbet-i vasluna cânâ irmedin bu haste dil
Yandı fürkat odına döne döne hemçün kebâb

Hâk idüp cânâ gam-ı 'ışkun Revânî hasteyi
Kodı âteş sînede başda belâ vü gözde âb

Sen Süleymân-ı zamâna hâlümi 'arz itmege
Benden ön bu hüdhüd-i cân irmege eyler şitâb

24

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Her kime olsa sen güzelüm kılma iltifât

Gül iki yüzlü olduğıçün oldı bî-sebât

Şâhin bakışlu yâr gönül mürgin avladı
Şehbâzdur gözi ana ebrûları kanat

Devr-i hatunda leblerüni kim görürse dir
Konur mürekkeb içine ‘âdet durur nebât

Bu nat’-ı ‘ışk içinde gönül beydakını sür
Ferzânelikler eyle sakın olma şâh mât

Halk-ı cihân ölümlüsidür tâze sözlerün
Viren Revânî nazmı durur anlara hayât

25

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Çünki mey içme nasîb oldı bize rûz-ı elest
Gel e ey sâki senünle olalum bâde-perest

Seng-i ta’n ile beni taşlama ey zâhid-i huşk
Yüri sen şîşe-i nâmûsumuza virme şikest

Yâr satmaz nidelüm vaslı metâ’ını bize
Nakd-i cânı virürüz gerçi ana dest-be-dest

Yine âvâze-i reftâr ile bu kadd-i bülend
Serv-i bâlâyı çemenlerde bu dem eyledi pest

Sâkiya câm-ı mahabbetden olupdur ser-hoş
Sen Revânîyi bu dem sanma mey-i nâb ile mest

26

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Eyledi serv ü çenârı kâmet-i bâlâsı pest
Râst sözdür bu ki dirler dest ber bâlâ-yı dest

Şimdi ta’n itmek neden ser-hoş görüp ‘âşıkları
‘Işk câmı anları mest itdi çün rûz-ı elest

Başını kessen eger İslâma gelmez dostum
Görmedüm zülfün gibi bir Hindu-yı âteş-perest

‘Âşık-ı şûrîdeler hâlini sorma zâhidâ
Bir bölük üftâdelerdür kimi bengî kimi mest

Çün Revânî her güzel bir pâresin mir’ât ider
Hâtırun hoş tut eger dil şîşesi olsa şikest

27

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kaşunı çatma hilâle ana kim dir sitem it

Kulun eksüklügine kalma begüm sen kerem it

Ayağı tozına biz nâfe-i müşgi satduk
Yüri ey bâd-ı sabâ var tuyanaca kadem it

Sâkiyâ kullarun unutma güzel başun içün
Bir ayak câm ile her bendeni Cemşîd ü Cem it

Müdde'înün güzelüm deftere sığmaz adı
Başını kes iki dillü olanun hep kalem it

Sûfiyâ gönlün açılmaz ise halvetde eger
Gel Revânî gibi mey-hânede var def'-i gam it

28

- - . / . - . - / . - -

'Uşşâka işün cefâdur ey dost
Kaddün elif-i belâdur ey dost

Dâyim beni bî-karâr iden
Bir kaşı gözi karadur ey dost

Gencîne-i 'ışkdur bu gönlüm
Akan yaşum ejdehâdur ey dost

Servi boyuna du'âcı kumrî
Boynında siyeh ridâdur ey dost

Saklarsa Revânî nola tîrün
Cân hastasına 'asâdur ey dost

29

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Çekdürdi elif sîneme derd ü gam u mihnet
Böyle olur imiş güzelüm râh-ı mahabbet

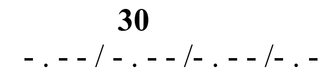
'Âşık geçürür gönlini her nesneden ammâ
Zâhid mey ü mahbûbdadur var ise sohbet

Yıkıldı gönül hânesi gamdan yine sâkî
Ancak sen idersin anı lütfunla meremmet

Terk itme gönül işigini pîr-i muğânun
Sâlik olana pîrden irişe yine himmet

Her sâde-ruhun vasfını yazmakda Revânî
Nakkâş durur kim virür âyîneye sûret

30

Sana kim dir ‘âşıkı terk eyle ağyârun gözet
Degmeye yâr olma sen yâr-ı vefâdârun gözet

Çün senünle cân u dil oynar mahabbet nerdini
Sakın aldanma benüm çok sevdügüm zârun gözet

Zikrümüz mahbûbdur tesbîhümüz câm-ı şarâb
Tâ’nı ko zâhid bize sen vird ü ezkârun gözet

Çâr-sû-yı ‘ışk içinde bûse cân bâzârıdur
Gâfil olma ey gönül bi’llâhi bâzârun gözet

İlün oğlanlarına dahl eylemek her dem neden
Sen er ol tek ey gönül ebkâr-ı efkârun gözet

Kimseye yüz virme sen âh-ı Revânîden sakın
Gül gibi açılma her yirde hevâdârun gözet

31

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Bir dem sanemâ kâmet-i servünle kıyâm it
Tâ kim bize zâhir ola ahvâl-i kıyâmet

Mescidde mü’ezzin ki göre kâmetüni râst
Kad kâmet okıyup ide tekbîr-i ikâmet

Mihrâba geçüp fitne gözün sihr ile dâyim
Eyler ol iki turra-i câdûya imâmet

Gel kana girüp cevr ile öldürme beni kim
Hîç fâyide itmez kişiye sonra nedâmet

Sen dil-bere dil virdi Revânî dile düşdi
‘Âşıkdur olursa nola rüsvâ vü melâmet

32

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çekdi Çînden Rûma leşker kâkül-i müşkîn-i dost
Aldı cân mülkin ser-â-ser kâkül-i müşkîn-i dost

Baş koyup secd’itmez idi ol bütün ruhsârına
Ger degülmişseydi kâfir kâkül-i müşkîn-i dost

Dâyeveş hâl-i siyâhını derâğûş eyleyüp
San Habeş tıflıyla oynar kâkül-i müşkîn-i dost

Nüsha-i ruhsârı üzre ‘anberîn mıstar çeküp
Sihr ü efsûn yazmak ister kâkül-i müşkîn-i dost

Bu ne şehdür kim yatur hüsnün harîminde idüp

Mihri bâlin mâhı pister kâkül-i müşkîn-i dost

Çıkarup çâh-ı zenehdândan meger dil düzdini
Şimdi berdâr itmek ister kâkül-i müşkîn-i dost

Bezm-i hüsninde Revânî câm-la'lin'el urup
Gör nice hoş 'âlem eyler kâkül-i müşkîn-i dost

33

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Germ olup bu mürg-i dil kıldukça cânân ile bahs
Gûyiyâ hüdhüd durur k'eyler Süleymân ile bahs

Leblerünçün ehl-i dillerle nola kılsam cedel
Şimdi mi oldı şarâb üstinde yârân ile bahs

Nüsha-i rûşen durur hüsnün kitâbından güneş
Kangı gül yüzlü kılur sen mâh-ı tâbân ile bahs

Ey tabîb-i cân niçün bîmârdur dâyim gözün
Çün lebün eyler şifâ bâbında Lokmân ile bahs

Gözlerine nükte-i la'lin Revânî anma hîç
Bir kişi müşkildür itmek iki fettân ile bahs

34

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Şâh-ı 'ışkam bir kadeh meydür benüm başumda tâc
Gördi mestem didi sâkî begligün var gözün aç

Sâkiyâ bîmâr-ı 'ışka sun şarâb-ı nâbdan
Hastaya şerbetle eyler çün tabîb olan 'ilâc

Hey begüm ağyâr sana niçe gönül virmesün
Pâdişâh olan alur elbette kâfirden harâc

Hoş durur şekker lebünde hâl ile cânâ 'arak
Kim be-gâyet hûb olur misk ü gül-âb ile gülâc

Ağladursın hattunı anma Revânî bendene
Nem kapar zîrâ bulutdan şâ'ir-i nâzük-mizâc

35

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Sararupdur yine benzi bana benzer nârenc
'Âşıkundur meger ey şûh-ı sitemger nârenc

Bâğ içinde tutuşup gevdesi od gibi yanar
Gabğabun hastası olmış yine benzer nârenc

Yaşumun dâneleri derd ü belâ bâğında
Oldı ‘aks-i ruh-ı zerdümle ser-â-ser nârenc

Kâmetün üzre gören dügme-i zerrînüni dir
Kim görüpdür ‘acebâ bitüre ‘ar’ar nârenc

Nola bu şi’r ile zeyn olsa Revânî meclis
Sohbete çünki virür zînet ü zîver nârenc

36

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Günde yüz bin cân alur cânâneler gördün mi hîç
Âşinâlıkdan kaçar bîgâneler gördün mi hîç

Ey gönül bir nâz ile bin cân u dil sayd idici
Bir bölük şehlâ gözi mestâneler gördün mi hîç

Dil-rübâlar ‘ışkına bâzâr-ı gamda dem-be-dem
Hânümân terk idici dîvâneler gördün mi hîç

Bezm-i ‘ışk içinde şem’-i hüsne yüz bin şevk ile
Bâl ü perler yakıcı pervâneler gördün mi hîç

Ey Revânî ‘ışk meydânında ‘âşıklar gibi
Terk-i cân eyler yürür merdâneler gördün mi hîç

37

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Devr-i lebünde bulmasa nâm ü nişân kadeh
İller içinde olmaz idi kâmrân kadeh

Güller bitürdi bezm-i cemâlinde dil-berün
Gülzâr-ı hüsne oldı meger bâğbân kadeh

Yağmur gibi yağar tolu bezmünde sâkiyâ
Dil bostânını suvarur râygân kadeh

Dil hânesin yıkardı gam ü mihnet ü elem
Tutmasa göz kulak ana ger her zamân kadeh

Meclisde sâki hükmüne söylerse tan degül
K’olmış berât [u] sâ’idi anda nişân kadeh

Cânâ lebün hayâlini tuhfe getürdi dil
Rindânedür olursa nola armağân kadeh

İşümi altun eyledi irişdi nev-bahâr
Gülşende gonca sundı bana zer-nişân kadeh

Bir al tûtidür mey-i gül-reng-i pür-safâ

K'olmış durur Revânî ana âşiyân kadeh

38

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Sûfî ider mi ‘ârif olan tevbe-i nasûh
Mahbûb ile şarâb durur çün ğıdâ-yı rûh

Rûşen-dil olmağ ister isen âfitâbveş
Rindâne al seherden ele bâde-i sabûh

Bir hoş Revânî genc durur her hum-ı şarâb
K'andan gedâ-yı ‘ışka irişür nice fütüh

Bezm-i safâda sûfi gözün aç ki nûr-ı mey
‘An maşrıkı'z-zücâcike- şemsi'd-duhâ yelûh

Her kim Revânî vaslını ider ise ârzû
Eyyûb sabrı ile gerek ana ‘ömr-i Nûh

39

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Takdı cân boynına kâküllerün ey dost kemend
Geçdi bir fitne ile gönlüme zülfün nice bend

Sana hercâyi diyü kimsene ta'n eylemesün
Baş koşup her kişiye olma güneş gibi levend

Ey sabâ kâmet-i cânân ile da'vâyı kosun
Dutmasun kendüyi yüksekde inen serv-i bülend

‘Âşık olmış lebüne vasfını işitmek ile
Şimdi bezmünde anunçün ezilür göz göre kand

Şâd olur şi'r-i Revânî ile çün rûh-ı Kemâl
Fahr idinse nola nazmıyla anun ehl-i Hocend

Dostum kâmet-i bâlâya kul olmağa senün
Bağlamış biline hıdmet kemerini ney-kand

40

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Şevkünle atmaz idi kamer burcına kemend
Olmasa âhumun güzelüm himmeti bülend

‘Uşşâk müflis olmaz idi böyle ğâlibâ
Sîmîn bedenler olmasa ‘âlemde zelle-bend

Lâyık mı kâkülün gibi yanunca salına
Her asılası yüzi kara onmaduk levend

Hattun selâmını getürür bâğ u râğda
Eyler sabâ benefşeye anunla rîş-hand

Ol cân tabîbine eli irmez Revânînün
Hîç çâre bulmadı ana bî-çâre derdmend

41

- - . / - . - - / - - . / - . - -

Şol ‘âşıkun ki yâri boynına sala sâ’id
İkbâl bunda dâyim devlet ana müsâ’id

Ey müfti-i zemâne bu şer’-i ‘ışk içinde
Da’vâ-yı ‘ışk idene yeter nigârı şâhid

Şem’ ile kıldı rûşen gönlüm evin sanasın
Dildârdan ki nâme irgürdi bana kâsıd

Çün hûblarla bunda nûş itmedün şarâbı
Cennetde kevser ile havrâyı umma zâhid

Meclisde sunsalar mey zehr ise dahı nûş it
Sûfîlenüp Revânî olma sakın mu’ânid

42

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şem’i kimse sana teşbîh idemez ey lâle-had
Gerçi yalun yüzlü bir sîmîn-bedendür serv-kad

Gün gibi altun beneklü câmeye reşk eylemez
Bu felek dervîş-i ‘ışka âsmânî bir nemed

Hayf şol bî-çâreye k’itmez anı gamzen kabûl
Vây şol miskîne kim kaşunla zülfün ide red

Kâr ü bârın yile virdi ruhlarun reşkiyle gül
Hak budur kim kişiyi ‘âlemde onarmaz hased

Hâller yüzünde konmışdur güneş üzre nukat
Alnunun üstinde çekmiş kaşlarun mâh üzre med

Cânum ağzuma gelüpdür bûse-i dildâr içün
Ölmedin bir çâre eylen hey meded bana meded

Bu Revânî hoş çeker cevr ü cefânı dostum
Tanrı hakkıyçün buna râzî degüldür bir ahad

43

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Sûfiyâ geymiş idük biz de ezel delk-i kebûd
Burdı takvâ elini neyleyelüm pençe-i ‘ûd

Ol güneş yüzlünün ağzı gelemez sûrete hîç
Ey gönül zerre dahı virmez imiş ana vücûd

Dest-i sâkîde meger kıble-nümâ oldı kadeh
Her tarafdan ki sürâhîler ider ana sücûd

Zülfünün bendine düşmiş yine sevdâ ile dil
Nâsihün pendi ana eylememiş hergiz sûd

Sen kamer çihreye olmazdı Revânî ‘âşık
Tâli’-i bahtı anun olmasa idi mes’ûd

44

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bir güzeldür sâki meclisde surâhî serv-kad
Nola nergis gibi göz dikse ana her lâle-had

Çeşmün ile iki zülfünden figân itsem nola
Hây ‘ömrüm hâsılı cevr ü cefâna yok ‘aded

Çarh abdâlun durur gögsine mâhden urdı dâğ
Egnine dervîşvâr almış bulutdan bir nemed

Mîm şeklidür surâhî ağzı dâl olmış kadeh
Sâkiyâ gam hastasına sen anunla kıl meded

Nice bir kan ağladursın bu Revânî bendene
Gözlerüm nûrı efendim cevre yok mı hîç had

45

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Yine rengîn câmelerle donanup hûbân-ı ‘ıyd
Lâle vü güllerle zeyn olmış durur bostân-ı ‘ıyd

‘Iydda her ‘âşıkun almağa gönlin al ile
Ellerin hınnâ ile nakş eylemiş hûbân-ı ‘ıyd

İncinüp bir merhabâdan kaçma ben üftâdeden
Merhabâsız dostum olmaz tamâm erkân-ı ‘ıyd

Yıllar u aylar geçer ol mâh anmaz ‘âşıkın
Şimdi göz göre rakîb ile ider seyrân-ı ‘ıyd

Devr-i hüsnünde nola devr eylese ‘âşıklarun
Pâdişâh olan Revânî çün ider dîvân-ı ‘ıyd

46

. - - - / . - - - / . - -

Elinden ol habîbün dâd feryâd
Beni yâd idüp ağyârı kılur şâd

Mu'attar kıldı âfâkı ser-â-ser
Meger kim irdi yârün zülfine bâd

Yolunda virmez isem cân u şîrîn
Degülven husrevâ 'ışkunda Ferhâd

Çemende el tutup kaddüne karşu
Turupdur bende gibi serv-i âzâd

Tebessüm idicek lutf ile la'lün
İder 'âşıklarunun rûhını şâd

Beni terk eyle lutf it bir dem ey gam
Kulunsam dahı bi'llâh eyle âzâd

Revânî hüsnüni vasf eyleyicek
İşiden dir hezârân âferîn bâd

47

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ol büt-i tersâ-beçe çünkim cefâya başlar
Ölürüz bu yolda biz yoldaşlar kardaşlar

Bezm içinde nâleme rahm itdügiçün çengi gör
İki diz üzre gelüp ol dem figâna başlar

La'l ile yâkût öykünmiş leb-i rengînüne
Ol sebebdendür k'urur hâtem başına taşlar

Kurd ile kuzı bir araya gelür seyr itseler
Bir nice dil-berler ile bir bölük evbâşlar

Bezm içinde câm-ı mey gûyâ nigîn-i la'ldür
Hâteme dönmiş Revânî halka-i 'ayyâşlar

48

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sev gönül şol tıflı kûççekdür domurcak çağıdur
Dahı ol açılmaduk bir tâze gül yaprağıdur

Bilmezem ben neyledüm şol gamze-i hûn-rîzüne
Kim bizümle dostum kanlu bıçaklu yağıdur

'Işk şâhınun fezâ-yı dil ki menzilgâhıdur

Tâze dâğı sînemün anun kızıl otağıdur

Yıkma gönlüm tekyesin zulmünle ey sultân-ı hüsn
H*â*r bakma ana kim dervîşler ocağıdur

Na'l-i zerrîn-i hilâli yolda bulmışdur felek
Kim bu sahrâ ol şehün dâyim atı oynağıdur

Tûp olup yatur 'izârında nigârun kâküli
Su içinde gûyiyâ konmış benefşe bağıdur

Başına and içseler her dem 'aceb mi hûblar
Çün Revânî benden ey dil-ber ayak toprağıdur

49

- - . / . - - - / - - . / . - - -

Meh-rûlar ile çâder gûyâ felek olmışdur
Her hayme güzellerle dârü'l-melek olmışdur

Ordu-yı hümâyûnun bir zîneti vardur kim
Gün câme-i dildâra altun benek olmışdur

Güzeller alayınun begler begisi sensin
Tîmârına 'ışkunun hep müşterek olmışdur

Sîmîn bedenlerle sînem kızıl altundur
Sarrâfi durur çeşmüm gönlüm mihek olmışdur

Cânâ lebün emmekde ağzına alur cânın
El-hak bu Revânîye hayli emek olmışdur

50

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kâmeti dikmesidür nahl-i dil-ârâ-yı Mısır
Lebi perverdesidür şimdi mürebbâ-yı Mısır

Devr-i hüsnünde gönül kûyuna 'azm itdi yine
Döndi ol h*â*ceye kim eyleye sûdâ-yı Mısır

Nola kûyunda gözüm yaşını seyr eyler isen
Nîl ile hûb olur çünki temâşâ-yı Mısır

Dil bilür bir lebi şekker güzelün 'âşıkıyuz
Egleyimez dili tûtî-i şeker-hâ-yı Mısır

Varsa bu şi'r-i Revânî nola Rûm illerine
Armağân olur imiş her yire hurmâ-yı Mısır

51

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Kûyun içre gözlerüm yaşı ne hoş yeksân akar
Bu ne gülşendür kim anda iki şâdurvân akar

İşi altundur kadeh gibi kamu bezm ehlinün
Çün surâhî çeşmesinden la'l ile mercân akar

Ehl-i diller cân atar pîr-i muğân işigine
Bir er ocağı durur her yanadan kurbân akar

Nice gönül virmesün her kişi sen cânâneye
Zülfüne diller çekilür leblerüne cân akar

Cân bağışlar zikr-i la'lünle Revânî sözleri
Hâmesinün lülesinden çeşme-i hayvân akar

52

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ol gözi âhû güzel kim müşgi kemhâlar giyer
Sâde-rûlar içre bir begdür ki karalar giyer

Yakası açılmaduk sözler inen çok söylenür
Gül gibi dil-ber kaçan gülgûni kemhâlar giyer

Korkarın âteş-perest ola cihân halkı tamâm
Her ne gün beg-zâdemüz k'altunlu çatmalar giyer

Bülbülün dervîşveş egninde bir eski nemed
H*â*ce-i gül gülsitân içinde dîbâlar giyer

Geydi çün 'ışkun pelâsın bu Revânî neylesün
Şol libâs-ı fâhiri kim begler ağalar giyer

53

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Sarrâf-ı dîdede o püser çok güher sezer
Yüzüme güldügi bu kim ol bende zer sezer

Meclisde sâğar almağa la'lün haberlerin
Nâzüklük ile ağzumuz arar haber sezer

Cân atdı gitdi dil leb-i şîrînüne yine
Ben haste içün anda meger gül-şeker sezer

Düşmezdi râh-ı ' aşka gönül görmese ruhun
Gün doğmayınca yolda müsâfir hatar sezer

Ben bülbülini görse yüzin gül gibi dürer
Benzer Revânî sevdügüm ol 'işveger sezer

54

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bülbülün çok gülşen-i hüsnünde haddün gül yeter
Dostum ‘âşıklarun kan ağlasun sen gül yeter

Mübtelâsı olma her hûbun birin sev ey gönül
Bu mesel meşhûrdur kim ‘ârife bir gül yeter

Şemselerden mushaf-ı hüsnün ne hâcet zeyn ola
‘Ârızunda halka halka görinen kâkül yeter

Tâze gülşendür ruhun ‘aksiyle meclis sâkiyâ
Gül kadeh olsun surâhî arada bülbül yeter

Ruhları mecmû’ası içre Revânî dâyimâ
Zînet içün dil-berün müşgîn saçı sünbül yeter

55

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Dil ü cânı gam-ı cânâne gelüp şâd eyler
H*â*ce mün’im olıcak kulların âzâd eyler

Kûy-ı ‘ışkı nice medh eylemesün ‘âşıklar
Kendü şehrini gönül her kişi Bağdâd eyler

Ne suç eylerse gönül yâr bilür imiş benden
Ne günâh olsa arada bana isnâd eyler

Tîşe-i mâh-ı nevi destüme her gâh sunup
Bî-sütûn-ı felege gam beni Ferhâd eyler

Bilmezem yine Revânî ne mu’ammâ söyler
Dâl zülfünle elif kâmetüni ad eyler

56

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Bir mâhdur yüzün ki hatun ana hâledür
Bağ-ı ruhunda sünbül-i ter bu külâledür

Kirpüklerümle kana boyanmış iki gözüm
Mihnet çemenlerinde iki tâze lâledür

Ben bilürem ki sâki ne kan yutdurur bana
Sanman ki içdügüm tolu tolu piyâledür

Gûşunda ey sanem görinen dâne-i güher
Gûyâ gül üzre asılu bir katre jâledür

Âhir Revânî gönlüm evin kaşıdur yıkan

Bir tâk-ı hüsndür kim ana ol havâledür

57

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

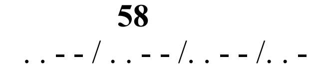
Zülfüni tezyîn içün miskîn gönül bir şânedür
Her tarafdan gamzen okları ana dendânedür

Cânı kıldum pîş-keş sen hüsrev-i hûbâna ben
Lutf idüp ma'zûr tut gerçi ki dervîşânedür

Mihnet-i Ya'kûb derdümden benüm bir şemmedür
Kıssa-i Yûsuf cemâlünden senün efsânedür

Subh olınca giceler ey şem'-i bezm-ârâ sana
Cân ile hidmetler itmekde gönül pervânedür

Zâhidâ neyler Revânî cenneti dildârsuz
'Âşıka cânânesüz firdevs mihnet-hânedür

58

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Dil alan gamzesidür vay ne dilâvercik olur
Kılıc ile dirilür hey nice servercik olur

Hüsn ilin leşker-i nâz ile güzeller tutdı
Ey gönül Rûm ilinün dil-beri hep gercik olur

Sebze hattunla görenler didi meygûn lebüni
Lâciverd ile münakkaşca ne sâğarcik olur

Egilüp gûşına söyler gibi olur haddin öper
Zülfi yârün nice çok başluca kâfircik olur

Ağzı dadıyla Revânî nola 'ıyş eyler ise
Sâki-i bezm çün ol lebleri şekkercik olur

59

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Kanlu yaşumun la'lini cânâna disünler
'Âlemde sataşduk yine bir kâna disünler

Bakmağa gözüm âyinedür hüsnüne çünkim
Kirpüklerüme zülfün ile şâne disünler

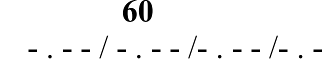
Çün her sanemün sûreti nakş ile toludur
Şimden gerü bu gönlüme büt-hâne disünler

Kûyunda budur göz yaşın akıtduğum ey dost
Zencîre çekilmiş yine dîvâne disünler

Her kişiye gül gibi güler yüzle bakarmış
Açılmasun ol gonce-i handâna disünler

Her bir güzelün hâl ü hatın ögmede ey dil
Her şi’ri Revânî gibi rindâne disünler

Cân virdügüm oldur görüp ol gonce dehânı
Cânlar virür ol gördügi oğlana disünler

60

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nâmen ey gül yüzlü bildüm kim vefâ bostânıdur
Noktalar anda benefşe hat anun reyhânıdur

Nâme bir sîmîn-beden gül yüzlü dil-berdür k’anun
Benleri olmış nukat hat zülf-i müşg-efşânıdur

Ol kemân ebrûdan iren bana sanman nâmedür
Tîr-ı fürkatdür k’içinde her elif peykânıdur

Nâmenün görüp beyâzın rûz-ı vuslatdur didüm
Hattına kıldum nazar bildüm şeb-i hicrânîdür

Ben nice yazam du’â-nâme Revânî dil-bere
Nâmesi ‘aklumı aldı cân ü dil hayrânıdur

61

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

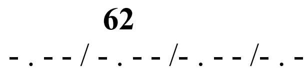
Kaldı işden mâh-ı rûze ireli peymâneler
Suyı soğulmış degirmen gibidir mey-hâneler

Câm-ı mey rûşen kılur ‘âşıklarun gönlin müdâm
Şu’le-i hûrşid ile rûşen olur virâneler

Bir güneşle germ olup göksüni germe ey felek
Toludur gün yüzlülerle bunda mekteb-hâneler

Germ olup meclisde sen meh-rûya öykündügiçün
Üşdiler şem’ün nigârâ başına pervâneler

Nâfe-i zülfin Revânî tağıdur her dil-berün
‘Âşıka barmak hisâbın gösterürler şâneler

62

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Rûz-ı ‘ıyd oldı yine güm güm öter hum-hâneler
Göklere irdi sadâ-yı na’ra-i mestâneler

Gûyiyâ şerbet şarâb u mey-furûş olmış hakîm
Hastalar mahmûrlar dârü’ş-şifâ mey-hâneler

Gül budağında kızıl güller açıldı sanuram
Sâki-i meh-rûlar aldukca ele peymâneler

Kesret-i ‘uşşâkdan incinme hüsnün çağıdur
Nev-bahâr oldukda artar ey perî dîvâneler

Gözlerine mesken olmazdı Revânî cân ü dil
Ger harâmîler yatağı olmasa vîrâneler

63

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Yanınca kimün sencileyin bir sanemi var
Kâfirdür eger zerrece gönlinde gamı var

Ayağı tozı gözleredür kuhl-i cevâhir
Ol serv-i revânun ne mübârek kademi var

Aldanma kad ü zülf ü dehânına nigârun
Zîrâ ki güzel sevmegün ey dil elemi var

Gün şemsesinün dâ’iresin eyledi tahrîr
Nakkâş mıdur zülfi k’anun kıl kalemi var

Ol dil-bere dirlerse nola husrev-i hûbân
Çün kâmet ü zülfi gibi tuğ u ‘alemi var

Bir tâze güzel sevdi cihân içre Revânî
Kim serv boyı lâle ruhı gonce femi var

64

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Terk itdi kûyunı yine ağyâr idüp sefer
Her kim işitdi didi ki *fi’n-nâri fi’s-Sakar*

Dil-berler içre gün gibi çün bî-nazîrsin
Göster cemâlüni görelüm biz de bir nazar

Gül nisbet itdügi yüzini haddüne bu kim
Nâzüglüg ile halka turup kendüyi satar

Bezmünde şevkden ezilür dâyimâ sana
Ben bilmezem mi ne boğazı iplüdür şeker

Tîğ-ı ‘itâb ile depelersin Revânîyi
Ölsün mi neylesün seni ey bî-vefâ sever

65

. .- - / . . - - /. . - - / . . -

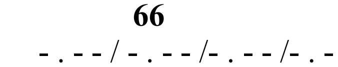
Zülfi dâyim hatı yanında dile kîn eyler
Tolaşur ol ana âhir beni miskîn eyler

Kangı safha ki tamâm ola hatun vasfı ile
Anı bu kanlu yaşum surh ile tezyîn eyler

Hattunun fikri düşer gönlüme tenhâ olıcak
Yalınuzluk güzelüm kişiyi gamgîn eyler

Hat durur her güzelün nâme-i hüsnini bozan
Bu ne yüz karasudur k'ol hat-ı miskîn eyler

Hat-ı dildâra Revânî nice tahsîn dimeyem
Hat-ı dil-keş göricek her kişi tahsîn eyler

66

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Cümle sihri 'âlemün sen gözleri sâhirdedür
Fitne-i âşûb-ı dîn ol gamze-i kâfirdedür

Kalmamış mihr ü vefâdan hîç gönlinde eser
Gâlibâ cevr ü cefâlar hâtır-ı 'âtırdadur

Kimseler vâkıf degül cânâ dehânun sırrına
Korkarın sormağa hikmet var ise ol sırdadur

Ehl-i fazl olmak dilersen sözlerüm gûş eyle kim
Hep belâğat hep fesâhat dostum şâ'irdedür

Yazamaz gamdan Revânî defter ü dîvânına
Şol gazeller kim begüm mecmû'a-ı hâtırdadur

67

- - . / . - - . / . - - . / . - -

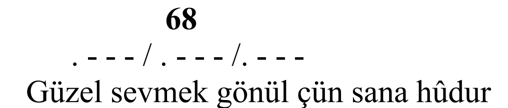
Kaçsa ne 'aceb benden eger yâr-i perîvâr
Çün zülf ü hatı gibi anun bâl ü peri var

Ağzunı öper döne döne meclis içinde
Sâğar gibi kimün ki begüm sîm ü zeri var

İncinme gönül çeşmine hışm eylese her dem
Şâd ol ki bilürsen sana anun nazarı var

El üzre dutarlarsa nola nâmeèi 'uşşâk
Kim gonce-i zanbak gibi baş üzre yiri var

Her hûb ki okur şi'r-i Revânîyi gören dir
Bir tûtidür ağzında sanasın şekeri var

68

. - - - / . - - - /. - - -

Güzel sevmek gönül çün sana hûdur

Cefâsın çek anun kim sâde-rûdur

Hatı irişmeden seyr eyle hüsnin
Tekâsül eyleme gün gicelüdür

Gönül virmiş durur zülfüne zâhid
Kara çullarda koyan anı budur

Mukâbil olmağ istermiş nigâra
Gelür âyîneden ol saht-rûdur

Utanmaz mı boyından serv-i gülşen
İnen büyüklenür inen sorudur

Mahabbet meclisinde ay ile gün
Nigârun ‘ışkına iki toludur

Revânî bûseye ‘ahd itdügince
Durup ağzında yâri öpmelüdür

69

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Gerçi ‘arûs-ı hüsnüne zülfün nikâb olur
Korkum budur ki arada dâyim hicâb olur

Hatt-ı lebünle irdi yine cânuma ğubâr
Her kanda ise fitneye bâ’is şarâb olur

Meh-pâreler durur nola tıfl ise hûblar
Her birisi kemâle irer âfitâb olur

‘Uşşâk zerre gibi hakîr olduğı bu kim
Mahbûblar güneş gibi ‘âlî-cenâb olur

Diler Revânî kûyuna irişse vaslunı
Dirler ki Ka’be içre du’â müstecâb olur

70

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Meyli bu gönlümün çün o kaşı kemânadur
Bildüm ki mihnet okına cânum nişânedür

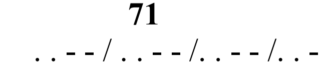
Ebrûları hayâli ile dil güzellerün
Gûyâ kemân ile tolu ta’lîm-hânedür

Dişler lebümi bûse alurken diyü habîb
Virmez dudağın ağzuma şîrîn behânedür

Gerçi zemâne hûbları bendedür sana
İnen dayanma hüsnüne şâhum zemânedür

Dâyim Revânî la’line mâyil durur gönül
Rindün hemîşe meyli mey-i erğavânedür

71

Lebi her meclise nâzüglik ile mül götürür
Hatı reyhâncı durur deste-i sünbül götürür

Od yanar lâle ruhun şevki ile başında
Sanma her dil-beri sen zînet içün gül götürür

Leblerinde görünen hâl degüldür mey içüp
Def’-i bûy itmege ağzında karanfül götürür

Hâme gibi nice kan ağlamayam gayrılara
Nâmeler yazmağa koynunda teressül götürür

Seni sevdügi içün eyle Revânîye cefâ
Her ne cevri ki gül eyler anı bülbül götürür

72

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Hûblar bûselerin gerçi revân eylediler
Yine bir bûseye bin minnet-i cân eylediler

Dil metâ’ın degerin degmeze biz hod satduk
Aldılar anı güzeller ne ziyân eylediler

Şöyle ‘ahd itmiş idük dahı güzel sevmeyevüz
Nâzenînler ne içün bizi yalan eylediler

Sîne sandûkasına atmağıçün dil-berler
Kaddümi cevr okına yine kemân eylediler

Senün aduna Revânî ne gazel kim yazdı
İsm-i a’zam gibi hep vird-i zebân eylediler

73

- . - - / - . - - /- . - - /- . -
Dostum öpülmeyen la’l-i şeker-hâdan n’olur
Boynuma salınmayan zülf-i semen-sâdan n’olur

Ben seni gördükçe koçmağ istesem incinme kim
Hây efendim hây begüm kuru temâşâdan n’olur

Lutfı olmayan güzelden hîç umman fâyide
Kokulanmayan çemende verd-i ra’nâdan n’olur

Hayr gelmez ‘âşıkın terk eyleyen dildârdan

Gayrlarla salınan serv-i dil-ârâdan n’olur

Gerçi kim nazmun Revânî oldı dürr-i şâhvâr
Gûş-i şâha irmeyen nazm-ı güher-zâdan n’olur

74

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Mir’ât-ı hüsne çünki virürmiş cilâ nazar
‘Âşıklar eylesün ana dâyim safâ-nazar

Görürler idi hâki zer-i hâlis olduğın
Bakmaz yüzüme neyleyem ol kîmiyâ-nazar

Hüsni kitâbı içre dehânında şübhe vâr
Gûyâ ki hattı hâşiye durur ana nazar

Bakmazsa dîde çihre-i ağyâra nola kim
Kılmaz çü degme kimseye ehl-i hayâ nazar

Dâyim du’âsın almalısın sen Revânînün
Zîrâ ki pâdişâlara eyler gedâ nazar

75

. - - - / . - - - / . - -

Nigârun gördi dil şekker lebi var
Anunçün kanda meyl eyler sabî-var

Tonatsa câmi’-i hüsnin ‘aceb mi
Gümiş kandîle benzer gabgabı var

Na’alçendür meh-i nev başmağunda
Kevâkib gibi zîrâ kebkebi var

Elifden başlasa dil ‘ışka tan mı
Bu yanada güzeller mektebi var

Şarâbı meşrebeyle nûş idermiş
Revânînün ne ‘âlî meşrebi var

76

- . - - / - . - - /- . -

‘Âşıkun çünkim güzel makbûlidür
Ölmez ol kim gamzesi maktûlidür

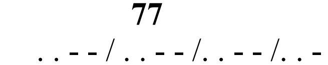
Dâğ sanman sînem üzre görinen
Kim bu ‘ışk abdâlınun meftûlidür

Gâfil olma hüsnün eyyâmı geçer
Dostum bu sözlerün ma’kûlidür

Dil mülâzimdür yine bir dil-bere
Sanasın begler begi ma’ zûlidür

Pâdişâhum benden olalı senün
Dir Revânîyi gören beg kulıdur

77

Hey kıyâmet görinen dime hat u hâlümdür
Ben günâhkârunam ol nâme-i a’mâlümdür

Sînede tîr-i mahabbetle görinen yaram
Devha-i devlet ü ser-çeşme-i ikbâlümdür

Sanma nakkâşı ki tasvîr ider Mecnûnı
Benüm ey Leyli-sıfat sûret-i ahvâlümdür

Ruhın öpmege lebin emmege dildâr komaz
Nidelüm neyleyelüm özge gülüm balumdur

Bilürin zülfi elif kâmetümi dâl eyler
Kur’a-i ‘ışk Revânî çü benüm fâlümdür

78

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Devr-i ruhında mâha görün siz ne bend olur
Çün âfitâb burcına zülfi kemend olur

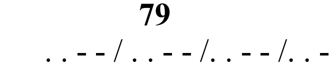
Pîşe idindi ‘ışkı gönül tıfl iken dahı
Ol onmayası göresüz âhir levend olur

Kucağı tolı dil-bere mâyil durur gönül
Dervîş olan kimesne begüm zelle-bend olur

Zâhid ki nefs atına bine menzil alımaz
Boynındağı ridâsı ana pây-bend olur

Cân nakdini Revânî virür derd-i ‘ışka dil
Varını yok dimez nice hoş derdmend olur

79

Leb-i cânâneyi emdükçe gönül hurrem olur
Kişi mey sohbetini eyleyicek bî-gam olur

Yârdan kimse gönül ummasun insâniyyet
Ol perî yüzlü melek-çihre kaçan âdem olur

Beni öldürmege hınnâladı yâr ellerini

Göz göre kana girerler bu güzeller dem olur

Virmezin iki cihâna mey ü ney sohbetini
Bu nice zevk u safâdur bu nice ‘âlem olur

Şâhid-i nazm-ı Revânîye ne hâcet zînet
Ki hat-ı şi’ri ana kâkül olur perçem olur

80

- .- - / - .- - /- .- - /- .-

Şâd ol ey dil kim bugün irte yine bayram olur
Sâki-i gül-çihre yanunda elünde câm olur

Râzıyuz gerçi oruçdan içmişüz çok şerbetin
Kanı sûfî ‘ıyd kim anda mey-i gülfâm olur

Nice dutmasun el üstinde şarâbı ehl-i ‘ışk
‘Âşıka ser-keş olan dil-ber anunla râm olur

Her kaçan kan ağlasam çeşm ü lebün yâd eylerem
Sâkiyâ mey sohbetinde çün şeker bâdâm olur

Ol cemâlünçün dehânı mîmdür kaddi elif
İki zülfeynün birisi cîm ü biri lâm olur

Eyü adın söyler oldı halk şimdi sûfînün
Korkarın bir gün Revânî gibi ol bed-nâm olur

81

- .- - / - .- - /- .- - /- .-

Kanlu yaşum bezm-i hicründe mey-i gülfâm olur
Ana bu gönlüm surâhî çeşm-i pür-hûn câm olur

Gönlüme gam halvetinde gözlerün fikri yeter
Kim ğıdâ ekser riyâzet ehline bâdâm olur

‘Âşıkun rüsvâyi olduğın kayırma sûfiyâ
Rind-i şâhid-bâz olan oğlan sever bed-nâm olur

Yok dimezdi yârdan kılsam temennâ bûsesin
Korkaram nâzük durur dil-ber ana ibrâm olur

Dil-berün aylar geçer kim irişilmez vaslına
‘Âdet oldur kim Revânî yılda bir bayram olur

82

- .- - / - .- - /- .- - /- .-

Dökseler hâke meyi ol dem gül-i hamrâ olur
Bir kadeh içen kimesne bülbül-i gûyâ olur

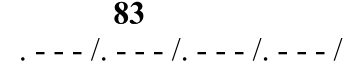
Mısr-ı hüsn içinde zâhir olsa bir Yûsuf-cemâl
Dil ‘aceb dîvânedür bundan ana şeydâ olur

Cânum acıtdı lebün sabr ide ide bûsene
Sabr ile dirler egerçi kim koruk helvâ olur

‘Aklun aldursa ne var gönlin virüp sana rakîb
Şehr-i kâfir kim güc ile alına yağmâ olur

Ne umar gönlüm Revânî genc-i hüsn-i yârdan
Zülfi gördükçe anı bin başlu ejderhâ olur

83

. - - - /. - - - /. - - - /. - - - /

Bahâr oldı nola seyrân idüp şâd olsa cânânlar
Be-gâyet şâd olur seyrân deminde lâ-cerem cânlar

Benek altunlular geymiş çemen bezminde dil-berler
Kızıl güllerle gûyâ kim tonanmışdur gülistânlar

Degül bu goncalar şevkün eliyle ey gül-i ra’nâ
Senünçün yine çâk olmış gülistânda girîbânlar

Çemende bir büt-i sîmîn-beden sâkîlik eylerken
Şarâba tevbe olur mı müselmânlar müselmânlar

Yüzi suyı durur şi’rün Revânî ehl-i nazmun kim
Bu nazm-ı âbdârundan bozuldı nice dîvânlar

84

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Âteş kenârı şimdi gülistân kenârıdur
Zâhir budur ki kış güninün lâlezârıdur

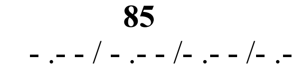
‘Iyş eyle bende-hânede gel iç şarâb-ı nâb
Ey dost oda sohbetinün rûzgârıdur

Leşker çeküp gelürse nola şeh-süvâr-ı gam
Bezm ehlinün sürâhi çü muhkem hisârıdur

El üzre nice tutmayayın câmı zâhidâ
Çün bir’azîzün ehl-i dile yâdigârıdur

Ol kebk-i hoş-hırâm inen yüksek uçmasun
Sayyâddur Revânî ol anun şikârıdur

85

- .- - / - .- - /- .- - /- .-

Cennet-i a’lâyı gönlüm rûy-ı dildârın sanur
Nâme-i a’mâlümi zülf-i siyehkârın sanur

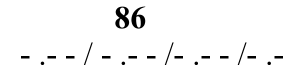
Kûy-ı yâri dûd-ı âhumla siyeh-pûş eyledüm
Tanrı hakkıçün görenler Ka’be dîvârın sanur

Va’de-i ferdâ-yı yâr ile gönül hurrem durur
Va’de-i ferdâ kıyâmetdür anı yarın sanur

Şol sipâhi dil-beri k’ekmedügi yirden biçer
Bu mahabbet sebzezârın kendü tîmârın sanur

Goncanun mecmû’asın açmaz idi bâd-ı sabâ
Bu Revânînün yazılmış anda eş’ârın sanur

86

- .- - / - .- - /- .- - /- .-

Nâme-i pîçîdedür san sâ’id-i sîmîn-i yâr
Kim ana mühr urdı tâze dâğdan ol gül-’izâr

Dâğ sanman sâ’idinde görinen cânânenün
Şâh-ı gülde bir kızıl güldür kim olmış âşikâr

Yâ mahabbet câmıdur tolu şarâb-ı nâb ile
Kim anı’âşıklara eyler tekellüf ol nigâr

Yâ meger şol çeşm-i ‘âşıkdur ki dolmış kan ile
Ağlamakdan hasret-i cânân ile leyl ü nehâr

İnle bülbülveş Revânî k’ol gül-i ra’nâ yine
Lâle gibi âteş-i ‘ışk ile olmış dâğdâr

87

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gerçi her lâle-ruhun saçları sünbüller olur
Bizüm il dil-berinün benleri fülfüller olur

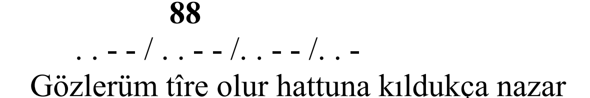
Gam degül kûyını terk itmese ‘uşşâk gönül
Çünki bir gülşen içinde nice bülbüller olur

Geceler subha degin ‘ıyş-ı bahâr eyle müdâm
Ki felek gülşen olup encüm ana güller olur

Ko beni sînemün üstinde elifler çekeyin
‘Işk ser-menziline irmek için yollar olur

Kanlu yaşumla Revânî çemen-i kûyında
Tâze güller açılur hûb karanfüller olur

88

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gözlerüm tîre olur hattuna kıldukça nazar

Hat ğubâr olsa bu rûşendür ider göze zarar

Gam durur ‘aşk yolında bana mûnis ekserer
Şâdi hercâyi durur gâh gelür gâh gider

Gördiler sâğarı kim gönlü açuk kîsesi pür
Rindler üşe gelüp her biri tolana çeker

Ne øadar sìm ü zer çoθ ise meyl eyleme kim
Yine sen mùy-ı miyãna dolaşur ¢oèra kemer

Korkaram kâmetünün halka belâsın dimege
Şimdi söylenmez olupdur sanemâ toğrı haber

Lebi ağzumda iken gitmege istedi didüm
A begüm n’oldun iversin suya mı düşdi şeker

Hûblar sûret-i nakşıyla Revânî bu gönül
Döndi şol âyineye kim ola nakş anda suver

89

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Kangı ‘âşık kim senün zülfüne gönlin bağlar
Karalar geymiş bulutlar anun içün ağlar

Ey şeker-leb dir gören ağyârlar içre seni
Hem-dem olmış tûtiye hayfâ ki şimdi zâğlar

Gûyiyâ bezm-i belâda def durur sînem benüm
Kim ana her yanadan pullar olupdur dâğlar

Dâyimâ giryân surâhî dâyimâ handân kadeh
Bu cihândur kimisi güler kimisi ağlar

Tağlar gibi cefâsın çekdügümçün ağların
Hey benüm çekdügümi çekmez Revânî tağlar

90

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gün gibi sâğarı niçün kosun elden şâ’ir
Hîç anun altun adı vara ola mı bakır

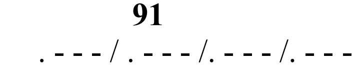
Yine dil şîşesini seng-i cefâ ile sıdun
Nic’olurdı ara yirde gözedilse hâtır

Çünki ‘uşşâka cehennem gibidür fürkat-i yâr
Bu müselmânlarun od itme yerin hey kâfir

Neyledüm gamze-i dil-dûzuna ey şûh-ı cihân
Ki beni şişlere sancar turuban ikide bir

Nice râm olmaya nazmuna perî-peykerler
Sözlerün sihr Revânî kalemün bir sâhir

91

Gönül sen kûy-ı dil-berde bunı sanma gedâlıkdur
Hakîkat saltanat budur bu özge pâdişâlıkdur

‘Aceb mi hüsn ü hulk ile gönüller alsa cânâne
Bu rûşendür ki ‘âlemde güzellik dil-rübâlıkdur

Güneş yüzlüleri sevmek hemân odlara yanmakdur
Güzel kim ola hercâyî işi hep bî-vefâlıkdur

Benüm bu onmaduk âvâre gönlüm hîç uslanmaz
Şarâb içmek güzel sevmekdür işi bî-nevâlıkdur

Nidersin mansıb u câhı nöker oldun çün ol şâha
Revânî ğâfil olma kim bu bir başka ağalıkdur

92

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nev-bahâr-ı hüsnünün câna ‘aceb seyrânı var
Her tarafdan tâze açılmış gül-i handânı var

Hasretinden niceler cân virdiler bir bûsenün
Bûse adın anmağa bi’llâhi kimün cânı var

Nice feryâd itmeyem hadden aşurdun cevrüni
A benüm çok sevdügüm her nesnenün oranı var

Her melek sûretlünün yanında vardur bir rakîb
Ey gönül her âdemün dirler ki bir şeytânı var

Pâdişâhum devletünde mülk-i nazmun şâhıdur
Bu Revânî bendenün gördüm bugün dîvânı var

93

. . - - / . - . - / . . -

Dil-rübâlar içün gazel didiler
Senün içün inen güzel didiler

İtlerünle görüp mahallende
Beni her devlete mahal didiler

Mey ü mahbûb ile geçen ‘ömre
Zâhidâ ‘ömr-i bî-bedel didiler

Dil cidâl eylemez dehânun içün

Yok yire olmasun cedel didiler

Nic’ola zühdi bu Revânînün
Ana gül sohbetine gel didiler

94

- . - - / - . - - /- . - - /- . –

Hatemi la’lün öpen mülk-i bedehşândan çıkar
Ârzû-yı hüsn ile iden dostum cândan çıkar

Kûy-ı dil-berden güzeller subh-dem handân çıkar
‘Âdet oldur her seher güller gülistândan çıkar

Âfet-i hüsn ey sanem zülfün yeterken ‘âşıka
Bilmezüz hatt-ı leb-i cân-perverün kandan çıkar

Soyunup pîrâheninden çıksa ol yâr-ı ‘azîz
Yûsuf-ı Mısrî durur gûyâ ki zındândan çıkar

Yâri ağyârun söziyle ben nice terk eyleyem
Kişi kim şeytâna uysa dînden îmândan çıkar

Her kaçan çıksa Revânî yâr devlet-hâneden
Pâdişâh-ı heft-kişver san ki eyvândan çıkar

95

. - - - / . - - - /. - -

Yüzüne âfitâbın nisbeti var
Sana yirden göge dek minneti var

Nigârun gitmedin öp zülfin ey dil
Ki ‘ömr-i nâzenînün sür’ati var

Kaşun mihrâbın egmiş yine sûfi
Namâza durduğından niyyeti var

Müneccimdür ruhun devrinde gerdûn
K’öninde ay ü günden sâ’ati var

Güneş yüzlülere içdi toluyı
Revânînün yine germiyyeti var

96

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Her bendenün başında sa’âdet külâhı var
Devlet anun ki sencileyin pâdişâhı var

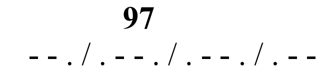
Sultân-ı ‘ışkdur nola ‘âşık gedâ ise
K’üstinde dûd-ı âh ile çetr-i siyâhı var

Olsa zamâne şeyhi ne var pîr-i mey-fürûş
Meyhâne gibi çünkim anun hânkâhı var

Germ olma hây u hûyuna inende sûfiyâ
‘Âşıklarun da derd ile çok âh u vâhı var

Neyler Revânî Mekkede ey Ka’be-i niyâz
Mihrâb kaşlarun gibi çün kıblegâhı var

97

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Mahbûb-ı cihân tut ki gönül şi’r ü gazeldür
Şi’rüm dahı dil-ber gibi hercâyi güzeldür

Dil-berlere ‘âlemde bedel hîç bulınmaz
Bir tâze güzel götürü dünyâya bedeldür

Yârün gelicek bana gönül zülfin ögersin
Sevdâya düşürme beni kim tûl-i emeldür

Hatdur dime gül çevresini tutdı benefşe
Sen anı tırâş it ki hemân adı sakaldur

Anmaz beni çün yâre mahallinde Revânî
Gönlüme güzeller ne iderlerse mahaldür

98

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Bu cihân gülşeninün gülleri durmaz açılur
Ne ‘acebdür bu gönül goncesi kim az açılur

Lebin emdürmede artursa ne var şîvesini
Bûselikden sora varsan yine şehnâz açılur

İster isen k’olasın hûb-nefes leblerin em
Ey gönül kand ü nebât ile çün âvâz açılur

Sırr-ı ‘ışkı nola keşf eyler ise kanlu yaşum
Mey-i nâb ile gönül nice nice râz açılur

Bâğ-ı cennet mi durur tab’-ı Revânî ‘acabâ
Benzemez bir güle hîç gülleri turmaz açılur

Tâze eş’âr ile çün renk bulur dil-berler
Ey gönül her çiçegi görme misin yaz açılur

99

. . - - / . - . - / . . -

Göz yaşın dil o la’l-i nâba virür
Rind olan akçesin şarâba virür

Serv-i nâzüm gözüm yaşı âhir
Korkarın ‘âlemi harâba virür

Cebhesi şermsâr ider mâhı
Ruhları nûrı âfitâba virür

Ağzına sög varak varak h*â*ce
Şol ki bir câmı bin kitâba virür

Her ne girse Revânînün eline
Ya şarâba yahûd kebâba virür

100

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Saçun ‘aşıklara ‘âlemde ‘ömr-i câvidânîdür
Lebün ‘ıyş itmege her dem şarâb-ı erğavânîdür

Şarâb içsem güzel sevsem beni ‘ayb eyleme zâhid
Bahâr eyyâmı gül vakti yigitlik ‘unfuvânıdur

Ne dirlik bana hey her dem ki hicründe ğıdâdur gam
Cihânda ölmeyecekçe hemân bir zindegânîdür

Geyüp bir âsümânî câme halkı öldürür ol meh
Ne çâre hey müselmânlar belâ-yı âsümânîdür

Mahallende güzeller çok Revânî gam yime hergiz
Şikâr eksük degül zîrâ ki şâhin âşiyânıdur

101

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bûse nukliyle lebünün çün şarâb-ı nâbı var
Sohbetün çak vaktidür gel cümle ‘ıyş esbâbı var

Dâğ-ı sînemle gönül ey âfitâb-ı burc-ı hüsn
Bir müneccimdür k’anun öninde usturlâbı var

Bir hilâl-ebrûyı gördüm hattı gelmiş tâzece
Mescidi yıkılmış ammâ bir güzel mihrâbı var

Gice ol Yûsuf-cemâli h*â*bda gördüm dimiş
Var ise çeşminde sûfînün hayâl-i h*â*bı var

Nice secde kılmasun ‘âşık cemâlün göricek
Ka’bedür yüzün ki benlerden anun A’râbı var

Olımazsın ‘ışk yolında Revânî gibi sen
Bu tarîkun dürlü dürlü sûfiyâ âdâbı var

102

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Leyli tasvîrin nidersin ‘âşık-ı mahzûnı gör
Bu cihân mecmû’asında sûret-i Mecnûnı gör

Ey gönül gün yüzlü sâkîler elinden iç şarâb
Cünbüş-i hûrşîdi gözle gerdiş-i gerdûnı gör

Devlet-i hüsnünde ay u gün iki ser-geştedür
Ol hümâyûn-baht ile bu tâli’-i meymûnı gör

‘Âkıl isen yeter it ey h*â*ce dünyâ fikrini
Mâl cem’inde nice olmış durur Kârûnı gör

Gülbün-i şi’ri Revânînün nola olsa bülend
Şol ruh-ı zîbâ ile ol kâmet-i mevzûnı gör

103

. - - - / . - - - /. - -

Nice oruç tutar gül yüzlü dil-ber
Ki dâyim vardur ağzı içre şekker

Oruç bir aydur rahmet göginde
Sebeb budur dutulduğına ekser

Oruç irişeli görinmez oldı
Meger kim ‘ıyda karşu gitdi sâğar

Cemâl-ı ‘ıyda ‘âlem halkı müştâk
Safâ-yı savm ile diller münevver

Ruhun devrinde ey meh kadre irdük
Şeb-i kadr imiş ol zülf-i mu’anber

Kıyâmetdür güzeller ‘ıyd cennet
Şarâb olmış Revânî anda Kevser

104

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Dâyimâ meylüm benüm ol kâmet-ı bâlâyadur
Kadrüm alçakdur egerçi himmetüm a’lâyadur

Ey sanem zülfün nice meyl itmesün la’lüne kim
Nisbeti ehl-i salîbün Hazret-i ‘Îsâyadur

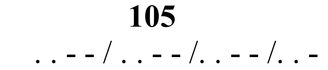
Gerdiş-i gerdûn ile başından eksilmez zevâl
Her kimün kim meyli dâyim gün gibi dünyâyadur

Ayağuna yüzini süren sa’âdet ehlidür
Âsitânun ‘izz ü devlet mansıbına pâyedür

Şol hilâlî kaşlarun olmış mukârin ay ile
Bu mu’anber kâkülün hûrşîd ile hem-sâyedür

Çeşm ü ebrûsı durur alan Revânî gönlini
Kaş u göz hüsn ehline gâyet ulu ser-mâyedür

105

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Bâğa vardukça kim ol serv-i gül-endâm açılur
Nereye kılsa nazar hep gül ü bâdâm açılur

Gül degüldür görinen eyle nazar ‘ibret ile
Yılda bir kerre gönül defter-i eyyâm açılur

Zülf ü kaddünle dehânunı nice sevmeyeyin
Her kaçan mushafa el ursam elif lâm açılur

Nakd-i cânı nola yoluna nisâr itse gönül
Hâce ser-mest olıcak kîse-i in’âm açılur

Bülbül-i gülşen-i kuds olsa gönül mürgı ne var
Bâğ-ı tab’umda Revânî gül-i ilhâm açılur

106

. - - - / . - - - /. - -

Yüzüne nola ger dirlerse güldür
Sana kim dir ki gül gibi yüzün dür

Kaçan nâz eyleyüp dişler lebin yâr
Dizilür rişte-i al üstine dür

Tehî sanman görüp ‘uşşâk bezmin
Gönüller tolu ‘ışk ile kadeh pür

Didüm dil hasta olmış gözin açmaz
Gülüp dil-ber didi ol dahı ölür

Semend-i tab’una ayakdaş olmaz
Çünki meydân yügrügündür

‘Aceb bekrî degül mi câm-ı bâde
Safâsından şarâb ile yüzün yur

Senün bin bin cefâna sabr ider dil
Anun bir kerre bâri hâtırın sor

107

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Sanman ki sâki tutduğı câm-ı şarâbdur

Bir yerde beş hilâl ile bir âfitâbdur

Kadd ü dehânı sıfr u elifdür ki hüsnünün
On eyledi birini o da [özge] hisâbdur

‘Iyş-ı müdâm eyleyelüm gel ki bezmümüz
Çeng ü çeğaneyile şarâb ü kebâbdur

Ol şûh-ı bî-vefânun işi güci ‘âşıka
Geh nâz u gâh şîve durur geh ‘i tâbdur

Yazınsa hikmet ehli ‘aceb mi kelâmunı
Her bir sözün Revânî senün bir kitâbdur

108

- - . / - . - . / . - - . - . -

Şol şeh-süvâr-ı nâz ki ra’nâ sipâhîdür
Bilsek anı ne memleketün pâdişâhıdur

Nâr-ı ruhında zâhir olan hat degül durur
Kim bile kankı ‘âşıkınun dûd-ı âhıdur

Sûfîye zühd içün nola virilse savma’a
Mey-hâne rind-i bâde-keşün hânkâhıdur

Dünyâ evine ‘ârif olan puşt-i pây urur
Kim sâk-ı ‘arş dâyim anun tekyegâhıdur

Ol şâha boynu bağlu kul iden Revânîyi
Şol gerden-i beyâz ile zülf-i siyâhıdür

109

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Şol bî-nevâ ki bir güzelün mübtelâsıdur
‘Ayb itme zâhidâ anı gönül belâsıdur

Yüksek tutarsa yâr gibi kendüyi güneş
Ta’n itmenüz ana ki güzellik havâsıdur

Fikr itme sînesin ki yürek oynamasıdur
Hatt-ı lebini anma sakın cân tasasıdur

Ol kebk-i hoş-hırâmı ne var sayd itmege
Gönlüm kuşıyla sîne ki şâhin yuvasıdur

Cânâ Revânî ölse lebünçün ‘aceb degül
Zîrâ sipâhinün yidügi kan bahâsıdur

110

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Çevgân-ı zülf-i yâre gönül mübtelâlanur
Bir tûp gibi önine düşmiş yuvalanur

Sanman bizi ki şimdi bilişdük nigâr ile
Dil çak ezelden anun ile âşinâlanur

Ol pâdişâh-ı hüsne varup kul olalı dil
Ben bendesine gelmiş efendüm ağalanur

Ol kaşı yayı görse gönül unıdur beni
Ol onmayası varduğı yirde oyalanur

Yârün Revânî dâmenine el uralı hâr
Gülşende gonce gibi yüregüm paralanur

111

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Şol hatı 'anber-feşân kim hüsn-ı cânân arturur
Sanasın reyhâncıdur gelmiş gülistân arturur

Meclise zînet virür altun piyâle sâkiyâ
'Âlemün güzelligin hûrşîd-i rahşân arturur

'Işk bâzârında sûfî cân virür her dil-bere
Sakalı ağarmış ammâ dahı oğlan arturur

Bezm içinde çihre-i ağyârdan kanum kurur
Bana mey sun sâkiyâ dirler meyi kan arturur

Cân virür görse Revânî şol leb-i rengînüni
Dostum sarrâf olan la'l-i Bedahşân arturur

Satmağa Yûsuf gibi hüsn metâ'ın 'âleme
Gelmiş ol meh-pâre şehr içinde dükkân arturur

112

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Dil-berler içre niteki cânân gönüllüdür
Güller içinde gonce-i handân gönüllüdür

Ser-keşlenürse leşker-i hüsn içre vechi var
Dil almada çü zülf-i perîşân gönüllüdür

Cennetde tûbiye dahı baş egmeye gibi
Kaddün misâli serv-i hırâmân gönüllüdür

Mescidde ehl-i sohbeti vâ'iz tonatmasun
Bilmez anı ki haylice yârân gönüllüdür

Pîr oldı gerçi dahı güzel sevmesin komaz

Miskîn Revânî neylesün oğlan gönüllüdür

113

. - - - / . - - - /. - -

Dil ü cânun kapunda ğulğulı var
Bu gülzârun bir iki bülbüli var

Yaşum cûş itse ol ider hurûşı
Meger deryânun anunla dili var

Gedâ-yı hấn-ı hüsnündür felek kim
Yanında mâh-ı nevden keçküli var

Ruh-ı gülgûna koş şebdîz-i zülfi
Çü gönlüm gibi anun öndüli var

Saçı reyhâncıdur bezm-i ruhında
Kim anun deste deste sünbüli var

Ne gülşendür Revânî nazmı k’anun
Açılmış tâze tâze çok güli var

114

. - . - / . . - - / . - . -/ . -

Çemen ki şimdi gül ü bülbülün yatağıdur
Temâm ‘işretün eyyâmı ‘ıyş çağıdur

‘Aceb mi ben gice gündüz du’âsın eylesem
Sa’âdetüm güneşi devletüm çerağıdur

Nigâr hattını saklar müdâm zülfi ile
Kimesne anı göremez ilan ayağıdur

Gönül vilâyetini korkarın harâb eyler
Bizümle ol gözi kâfir bu dem ki yağıdur

Revânî buldı yine bir kemân-ebrûyı
Sipâhînün işi dâyim sefer yarağıdur

115

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hûb-rûlar içre ey dil mâh kim şehrî geçer
Sora varsan ol güneş yüzliyle hem-şehrî geçer

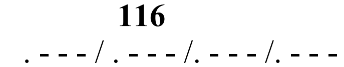
Bahr olup mevc ursa ‘âşık göz yaşından ağlamaz
‘Işk deryâsı içinde gördügün bahrî geçer

Yâr-ı sengîn-dil rakîbün kaçsa ta’nından nola
Bir ‘aceb ef’îdür ol taşa dahı zehri geçer

Kirpügi ucına asmaz katre denlü gözlerüm
Bursanun ey dil Bınarbaşı ki bir nehri geçer

Sakın aldanma Revânî gerdiş-i gerdûna kim
Sabr hoşdur bu cihânun lutfi vü kahrı geçer

116

Hilâl ebrûları sanman ki yârün şîveye başlar
Biri birisine karşu çeker yayın kemân-keşler

Gice sehv ile meclisde kamer yüzüne öykünmiş
Anunçün şem'ün ey dil-ber yanar ağzında âteşler

Peleng-i çarh saydundur şarâb iç cür'a saç bezme
Bugün hum-hâne sadrında döşer nat'ı münakkâşlar

Cemalün mescidi içre ne dururlar bu kâfirler
Kaşun mihrâbı altında nedür bu iki ser-hoşlar

Cemâl-i yâri 'uşşâka komaz seyr itmege ağyâr
Cihânda kutlu gün görmez Revânî onmaduk başlar

117

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Oldı işigün kadr ile eflâke ber-â-ber
Dutduğı içün kendüzüni hâke ber-â-ber

Şol hokka-ı la'lünde 'aceb neyler ola zülf
Kim gördü ki mârı ola tiryâke ber-â-ber

Zülfün gibi bir zülf güzellerde olur mı
Hâşâ ki benefşe ola hâşâke ber-â-ber

Bir mâh-likânun yine ser-geştesi olmış
Gördüm felegi 'âşık-ı gamnâke ber-â-ber

Ahsent güzel bilmede tab'una Revânî
Bir nesne olur mı 'aceb idrâke ber-â-ber

118

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Cibrîl-i cân ki sidre boyın müntehâ bilür
Cennet gibi işigin anun pür-safâ bilür

Kaşı nişâncı olalı dîvân-ı hüsnde
Mülk-i cemâle kendüyi ol pâdişâ bilür

Cânâneler içinde nice terk idem seni
Cân-ı 'azîzine kişi nice kıyabilür

Zencîre çekse zülf-i dü-tâsı ‘aceb degül
Dîvâne oldı göz göre dil kim dutabilür

Ağzı ile belin göremez çeşm-i hurde-bîn
‘Âşık nice öper anı nice kuça bilür

Sen sîm-ten nigâr ile olalı âşinâ
Dirler Revânî müflis içün kîmyâ bilür

119

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Destinde kimün kim güzelüm sîm ü zeri var
Tîğün gibi igriyse de yanunda yiri var

Mahbûb yalın yüzlü güzeldür kılıcun kim
Belinde anun zînet içün zer kemeri var

Giymiş benek altunlu siyeh câmeyi tîğun
Öldürmek içün halkı ‘aceb şîveleri var

Tîğun nola keskinlik ile ad çıkarsa
Meydân-ı salâbetde anun çok hüneri var

Kimdür kılıcun ura Revânî gibi şâhum
Âsân mı sanursın anı meydânun eri var

120

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Ehl-i fazl olana ey çarh cefâlar nice bir
Câhile ‘izzet ile mihr ü vefâlar nice bir

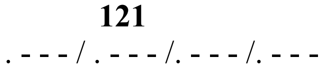
Odamuz önine birgün bizüm uğramayalar
Şehr için seyr ideler mâh-likâlar nice bir

Altun üsküflü gümiş tügmelü dil-berler ile
Bize gerçikleneler begler ağalar nice bir

Ey kadeh öpüşesin ikide bir sâkiyile
Karşumuzda süresin zevk ü safâlar nice bir

Serv-kadler anıcak âh idisersin her dem
Sana ‘âlemde Revânî bu hevâlar nice bir

121

Yüzi cennet lebi kevser nigârum serv-kâmetdür
Güzeller arasında ol kıyâmetdür kıyâmetdür

Kitâb-ı ‘ışkı ey h*â*ce çıkarmak hayli müşkildür

Hidâye okumağ ile bilinmez bu hidâyetdür

Yıkıldı zulm ile gönlüm bana sun câm-ı ‘adli kim
Garaz beglikden ey sâkî cihân içre ‘adaletdür

Mey ü mahbûbdan dâyim beni men’ itme ey zâhid
Şarâb içmek güzel sevmek be hey sûfî zerâfetdür

Nola nâzüklenüp dil-ber lebinden bûse virmezse
Revânî nâzük olanun işi dâyim nezâketdür

Senün mestâne evsâfun nice vasf eyleyem sâkî
Tasavvur idemez kimse anı ol özge hâletdür

122

- - . / . - - . / . - - . / . - -

‘Arz itdi yine tal’at-ı zîbâyı güzeller
Hoş vech ile zeyn eyledi dünyâyı güzeller

Hûrşîd-i cihân-tâb gibi ‘âlemi yakdı
Nârenci kabâyıla bu hercâyi güzeller

Dimez hat u hâl eyledügi işleri gizler
Asılmal’ ider zülf-i semen-sâyı güzeller

Şâhid getürün dimeye hükm eyleye kâdî
‘Âşıklar ile ger ide da’vâyı güzeller

Râ kaşlarınun ‘âşıkıyın dime Revânî
Senden dahı yegce bilür orayı güzeller

123

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bûsenün adını anmak dil-bere ibrâmdur
Gabğaba el sunma evvel haylice ikdâmdur

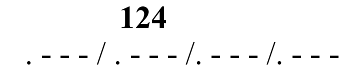
Gel ki ‘işret mevsimidür irdi çün tâze bahâr
Sohbetün çak vaktidür gâyet güzel eyyâmdur

Nâzük ol ey dil şükûfe gibi sâğar al ele
Bezme çün çeşmi çerez ol gözleri bâdâmdur

Vuslatunda şevk dâğın sîneden men’ eyleme
Dostum ehl-i safâya ol dügün bayramdur

Sohbet-i hâsa Revânî mahrem olmaz mı didüm
Didi andan kaçmazuz ammâ inen bed-nâmdur

124

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Alupdur altına ayı gözi sihr ile sâhirdür
Ayağın mushaf üstüne uzatmış zülfi kâfirdür

Hat-ı sebzün hayâlidür gönülde gözde ey dil-ber
Hızırdur gûyiyâ ol kim kurıda yaşda hâzırdur

Gözüne nergis-i şehlâ ne var sehv ile öykünse
Çemen şehrinde ey dil-ber gözi bağlu müsâfirdür

Benefşe bûy-i zülfünle cihânı müşgbâr itdi
Meger kim Çîn ü Mâçînden gelür bir Hindi tâcirdür

Nice meyl itmesün ‘âşık güzeller tâze eş’âre
Revânî mâh-rûlar vasfını itmekde mâhirdür

125

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Her ne maksûd-ı gönül var ise hep hâsıl olur
Gel e mey-hâneyi gör kim nice hoş menzil olur

Gönlümü sanma mey-i nâb iledür dâyim mest
Sâkiyâ la’lüni yâd itmek ile kanzil olur

Yüri ‘âşık koma sen pîr-i muğân işigini
Kişi kim ehl-i kemâle irişe kâmil olur

Ben tururken sögesin şol leb ile ağyâra
Ey benüm rûh-ı revânum buna kim kâyil olur

Gördügi gibi Revânî nola kul olsa sana
Şâ’irün gönli efendi güzele mâyil olur

126

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Gönül şâd ol ki ‘ıyd irdi safâ vü zevk çağıdur
Ele câm aldı mâh-ı nev yine sohbet yarağıdur

Ne ‘âlî-menzilet hûrşîd-atabet şâh olur bu ‘ıyd
Ki gerdûn sâyebânıdur hilâl anun otağıdur

Hilâl ile süreyyâ kim felek bâğını zeyn itmiş
Egilmiş ak güllerle sanasın gül budağıdur

Gice gündüz güzellerle nice ‘iyş itmeye gerdûn
Meh-i nev sâğar-ı sîmîn güneş altun kabağıdur

Revânî hoş sipâhîdür bugün meydân-ı ‘işretde
Ki dâyim içdügi aşkar gözi ya at kulağıdur

127

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Nice bir saklayalum ğâyret ü ‘ârı nice bir
Nice bir bekleyelüm kurı vakârı nice bir

Varalum halka-i zikre ele tesbîh alalum
Nice bir ohşayalum kâkül-i yâri nice bir

Goncaveş tâc urunup gül gibi hırka giyelüm
Nice zikr idelüm ol lâle-’izârı nice bir

Leb-i cânânı koyup anmayalum ince belin
Nice bir fikr idelüm bûs u kenârı nice bir

Hüner oldur ki Revânî bulavuz nakkâşı
Nice bir medh idelüm nakş ü nigârı nice bir

128

- . - - / - . - - /- . - - /- . -
Yâre ‘arz itdi yaşum sîmini çeşm-i eşkbâr
Bana göz yaşı gerekmez didi lutfından nigâr

Seyr iderler gözümün yaşın turup gül yüzlüler
Gûyiyâ bir çeşmedür k’olmış kenârı lâlezâr

Ben nice yârün diyârın terk idem ağyâr içün
Degme belâ ile idemez kişi terk-i diyâr

Yâdigârı ‘âlemün ‘âşıklara mahbûbdur
Ey gönül mergûb olan elbette olur yâdigâr

Dãθlarla lãleveş zeyn olsa sìnem θam degül
He biri bir lãle-ruΔdan baèa øaldı yãdigãr

Vãz gelmez nã¢i≈ã göèlüm mey ü ma≈bùbdan
Ben åutardum pendüèi olsa elümde iΔtiyãr

Bahr-ı gamdan ‘âşıkı keştî-i câm eyler halâs
Âhı terk eyle Revânî böyle kalmaz rûzgâr

129

. . - - / . . - - / . . - - / . . -
Bu güzeller ki bize cevr ü cefâ eylediler
Hamdüli'llâh ki hele ‘ahde vefâ eylediler

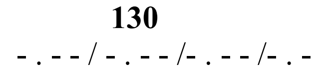
Ben du’â-gûyunı sen hayr ile yâd eyleyeli
Ey gözüm nûrı sana hayr du’â eylediler

Cânların yoluna terk itdi bugün ‘âşıklar
Âhiret bulahını dünyada edâ eylediler

Halka mihrâb kaşun şeklini gösterdügiçün
Hûblar âyineyi kıble-nümâ eylediler

Gönlümüz yapdı Revânî yine sengîn diller
Bir yıkık tekye iken yeni binâ eylediler

130

Nâzenînin nâzı çok ammâ vefâsı az olur
A benüm çok sevdügüm bu ne dükenmez nâz olur

Bu hevâyî gönlümi bir dil-ber içün sakların
Rind-i şâhid-bâz olan ekser kebûter-bâz olur

Uçsa bir tûbî-hırâmun dil hevâsında nola
Gördügüm tavûs-ı kudsîdür hümâ-pervâz olur

Bildiler mest idügüm ‘işkun şarâbından beni
Sâkiyâ şol mey diyen kâfir ‘aceb gammâz olur

Devr-i hüsnünde Revânî leblerin terk idemez
Rûmdur bunda şarâb içmez kimesne az olur

Nâme-i şi’rüm ki bir nev-hat güzeldür sîm-ten
‘Âşıkı çokdur anun çün cümleden mümtâz olur

131

- - . / - . - . / . - - . / - . -

İzün tozını ‘anber-i sârâya katdılar
Bu ad ile cihânda anı vây ki satdılar

Lâle lebün hayâl ile mey içdügi içün
Gülşende kâsesini başında uşatdılar

Peykânlarunla eglenür idük gönülde âh
Anlar da bilmezem ki ‘aceb kanda batdılar

Kaddün çemende sâye-i tûbâ salalıdan
Servi yiri köki ile yabanlara atdılar

Umma Revânî tîğini boynunda bulasın
Ol gitd’ anun ipini güzeller uzatdılar

132

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Câna göz açdurmayan şol nergis-i şehlâsıdur
Bana gün göstermeyen bu zülf-i misk-âsâsıdur

Pâdişâhsın sancağ-ı âha ‘alemdür mâh-ı nev
Kim şafak anun nigârâ kırmızı vâlâsıdur

Gayrı dil-berler gibi cânâ vefâsuz olma kim
'Âşıka lutf eyleyen dil-berlerün ra'nâsıdur

Yıkmağa gönlüm evin hattı getürmişdür berât
Kim beyâzıdur cebîni kaşları tuğrâsıdur

Şi'r-i şîrînün Revânî oldı şekkerden lezîz
Kim anun her gonca-leb tûtî-i şekker-hâsıdur

133

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Bûy-ı saçunla şâne şehâ müşg-i nâb olur
Âyîne 'aks-i ruhun ile âfitâb olur

Hatt-ı lebünden irdi benüm cânuma ğubâr
Her kanda ise fitneye bâ'is şarâb olur

Mest olduğumca sana disem hâlümi nola
Merdüm ki mest ola sanemâ bî-hicâb olur

Yıkdun bu gönlümi yine cevr ü cefâ ile
Şâhun ki zulmi çoğ ola şehri harâb olur

Dirler Revânî kûyuna irişse vaslunı
Bilür ki Ka'be içre du'â müstecâb olur

134

. - - - / . - - - /. - -

Bana pîr-i muğanun 'izzeti var
O sâhib-devletün hoş tahtı var

Lebün anıldı raks urdı kadehler
Şebün sâkî 'aceb germiyyeti var

Müneccimdür felek kapunda şâhum
K'öninde ay ü günden sâ'ati var

Begüm sen şâha bend'olmış Revânî
Sa'âdetlü kul ancak devleti var

135

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Kangı 'âşık kim müdâm ol dil-rübâ yanındadur
Bir gedâ-yı hâsdur kim pâdişâ yanındadur

Cânına derd ü belâ ol kim kapundan ola dûr
Başına devlet anun kim sen hümâ yanındadur

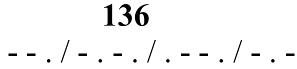
Dil lebün devrinde çünkim zülfün idindi makâm

Her marazdan derdi yok dârü'ş-şifâ yanındadur

Ceng içün Tâtâr dirler çeşmün ammâ Hak bilür
Türk-i tîr-endâzdur kim ok ü ya yanındadur

Bir dem ayrılmaz Revânî yârdan bed-hû rakîb
Bu imiş didükleri devlet kazâ yanındadur

136

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Şol mübtelâ ki çeşm-i siyâhından ayrudur
Nergis gibi sararsa 'aceb mi ki sayrudur

İki harâmidür güzelüm yol basar gözün
Diller metâ'ın almada gamzen bir uğrıdur

Bu yazılu cerîde-i hüsn içre hat degül
'Âşıklarun başında hemân kara yazıdur

Âzâdeler içinde irer kadr-ı 'âliye
Serv-i sehî gibi şu ki yolında toğrıdur

Çok teşne dillere meded ider bu şi'r-i ter
Bu nazm-ı âbdâr hemân bir içim sudur

Pîr oldı gerçi dahı güzel sevmesin komaz
Miskîn Revânî neylesün oğlan gönüllüdür

137

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hüsn bâğın her nefes gonca-dehenler tâzeler
Gülşen-i cennet gibi anda bulınur tâzeler

Şerbetin anma tabîbün bana mey sun sâkiyâ
Kim anun bir katresi nice cigerler tâzeler

Didüm ey dil-ber giderme 'ârızundan zülfüni
Didi gül mecmû'asında yok durur şîrâzeler

Sıyt-ı nazmum sen mehün vasfıyla çıkdı göklere
Günbed-i eflâki doldurdı bugün âvâzeler

Şöyle vasf itdüm Revânî ağzı ile kaşını
Umaram kim her yüzük kaşına anı kazalar

138

. . - - / . - . - / . . -

Lebün içün bana neler dirler
Bal tutan barmağın yalar dirler

Yüzün ak alnun açuk olduğıçün
Ehl-i diller sana kamer dirler

Hattuna ben benefşedür diyeli
Yenile çıkdı bu haber dirler

Derd-i ‘ışk ile hûb imiş ölmek
Yâr ile hoş olur sefer dirler

Nâme-i şi’rine Revânînün
Lebi vasfıyla ney-şeker dirler

139

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Gitmege ‘azm itse meclisde turup cânâneler
Ağlaşurlar her tarafdan ‘âşık-ı dîvâneler

Bâğ-ı ‘âlemde açıldı sanuram nesrînler
Geyse leymûnî kabâlar her kaçan cânâneler

Gice encümler görenler mâh-ı çarh üzre didi
Şem’ün etrâfına cem’ olmış yine pervâneler

Gül budağında kızıl güller açıldı sanuram
Sâki-i meh-rûlar aldukça ele peymâneler

Gözlerün kılsun Revânînün dil ü cânın makâm
Kim harâmîler yatağıdur dil-i vîrâneler

140

- . - - / - . - - /- . -- / - . -

Zâhirâ tebhâle şimdi la’l-i cânânumdadur
Bir girihdür ol benüm bu rişte-i cânumdadur

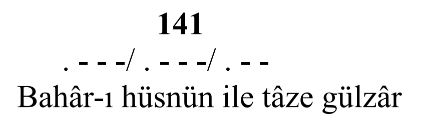
Üstine yaprak gibi her lahza ditrersem nola
Lerze çünkim ol boyı serv-i hırâmânumdadur

Âteş-i tebden sararmışdur gül-i nesrîn gibi
Ey sabâ şol al güller k’ol gülistânumdadur

Al kâğed üzre gûyâ mühre-i sîmîndür
Şol ‘arak kim ol ruh-ı gülberg-i handânumdadur

Ben ne cânible Revânî eyleyem bir dem huzûr
Şol harâret kim benüm ol cism-i cânânumdadur

141

. - - -/ . - - -/ . - -

Bahâr-ı hüsnün ile tâze gülzâr

Cemâlün şevkı ile bâğ ü gül zâr

Hayâli çeşmünün gitmez gözümden
Sanasın merdüm-i çeşmümdür ey yâr

Uyarma gamzeni nâz uyhusından
K'olur sıhhat nişânı hâb-ı bîmâr

Meger zülf-i ruhun islâma geldi
Kim ol kâfir bırakdı nâra zünnâr

Dilim dilim dilüm dilerse gamzen
Dilümden gelmeye bir acı güftâr

Bana tokınmadan saklar elin dost
Beni urmaz gül ile dahı ol yâr

İki yüzlü rakibe râz virme
Münâfıkdan Revânî sakla esrâr

142

.- - - / . - - - / . - -

Yüzündür var ise beytü'l- Mutahhar
Ki Ka'be örtüsi zülf-i mu'anber

Güzeller hâlî olmazlar kapundan
Tavâf-ı Ka'be eylermiş melekler

Yüzünden berk urur nûr-ı İlahî
Safâsından kamu diller münevver

İşigünde ko yüz sürsün meh-i nev
Yaraşur Ka'bede çün halka-i zer

Ziyâret eyle hüsn Ka'besini
Revânî çün bu yıldur hacc-ı ekber

143

- - . / . - - - / . - - -/. - -

Şem'-i ruhuna gönlümi pervâne disünler
Yandurdı Per ü bâlini pes yana disünler

Zencîr-i saçun dakmaz isem boynuma ey dost
'Âkil dimesünler bana dîvâne disünler

Âşüfte gören dostlara gönlümi aydun
Yiter delülük eyledün uslan a disünler

Öldükde benüm hâlümi bi'llâhi görenler
Cân virdügümi 'ışk ile cânâna disünler

Gözden düşüp eytâm-ı yaşum kaldı ayakda
Üftâdelerün hâlini sultâna disünler

Sen husrev-i hûbânı öger çünki Revânî
İrişdi bugün nazm ile Selmâna disünler

Nazm ehline aydun ki kurı lâfı kosunlar
Şi'ri diyücek şöylece rindâne disünler

144

- - . / - . - . / . - - . / - . –

Şol bî- nevâ ki bir güzelün mübtelâsıdur
'Ayb itme zâhidâ anı gönül belâsıdur

Ey müşg nâfesini viren hâk-i pâyine
Sat turma k'ol tolu bahâsıdur

Pîr oldı çarh tâze cüvânlar gamı ile
Şimdi duhânı âhumun anun 'asâsıdur

Dakdı hilâl boynına zeynün idüp felek
Sen şâh-ı hüsnün ol diyeler tâ gedâsıdur

Komaz beni mahallene varmağa müdde'î
Âşüfte gönlümün sanasın kethudâsıur

Dâyim du'âsın almalısun Revânînün
Şöhret viren cemâlüne anun du'âsıdur

145

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Yâ Rab ne derd olur k'işidilmez niyâzumuz
Gayrılar ile salınur ol serv-i nâzumuz

Baş koyup ayağ içdügümi 'ayb eyleme
Zâhid ezelde böyle imiş başda yazumuz

Uyup imâma sen dahı ta'n eyleme inen
Sûfî bizüm de var ola vird ü namâzumuz

Bir bûsen ile ağzumı tut dostum benüm
Söyletme tâ ki açıla dildeki râzumuz

Nâz itme gönlüm almada ey cevri çok didüm
Güldi didi Revânî geçer sana nâzumuz

146

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Dâyim rakîbe 'izzet ider ol nigârumuz

Bir itce yok yanında bizüm i'tibârumuz

Gül ruhlarında hâl-i siyâhın görüp didüm
Bir dânedür güzeller içinde nigârumuz

Bülbül gibi kim ağlar idi ah ü zâr ile
Gül gibi yüze gülmese ol gül-'izârumuz

Dil şîşesin sımazdun urup seng-i cevr ile
Hoş gelmeseydi sana bizüm inkisârumuz

Her dem Revânî âh idelüm derde çâre yok
Çün böyle gösterür bize bu rûzgârumuz

147

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Bilünün fikri ile hâsılı şaşdı bilümüz
Lebünün bûselerin anmağa varmaz dilümüz

Nakd-i cân kaldı hemân sohbet-i cânâne içün
Uymadı neyleyelüm harcumuza hâsılumuz

Fürkatünde giceler mâh çerâğın niderüz
Âhumuz şem'i ile rûşen olur mahfilümüz

Eylesem 'azm-i sefer dönmege başlar başum
Görürin kûyı olurmış yine ser-menzilümüz

Ne bilür mes'ele-i 'ışkı Revânî kâdî
Müftiler dahı bizüm hall idemez müşkilümüz

148

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Olımaz bir dem gönül şol la'l-i âteş-tâbsuz
Etsüz etmeksüz olur olmaz şarâb-ı nâbsuz

Tâb-ı ruhsârunla dil zülfünde seyr itse nola
Gicenün seyrânı olmaz dostum meh-tâbsuz

Meclis-i 'uşşâka câm-ı mey durur zînet viren
Bostânun revnakı olmaz inen dolâbsuz

Gözine 'âlem karanudur güzelsüz 'âşıkun
Kişi dünyâyı nider hûrşîd-i 'âlem-tâbsuz

Gözlerin yummaz kevâkib nâlişümden giceler
Korkarın ol meh-likâ kaldı Revânî h*â*bsuz

149

. - - - / . - - - /. - -

Cemâlin zeyn iden hep dil-ber olmaz
Her âyîne düzen İskender olmaz

Ruhun devrinde neyler hatt-ı miskîn
Çü mülk-i Rûm içinde ‘anber olmaz

Ko ‘uşşâk içre olsun âh ü nâle
Begüm tabl ü ‘alemsüz leşker olmaz

‘Aceb sûret virür bezme mey-i nâb
Cihânda ancılayın cevher olmaz

Güzeller içre sen begler begisin
Mülâzım çak kapunda defter olmaz

Revânînün yazın dîvânını kim
Gül evrâkı gibi ol ebter olmaz

150

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Âh kim göreli ol sâde ‘izârı gözümüz
Levh-i dilden yuyamaz nakş-ı nigârı gözümüz

Yiridür yüzümün üstine basarsa kademin
Çünki gösterdi bana sevgülü yâri gözümüz

Görelüm nâme-i hüsnün berü gel yanumuza
Ki ırakdan göremez hatt-ı ğubârı gözümüz

Kış güninde bizi halvetde gören sûfi sanur
Sâkiyâ görmeye mi tâze bahârı gözümüz

Kaldı yollarda Revânî atınun izi gibi
Görmege bir dahı ol şâh-süvârı gözümüz

151

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Serv-i nâzum dil-i âşüfteme kılma dahı nâz
Çün getürdi ayağun toprağına rûy-ı niyâz

Ka’be-i hüsni tavâfına hatı mâni’ olur
Sanki A’râb ile bağlandı yine râh-ı Hicâz

Çeşm ü ebrû ile hâl ü hat ü zülfün bana bes
Nitekim mü’min olan kişiye beş vakt namâz

Gaybdan ağzı haber virse nola ‘uşşâka
Hıdr hattı ile zîrâ lebi olmış hem-râz

Ruhlarunda güzelüm zülfüni kesme uzasun

Cennet ehline nasib olur imiş ‘ömr-i dırâz

Ben seni sevdügümi kimseye hergiz dimedüm
Nedür illerde ‘aceb kıssa-i Mahmûd u Ayâz

Bu Revânî didügi tâze gazeller sana mı
Sen misin şimdi güzeller arasında mümtâz

152

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

‘Arz-ı hüsn itdükçe dil-ber kılma ey zâhid niyâz
Gün dogarken çün bilürsin bâtıl olduğın namâz

Çârdih sâle güzel sev mey içüp binler yaşa
Ey gönül âb-ı hayât içen bulur ‘ömr-i dırâz

Okumış yazmış kitâb-ı nâzı şimdi dil-berün
San’atı şîve durur işi güci ‘uşşâka nâz

Aldanursız bakmanuz bâzîçesine ‘âlemün
Mühreler olmışdur ay ü gün felek bir hokka-bâz

Sîne bir peykân durur ko anda tursun tîrüni
Yaraşur zîrâ çemen sahnında serv-i ser-firâz

Okuyup haz eylesünler ‘âşık-ı şûrîdeler
Hûblar vasfın Revânî defter ü dîvâna yaz

153

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Sûfî sanur ki mey-kedede biz gedâlaruz
Mey devletinde beglik ider pâdişâlaruz

Bir barmağ üzre oynaduruz çarh kâsesin
Hum-hâne gûşesinde yatur bî-nevâlaruz

İki cihânı bir güzele satmışuz bugün
Zâhid sanur ki kendü gibi pârsâlaruz

Çeşmi belâ vü zülfi belâ kâmeti belâ
Bunun gibi belâlara biz mübtelâlaruz

Didüm ki şimdi cân ile kimdür seni seven
Didi Revânîyi bilürüz âşinâlaruz

154

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Ders-i ‘ışk oldı gönül çünki bugün meşgalemüz
Müfti-i şehr bizüm hall idemez mes’elemüz

Baş açuk yalın ayak bir bölük üftâdelerüz
Yolumuz fakr ü fenâ vâdi-i gam merhalemüz

Şehr-i gam h*â*cesiyüz ‘ışk metâ’ı yükümüz
İremez kûy-ı fenâ menziline kâfilemüz

Nâfe gibi nola miskînligi elden komasa
Çünkim ol zülf-i siyeh-pûşa çıkar silsilemüz

Beglerüz devlet-i ‘ışk ile Revânî zîrâ
Giceler subha degin mâh yakar miş’alemüz

155

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Dâyimâ olsa musâhib nola dildâra kopuz
Her ne kıldan çalar ise uyar ol yâre kopuz

Ey tabîb-i dil ü cân nabzını tut hâlini sor
İniler hasta olup derd ile bî-çâre kopuz

‘Âşıkun gibi döger dâyireden gögsini def
Her ne dem cevrün elinden ki gele zâra kopuz

Düşürüp kendü hevâsına inen yeltemesün
Kıldı ol yâr-ı kamer-çihreyi âvâre kopuz

Yalvarup gâh elin gâh dizin öpmez idi
‘Âşık olmasa Revânî o cefâkâra kopuz

156

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Götürüp ayağı sûfî biz azıtduk özümüz
Reh-i mey-hâneye düşdük göremezler tozumuz

Seni sâğar gibi her kişi tutup öpdügiçün
Sâkiyâ cür’a gibi yirlere düşdi yüzümüz

Gül ü nergis gibi biz sohbeti terk idemezüz
Mey ü mahbûb ile açıldı yüzümüz gözümüz

Sürevüz mi yüzümüz başmağınun kebkebine
Kevkeb-i burc-ı sa’âdet ola mı yılduzumuz

Bezm-i ‘ışkunda güneş sâki durur ay kadeh
‘Iyş u ‘işretle geçüpdür gicemüz gündüzümüz

Pend-i nâsihle Revânî nice terk olına yâr
Yardan mı atalum göz göre biz kendüzümüz

157

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Ey gönül bûse adın anmağa döymez yüzümüz
Yâr yanında iki olmaz iken bir sözümüz

Pîr olduğum içün sanma ki gözlik tutarın
Seni görmege begüm dört olupdur gözümüz

Nice baksun yüzüme ol kulağı mengüşlü
Mâh-rûlar arasında yoğımış yılduzumuz

Dâyimâ dilkilenüp yâre uyuzlanma rakîb
Çıkarur kurdeşeni her ki basarsa izümüz

Yüzi gün alnı kamer yâri Revânî seveli
Âh ü vâh ile geçüpdür gicemüz gündüzümüz

158

. - - - / . - - - /. - -
Güzeller olımazlarmış gazelsüz
Ya şâ'ir olıbilür mi güzelsüz

Dögünüp ağlamakdan nergis ü gül
Kapunda kimi gözsüz kimi elsüz

Mahallende ne var hâlümi sorsan
Yaraşmaz söz ki söylene mahalsüz

Ölem dirdüm hat-ı yâri görince
Kimesne ölmez imiş hîç ecelsüz

Felek çînîsine altun ezer gün
Ki yazılmaz Revânî şi'r halsüz

159

- . - - / - . - - /- . - - /- . -
Zerrece mihr ü vefâyı bana dildâr eylemez
Hey bana yâr itdügin çarh-ı sitemkâr eylemez

Şol kadar zulm eyledi 'uşşâka hattun dostum
Ehl-i islâma anı va'llâhi küffâr eylemez

Hâk-i pây-i yârden dil dûr olmaz nâsihâ
'Aklı başında olan mahbûba inkâr eylemez

Dil-berün bir bûsesine kâni' olmazsın gönül
Bu sen itdügün işi hîç bir tama'kâr eylemez

Âsitân-ı kûy-ı yâre irişüp yüz süremez
Kirpügin her kankı 'aşık k'anda mismâr eylemez

Gözlerine tâze güller dâğ-ı hasret görinür
Yârsüz gönlüm anunçün seyr-i gülzâr eylemez

Söylesün dirsen Revânîyi kadeh sun sâkiyâ
Tûti çün âyînesüz ‘âlemde güftâr eylemez

160

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
İki ‘âlemde hemân hattıdur ancak gamumuz
Devlet-i ‘ışk ile vardur hele bir ‘âlemümüz

Hấr bakman bize siz nola gedâ isek eger
‘Işk sultânlarına mahrem olur en kemümüz

‘Işk yolında bugün pâk ü mücerred geçevüz
Nola kudsîler eger olsa bizüm mahremümüz

Dem bu demdür içerüz câm-ı meyi nolsa gerek
Sohbet-i nây ile çün turmadan artar demümüz

Ol perî hîç Revânî bize âdem dimedi
Nice kim vardı ayağı tozına âdemümüz

161

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Âh kim dil gibi âvâre vü bîkâr olmaz
‘Işk yolında anun gibi cigerdâr olmaz

Ur cefâ taşlarını sîneme yap gönlüm evin
Çü bilürsin yalınuz taş ile dîvâr olmaz

Şeşder-i gamda kalup bulmayalar hîç küşâd
Dostlar nerd-i mahabbetde şu kim zâr olmaz

Beni men’ eyleme sûfî ko güzel sevmekden
Bu kadar nesne ile kişi günehkâr olmaz

Fâyide idemedüm sana gönül virmekden
Gerçi dirler güzelüm dost ziyânkâr olmaz

Nâme-i şi’r-i Revânîye yeter şîrînlik
Hîç nâz ehline anun gibi tomâr olmaz

162

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Sâkiyâ leblerüne olduğıçün nisbetümüz
Geçdi câm-ı mey ile döne döne sohbetümüz

Ad içün câm-ı meyi komazuz elden sâkî
Yok mıdur Cemce cihân içre bizüm gayretümüz

Bir güler yüzlü yüzi sulu güzeldür sâğar
Ana baş koşmağ ile artuk olur hürmetümüz

Kardı ben hâki işiginde çün ol zühre-cebìn
Var yirden göge dek yâre bizüm minnetümüz

Gerçi bir Yûsufa kul oldı gönül sultândur
Satun almadı ne bilsün o bizüm kıymetümüz

Oøıyup her güzeli cemú idelüm dãyireden
Çünki tesΔìr-i peri eylemedür daúvetümüz

Mey gibi kalduk ayaklarda Revânî hayfâ
Sâki-i gonce-dehen bilmedi keyfiyyetümüz

163

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Kand-i lebünün vasfına çün başlaruz biz
Tûtî gibi gûyâ ki şeker-pâşlaruz biz

Hüsnün gülinün tâze bahârına çün irdük
Bülbül gibi medh okımammağa başlaruz biz

Tasvîr iderüz her sanemün vasfı dilde
Âyîneye nakş idici nakaşlaruz biz

‘Işkunda bizi sanma ki cân sakınur ey dost
Bu yolda baş oynar niçe yoldaşlaruz biz

Leylâ-yı cemâlün bizi dîvâne idelden
Mecnûn-ı gam-endûz ile adaşlaruz biz

Yanundan acı söz ile ağyârı kaçurduk
Şeytânı melekle göricek taşlaruz biz

Yâr oldı Revânî bize bu derd ü gam-ı ‘ışk
Sanki bile toğmış iki kardaşlaruz biz

164

. . - - / . . - - / . . - -/ . . -

Çok günâh itdi gönül hıdmete cânâ varamaz
‘Afv it anun suçını kim utanur yalvaramaz

Bâğ-ı ‘ışkuna şu kim bir gül içün basdı kadem
Hergiz ol hâr-ı belâdan etegin kurtaramaz

Vasl ile eyle derdüme devâ çâren var ise
Haste-i hicr olana gayrı müdâvâ yaramaz

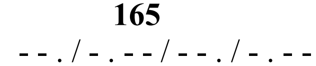
Benzedem diyü felek gün yüzüne ayı her ay
Nice kim bozar u düzer yine sûret viremez

Var mı bir gün k’ayağun öpmege hûrşîd-i felek
Gökden irüp yire sen mâh-likâyı aramaz

Hüsn da’vâsın idüp gerçi gelür karşuna mâh
Gün yüzüni göricek yine ber-â-ber turamaz

İ’tizâr eyle Revânî der-i yâra yüri var
Her kim eksükligini bilmez ana yol varamaz

165

- - . / - . - - / - - . / - . - -

Bulmaz iken şarâba fetvâyı ehl-i meclis
Hikmet nedür ki içer müftî ile müderris

Câm-ı şarâbı zâhid zemm eylese ‘aceb mi
Ba’zî kimesne söyler ne bilse ratb u yâbis

Mey-hâneye düşürdi niceyi şevk-i la’lün
Çok h*â*ceyi cihânda kıldı şarâb müflis

Halvet-serây-ı cânı câm ile kıldı rûşen
Her kim esâs-ı ‘ıyşa oldı ise mühendis

Yârün hayâli gitmez gözden Revânî hergiz
Ba’zî perî ‘aceb mi insâna olsa mûnis

166

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

‘Aceb mi pîr-i muğândan görürse ‘izzeti nâs
Bilür mekâdir-i nâsı harîf-i kadr-şinâs

Firâk ü hicrüne düşdümse ey lebi tiryâk
İçürdi yine felek bana zehrini tâs tâs

Kabâ-yı medh biç ey dil sen ol gül-endâma
Güzellere yaraşur giyse tâze tâze libâs

Libâs-ı fâhiri neyler ‘abâ-yı fakr giyen
Harîr üstine lâyık degül kim ola pelâs

Revânî bendene yok dime bûseni lutf it
Şeh-i zamâna yaraşmaz ki ‘arz ide iflâs

167

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

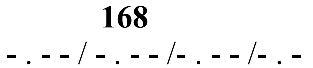
Gözlerüne âdem öldürmek ezelden hû imiş
Sormadan bildüm be hey zâlim lebün kanlu imiş

Dâyim ögerdün bana bir kaşı gözi karayı
Bildüm ey dil ol siyeh-çeşm ü hilâl-ebrû imiş

Ay olur kim hâtırum sormağa da gelmez gönül
Şimdi bildüm kim musâhib ana bir meh-rû imiş

Leblerüne karşu bezmünde ezilür dostum
Şekkerin vasfın işidürdük inen tatlu imiş

Gördügi her serve mâyildür Revânî gönlümüz
Bu gönül diyen hakîkatde bir akar su imiş

168

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Şol ki bir meh-rû işiginde yüzin hâk eylemiş
Gün gibi ‘izzetde olsun yirin eflâk eylemiş

Zehr-i gam def’ine sâkî gibi olmaya tabîb
Kim şarâbı hokka -i sâğarda tiryâk eylemiş

Serv-kadler yolına her kim sürindi su gibi
Yüzi ağ olsun anun kim yolını pâk eylemiş

Müdde’îler içre kalmış gülşen-i kûyunda dil
Âşiyânın sanma bülbül hâr ü hâşâk eylemiş

Sînesi dâğın Revânî lâleveş ‘arz itmege
Germ olup gül meclisinde yakasın çâk eylemiş

169

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

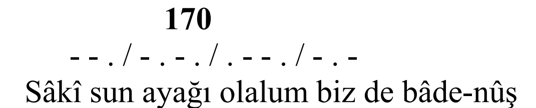
Şol harâmî gözün ile idemez kimse savaş
‘Işk yolında begüm bir pula olur bin baş

Bir ayak sunsa bana meclis içinde sâkî
Çıkışurdum gam-ı devrân ile ben de başabaş

Yine bir Yûsuf-ı gül-çihreye kul oldı gönül
‘Işk ‘âlemde ‘aceb nesne olurmış kardaş

Tâlib olsam nola cân ile miyânuna senün
Çünki bâzâr-ı cihânda satılur ince kumâş

Tağıdursa nola ger zühdi metâ’ın sûfî
Hüsn ser-mâyesi çün oldı Revânî göz ü kaş

170

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Sâkî sun ayağı olalum biz de bâde-nûş

Gamgîn olanlarun çü şarâb ile başı hoş

Bülbülden anlayımaya ‘ışkun rumûzını
Gül gibi başdan ayağa her kim degülse gûş

Sûfî cihânda hayli ululuk degül mi kim
Ayağın öpdürür gelene pîr-i mey-fürûş

Artar mahabbetüm lebün emdükçe sevdügüm
Zîrâ şarâb-ı nâb ile olur ziyâde cûş

Kanlu mı oldı bir tolu içdi ise sana
Sâkî Revânî benden ile gel öpüş koçuş

171

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gör gör ol serv-i kabâ-pûşı ne ra’nâ olmış
Tâze gonca idi açılmış gül-i hamrâ olmış

Dahı şeftâlüleri gelmemiş iken ağıza
Bâğ-ı hüsninde yetişmiş lebi heelvâ olmış

Şehr içinde nice barmağ ile göstermeyeler
Gurre-i mâh gibi kaşları garrâ olmış

Gün yüzünde görinen bu nice hatdur nice hâl
Fitne-i devr-i kamer âfet-i dünyâ olmış

Yine bir lâle ruhı sevdi Revânî yenile
Yine bir tâze güle bülbül-i gûyâ olmış

172

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Düşürdün câna ‘ışkundan çün ey nâ-mihribân âteş
Sakın bu odlu âhumdan tutar mülk-i cihân âteş

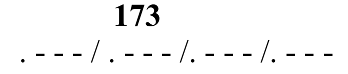
Benüm âh itdügüm görüp o dil-ber egdi ebrûsın
Olurdı râst gerçi kim kaçan görse kemân âteş

Kaçan âh eylesem mihrün gönülde artar ey meh-rû
Belî bâd ile olurmış ziyâde her zamân âteş

Meger bir şem’-i kâfûrî durur engüşti dildârun
K’ucında nakş-ı hınnâdan olur geh geh ‘ayân âteş

Revânî hatt-ı şi’rümle görinür sözümün sûzı
Hilâf-ı ‘âdedür zîrâ ki olmaz bî-dühân âteş

173

Ezel subhında k’âhumdan yakupdur âsümân âteş
Ebed şâmına dek her dem yakar andan cihân âteş

Gönülde şöyle germ oldı bu ‘ışkun odı kim her dem
Şirâr-ı nâr-ı âhumdan yakar bu âsümân âteş

Nola ger şem’-i haddünde belürse hatt-ı şîrînün
Ki rûşendür bu kim olmaz cihânda bî-dühân âteş

Gönülde nâr-ı ‘ışkunı bu âhumdan kıl istidlâl
Ki her yirde dühân olsa olur hem bî-gümân âteş

Hayâli şevki geldükçe gönülde sûzum artarsa
Nola çün menzile irse yakar her kârbân âteş

Zülâl-i vasl ile def’ it bu sûz-ı âhumı yohsa
Yakup şehri vü kûyuna irüşür nâgehân âteş

Didüm çün âteş-i sînem yakarsın bâri cân alma
Didi külhanda yakılmaz Revânî râygân âteş

174

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Mey dimâğı hoş tutar gerçi ki bir hoş-bû imiş
Dostlar şer’i degüldür meye söz işbu imiş

Tîğüni asmalıdur diyü başından savdılar
Boynuma aldum ben anı tutalum kanlu imiş

Vâz gelmiş ey Revânî zâhid oğlan sevmeden
Hîç nasîhat ana kâr itmez o çünkim hû imiş

175

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

Esîr-i bend-i gam oldum ‘aceb bulam mı halâs
Çün oldı yâr yanında rakîb hâssü’l-hâs

Kitâb-ı ‘ışkun içün cenge düşdi cân ü gönül
Mesel durur bu ki *el-kâsu lâ-yuhibbi’l- kâs*

Görinen ay ile gün mi ya bezm-i hüsnünde
İki def almış eline felek olup rakkâs

Kalurdı tîr gibi ağzın açuban hayrân
Göreydi bir kez elinde kaşı yayın Vakkâs

Revânî derd ü belâsını dil-berün hoş gör
İki ğarîb yetîmi alup da bağruna bas

176

- - . / - . - . / . - - . / - . -
Devr-i ruhunda olalıdan âşikâr hat
Dürcinde gönlümün yazılupdur ğubâr hat

Reyhâncıdur ki deste-i sünbül götürmedin
Bezm-i ruhunda derlemiş ey gül-’izâr hat

Toz konduğını üstüne dil istemezdi âh
Şimdi ruhunda kıldı nidem kim karâr hat

Hattunı benlerün ne ‘aceb rûşen eylese
Çün noktalarla rûşen olur ey nigâr hat

Yârün Revânî meşk-i hatın sakla dilde kim
Ehl-i kalem içinde olur yâdigâr hat

177

- . - - / - . - - / - . - - / - . -
Ol dehân u hâl-i müşkînünden ey dil ğalat
Harf-i mîm üstinde zîrâ nokta komaz ehl-i hat

Levh-i ruhsârunda kaşun hattı mâh üstinde med
Benlerün şekli yüzünde âfitâb üzre nukat

Hayr umarsan gel miyân u cân u dilde kıl vatan
Kim buyurmışdur Nebî *lâ hayre illâ fi’l- vasat*

Safha-i hüsnünde şekli zülfün ey yâkut-leb
Kayd-ı sahh-ı nüsha mı geh gâh dil eyler ğalat

Hasret-i Bağdâd-ı hüsnünden eyâ serv-i revân
Dicle-i eşki Revânînün revândur hemçü Şat

178

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Kıldı hayrân gönül ol la’l-i şeker-hâya tama’
Döndi şol bengiye kim eyleye helvâya tama’

Bay u yohsul kamusı hüsnüne hayrân olmış
Virdi vaslun güzelüm götürü dünyâya tama’

Puhteler hâm didiler yine sohbetde meye
Rindler eylediler câm-ı musaffâya tama’

Od komazdı bu gönül hânesine şevk-i nigâr
Göz göre eylemese gözleri yağmaya tama’

Cân virür hâl-i lebin görse Revânî gönlüm
H*â*cedür sankim ider ‘anber-i sâraya tama’

179

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Olımaz kûy-ı muğândan hîç fenâ ehli ırağ
Mest olana gûşe-i mey-hâne olurmış yatağ

Pâdişâhum mahrem olsa bezm-i ‘âlîye nola
Hıdmetünde gözi odlu toğrı bendendür çerâğ

Yanuna alduğına gönüllenüpdür sâkiyâ
Nice büyüklenmesün olmış surâhî pür-dimâğ

Vara mı hüsnün yolın hîç sûfî-i miskîn-’abâ
Kebk reftârın kaçan olur ki idebile zâğ

Sîne-i pür-dâğa çekseydümRevânî dil-beri
Ol gül-endâm ile olurdı bana dâğ üsti bâğ

180

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nev bahâr irdi bezendi lâlelerle sahn-ı bâğ
Döndi şol abdâla kim gögsinde yer yer ola dâğ

Nice oda yanmasun ‘âşık gibi pervâne kim
Mâh-tal’at serv-kâmet hûba dönmişdür çerâğ

Görinür gülşen cehennem odlu âh şâh-ı gül
Ey yüzi cennet kaçan sensüz k’idem gül-geşt-i bâğ

Diyemez bir kimse sana gün gibi hercâyisin
Hamdüli'llâh mâh gibi alnun açuk yüzün ağ

Nice yâd itsün Revânî sâde pehlûyı sana
Bende-i mukbil efendisiyle kılmaz çünki lâğ

181

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Düşmiş ayağuna ne dir ey dil-sitân zülf
Baş egmez idi kimseneye bir zamân zülf

Hattun berâtı üzre yine halka halkadur
Tâvûs kuyruğı ana urdı nişân-ı zülf

Sûfîliğ idemez ruhun âşüftesi iken
İnen uzatmasun güzelüm taylesân zülf

Bir gice yok ki açmayalar dil dükânını
Bâzâr-ı hüsne olalıdan pâsbân zülf

Boynun kulağun öpübeni yalvarur sana
Rahm eyleyüp Revânîye ey dil-sitân zülf

182

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

'Âşık olmışdur meger kim sana ey dildâr def
Dest-i cevründen kılur meclisde her dem zâr def

Bezm-i gamda nâlişin gûş itmek içün 'âşıkun
Başdan ayağa kulak olmışdur ey dildâr def

Yiridür mutrib elinden yise dâyim silleler
Sırr-ı 'ışkı eylemişdür halka çün izhâr def

Sîm ile sen dil-beri râm itmek içün kendüye
Dostum yüz berkidüp olmış yine cerrâr def

Zühre germ olup felek üzre Revânî raks urur
Dutsa gün gibi kaçan kim ol kamer-ruhsâr def

183

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Lâleveş alma ele sâğarı yâr olmayıcak
Kılma sohbet hevesin tâze bahâr olmayıcak

Didi bir pîr bana içme güzellerle şarâb
Her dolu başına bir bûs u kenâr olmayıcak

Zâhidâ tevbeler olsun dahı mey içmeyeyin
Sâki bir gonca-dehen lâle-'izâr olmayıcak

Kanını içmelüdür mey yirine şol kişinün
Heves-i sohbet ide sâki nigâr olmayıcak

Yâr gönlümde Revânî komadı sabr u karâr
'Âşık olan nic'ider sabr ü karâr olmayıcak

184

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Her kimün dâyim elinde câm-ı cân-efzâsı yok
Hükmi geçmez nâmeye benzer k'anun tuğrâsı yok

Şol ki cân virmez görüp la'l-i leb-i şîrînüni
Gûyiyâ ol bir ölüdür kim anun helvâsı yok

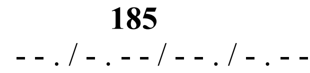
Olmaz imiş ey gönül gül defteri şîrâzesi
Ruhlarında anun içün zülf-i misk-âsâsı yok

Burc-ı hüsnün ey felek çün âfitâbıdur habîb
Yir yüzinün sanma kim mihr-i cihân-ârâsı yok

Sen benüm cânum Revânînün okı eş'ârını

Dimesünler kim anun tûtî-i şekker-hâsı yok

185

- - . / - . - - / - - . / - . - -

Devr-i ruhunda lâle kaldurmasaydı sancak
Dakmazdı ana hergiz yaprağı al bayrak

İnce bilünle görmiş zülfün meger ki nakkâş
Bir iplik üzre yazmış Rûmî Hıtâyı yaprak

Sözüm işit tolaşma ey şâne zülf-i yâre
Dahı cihânda kimse basmadı ana barmak

Her kişi bendesi iken tahsîn zülfine kim
Miskînligin komadı gâyetde gönlü alçak

Gam bahrine Revânî gark olur idük ammâ
Sâki-i Hızr yetişdi üstüme sürdi zevrak

186

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Benüm sâğar gibi sîmîn-beden gül yüzlü yârüm yok
Surâhî gibi bir sâfî gönüllü râzdârum yok

Elifle dâğ ü na’lümdür bana her gice hem-pehlû
Dimen bir serv-kad meh-rû hilâl-ebrû nigârum yok

Karâr u sabrum ol dil-ber aluban şehrden gitdi
Bana bir çâre eylen kim benüm sabr ü karârum yok

Beni ‘ayb itme ey zâhid melâmet ihtiyâr itsem
İnan vallâhi bi’llâhi elümde ihtiyârum yok

Şarâb-ı şevk ile pürdür Revânî dil sürâhîvâr
Sınursa şîşe-i nâmûs hergiz inkisârum yok

187

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Sen şâha yaraşur kul olursa dil-i ‘âşık
Gerçi ki degüldür güzelüm hıdmete lâyık

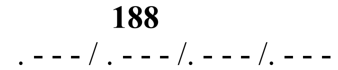
‘Âşıklar içinde sana yir yok yüri sûfî
Ser-hoşlar arasında yaraşmaz k’ola ayık

Bin yarayıla yâre gönül yarayımaduk
Dünyâda ele girmez imiş yâr-ı muvâfık

Dünyâyı nider ‘âşık olan dil-berin ister
Sâlik gerek âdem kim ide terk-i ‘alâyık

Mey gibi Revânî kanı bir kâşif-i esrâr
Sâğar gibi ya kanda olur bir gözi açık

188

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

İşi ‘âşıklarun her lahzada ey dil niyâz ancak
Velî nâz ehli içinde mahabbet şimdi az ancak

Bisât-ı hüsn içinde dil ü cân mühresin kapdı
Ne şîrînkâr olur ağzı nigârun hokka-bâz ancak

Benüm bir nâz ile gönlüm alup inkâr ider şimdi
Cihân dil-berleri içre bu da bir dürlü nâz ancak

Şikâyet eyleme yârün görüp cevr ü cefâsın âh
Gönül nâzına katlan kim o dil-ber dil-nüvâz ancak

Ne denlü yüksek uçarsa gönül mürgını sayd eyler
Hümâyûn zülfi dildârun Revânî şâh-bâz ancak

189

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Burc-ı hüsnün ey felek mihr-i cihân-ârâsı çok
Mâhı şermende kılur mahbûb-ı müstesnâsı çok

Devlet-i ‘ışkunda genc-i eşküme mâlik durur
Mısr-ı hüsnünde benün bir h*â*cedür dünyâsı çok

Götüri dünyâyı virdük biz şarâb u şâhide
Zâhidâ bu ‘âlemün gördük kuru ğavğâsı çok

Gözlerümüz alacalansa temâşâdan nolur
Bu cihân dil-berlerinün gözleri şehlâsı çok

Leblerinün bir sulu şeftâlüsini görmedük
Hey Revânî ‘ışk bâğınun hemân eyvası çok

190

- - . / . - - . / . - - . / . - -

H*â*n-ı gam ile eyledi dildâr konukluk
‘Âşıkları öldüriyorur âh bu toklık

Sûfîler ile sohbetümüz hîç alışmaz
Sâkî bize elbette gerek başka konukluk

Büyüklenemez zerreye ey gonca dehânun
Gördün mi neler eyler imiş kişiye yoklık

Germiyyet-i meyde bize pend eyleme nâsih
Tâ olmaya bezm ehli arasında sovukluk

Tab'un çü cilâ-yı mey-i nâb oldı Revânî
Gamdan ne içün âyinene ire tonuklık

191

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Ey dil yaraşur şem' gibi sende yanıklık
Zîrâ ki yanıklıkda olurmış uyanıklık

Dil ser-hoş ola bengi ola sana ne sûfî
Akar suda elbette bulınur bulanuklık

'Uşşâkı kamu eyledi mey-hâne esîri
Dünyâyı yeder bir kıl ile vây bu ıklık

Meygûn lebünün şevkıyile bezm-i gamunda
Dil gâh surâhîlik ider gâhi yatuklık

Öykündügiçün gonca leb-i dil-bere bülbül
Hengâme-i gülşende virür savt ile sıklık

Biz câna kıyar 'aşıkuz ol gamze-i ser-mest
Göstermesin inende Revânîye konuklık

192

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Bir bî-vefâyı sevdi gönül kim cefâsı çok
Bakmaz yüzine 'âşıkınun mübtelâsı çok

Yâd itmez oldı yâr kadîmi bilişligi
Hercâyî dil-berün nidelüm âşinâsı çok

Almaz güzeller aylağa da şimdi gönlümi
Âvâredür diyü gören eydür bahâsı çok

Devr-i ruhunda hâl ü hatun seyrin idelüm
Rûm ili gibi yir mi olur dil-rübâsı çok

Ağlar Revânî gördügi mahbûba hâlini
Şol serv-kad güzeller ile mâcerâsı çok

193

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Her kimün bir lâle-ruh gonca-dehen dildârı yok
Bir belâlu bülbül-i şûrîdedür gülzârı yok

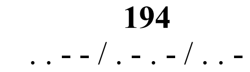
Ey gönül şol kimsenün yok yirde gökde yılduzı
Kim yanında bir güneş-tal'at kamer ruhsârı yok

Hâce-i Çînün metâ'ın almazam bir habbeye
Kim anun hâlün gibi bir nâfe-i Tâtârı yok

Gönli açılmaz yüzi gülmez perîşândur şu kim
Bir lebi gonca yüzi gül zülfi sünbül yâri yok

Bâğ u bostân seyrini kılmaz Revânî ârzû
Her kimün bir lâle-ruh gonca-dehen dildârı yok

194

. . - - / . - . - / . . -

Bize bir nâzenîn nigâr gerek
Lebleri gonce gül-'izâr gerek

Tîrüni cândan isterem zîrâ
Bize ey dost toğrı yâr gerek

Cân dimâğın mu'attar eylemege
Bize bir zülf-i müşgbâr gerek

Didüm âhum ana mı ol servi
Didiler ana rûzgâr gerek

Bâğı neyler Revânî dil-bersüz
Bostân seyrine bahâr gerek

195

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bûse 'ahdinde nola dil olsa hayrânun senün
Ağzına bal çaldı la'l-i şekker-efşânun senün

Sâkiyâ sunmaz mısın dahı vefâ peymânesin
Kanı a zâlim bizümle 'ahd ü peymânun senün

Nola kılsan bendene yine cefâ vü cevrüni
Şimdi mi gördük efendi lutf u ihsânun senün

Başına gün toğmaduk bir nice yüzü karalar
Ah kim terk eylemezler sâyeveş yanun senün

Tîrün ucından enâra döndi gönlüm dostum
Dânelerdür anda gûyâ kanlu peykânun senün

Hulle-i firdevsdür nâzük tenünde pîrehen
Revzen-i cennetdür ey hûrî ğirîbânun senün

Sûz-ı eş'ârun Revânî yakdı 'âlem halkını
Oda yansun defter ü tomâr u dîvânun senün

196

. . - - / . . - - /. . - - /. . –

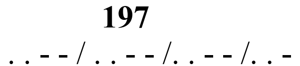
Didüm ey meh beni hicründe çoğ ağlatdı felek
Didi nâz ile geçen yağmura tutma kepenek

Seni sevdügi günâh ise suçın bağışla
Kıyma miskîn gönüle hây dilek hây dilek

Görmeyen tâze nihâli gül-i nesrînler ile
Görsün ol şûhı kaçan kim geyer altunlu benek

Kanuma gamzelerün göz göre etmek toğrar
Yokdur arada meger anun ile hakk-ı nemek

Gel begüm cân virelüm bûsene didügüm içün
Bana ol gonce-dehen gitdi Revânî sögerek

197

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kâmetün ‘ar’arıdur zîneti sahn-ı çemenün
Hat-ı sebzün durur ârâyişi berg-i semenün

Fâyide idemedi kılca tolaşup saçuna
Kendüye kaldı yüzü karası misk-i Hotenün

Leb-i la’lüne nice öyküne kim bir bûsen
Kan bahâsı durur ey dost ‘akîk-i Yemenün

Ne kadar geldise hat ‘ârızuna öykünemez
Gerçi kim âb-ı revân yüzi suyıdur çemenün

Hoş safâyıla Revânî seni koçardı eger
Ey semen-ten aradan çıksa idi pîrehenün

198

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

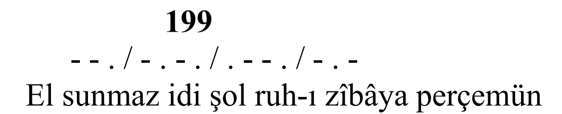
Var durur iller içinde ad u sanı hâtemün
Görinür alnında çün beglik nişânı hâtemün

La’lüne yâkûtun öykündügini işitmegin
Dostum gülmekden egildi dehânı hâtemün

Pûte-i ‘ışk içre böyle cân eritmezdi eger
Olmasa ‘âşık gibi derd-i nihânı hâtemün

Sanma kim zeyn eylemiş durur anı yâkût-ı nâb
Dil-berâ la’lün görüp kurudı kanı hâtemün

Elini öper gibi olup ısırdı barmağın
Var durur yâr ile bir hâli Revânî hâtemün

199

- - . / - . - . / . - - . / - . -

El sunmaz idi şol ruh-ı zîbâya perçemün

Urmasa pençe ey yüzi gün aya perçemün

Muhkem tarardı şâne saçunda bulup dili
Girmese lutf idüp eger araya perçemün

Salunduğunca serv gibi ditrer üstine
'Âşık olupdur ol kadd-i ra'nâya perçemün

Dîvânen olmış yolda ipin sürüyüp yürür
Dönmiş cihânda 'âşık-ı şeydâya perçemün

Gavğâ getürdi başuma mestâne gözlerün
Fitne bırakdı götüri dünyâya perçemün

Dil pâdişâh-ı vakt olur idi gedâ iken
Başına sâye salsa hümâ-sâye perçemün

Yazuk degül midür ki Revânîye tolaşur
Her dem uyup ol zülf-i semen-sâya perçemün

200

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Devr ider hûrşîde benzer gerdişi peymânenün
Sanasın sahn-ı felekdür gûşesi kâşânenün

Cengümüz var idi sâkîyle öpüşdürdi hele
Yaşı çoğ olsun ki gördük eylügin peymânenün

Virme pîş-h*â*n tahtasın ey dil Süleymân tahtına
Hâtem-i câm ile çün sultânısın mey-hânenün

Gerçi kim tâk-ı felekde şemselerdür ay u gün
Sakın aldanma gönül nakşına bu vîrânenün

Kanı dökülsün Revânî öpdi la'lin çünki câm
El uzatdı zülfüne eli kurusun şânenün

201

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Açdı cihân yüzini cemâli benefşenün
Arturdı hüsnini hat u hâli benefşenün

Başına şeb-külâh urınur dil-rübâ gibi
Zînet bulursa nola cemâli benefşenün

Saç yolmasını eyledi sahrâda hûblar
Kaldı ayakda nic'ola hâli benefşenün

Gûyâ ki lâciverde banılmış kalem durur
Gülzâr safhasında misâli benefşenün

Şem'i cemâl-i gülşende pervânedür meger
Kim yanmış odlara per ü bâli benefşenün

Bir ayağ üzre hıdmet ider ehl-i dillere
Budur kemâli dünyâ turalı benefşenün

Anma Revânî hattını seyr eyle ruhların
Güller açıldı bitdi sakalı benefşenün

202

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Olmasaydı Tâk-ı Kisrâdan ferâğı lâlenün
Gûşe-i sahrâlar olmazdı yatağı lâlenün

Şimdi sahrâ tekyedür sohbetcidür abdâllar
Sâkiyâ söyünmesün yanar çerâğı lâlenün

Sanasın Mecnûndur başında vardur âşiyân
Kim bu dem kûhsâr olmışdur turağı lâlenün

Ehl-i 'ışretdür komaz bir dem elinden ayağı
Hîç gitmez başı ucından kabağı lâlenün

Subh-dem mest avlayup sahrâda şeb-nem dişlemiş
Kim kızıl kanlara boyanmış tudağı lâlenün

Sâyebân-ı 'anberîn kurmış felekler 'ıyş içün
Kırmızı atlasdan olmışdur otağı lâlenün

Gonca leblerle Revânî komaz elden sâğarı
Düz basarsa sahn-ı gülşende ayağı lâlenün

203

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Ey dil yolında ölmege gâyet güzel gerek
'Ömr-i 'azîz gibi o da bî-bedel gerek

Çeşm ü dehân u zülfini terk idemez gönül
Zîrâ bilür ki kişiye âhir 'amel gerek

İncinme bûse ansa varup dil mahallenee
Dirler ki sözi anmağa evvel mahal gerek

Her kim ki irmek istese kaddünle zülfüne
'Ömr-i tavîl ile ana tûl-i emel gerek

Her gördügün ğazâleyi vasf it Revânî kim
'Âşıklara yaranmağa garrâ gazel gerek

204

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Nâzı gerçi çoğ olur dil-ber-i tannâzlarun
Yakdı yandurdı beni âh senün nâzlarun

Mâhiye assa nola gönlümi yüzünde saçun
Böyle rengîn mi olur tügmesi ğazzâzlarun

Turup otursa nola ‘âşık ile dil-berler
Hâkden kaçması yok serv-i ser-efrâzlarun

Nola her sîm-teni bağrına bassa ‘âşık
Var gögsinde gümiş halkası şehbâzlarun

Müşg ü ‘anber hatınun açdı Revânî sırrın
Gitmedi yüzi karalıkları gammâzlarun

205

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Yâr hicrinden gönül gamnâk ü cânum derdnâk
Sâkiyâ mey sun ki ben gamdan helâk oldum helâk

Sanma vâdîler durur sahrâ yüzinde görinen
Yakasın zulmün elinden kıldı devrân çâk çâk

‘Işkdan dem urmasun dîdâra ‘âşık geçmesün
Her kimün kim su gibi âyînesi olmaya pâk

‘Işk tîğından yine toğrandı bağrı ‘âlemün
Gûşe-i sahrâda sanman lâleleler bitürdi hâk

Uyhudan uyanmayan şol kara bahtumdur benüm
Görinür çünkim Revânî çeşm-i dil-ber h*á*bnâk

206

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Var ise ‘âlemde ey dil hüsn-i tedbîrün senün
Sâki ile gûşe-i mey-hânedür yirün senün

Nev-cüvân dil-berlerün derdinden usanmak neden
Böyle mi irşâd idüpdür ey gönül pîrün senün

Câmi’-i hüsnünde zeyn içün asılmış gûyiyâ
Bir müşebbek tûpdur zülf-i girihgîrün senün

Ey kemân-ebrû nice cân virmesün ‘âşıklarun
Bir müzellef serv-kad mahbûbdur tîrün senün

Sanma kim şi’r-i Revânîdür seni fâş eyleyen

Yazılur mecmû'alarda şimdi tasvîrün senün

207

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Def'-i gam itmege her lahzada peymâne gerek
Sûfiyâ mescidi sana bana meyhâne gerek

Şem'-i ruhsâruna karşu yanalum yakılalum
Hıdmetünde güzelüm her kişi pervâne gerek

Kullarun devlet-i hüsnünde umar bûselerün
Pâdişah oldun efendi bize şükrâne gerek

Mürğ-i dil degme güzel dâmına düşmez şimdi
Bu cihânda anı sayd itmege bir dâne gerek

Sûfi hücrende şarâb olmayıcak neyleyelüm
Pür sebûlarla bize gûşe-i kâşâne gerek

Sen perî-çihreye kul olsa Revânî yaraşur
Hıdmetün itmege anun gibi dîvâne gerek

208

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Gönülden gitmedi şevki nigârun zevki sahbânun
Mey ü mahbûbı olmasa nesi var idi dünyânun

Teferrücgâh idinsünler cemâlüni ko 'âşıklar
Benüm çok sevdügüm yokdur ziyânı çün temâşânun

Ela gözlüler aldılar benüm gönlümi virmezler
'Acâyib memleket ancak olupdur alan alanun

Şarâb-ı nâzdan mest-i ğurûr olsa 'aceb mi yâr
Cihân hayrânı olmışdur o hüsn-i 'âlem-ârânun

Revânî gözleri yârün ider dil mülkini târâc
Harâmîler bilür kadrin cihân içinde yağmânun

209

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

'Âşıka seyr itmege bir kâmet-i bâlâ gerek
Sûfiyâ dervîş olanun himmeti a'lâ gerek

Gördügün her bir kamer-ruhsâra meyl itme gönül
Gün gibi dil-ber güzeller içre müstesnâ gerek

'Işka uyma ey gönül kim 'aşk yolında kişi
Vâlih ü âşüfte vü şûrîde vü şeydâ gerek

Cânum ağzuma gelür bir bûsen alınca didüm
Güldi dil-ber didi kim hâzır sana helvâ gerek

Sîm ü zer ister Revânî şimdiki mahbûblar
Hâtır-ı ‘âşık gerekmez anlara dünyâ gerek

210

. . - - / . - . - / . . -

Şol güzelcik ne âfet olsa gerek
İrte bir gün kıyâmet olsa gerek

Sevdi ol bî-vefâcuğı gönlüm
Halk içinde melâmet olsa gerek

Tâzece goncedür açılmadı çak
Yüzi gül serv-kâmet olsa gerek

Oğlan oyuncağı olup gönlüm
İşi güci nedâmet olsa gerek

Nola konukluk itse dil-berler
Be Revânî ziyâfet olsa gerek

211

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kıldı bahâr bezmümüzi câm-ı lâle-reng
Sâkî olalı ol yüzi gül serv-kad fireng

Bakışlar ile avladı dil-berleri gözün
Âhûları şikâr ider nitekim peleng

Ağlamağ ile gitmedi dilden nukûş-ı hat
Hîç def’ olur mı âyineden yunmağ ile jeng

Meclisde utanup kızarur mıydı gül gibi
Sâkî şarâb-ı nâbdan almasa idi reng

İçer Revânî vâkıf-ı hâl oluban müdâm
Esrâr-ı ‘ışkı dutamayup sûfi yir beng

212

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sen kitâb-ı ‘ışka gönlüm kur’a-ı fâl eyledün
İki bükdün kaddümi ol kur’aya dâl eyledün

Bir kebûterdür hevâyî bu dil-i ser-geşte kim
Gögsümün na’linden ayağına halhâl eyledün

H*â*ce-i Mısr-ı melâhatsin sen ey Yûsuf-cemâl
Gönlümi bâzâr-ı ‘ışk içinde dellâl eyledün

Tolularla sâkiyâ mest eyledün ‘âşıkları
Meclise güller saçup bezm ehline al eyledün

Nakd-i eş’ârun Revânî sîmveş hâlis durur
Bûte-i nazmun içinde sen anı kâl eyledün

Misk ü ‘anberle pür itdün ey kalem Rûm illerin
Nâmeler içinde çün vasf-ı hat u hâl eyledün

213

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

‘Âşıkı odlara yakar dil-rübâsı Bursanun
Ey gönül germ olma ıssıdur havâsı Bursanun

Râ kaşıyla her hilâl-ebrûsu eyler merhabâ
Dostlar hoşca gelür bana burası Bursanun

Kendüyi yüksek dutar hûrşîd-i ‘âlem-tâbdan
Yere inmez neyleyem her meh-likâsı Bursanun

Yaray’ ibrîşim götürmez zülf-i dildârı gören
Hâce-i ‘âlem geçer her bir gedâsı Bursanun

Issıcak yüz gösterüp öper kuçar dil-berleri
Rind-i ‘âlemdür Revânî kaplucası Bursanun

214

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Câm-ı mey gönlin açar ‘ıydda dil-dâdelerün
Yine gün toğdı bugün başına üftâdelerün

Bezm-i meyden nice hâlî olalum biz sûfî
Hoş dutar ehl-i dili hürmeti çok bâdelerün

‘Iyş nat’ına düşelden göremez olduk anı
Başı yasdukda durur var ise bî-çârelerün

Yâr kâküllerini çeksin ebrûlarına
Kıbleden yana gerek yüzleri seccâdelerün

Nice kul olmazuz ol serv-i kabâ-pûşumuza
İşleri ‘ışka esîr olmadur âzâdelerün

Şâh-ı ‘ışkam bu gönül şehri durur pâye-i taht
Kulı olalı Revânî yine beg-zâdelerün

215

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Ne ‘aceb gerdiş-i ‘âlem ne ‘aceb devr -i felek
İki üç günde yile vardı otuz yıllık emek

Beni bir Ehrimene şimdi felek kıldı esîr
Kanı ol gün ki benüm hıdmetüm eylerdi melek

Nice at nice yedek yolda piyâde kaldum
Binecek olsa idi sâyesi yiterdi yedek

Pây-mâl itme piyâde kulun ey şâh-süvâr
At başın kim çekerin hây dilek hây dilek

Ağlamaz hîç Revânî nemede girdügine
Yağmurun def’i içün vaz’ olunupdur kepenek

216

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sîne na’lin dâğlar tûpına çevgân eyledün
Şeh-süvârum gün gibi çün ‘azm-i meydân eyledün

Anladun sâkî şarâb-ı gam bizi itdi helâk
Hây zâlim hây bî-dîn neyledün kan eyledün

Yıkdı gönlüm mülkini cevr-i firâvânun senün
Pâdişâhum zulm ile bir şehri vîrân eyledün

Söylesün esrâr-ı ‘ışkı sor gönül abdâlına
Cür’adân-ı şevkden çün anı hayrân eyledün

Götüri dünyâya hükm itdün Revânî nazm ile
Hâtem-i şi’ri bugün mühr-i Süleymân eyledün

217

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hüsnün eyyâmında artar her gün âhı gönlümün
Şol güzellik itdi ana yok günâhı gönlümün

Kâmet ü zülfün hevâsın eylemezdi mürg-i cân
Şâh -ı sidre olmasa pervâzgâhı gönlümün

Bu zeberced tâk-ı ‘âlemde binâ urulmadın
Âsitân-ı dost olmışdı penâhı gönlümün

Dûr olaldan âsitânuna başı yasdukdadur
Kimseye derdini virme ya İlâhî gönlümün

Gayrı dil-berler temâşâsın Revânî eylemez
Yâre olmışdur ezelden çün nigâhı gönlümün

218

. - - - / . - - - /. - -

Kaçan kim ey gönül sen yâri gördün
Gönül mülkini ol dem oda urdun

Benüm ‘arz itmedün hâlümi yâre
Niçün ey nâmesin kâğaada burdun

Temâşâ eyle ‘ışkun şâhbâzın
Gönül mürgını çün ana uçurdun

Degüldür tâb-ı mülden reng-i rûyun
Benüm kanum alup yüzüne sürdün

Revânî şeyhe nükten duydı vâ’iz
Yine bir taş ile iki kuş urdun

219

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Yâr gül sohbetini itdi senün yok haberün
Ey gönül lâle gibi odlara yansun cigerün

Ey yüzi gül lebi mül gülşene varmış haberün
Bu bahâneyle sabâ gönlin açar goncalarun

Bize şerbet olıcak olsa mey-i nâb gibi
Yüri ey h*â*ce yüri ez suyın iç sen şekerün

Gâfil olmalı degül bende iken dişlerüne
Boğazı iplü durur hurdası çokdur güherün

Kimseden sîm ü zerin hîç dirîğ itmez iken
İncelür dikkati belüne gelicek kemerün

Bir nazar salma ile kıldı Revânîyi esîr
Cân ü dilden kulıyuz hâsılı sâhib-nazarun

220

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Mihr ü mehden ey perî zîbâ cemâlün var senün
Gün yüzün üstinde çün iki hilâlün var senün

İşigin terk eylemezsin her gün ey şems-i felek
Ol kamer yüzlüye benzer bir zevâlün var senün

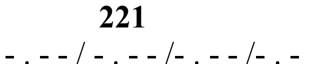
Tâb-ı mülden gül gibi al olmış ey dil-ber ruhun
Kim bilür ‘âşıklara böyle ne alun var senün

Hurremem her dem dehân ü kad ü zülfün yâd idüp

Tan mıdur ben müflise dirlerse mâlun var senün

Bezm-i gamda her dem inlersin Revânî ney gibi
Kimse bilmez meclis ehlinden ne hâlün var senün

221

Şevk-ı gülden oda yandı hânümânı bülbülün
Göklere irişdi bu gice figânı bülbülün

Bir avuç hâkister olmış âteş-i gülden bitüp
Kalmayısar ‘âkıbet nâm ü nişânı bülbülün

Beyza-i bülbül gibidür gülşen içre jâleler
Gonca olmışdur meger kim âşiyânı bülbülün

Hârdan hançer çeküp kasd eylemiş gül bülbüle
Kalmamış ol korkudan benzinde kanı bülbülün

Çıkma gülşenden güzellerle Revânî dâyimâ
Çün bahâr irse gülistândur mekânı bülbülün

222

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Gönlümi yıkdun yine cevri firâvân eyledün
Pâdişâhum zulm ile bir şehri vîrân eyledün

Âh kim unutmışam andurdun ey gam sen benüm
Fürkatin yâd eyleyüp ‘aklum perişân eyledün

Ehl-i bezmün üstine açıldı cennet revzeni
Mest olup ey hûri çün çâk-i girîbân eyledün

Virdi bûsen ey tabîb-i cân dile tâze hayât
Bir ölümlü hastanun derdine dermân eyledün

Bir cefân içün sana yüz bin du’â eyler gönül
Ol fakîre dostum lutf itdün ihsân eyledün

Çün yöneldün kûy-ı dildâra Revânî seyr içün
Bülbül-i şûrîdesin ‘azm-i gülistân eyledün

223

. . - - / . . - - / . .- - / . . -

Akdı su gibi gönül ayağına ol püserün
Cân u dilden kulıyuz hâsılı sâhib-nazarun

Bize şerbet olıcak olsa mey-i nâb gibi
Yüri ey h*a*ce yüri suyını iç sen şekerün

Gâfil olmalı degül bende iken dişlerüne
Boğazı iplü durur hurdesi çokdur güherün

Kimseden sîm ü zerin hîç dirîğ itmez iken
İncelür dikkati bilüne gelince kemerün

Öykünüp yâre Revânî yalınuz seyr eyler
Anun içün yüzi ağ alnı açukdur kamerün

224

. - - -/ . - - -/ . - - - /. - -

Tîz idüp hançerini hışm ile çeşm-i siyehün
Âh kim dökse gerek kanını ben bî-günehün

Bana sen mehden eger mihr ü vefâ olmaz ise
Yakaram âhum ile hırmenini subhgehün

Çünki mîm üstine hîç nokta yazılmaz sanemâ
Dehenün üzre nedür nokta-i hâl-i siyehün

Benzedürdüm sanemâ hüsn ü cemâlüne eger
Olsam sîmîn zekân u gonca lebi mihr ü mehün

Ağlamakdan gözümün kalmaz idi nûr u feri
Geh geh irgürmese lutf ile sabâ gerd-i rehün

Kendüzün cem‘ idüp ey dil ko bu âvâreliği
Zülfin elden koma kim ol durur ârâmgehün

Ben umardum kim kabûl eyleyesin kulluğa lîk
Devletüm yok kim olam bendesi sen pâdişehün

Ağlamakdan gözümün kalmaz idi nûr u feri
Geh geh irgürmese lutf ile sabâ gerd-i rehün

Kendüzün cem‘ idüp ey dil ko bu âvâreliği
Zülfin elden koma kim ol durur ârâmgehün

Ben umardum kim kabûl eyleyesin kulluğa lîk
Devletüm yok kim olam bendesi sen pâdişehün

Bunca yıldur ki Revânî işigünde sürinür
Ne ‘acebdür kim ana olmadı hergiz nigehün

225

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ey gönül gâyet ‘azîmü’ş-şândur mîrün senün
Hıdmetinde olmasun bi’llâh taksîrün senün

Hüsnine zînet virüp öldürmek ister ‘âşıkı
Bir benek altunlı geymiş yine şemşîrün senün

Mahlas-ı şi’rüm gibi dillerde adun söylenür
Yazılır mecmû’alarda şimdi tasvîrün senün

Hattı gelmiş dil-bere tolaşmazam dirdün gönül
Âh kim duyuldı ya ‘âlemde tezvîrün senün

Cânuma cânlar bağışlar sarduğumca sîneme
La’l-leb gül-ruh sanemdür zahm-ı te’sîrün senün

Hüsn ili dil-berlerin sayd itmedür fikrün müdâm
Hûbdur elhak Revânî hüsn-i tedbîrün senün

226

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Seni halk içre ‘azîz itdi cemâl ile Cemîl
Beni ‘âlemde gam ü derdün ile kıldı zelîl

Ben anun zülf-i dil-âvîzine dil virmez idüm
Yâr halk içre alup boynına olmasa kefîl

Hastadur çünki gözün nâzını artursa nola
Tıflun artar güzelüm nâzı kaçan olsa ‘alîl

Şem’-i ser-keş dir isem nola o nâzük-bedene
Yüzidür şu’le-i şem’ ü saçıdur ana fetîl

Reh-i kûyunda Revânî akıdur göz yaşını
Ka’be yolındaki sakkâ gibi ider su sebîl

227

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Didiler kim şeker olur leb-i cânâne bedel
Hîç olur mı kim ola bir kuru ten câna bedel

Ben dururken diledün öldüresin ağyârı
Bir iş ancak bu benüm begcegizüm kana bedel

Gözi içdi bir avuç kanumı zahm eyledi yâr
Sundı bezm içre bana bir tolu peymâne bedel

Şol kadar urdı cefâ tîrini ol kaşı kemân
Bâğ-ı sînem pür olup oldı neyistâna bedel

Gülşen içinde Revânî nice gögsini gerer
Serv çünkim olımaz kâmet-i cânâna bedel

228

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Mercân lebünle çünkim ider iftihâr la’l
Altuna gark olursa nola ey nigâr la’l

Kan ağlar idi leblerün içün benüm gibi
Ger taş bağırlu olmasa ey gül-’izâr la’l

Tek sen behâ-yı leblerüni la’lden buyur
Kanlu yaşumla oldı benüm her diyâr la’l

Nâz eyledükçe leblerüni dişlesen nola
Dürler içinde yaraşur ey şîvekâr la’l

Her beyti şi’rümün lebi vasfıyla dil-berün
Şol nâzenîne döndi ki gûşında var la’l

Vasf-ı lebünde ben şu gedâyam ki husrevâ
Rengîn sözümden oldı benüm şermsâr la’l

Gördi Revânî lebleri vasfın nigârumun
Baş kodı pây-ı nazmuma bî-ihtiyâr la’l

229

- - . / - . - - / - - . / - . - -

‘İşret çemenlerinde olsam ‘aceb mi bülbül
Bir elde sâgar-ı mül bir elde deste-i gül

Rengîn ruhundur iden ârâyişini çarhun
Zînet virür sifâle ekser kızıl karanfül

Bezm-i cemâl içinde şem’ üzre dûda benzer
Şol âteşin ruhunda bu ‘anberîn kâkül

Meygûn lebün hayâli geldi gözüme çünkim
‘Arz itmesün inende germiyyetin bize mül

İç gül gibi şarâbı mest ol okı gazeller
Gören disün Revânî olmış harîf bülbül

230

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Giceler kûyunı geşt itmegin ey mihr-i cemâl
Ayda bir kulp takar mâh-ı cihân-tâba hilâl

Beni gûyâ dehen ü kâmet ü zülfündür iden
Söyledür kanda olursa güzelüm kişiyi mâl

Göz olupdur seni seyr itmege şol halka-i zülf
Kim ana merdümek olmış ruhun üstindeki hâl

Bezm-i vuslatda ne var câm-ı lebün nûş itsek

Cennet içinde olur mü’mine çün bâde helâl

Ne cemâl ola bu kim sende kemâlin bulmış
Hûb olur bir yire cem ‘olsa cemâl ile kemâl

Hûb sûretler ile gönlümi tezyîn ideyin
Çâr-sû-yı gama asdum yine fânûs-ı hayâl

Kaddümi kur’a-i ‘ışkuna didüm dâl itdün
Nâz ü şîve ile gülüp didi Revânî eyü fâl

231

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Gördi teşbîh olduğın ol tal’at-ı zîbâya gül
Hoş safâlar sürdi şimdi geldi san dünyâya gül

Sînesinde dâğ-ı meh-rûlar kızıl güller yeter
Sunmanuz hâcet degüldür ‘âşık-ı şeydâya gül

Gülsitânda nice benzer ey büt-i nâzük-beden
Câme-i gülgûnun üzre görinen tamğâya gül

Gökde istedügümüz yirde ele girdi bugün
Çün kevâkib şeb-nem olmış benzemişdür aya gül

Mısr-ı ‘ıyşun h*â*cesi olsak yaraşur sâkiyâ
Çün bize dükkân olupdur gülsitân ser-mâye gül

Hüsnünün âşüftesidür her gedâ vü her ğanî
Pâdişâhum bir degül mi yohsul ile baya gül

Sana olan rağbeti ol kanda bulur dostum
Yazıya atılmasun hîç gelmesün ortaya gül

Ehl-i ma’nîdür Revânî kim komaz mey sohbetin
Sûretâ hem benzemiş câm-ı ferah-efzâya gül

232

- - . / - . - . / . - - . / - . -

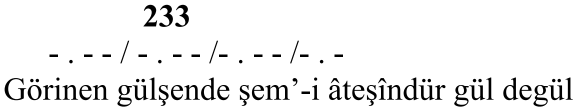
Kaş ile göz esîri durur her zamân gönül
Miskîn gönül belâlu gönül nâ-tüvân gönül

Her gül yanaklu lâle ruha mübtelâ olup
‘Işk âteşiyle odlara her dem yanan gönül

Sîne-be-sîne olmağa sa’y eyle yâr ile
Dünyâda katmağ isterisen câna cân gönül

Assıya kaldı cân lebinün bûsesine vir
Bâzâr-ı ‘ışk içinde görinmez ziyân gönül

Söyleşdürürse ol şeh-i hûbân ile seni
Nen var Revânîye arada tercemân gönül

233

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Görinen gülşende şem'-i âteşîndür gül degül
Geşt iden etrâfını pervânedür bülbül degül

Her ne dem gitse bana âh itdürür ol serv-i nâz
Dûd-ı ahûmdur kafâsında anun kâkül degül

Kişver-i hüsn içre çokdur gerçi kim sâhib-cemâl
Ol gül-endâmum gibi birisi de şengül degül

Zâhir olan âteş-i dilden harâretdür müdâm
Bezm-i gamda sâkiyâ benzüm kızardan mül degül

Şi'rün içre sünbül ekmişsin Revânî dir gören
Kim bilür kim kanğı hûbun zülfidür sünbül degül

234

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Bezmümüz içre güzeller yine havrâ mı degül
Odamuz şimdi gönül cennet-i me'vâ mı degül

Zâhidâ sâkiye havrâ meye kevser didiler
Cennet esbâbı bu dünyâda müheyyâ mı degül

Sâki başuma kıyâmet koparursa ne 'aceb
Kadd-i bâlâsı anun gayret-i tûbâ mı degül

Kış güninde nola ger 'ıyş-ı bahâr eyler isek
Gonca sâkî gül-i ter câm-ı musaffâ mı degül

Felege virme Revânî bu güzeller bezmin
Gözün aç meclisi gör evc-i süreyya mı degül

235

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Mübtelâdur var ise bir ruhları zîbâya gül
Benzemiş câme-derîde 'âşık-ı şeydâya gül

Gülsitânda nice benzer ey büt-i nâzük-beden
Câme-i gülgûnun üzre görinen tamğâya gül

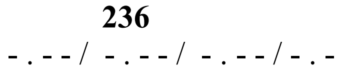
Gökde istedügümüz yirde ele girdi bugün
Çün kevâkib şeb-nem olmış benzemişdür aya gül

Hüsnünün bâzârınun bir tabla-gerdânıyıken

'Iyş dükkânına virmişdür yine ser-mâye gül

Kâmetün vasfında zikr itdi Revânî haddüni
Virdi zînet dostum bu nahl-i dil-ârâya gül

236

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şâh-ı gülden yine almışdur eline hâme gül
Goncalardan yâre göndermek dilermiş nâme gül

Yârden benzer haber almağa gitmişdür sabâ
Muntazır olup kulak tutmışdur ol peyğâma gül

Kıssa-hân olmış şükûfe meclisinde 'andelîb
Her tarafdan üstine tutmış anun hengâme gül

Sanki devlet-hânesidür şimdi gülşen bülbülün
Kim anun içinde yer yer kondı benzer câma gül

Her kişi 'izzet idüp el üstine tutsa nola
Ögrenüpdür ey Revânî dâyimâ ikrâma gül

237

- - . / - . -. / . - - . / - . -

Nerm itdi gönlümi yine bir sîm-ten güzel
Hüsn ü cemâl içinde inen hûb iken güzel

238

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Mâh-rûlarda seni medh iderem çün güzelüm
Nola bir ayda tamâm olur ise her gazelüm

H*â*ba varsam hat-ı miskîn görürem haddünde
Korkaram ol kara düşden ki yakındur ecelüm

Gerçi yok sana bedel 'işve vü nâz eylemede
Derd ü gam çekmede olmaya benüm de bedelüm

Bahr-ı eşkümde nidem pençe-i mercân olmış
Gözümün kanlu yaşın silmeden ey dost elüm

Yok durur çünki sarılmağa Revânî çâre
Enegin ohşayalum bâri dudağın emelüm

239

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Sâkiyâ gel senün ile mey-i gülfâm idelüm
Ayağı götürelüm fikr-i ser-encâm idelüm

Nice bir zühd ile takvâ nice bir savm ü salât
Bursa dil-berleri ile gel e bayram idelüm

İçelüm hûblarun gözine gelsün mey-i nâb
Meclisi zînet idüp hep gül ü bâdâm idelüm

Sabr u ârâmumuzı aldı perî-peykerler
Nice sabr eyleyelüm ya nice ârâm idelüm

Gel Revânî seni sâkî ile barışduralum
Elin ayağın öpüp yalvarup ikdâm idelüm

240

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Yine mey-hânede bir hûb temâşâ gördüm
Sabr yağmacısı bir dil-ber-i tersâ gördüm

Bir kadeh meyle beni ölmiş iken dirgürdi
Yine ol mûğ-beçede mu'ciz-i 'Îsâ gördüm

'Işk deyrinde gönül 'âşık olup bir saneme
Zülfi sevdâsını boynında çelîpâ gördüm

Sundı bir câm-ı safa-bahş-ı sürûr-encâmı
K'anda her katreyi ben bir ulu deryâ gördüm

Kanı sûfilenüben içmedügün bâdeyi sen
Hamdüli'llâh ki Revânî seni şeydâ gördüm

241

. - - - / . - - - /. - -

Güneş öykünemez yüzüne mâhum
Günün günden yeg olsun pâdişâhum

Senün gün gibi tûpun göge ağmış
Benüm ya yirde kalsun mı bu âhum

Beni öldürdügüne gam yimezdüm
Benüm çok sevdügüm bilsem günâhum

Gamundan hâk olursam ağlamağa
Göz ola lâle kirpükler giyâhum

Namâzum iltseler 'arşa 'aceb mi
Kapun mihrâbıdur çün secdegâhum

Revânî câm-ı meydür bana tesbîh
Benüm mey-hâne durur hân-kâhum

242

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Rûy-ı pür-eşküme bakmaz benüm ol yâr-i kadîm
Âsitânında nidem hâke ber-â-ber zer ü sîm

Ne ‘acebdür bu ki kim görse seni terk idemez
Kûyuna varsa müsâfir olur elbette mukîm

Dostum kimseyi ağlatma sakın istemezin
Göz yaşı ile kapunda dura bir nice yetîm

Hîç melâmet etegini duta mı ‘aklı olan
Hîç selâmet yakasını koya mı tab’-ı selîm

Çınğrağılar takınur yine felek encümden
Pâdişâhum giceler olmağa bezmünde nedîm

Lebi cân hastasının derdine emdür didiler
Kâmeti ana elifdür deheni halka-i mîm

Mey-i sâfî gibi şerbet mi olur tab’a latîf
‘Işk derdini Revânî ne bilür h*â*ce hekîm

243

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bir benek altunlı geymiş yine cânânum benüm
Seyr ider yılduzlar ile mâh-ı tâbânum benüm

Âteş-i ‘ışkun Halîliyem ki dâğ-ı şevkden
Od iken tâze gülistân oldı her yanum benüm

Lâle gibi sînemün dâğın nice fâş itmeyem
İndi çak dâmânuma çâk-i girîbânum benüm

Gaybdan ağzı haber virmezdi her dem goncaya
Hızra yoldaş olmasa serv-i hırâmânum benüm

Gülsitân seyrin iden gelsün Revânî yanuma
Gül gibi açılmasun her yirde dîvânum benüm

244

- . - - / - . - - /- . -

Sâkiyâ lutf it bana sun tolu câm
İnneme’l-ihsânu illâ bi’t-temâm

Gam elinden dâyimâ mihnetdeyüz
Eyyühe’s-sâkî edri ke’sen müdâm

Nâz ider Tanrı selâmın virmege
Ol cefâkâra selâm olsun selâm

Kehrübâya döndi gamdan benzümüz
İçelüm sâkî şarâb-ı la’lfâm

Bûse ‘ahd itdün Revânî bendene
Pâdişâhum müstedâm ol müstedâm

245

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Sûfî ne gözüm yaşına ne âha sığındum
Ben yiri gögi yaradan Allâha sığındum

Çün kullarınun cürmi durur lutfına bâ’is
Yüz karalığ ile kerem-i şâha sığındum

Fürkat elemin devlet-i vaslunla unutdum
Bahtum güneşi sıdk ile sen mâha sığındum

Virdüm yile ‘ışkunla bu dem hırmen-i sabrı
Kendüm tağıdup âh-ı sehergâha sığındum

Pîr oldı bana ‘ışk cihân içre Revânî
Sanma beni kim mürşid-i gümrâha sığındum

246

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

‘Işk derdinden durur ‘âlemde destân olduğum
Çeşm-i mestünden durur her lahza hayrân olduğum

Hâtırum cem’iyyet ister sâkiyâ sun sâğarı
Gam diyen zâlim elindendür perîşân olduğum

Gün gibi hercâyi bir meh-rûyı sevmişdür gönül
Ol hevâdandur bulutlar gibi giryân olduğum

Dâne-i hâlün yile virdi bu ‘ömrüm hâsılın
Kanı yolunda senün hâk ile yeksân olduğum

Ka’be-yi kûyun Revânî ko tavâf itsün tavâf
Hây Ka’bem hây kıblem hây kurbân olduğum

247

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Nev-bahâr oldı nice evde karâr eyleyelüm
Su gibi bâğa varup seyr-i kenâr eyleyelüm

Lâleveş kalkup ayak toluların nûş idelüm
Gül gibi ‘ıyş idelüm bezm-i bahâr eyleyelüm

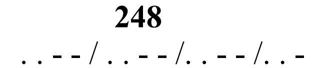
Cehd idüp Rûm ili dil-berlerini sayd idelüm
Bizde begler gibi ‘âlemde şikâr eyleyelüm

Yâd idüp ‘ârız u güftârını ol gonca lebün
Güli söyletmeyelüm bülbüli zâr eyleyelüm

Safha-i cânda yazup her güzelün tasvîrin
‘Akllar çâk olıcak nakş-ı nigâr eyleyelüm

Aldı gam çünki Sıtanbulda gönül kal’asını
Varalum biz de Galâtâyı hisâr eyleyelüm

Çünki bu yirde Revânî bize yokdur rağbet
Gel kalender olalum terk-i diyâr eyleyelüm

248

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Nice mektûb-ı mahabbet nice irsâl-i peyâm
Dostlık hakkın unutmış ne selâm ü ne kelâm

Bir selâm ile benüm gönlümi şâd eylemedi
Gerçi ol hûri-likâ işigidür dâr-ı selâm

Sög benüm sînüme tek kesme selâmun benden
Her ne dirlerse disünler güzelüm hâs ile ‘âm

‘Âr ider ‘âşıkına Tanrı selâmın virmez
Mü’min olanda sakın böyle gerekmez islâm

Nâme ile nice ‘arz ide Revânî hâlin
Yâr ile mihr ü vefâ işi tamâm oldı tamâm

249

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

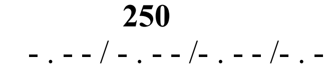
Günümüz toğdı mey ile idelüm ‘ıyş-ı müdâm
Dehen-i sâki durur mağrib ü maşrıkdur câm

Hasretünden nola kan ağlar isem yıllar ile
Gün yüzün görmeyelü oldı çü bir ay tamâm

Kaş u gözdür ulu sermâyesi gerçi hüsnün
Güzel oldur kim ola sîm-beden hûb-endâm

Ey gönül bûse içün söyleme dildâra sakın
Yâr kim nâzük ola ana ne hâcet ibrâm

Kimse dimezdi ana husrev-i iklîm-i suhân
Bu Revânî kulun olmasa eger mîr-i kelâm

250

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Umaram mahşerde hûb ola ser-encâmum benüm
Geçdi gün yüzlü güzellerle çün eyyâmum benüm

Çün şarâb-ı ‘ışkdur dâyim benüm nûş itdügüm

‘Arş kandîlinden olsun sâkiyâ câmum benüm

Cânum ağzuma gelüpdür bûse-i dildâr içün
Yâr-i nâzük-tab’a yokdur hergiz ibrâmum benüm

Bir benek altunlı geymiş salınur bin nâz ile
Her ne geyse yaraşur serv-i gül-endâmum benüm

Fürkata düşdüm Revânî gönlüm ârâm eylemez
Ol dil-ârâm ile gitdi sabr u ârâmum benüm

251

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ey sabâ gül-geşt idüp ‘azm-i gülistân eyledüm
Bülbüli gülşen içinde ben gazel-h*â*n eyledüm

Nâme-i şevküm kebûter yârüme ilte diyü
Yüzüm ayağına sürmeden kızıl kan eyledüm

Münkir-i ‘ışk olmış iken geldi îmâna rakîb
Güc ile ol kâfiri bugün müselmân eyledüm

Ka’be-i kûyundan ır ağyârı kim öldürdiler
Ben işitdügüm gibi fi’l-hâl kurbân eyledüm

Ol güzel benzer Revânî ya perîdür ya melek
Görmedüm mislini anun bunca seyrân eyledüm

252

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Merhamet ide umaram bana ol şâh-ı kerîm
Yüz sür ayağı tozına benden ey peyk-i nesîm

Yine dil-berdür bilen ben derdmendün hâlini
Anmanuz bana tabîbi o gelürse dir hekîm

Câmi’-i hüsnünde zeyn içün asılmış gûyiyâ
Bir müşebbek tûpdur bu kâkül-i ‘anber-şemîm

Meclisünden hâli olmazsa nola âvâre dil
Dostum mergûb olur begler huzûrında nedîm

Tutdı dünyâyı Revânî şi’rünün âvâzesi
Nitekim sıyt u sadâ-yı Hazret-i Sultân Selîm

253

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Tâzece bir goncadur ol dil-ber-i ra’nâcuğum
Ya nihâl-i servdür ol kâmet-i bâlâcuğum

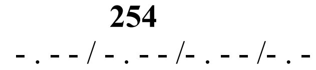
Gussadan nergis gibi benzüm sararsa tan degül
Bir nazar kılmaz bana ol gözleri şehlâcuğum

Tatlu tatlu öpdi karşumda lebüni câm-ı mey
Bilmezem sâkî ben andan nice alam acuğum

Yeg sever ‘âşıklarun atandan anandan seni
Kaçma anlardan ziyân gelmez benüm babacuğum

Hey niçün rahm eylemezsin bu Revânî bendene
A begüm a pâdişâhum a benüm mirzâcuğum

254

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Serve ser-keşlik iden serv-i bülendümdür benüm
Ben anun kemter kuluyın ol efendümdür benüm

Sen perî-peyker kamer-ruhsârı teshîr itmege
Micmerüm tâs-ı felek encüm sipendümdür benüm

Gör ne ‘âlî-himmetüm kim dûd-ı pîç-â-pîç-i âh
Bu zeberced kal’aya müşgîn kemendümdür benüm

Yazılan mecmû’alarda nakş-ı tasvîrün senün
Söylenen dillerde şi’r-i dil-pesendümdür benüm

Ey tabîb-i cân ü dil ben hastanı yâd itmedün
Dimedün bir gün Revânî derdmendümdür benüm

255

- - . / . - - . / . - - . /. - -

Mihrünle ölem hâk ola ger sîne-i çâküm
Bin yıl güneşe şu’le vire zerre-i hâküm

Ben turur iken gamzeler öldürdi rakîbi
İster benüm ol şûh-ı cefâ-pîşe helâküm

Gül yüzlülerün şevkı ile hâk olur isem
Hammâma varanlar sürüneler gîl-i pâküm

Ismarladuğum leblerüne cânumı bu kim
Ağzun gibi ortada o da olmaya tâ güm

Çün su gibi dil pâk durur ‘ışk yolında
Kimden ola ‘âlemde Revânî dahı bâküm

256

. - . - / . . - - /. - . - / . . -

Firâk-ı yâr ile ben hasta derdnâk oldum
Bana meded idünüz yohsa ben helâk oldum

Kemân gibi seni bağruma basmadum hayfâ
Hadeng-i gamzen ucından ki sehmnâk oldum

Ayağın öpmege bir çâre bulmadum hergiz
Yolında gerçi anun nice nice hâk oldum

Elüm irişmedi gördüm ki ‘anberîn saçuna
Cihânda şâne gibi ben de sîne-çâk oldum

Revânî bana ne çâre visâlden gayrı
Firâk-ı yâr ile ben hasta derdnâk oldum

257

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Görinen üstümde sanman dûd-ı âhumdur benüm
Pâdişâh-ı ‘ışkam ol çetr-i siyâhumdur benüm

Nukl-ı mey tesbîhüm oldı olalı ‘ışka mürîd
Gûşe-i mey-hâne sûfî hân-kâhumdur benüm

Kadr ile başum göge irişdi benden olalı
Mâh-ı nev kim görinür tarf-ı külâhumdur benüm

İtlerünün hıdmetinde çok durur taksîrümüz
İşigünde âh ü nâlem ‘özr-h*â*humdur benüm

Didiler bana Revânî yâr nendür ben didüm
Gözlerüm nûrı efendüm pâdişâhumdur benüm

258

- . - - / - . - - /- . - - /- .-

Şol gelen dil-ber mi ya rûh-ı revânumdur benüm
Leb mi şol hâtır soran ya yâr-ı cânumdur benüm

Sâkiyâ la’lün şarâb-ı erğavânumdur benüm
Gûşesi mey-hânenün eski mekânumdur benüm

Kasr-ı gamdur hâne-i dil nerdübân şimdi ana
Üstüh’ânlarla bu cism-i nâ-tüvânumdur benüm

Dâğ-ı hasret kim şehâ sînemde hûn-âlûdedür
Kanlar ağlar san bu çeşm-i hûn-feşânumdur benüm

Şevkden çekdüm elifle na’l şeklin sîneme
Râh-ı ‘ışk içinde çün tîr ü kemânumdur benüm

Çenge ‘âlemde Revânî dâyimâ baş egdüren
Bezm-i fürkatde olan savt u terânumdur benüm

259

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sen hilâl-ebrû içün olmış durur kaddüm kemân
Al toz ursa yaraşur ana çeşm-i hûn-feşân

Gördi kim birkaç yeleksüz hem-kiriş düşdi sana
Tîr başın aldı gitdi katı saht oldı kemân

Bûsen almakda tekellüf çekmez ancak sâkiyâ
Sâğarun bildüm ki yine görinür gözine kan

Zülfün ucından perîşân oldı sünbüller yine
Ey semen-ber ruhlarundan reng alupdur erğavân

Mestlerle bezmde neyler sûfi ayıkdur didüm
İşidüp sâkî didi ayaksuz olmaz bostân

Sohbet-i Leylî içinde kâse-bâz olmış durur
Görinen başında Mecnûnun degüldür âşiyân

Gönlidür sana Revânî derdmendün tuhfesi
Hûbdur dil-berlere âyîne olsa armağân

260

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Oldı ‘işret-hâne-i Leylî bu kasr-ı âbgûn
Nâle-i zencîr-i Mecnûndur sadâ-yı erğanûn

‘Işk üstâd ü mu’allim-hâne mihnet küncidür
Tıfl-ı ebced-h*â*n durur anda geçenler zü-fünûn

Hüsnün eyyâmında şeydâlık idersem nola kim
Nev-bahâr irdükde artar ey gül-i ra’nâ cünûn

Pâdişâhum derd ü mihnetden figân itsem nola
‘Işk elinden nice Rüstemler olup durur zebûn

Rûy-ı zerdüm korkaram fâş ide ‘ışkum ‘âleme
Bana sun sâkî kerem eyle şarâb-ı la’lgûn

Mâhiye idüp Revânî ‘ışk mi’mârı yine
Bu zeberced tâka urmış âh-ı ‘âşıkdan sütûn

261

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

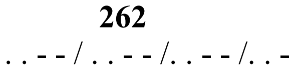
Zevk ider âvâze-i zencîrden ehl-i cünûn
Nitekim bezm ehline virür safâlar erğanûn

Yine ‘işret-hâne-i gülzârı tezyîn itmege
Oldı her bir gonca-i zanbak gümişden bir sütûn

Tâkatüm tâk oldı sabrum kalmadı rahm eylemez
Bir cefâkârun elinden ben zebûn oldum zebûn

Sînemi nâhun nişânı kıldı kaşun yâdına
Meşk gibi kim yazılmış ola anda nice nûn

Sıyt-ı eş’ârum Revânî tutdı dünyâyı tamâm
Güm güm ötdügi budur bu günbed-i pîrûzegûn

262

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Derdümi anladılar sîne-i sûzânumdan
Bildiler mest idügüm çâk-i girîbânumdan

Nice çâk itmiyeyin gül gibi sabrum yakasın
Ayru düşdüm bugün ol serv-i hırâmânumdan

Hasta oldukça turur başum ucında ağlar
Çok keremler görürin dîde-i giryânumdan

Bana ne seyr ü temâşâ bana ne bezm-i şarâb
Ayrılursam ölürin sohbet-i cânânumdan

‘Işk-ı cânân bana yeter bu gönülde ne belâ
Yakdı odlara beni ol dahı bir yanumdan

Mülk-i nazm içre Revânî ide Husrev tahsîn
Her gazel kim okına defter ü dîvânumdan

263

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

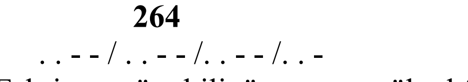
Bana çok hâletler irdi zâhidâ peymâneden
Gitmezem bir dem sebûveş gûşe-i mey-hâneden

Pençesine giricek kurtulması müşkil olur
Ben ana didüm hele zülfün kesilsün şâneden

İşigi dârü’ş-şifâdur hastalarla gûyiyâ
Kûyı bir mey-hânedür san na’ra-i mestâneden

Bu dil-i şûrîdeye sakın dokunma ey perî
‘Âkıl olan kimseler korkmak gerek dîvâneden

Çıkdı sînenden Revânî yine bir sîmîn-beden
Şimdi gördüm genc çıkduğını ben vîrâneden

264

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Eşk-i çeşmüm bilinür nazm-ı güherbârumdan

Anlanur baht-ı siyâhum hat-ı eş’ârumdan

Bana ne nakş geçüpdür bu felek nerrâdı
Şeşder-i gamda gören kimse bilür zârumdan

Kime yanam yakılam sîne-i pür-sûzumdan
Kime derdüm dökeyin bu dil-i bîmârumdan

Ne ‘aceb elde tehî olmasa bir dem sâğar
İçdügüm gibi tolar dîde-i hûnbârumdan

Ağzumun dadını uçurdı Revânî zillet
Halk şermende iken lezzet-i güftârumdan

265

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Dostum gel kaçma lutf it ‘âşık-ı gamnâkden
Âfitâbı gör ki hergiz yüz çevürmez hâkden

‘Işk bâzârında tîr-endâz âhumdur bugün
San’at ile ok geçüren şîşe-i eflâkden

Ejdehâ gibi ağız açdı yine meclisde çeng
Hey meded sâkî bize şol mey diyen tiryâkden

Sevdürür her pâk-dâmen serv-kaddi bana ‘ışk
Ayrılımazam anunçün ben bu ‘ışk-ı pâkden

Sohbet-i mahbûb u meyden halkı men itmezdi hîç
Nâsihün ‘aklı Revânî kalmasa idrâkden

266

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

‘Iyd-ı vasluna irişsem gam yimezdüm cân içün
Bu mesel meşhûrdur erkek koyun kurbân içün

Leblerün Nûşinrevân zülfün durur zencîr-i ‘adl
Kimse dimez zulme mâyil sen şeh-i hûbân içün

Sen kamer-ruhsâr içün hercâyi dirlerse nola
Anca sözler söylenür hurşîd-i nûr-efşân içün

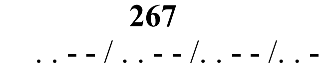
Ad içün ölmişleri ihyâ ider ‘Îsî lebün
Her kişi cânlar virür ‘âlemde ad ü şân içün

La’l-i cân-bahşında zâhir olalı hatt-ı siyâh
Kara yasludur didiler çeşme-i hayvân içün

Korkaram kim fitne-i âhir zamândur diyeler
Ben ne tedbîr eyleyem ol gözleri fettân içün

Dostlar görsün Revânînün bu garrâ nazmını
Bir yeni üslûb peydâ eylemiş yârân içün

267

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Zâhid oruçda yüri zühd sana râm olsun
Göreler sûfiligün de hele bayram olsun

Süreyin ayağı toprağına çirkîn yüzümi
Sâki bezm içre tek ol serv-i gül-endâm olsun

İçelüm çeng ü çağâneyle çemen bezminde
Raks uran sohbetümüz içre bizüm câm olsun

Mey içer diyü bizi illere bed-nâm itdi
Göreyin sûfi-i bed-bahtı ki bed-nâm olsun

Gördi nâzüklik ile bûsesin alduğumı yâr
Gülerek didi Revânî sana in'âm olsun

268

- - . / . - - . / . - - . /. - -

Şol serv gibi kâmet-i dil-cûya ne dirsin
Şol güller ile sünbül-i hoş-bûya ne dirsin

Hîç anmayalum hâl ü hat u zülfini nâsih
Şol şîve ile hâlet-i ebrûya ne dirsin

Bir hûyun ile sûfi cihâna sıgamazsın
Üftâdelerün itdüği yâ hûya ne dirsin

Cânânelerün va'desi çok 'âşıka cânâ
Gayriyi koyalum hele bir aya ne dirsin

Zâhid dir imiş tevbelüyem câm-ı şarâba
Bi'llâhi Revânî ya şu bed-hûya ne dirsin

269

- - . / . - - . / . - - . /. - -

Sâkî yine sundun gibi şol câm-ı vefâdan
Kim çarha girer ay ile gün zevk u safâdan

Meyl itse nola atına bindükçe bana yâr
Şâh-ı gül-i terdür k'egilür bâd-ı sabâdan

Ben varamadum mescide mey-hâneye gitdüm
Bi'llâh bizi anda unutma sûfi du'âdan

Sanma anı sayd idebilür her kara gözli

Gönlüm kuşı ey dost uçupdur o yuvadan

Tesbîh ü riyâyı bana ‘arî eyleme zâhid
Gönlüm çü kesilmez benüm ol elf-i dü-tâdan

Geh gâh Revânî kulunı bûsen ile an
Dervîş-nüvâz ol a begüm kaçma gedâdan

270

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Dostum bu lebler ile sen ki âdem cânısın
Sorduğum ‘ayb eyleme bi’llâh kimün cânânısın

Kâkülündür tûğ-ı müşgîn kâmetün sîmîn ‘alem
Beglenürsün yaraşur kim hüsn ili sultânısın

Ey güneş kendüni ‘uşşâk içre yüksek dutma kim
Ol mehün anlar gibi sen dahı ser-gerdânısın

Dil-rübâlar arasında nice sevmeyem seni
Cânumun cânânesisin derdümün dermânısın

Gerçi nâzükdür Revânî hûblar sayd itmede
Diller almakda velî sen de cihân fettânısın

271

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Çok keremler görmişem sâkî mey-i gülfâmdan
Dâyimâ yüzüm kızar câm-ı sürûr-encâmdan

Dil-berüm ‘âr eyleyüp gül gibi adın sakınur
Kaçduğına sır budur ğâlib bu ben bed-nâmdan

Mısr-ı hüsnünde yine sevdâ-yı zülfünle gönül
H*â*cedür gûyâ getürmişdür metâ’ı Şâmdan

Gözleri şeydâlığından gâfil olma ey gönül
Çün riyâzet ehlisin geçme sakın bâdâmdan

Sâğar-ı pür-mey Revânî açdı gamgîn gönlümi
Rûşenâlık hâneye dâyim irişür câmdan

272

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ey felek ol mâh-rûyı gark-ı âb itmek neden
Seyl-i gamdan gönlümüz şehrin harâb itmek neden

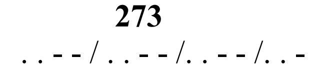
Mırsr-ı hüsnine hatı fir’avnı kılmadan hücûm
Nîle gark idüp anı böyle azâb itmek neden

Ağırı altun degerken ol gümiş sâ'idleri
Gencveş medfûn idüp zîr-i türâb itmek neden

Müşg ü 'anberden serâ-perde çekerken kâküli
Nev-'arûs-ı hüsnine hâki nikâb itmek neden

Karalar geymiş Revânî ebrveş ağlar müdâm
Ey felek ol mâh-rûyı gark-ı âb itmek neden

273

Ne haber aldı 'aceb kadd-i ser-efrâzından
Ki turup serv-i sehî yüriyimez nâzından

Kim ola gözlerinün olmaya sayyâdına sayd
Kim ola kurtara dil kebkini şahbâzından

Nicedür yine meyi râyihâsından tuymak
Nicedür mutribi bilmek hele âvâzından

Kanı âşüfte gönül kim ide bin âh ü figân
Kanı gûyende ki hatt ola ser-âğâzından

Penbe-i ebri Revânî kodı gûşında felek
Yine incindi gibi sohbetümüz sâzından

274

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Kaçan sâkî mey-i gülgûn görinse câm-ı 'işretden
Sanasın şems-i bezm-ârâ doğar burc-ı sa'âdetden

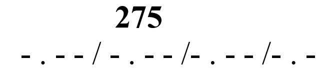
Sevilmek sevme 'âdetdür inende kaçma 'âşıkdan
Benüm çok sevdügüm kimse ziyân itmez mahabbetden

İtüne hem-dem olmışdur sürinmek ile ağyârun
Bu zâhirdür k'ululığa yitişür kişi hıdmetden

Benüm hâlüm itün hâli kapundan dûr olalıdan
İlâhî kimse düşmesin cihân içinde devletden

Gönül cân virdügi budur Revânî bezm-i dildâra
Bilür kim hazz olur gâyet zarîfân ile sohbetden

275

Dostum hikmet kelâmına hele mâyil misin
Nokta-i mevhûm dirler ağzuna kâyil misin

Zerrece yokdur dehânun kılca görinmez miyân
Öpülüp koculmağa andan begüm kâbil misin

‘Işk ucından yıkdı gönlüm mülkini kâfir gözün
Bilmezüz kim bizüm ile yağı mısın il misin

Devletünde halk uyur arkadadur gam zulmi yok
Fitneyi ref’itdün ey sâkî şeh-i ‘âdil misin

Günde bin kerre lebinden bûse istersin gönül
Dâyima yüz berkidürsin bî-hayâ sâyil misin

Mûcib-i ‘izzet kişiye ehl-i fazl olmak yiter
Mansıb u câhı nidersin ey gönül câhil misin

Hırmen-i sabrum dağıtdı dâne dâne benleri
Merğ-i ‘ışk içre ey dil sen de bî-hâsil mısın

Ol gözi mestâne ile salınursın dâyimâ
‘Işk câmından Revânî mest-i lâ-ya’ kıl mısın

276

. - - - / . - - - /. - -

Begüm sen mülk-i hüsne pâdişâsın
Güneş ruhsârsın zerrîn kabâsın

Firengî al atlâsdur mey-i nâb
Ne kıymet ana hîç sorman şirâsın

Kadehler gibi kanlar yutmayınca
Bu devrânun kişi sürmez safâsın

Rakîb ağlamağ ile yüz ağartmaz
Yidi deryâ yumaz çün yüz karasın

Eğer dirsen ki ber-hurdâr olayın
Revânînün du’âsın al du’âsın

277

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bakmazam gül-ruhlara serv-i bülendüm var iken
Kime kul olam senün gibi efendüm var iken

Nice at salmayayın gam leşkerine sâkiyâ
Devletünde mey gibi gülgûn semendüm var iken

Hep gözi âhûları ey dil şikâr itsem gerek
Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhumdan kemendüm var iken

Sâkiyâ şol kan olacağı getür nûş idelüm
Çeşmün ü la’lün gibi bâdâm ü kandum var iken

Yanuma alsam Revânî nola her sîmîn-beri
Onmaduk âvâre dil gibi levendüm var iken

278

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Zâhidâ el çekmişem zühd-i nifâk-âmîzden
Pür-safâdur hâtırum câm-ı nişât-engîzden

‘Işk meydânı içinde geçdi gülgûnî yaşum
Öndül aldı husrevâ âhum benüm şeb-dîzden

Sûfiyâ şol kim şarâb ile kebâba ögrene
Ol kaçan olur ki hazz ide kuru perhizden

Çeşmün ü gamzen durur ‘uşşâkı mağbûn eyleyen
Âh şol hûn-*hâ*r elinden vây şol hûn-rîzden

Gitdi gam dilden safâ-yı ‘ârızunla dostum
Rûm sultânı çıkardı şâhı san Tebrîzden

Ad çıkarurdı Revânî şi’ri gibi leblerün
San’at ögrensin gelüp üstâd-ı şekker-rîzden

279

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Şâh-ı ‘ ışk olalı ey dil ne içün hayrânsın
‘Aklunı cem’ idemezsin ne ‘aceb sultânsın

Gam degül gönlümi zencîre çekerse zülfi
Katı dîvâne durur kon ki biraz uslansın

İçelüm subha degin onmazısak onmayalum
Karşumuzda hele balmumları par par yansın

‘Âleme fitne vü âşûb yiter hâl ü hatun
Seni bilmez miyin ey dost ne aceb fettânsın

Sabr kıl âh ü figân itme işiginde gönül
Ol gözi mest nigâr uyur imiş uyansın

Ben surâhî gibi meclisde nice ağlamayam
Hâlüme sen de benüm câm gibi handânsın

Be Revânî bana ta’n itme güzel sevdi diyü
Bilürin ben de seni sen de ne nâzük cânsın

280

. - - - / . - - - /. - -

Hatun küfr ü ruhundur dîn ü îmân
Sana ‘aşık durur kâfir müselmân

İnen germ olma bezm içinde ey şem’
Tutuşalum berü gel işde meydân

Yolında cân-ı şîrîn virme ‘âşık
Sevilmez ölü helvâsıyla oğlan

Beni meygûn lebün mest itdi sâkî
Beni esrâr-ı ‘ışkun kıldı hayrân

Leb-i dil-berde zâhir olalı hat
Kara yaslu Revânî âb-ı hayvân

Senün gül ruhlarun vasfiyle Sa’dî
Benüm dîvânum olmışdur Gülistân

281

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Geçmemiş zâhid dahı sevdâ-yı hatt ü hâlden
Anun içün havfı vardur nâme-i a’mâlden

‘Âşıkun vecd olduğına zâhidün inkârı var
Neylesün ğâfil durur bî-çâre miskîn hâlden

Taylesân ile ridâdan vasla yol yok zâhidâ
Şem’e irmez geçmese pervâne perr ü bâlden

Çağırı çağırı söyler nâylar ‘ışk ehline
‘Âkıl olan ‘ışk hâlin sormasun kavvâlden

Sûfiler şîrîn kelâmuna Revânî doymadı
Eyü söz dirler ki tatludur şekerden baldan

282

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Çok cefâlar irişüpdür bana sen bî-dâddan
Her biri hâtırdadur kim gitmez eylik yâddan

Gicelerde çarh üzre görinen şekl-i hilâl
Şem’-i bezmün şu’lesidür kim egilmiş bâddan

Kûh sanman görinen yir yir ki uyhudan zemîn
Uyanup baş kaldurupdur nâliş-i Ferhâddan

Şive vü nâzı güzeller senden ögrense nola
San’atî lâyık budur kim ögrenür üstâddan

‘Âşık olmış bâğ-ı kaddün yâdına ey lâle-ruh
Gögsine çekmiş elifler sâye-i şimşâddan

Mısr-ı hüsnünde koma bir fitnedür bu hatt ü hâl
Dostum gelmedi ya tohmı anun Bağdâddan

‘Işkı ‘âşıklar Revânî senden ögrense nola
San’atı lâyık budur kim göreler üstâddan

283

. . - - / . - . - /. . -

Gözümün kaçmadun çü yaşından
Avladun sen bınarı başından

Cân-ı ‘âşıkda çün ğubâr komaz
Kaçmanuz dil-berün tırâşından

Hışm-ı ebrûna katlanur gönlüm
Yüz çevürmez kılıç savaşından

Boynuma yine gönlüm abdâlı
Takdı meftûli kûyı taşından

Pend dutmaz Revânî çün gönlüm
Söyle hûbun göziyle kaşından

284

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Öyköndügiçün leblerüne sehv ile mercân
Bir pâre od olmış kakıyup la’l-i Bedehşân

Hükminde durur hüsn ili sultânları yârün
Tuğrâ kaşı virdi ana bu vech ile ‘unvân

Kûyuna varup ‘ıyd-ı visâl istese ‘âşık
Dirler güzelüm geldi yine tekyeye kurbân

Didüm ki o kâfir-beçeyi sevme sen ey dil
Didi beni ko gel-kerem it hây müselmân

Sünbüllerüni gül yüzün üstinde dağıtma
Üftâdelerün eyleme bi’llâh perîşân

Sen Yûsuf-ı gül-çihreye kul oldı Revânî
Her kişi benüm begcegüzüm başına sultân

285

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Abdâlun olupdur felek ey husrev-i hûbân

Kim boynına meftûl takıpdur meh-i tâbân

Âhum dütüninden yaşarupdur gözi çarhun
Gökden yire sanman ki iner katre-i bârân

Gözümde hayâlün senün ey kân-ı melâhat
Gûyâ ki terâzûda durur Yûsuf-ı Ken'ân

Ser-geştesidür bencileyin hüsnünün ey dost
Zülfün bu durur olduğı her yirde perîşân

Ol Hızr hatun vasf-ı lebin yazdı Revânî
Oldı kalemi lülesi ser-çeşme-i hayvân

286

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Şad olsalar 'aceb mi güzeller şarâbdan
Dâyim çü goncalar açılur âfitâbdan

Mey sohbetin surâhi gibi terk eylemez
Her kim nasîhat aldısa çeng ü rebâbdan

Yolunda hâk olan kişinün bağrı başıdur
Her yıl ki lâle goncası bitse türâbdan

Hâl-i i'zârı âba ne nâzüklik itdi kim
Var hâtırında nice girihler habâbdan

Sohbetde sâki bâdeye efsûn mı okudun
Devr-i lebünde geçdi Revânî şarâbdan

287

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Ol gonca-leb ki nâz ile içer şarâbdan
Bir al rişteyi geçürür la'l-i nâbdan

Devr-i ruhında benlerinün hoş safâsı var
Zîrâ ki hazz ider karalar âfitâbdan

Bu fenn-i 'ışk içinde müderris geçer gönül
Gerçi ki ders-i 'ışk okunmaz kitâbdan

'Iyş eyle sûfi perde-i nâmûsı çâk kıl
Zevk idemez şu kimse ki geçmez hicâbdan

Bir kerre bûse andum idi hışm ider dahı
Öldük Revânî biz hele nâz ü 'itâbdan

288

- - . - / - - . - /- - . - /- - . -

Toğrandı bağrı şânenün bu zülf-i ‘anber-reng içün
Asıldılar âyîneler ol yâr-i şûh u şeng içün

Def’-i gam içün sâkiyâ yâkût-ı rûh-efzâyı sun
Nice nice kan yudalum şol la’l-i âteş-reng içün

Ağyâra hem-dem olmağıl yohsa helâk itdün beni
‘Âr ehli gayretden ölür ‘âlemde nâm ü neng içün

Sen meh-likâyı sevmegin gerdûn hilâl-i ‘ıyddan
Yalun kılıç almış ele ‘âşıklar ile ceng içün

‘Âlemde olmaya cilâ hergiz Revânî mey gibi
Dâyim gönül mir’âtına gamdan irişen jeng içün

289

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Gâfil olman çün şitâ irdi şarâb-ı nâbdan
Bir kadeh mey yeg durur semmûrdan sincâbdan

Câm-ı meyden ehl-i dil bu demde ‘ıyş itse nola
Kış gününde hazz olur hûrşid-i ‘âlem-tâbdan

Döşe ‘işret nat’ını ocak kenârında yüri
‘Ârif ol sûfî götür seccâdeyi mihrâbdan

Gün gibi elden düşürmezdün safâ câmın eger
Ey müneccim nesne bilsen sen bu usturlâbdan

Gâh mescid kapusında geh der-i mey-hânede
Sûfi ‘ârifdür Revânî dem urur her bâbdan

290

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Geçürdün zikri ey sûfî bugün çün çarh-ı a’lâdan
Yaraşur olsa tesbîhün senün ‘ıkd-ı süreyyâdan

Felek farkına basmışdur gönül himmet ayağını
Safâ-yı kalb ile şol kimse kim el çekdi dünyâdan

Gönül mihrâba geç ebrû temâşâsın yeter eyle
Nice bir kaş ü göz fikri ferâğat kıl bu sevdâdan

Hat ü hâl ile zeyn olmış cemâli mushafı seyr it
Güzel sûret hayâlin ko haberdâr ol bu ma’nâdan

Ferâğat gûşesin hergiz sakın dünyâlara virme
Bi-hamdi’llâh halâs oldun Revânî kuru ğavğâdan

291

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bezm-i fürkatde muğannî başlasun şehnâzdan
Açılur gamgîn gönüller çünki dâyim sâzdan

Yüksek uçmasun nigâr-ı kebk-i hoş-reftârumuz
Avladur çün ‘ışk şehbâzın gönül pervâzdan

Şîve fenninde nigârum bir müderrisdür hemân
Hâtırında çok mesâyil var kitâb-ı nâzdan

Gâfil olma bildürürler sana ey dil nidügün
Bezm-i gamda bir nefes dem urur isen râzdan

Müşge dime ayağı toprağına yüz sürdügün
Her kişi saklar Revânî râzını gammâzdan

292

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Göricek rûy-ı dildârı sakın şol çeşm-i sâhirden
Ne dirsen ey gönül bil kim gelür ol iki kâfirden

Gönül kûyuna vardukça sana cân tuhfesin ilter
Mukîme armağân ‘âdet durur zîrâ müsâfirden

Cihân dil-berlerin şimdi koçan hep ehl-i dünyâdur
Asâğir nice hazz itsün güzel geçmez ekâbirden

Hayâlün aldı gönlümden karârum sabrum ârâmum
Getürdüm önine anun ne bulundı ise hâzırdan

Mu’ammâ ile söylerler güzeller adı çün şimdi
Revânî san’atı anlar meger ögrendi şâ’irden

293

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

Cihânda Cem gibi ‘ıyşun şehâ müdâm olsun
Eger ki bensüz içersen meyi harâm olsun

Müdâm gün gibi ‘izzetde ol ki bezmün içün
Sitâre nukl ü şafak mey hilâl câm olsun

Gurûr-ı hüsn ile anmaz sanurdum ol dil-ber
Cefâ vü cevr ile yâd itdi müstedâm olsun

Kul itdi yine bizi bir selâm ile ey dil
Güzeller içre o gün yüzlüye selâm olsun

Revânî cân ile benden durur nazar eyle
Kapunda kullarun içinde tâ be-nâm olsun

294

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Gül gül olmış ruhlarun cânâ şarâb-ı nâbdan
San kızıl güller durur kim reng alur meh-tâbdan

Başumun üstinde gûyâ berk urur bir nûrdur
Şu’le kim zâhir ola ol tîğ-i âteş-tâbdan

Câm-ı meyde ‘aks-i ebrûnı gören dir sâkiyâ
Keştidür deryâda san kurtulamaz gird-âbdan

Ol siyeh çeşmi görüp uyhuda gönlüm didi kim
Kara bahtumdur benüm gûyâ k’uyanmaz h*â*bdan

Kıldı yağmâ cân ü dil rahtın Revânî çeşm-i yâr
Mülk-i tende nesne kalmamış durur esbâbdan

295

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sebze sahnında ki düşmişdür yatur berg-i hazân
Kâğad-ı al üzre gûyâ kim olupdur zer-feşân

Bâğ bir mecmû’adur evrâk-ı rengîn ile kim
Cedvel-i sîmîndür etrâfındaki âb-ı revân

Saru yapraklarla sahn-ı bostânda cûybâr
Benzer ol tîğe k’ola başdan ayağa zer-nişân

Bir yeşil atlas durur zer-beft gûyâ kim çemen
Yir yir altun güller olmışdur ana berg-i hazân

Ko hazân fikrin Revânî sayd idüp bir gül ruhı
Nukl idüp şekker lebin nûş it şarâb-ı erğavân

296

. . - - / . - . - / . . -

Ey gönül ehl-i zillet olmışsın
Hem-dem-i derd ü mihnet olmışsın

Halkı gamzeyle hep helâk itdün
Allah Allah ne âfet olmışsın

Leblerün kevser ü yüzün cennet
Hak budur kim kıyâmet olmışsın

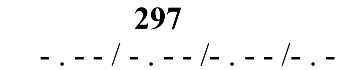
Ey gönül ‘ışka sen ra’iyyet olup
İller içre ri’âyet olmışsın

Dâyimâ sendedür müsâfir-i gam
Benzer ey dil ‘imâret olmışsın

Kodı el arkasını yirde çenâr
Gördi çün serv- kâmet olmışsın

Yâri koçdum didün Revânî hele
Girçek isen ne râhat olmışsın

297

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nakd-i cân virmek gerek ‘âlemde cânân isteyen
Akçesüz bâzâra mı varurmış oğlan isteyen

Cân virenlerdür alan âhir metâ’-ı vaslını
Ey gönül alur kumâşı evvel erzân isteyen

Sîne dükkânında asdum âteş-i ‘ışka ciger
Kandadur yanuma gelsün tâze biryân isteyen

Bir saçı sünbül yüzi gül gonca-leb dildâr ile
Sohbet-i hâs eylesün bezm-i gülistân isteyen

Hatt-ı şi’r ile bu nazm-ı âbdârı görsün e
Karanulıkda Revânî âb-ı hayvân isteyen

298

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Geyse altunlu kabâsını kaçan ol nâzenîn
Şemse-i zerrîndür cânumda dâğ-ı âteşîn

Za’ferânı çihremi altunlı güller eyledi
Câmene şol denlü kim yüz sürmişem ey nâzenîn

Gabğabun altında câmen üzre sîmîn dügmeler
Dostum pervîne benzer kim ola mâha karîn

Hil’at-ı zerrîn içinde ol büt-i sîmîn-beden
Bitdi san güller arasında nihâl-i yâsemîn

Câme-i zerrîn ile seyr itseler cânâneler
Âfitâb ile Revânî pür olur rûy-ı zemîn

299

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Sahrâda kaçan at ile seyrân ide cânân
Gûyâ ki olur bâd ile bir servi hırâmân

Sahrâda semendi izi sanman göz açupdur
Geldükçe temâşâ ide tâ kim anı meydân

Atun izidür başuma çün tâc-ı sa’âdet

Yolunda ko kim hâk olayın ey şeh-i hûbân

'Uşşâk tağılsa ne 'aceb atun öninden
Kim bâd-ı sabâyıla olur hâk perîşân

Cânâneyi at üzre görüp didi Revânî
Bildüm ki yel üstinde imiş taht-ı Süleymân

300

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Dolanmaz idi kûyunı her gice ırakdan
Mâh olmasa 'âşık güzelüm sana kulakdan

Sâkî berü gel kim seni arayı arayı
Kan derleyüben çıkdı mey-i nâb ayakdan

Dil tıflı içün sanki gümiş tozlu kemândur
Kaşun ki müzeyyen ola ey dost 'arakdan

İnen uyup ulaşdı gönül gamzelerüne
Âhir ölümi anun ola gibi bıçakdan

Rengîn ruhı evsâfını yazmağa Revânî
Mecmû'asını eyledi gül al varakdan

301

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sâki-i gül-çihre aldukça ele peymânesin
Gonca-i zanbaklar içre lâle bitmiş sanasın

Ol perî-rûdan gönül nice sakınmayam seni
Bu mesel meşhûrdur aldatmaz il dîvânesin

Meh gümişden bir kilindirdür güneş altun yatuk
Anlarunla bu felek zeyn eylemiş hum-hânesin

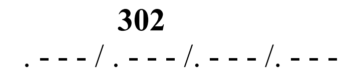
Yaraya ey dil sen ibrîşim götürmezdün ezel
Şimdi âvâre neden ol zülf-i müşg-efşânesin

Yıkma gönlüm hânesin ey gözlerümün nûrı kim
Ka'be yapmak gibidür yapmak gönül vîrânesin

Hatt-ı şi'rün kebk-i ma'nî saydına çün dâmdur
Söz fezâsında Revânî sen bugün bir dânesin

Dil ele câm almayaldan düşdi gam deryâsına
Şöyle mahzûndur gemisi gark olupdur sanasın

302

Nice gam çekmesün ‘âşık ya nice şâdmân olsun
İçersin gayrılarla sen şarâbı nûş-ı cân olsun

‘Aceb bir kimse var mı kim cihânda benden olmaya
Gerekse ey şeh-i hûbân fülân ibn fülân olsun

Gönül almak murâd ise tekellüf yokdur arada
Eger maksûd cân ise benüm rûhum revân olsun

Eger girçekden ol yâri gönül sevmezse bi’llâhi
Senün yanunda ey nâsih benüm sözüm yalan olsun

Revânî ‘ışkı cânânun beni gâyet zelil itdi
Kayırmaz ben hakîr olsam o dil-ber kâmrân olsun

303

- - . / - . - . / . - - . / - . -
Ey bâd-ı subh-dem haberün yok bahârdan
Od düşdi ‘âlemün içine lâlezârdan

Her bir kişi kenâra çıkup seyr-i gül ider
Ben seyr-i yâr eyler idüm bir kenârdan

İçsün şarâbı sâkînün emsün şeker lebin
Dad almağ isteyen kişiler rûzgârdan

Âşüfte olma her güzelün hatt u hâline
Geçmez misin gönül dahı nakş u nigârdan

Gözlük idindi dâğların sînemün gönül
Var ise incinüpdür o hatt-ı ğubârdan

Ol lâle-çihre gördi benüm şi’rüm isteyüp
Nen var didi Revânî bize yâdigârdan

304

- . - - / - . - - /- . - - /- . -
‘Âşık oldun bir perîye dostum cânân iken
Bir şehe kul olduğun bilsem nedür sultân iken

Ol perînün gün gibi tûpı göge ağsa ne tan
Her gice kûyın tolanursun meh-i tâbân iken

‘Işkdan bir mâh-rûyı ey felek kıldun hilâl
Gün güzellikde anun hüsnine ser-gerdân iken

Lâle gibi âteş-i ‘ışk ile olmış dâğdâr
Bir gül-i ra’nâyı sevmiş gonca-i handân iken

Yaşına Ya’kûb gibi gark olmışdur nigâr
Mülk-i hüsn içre Revânî Yûsuf-ı Ken’ân iken

305

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Sevdâ-yı ser-i zülfün idüp müşg Hıtâdan
Terk itdi diyârın güzelüm ol bu belâdan

Meyl itse nola atına bindükçe bana yâr
Şâh-ı gül-i terdür k’egilür bâd-ı sabâdan

Ben varamadum mescide mey-hâneye gitdüm
Bi’llâh bizi sûfi unutma anda du’âdan

Tesbîh ü ridâyı bana ‘arz eyleme zâhid
Gönlüm çü kesilmez benüm ol zülf-i dü-tâdan

Kaşunla gözün hâl ü hatun câna kıyarlar
Başuma belâ üşdi benüm dört yanadan

Bir serv kadün düşdi hevâsına Revânî
Gönlüm kuşı yirinde degül uçdı yuvadan

306

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

‘Aks-i la’lünle zenahdânun senün ey nâzenîn
Sîmden hâtemdür olmış la’lden ana nigîn

Hindulardur Ka’beye gelmiş tavâfa gûyiyâ
Ruhlarun devrinde ey dil-ber bu hatt-ı ‘anberîn

Kanlar ağladup gülünç itdün beni düşmanlara
Pâdişâhum dostlara böyle mi olur âferîn

Görmeyince sînemün dâğını sögmez bana yâr
Söylemez âyînesüz tûtî kelâm-ı şekkerîn

Her kaçan şi’rüm yazam hâmem Revânî sihr ider
Şâhid-i nazmum ola tâ kim yavuz gözden emîn

307

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Cennet arzûsını itsün rûy-ı dildârın gören
Cennete lâyık olurmış Ka’be dîvârın gören

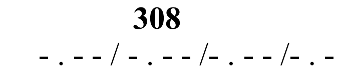
Pâdişâh-ı ‘asr olur hüsn ü cemâlün seyr iden
Boynı bağlu kul olur zülf-i siyehkârın gören

Sağ olur mı gamze-i mekkârına hem-dem olan
Hastalıkdan kurtulur mı çeşm-i sehhârın gören

Serv seyrinden ne olur kadd-i dil-ber var iken
Gül temâşâsın nider dildâr ruhsârın gören

Nice kıymet bulmaya şi’r-i Revânî dür gibi
Müşterîdür cân ile nazm-ı güherbârın gören

308

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Vaktidür ey dil keremler umsan ol dildârdan
Hamdü li’llâh kim zamâne hâlidür ağyârdan

Terbiyetler eyleyüp ben hârı toprakdan götür
Ebrün ihsânı ile güller bitermiş hârdan

Râygân cümle cihân bezmin mu’attar eyledün
Hoş degül mi bûy-ı hulkun nâfe-i Tâtârdan

Yaz u kış güller biter medhün bahâristânıdur
Yeg degül mi âsafâ tab’um benüm gülzârdan

Nice bir zulm ide devrân bu Revânî bendene
‘Adlün eyyâmında gerdûn çıkmasun pergârdan

Ma’rifet tûpına çevgân hâmem olmışdur bugün
İşte meydân gelsün uş bahs eyleyen eş’ârdan

309

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Yıllar oldı ki henüz olmadum ol yâre yakın
Âh kim her dem anı görürem ağyâra yakın

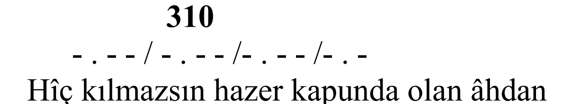
Dil görüp benden olup zülfine varmağa velî
Ol mı gelmedi meger kim vara ol mâra yakın

Gönül irdükde işigüne yüzin sürdügi bu
Yüz sürer Ka’beye lâbüd kişi kim vara yakın

Yüzi tâbında siyeh olduğı zülfeyni bu kim
Dâyim olur siyeh ol nesne k’ola nâra yakın

Zülfi sevdâsını hergiz gönül elden koma kim
Ger anı asmağa iltürler ise dâra yakın

Geçdi bülbül gibi zâr ile Revânî ‘ömrün
Âh eger olmaz isen ol yüzi gül-nâra yakın

310

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hîç kılmazsın hazer kapunda olan âhdan

A benüm çok sevdügüm korkmaz mısın Allâhdan

Menzil-i maksûda irmez pend-i nâsih gûş iden
Yol eri sormaz tarîki zâhid-i güm-râhdan

Altun üsküfle yürür hûrşîd-i ‘âlem-tâbı gör
Ögrenelden şîve-i ra’nâlığı sen mâhdan

‘Işk ile ben sînem üzre dâğlar ursam nola
Gâziler ordusu pürdür hayme vü hârgâhdan

Nice terk itsün Revânî kûyunun seyrânını
Rind olanlar hâli olmazlar temâşâgâhdan

311

. - - - / . - - - /. - -

Cemâlün pertevin sal bize ey gün
Ola kim başuma gün toğa bir gün

Belürmez zülfünün devrinde hattun
Görinmez gicede zîrâ ki dütün

Gamundan dirhem-i ‘aşk eylerem sarf
Kim ak akçe olur kara gün içün

Ayağun toprağı hep kîmiyâdur
Ki yüzüm sürdügümçe eyler altun

Şeb-i fürkatde yâr işitmez âhum
Varur gerçi uzağa gicede ün

Gelüp şehründe lâle gül ruhuna
Nola öykünse rûstâyî olur bön

Revânîye kolun sen kıl hamâyil
Günâhı var ise boynuna olsun

312

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Tâb-ı mül güllerle zeyn itmiş cemâlün gülşenin
Dostum odlara urdun göz göre gül hırmenin

Tîr-i âhumdan uşanmış ey kemân-ebrû felek
Kim şeb-i fürkatde geymişdür mutallâ cevşenin

Seng-i mihnetden gögermiş pâre pâre sînemi
Seyr kılsun bâğ-ı ‘ışkun görmeyenler sûsenin

Ehl-i bezmün üstine açıldı cennet revzeni
Ol melek-rû mest olup çâk itdi çün pîrâhenin

Câmesi gibi nigârı koçmağ istersen eger
Düş ayağına Revânî koma elden dâmenin

313

. - - - / . - - - /. - -

Sana öykündügiçün serv-i dil-cû
Kılıç çekdi gülistânda ana su

Dükân açdı gönül bâzâr-ı gamda
Ki sînem dâğıdur keff-i terâzû

Lebün emdükçe kalmaz dilde havfüm
Komaz mey kişinün gönlinde korku

Nola kâr itse câna vasf-ı kaddün
Gelür okdan katı söz olsa toğru

Revânîye terahhum kılmağ içün
Görüp bî-rahm idügün ey cefâ-hû

Çenâr el kaldurup ider du’âyı
Kara topraklara yüzin sürer su

314

. - - - / . - - -/ . - - - / . - - -

Usanmaz ‘ışkdan gönlüm sanasın nev-hevesdür bu
Sever gördügi dildârı dimez birine besdür bu

Tarîk-i Ka’be-i kûyında gönlüm dâyimâ nâlân
Meger kim mahmil-i cânâne içün bir ceresdür bu

Leb-i şîrîni üstinde görinen hat mıdur yâ Rab
Ya kalmış engübîn üzre meger pây-ı megesdür bu

Ne tûtîdür ‘aceb cân kim ana ‘arş âşiyân olmış
Bu çarh-ı âbanûsî kim görinür bir kafesdür bu

Revânî bezm-i dil-berde el üzre tutunuz nâyı
Ki cânlar hazz ider andan be-gâyet hoş nefesdür bu

315

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Geldi hattun kılma ‘uşşâka cefâ şimden gerü
Sana lutf itmek düşer hey bî-vefâ şimden gerü

Okın atdı yayını yasdı kaşunla kirpügün
Kişver-i dilde ne hâcet yaykara şimden gerü

Hatt-ı dil-ber bir mahabbet-nâme yazmış bana kim

Sanmanuz bir gayrısı gönlüm ala şimden gerü

Okımış yazmış güzel gâyet zarîf olur zarîf
Hattı gelmiş dil-rübâya merhabâ şimden gerü

Ol kadîmi dostum virmez bilişlik çün bize
Olmayam bir dil-ber ile âşinâ şimden gerü

Çün bana Tanrı selâmın virmedi ol nâzenîn
Ben de ayruk bakmayam andan yana şimden gerü

Çâr ebrû bir güzel sevdi Revânî çün gönül
Çâr msra' çağıram ben bî-nevâ şimden gerü

316

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Nola dirlerse sana dil-ber-i ra'nâdur bu
Hele dirler bana da 'âşık-ı şeydâdur bu

Her denînün sözine uyma beni itme helâk
Olma mağrûr begüm hüsnüne dünyâdur bu

Bakamaz kimse güneş yüzine gözler kamaşur
Kişinün 'aklı gider özge temâşâdur bu

Kimi ağlar kimi inler kimi feryâd eyler
Bilmezem kûy-ı habîbümde ne ğavğâdur bu

Vasf-ı haddünle gören şi'r-i Revânîyi didi
Bâğ-ı cennetde açılmış gül-i zîbâdur bu

317

- . - - / - . - - / - . - -/ - . -

Tağlara düşmiş yürür Mecnûnveş âvâre su
Bir saçı Leylî gözi âhû içün bî-çâre su

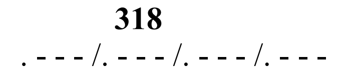
Eşk-i çeşmüm mâcerâsından eser bulmış gibi
Yüzini sürmiş geçer kûyında her dîvâra su

La'l-i yâre cân virürken bana pendün nâsihâ
Gûyiyâ şeytân sunar îmân içün bîmâra su

Gülşen-i hüsni 'arak-rîz oldı sanman kim anun
Serv-kaddi ârzûsına gelür Gülzâra su

Ey Revânî ben nice ağlamayayın zâr zâr
Şol perî-rûyı görelden başlamışdur zâra su

318

Düşüp bend-i ser-i zülfe sitemger olmasun kimse
İlâhî kâfiristânda giriftâr olmasun kimse

Habâb-ı mey gibi başdan çıkar âvâresi dâyim
Hey ol gül yüzlü sâkîye hevâdâr olmasun kimse

Şarâb içer diyü kanlu çıkardun cümle ‘uşşâkı
Senün yanunda ey sûfî günehkâr olmasun kimse

Egerçi hüsn dükkânı yüzin zeyn itdi dil-berler
Bu bâzârun metâ’ına harîdar olmasun kimse

Mahabbet câmını sâkî lebün ‘ışkına nûş itdük
Bu bezm-i ‘ışkdur bunda ko hüşyâr olmasun kimse

Murâdum nakşını hergiz getürmez tâsı gerdûnun
İlâhî şeşder-i gamda kalup zâr olmasun kimse

Şarâb içmek güzel sevmek Revânî ‘âdet olmışdur
Benüm âvâre gönlüm gibi bî-kâr olmasun kimse

319

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Hem-dem geçer güneş yine ol pâdişâ ile
Hıdmet içün yanaşdı meger ana ay ile

Bin kerre sögdi ağzuma bir demde la’l-i yâr
Bir bûsesini aldum idi bin belâ ile

Uğurlayın gelür gider ey dost kûyuna
Âhir ne toz kopar göresin sen sabâ ile

Yoldan geçerken âhum işitdi didi nigâr
Bî-çâre ‘ömrini geçürür âh ü vâ ile

Meyl eylemez Revânî bana yâr-i meh-likâ
Kim yılduzı barışmadı ben mübtelâ ile

320

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Kaldı bağlandı gönül zülf-i perîşânunda
Cân esîr oldı düşüp çâh-ı zenahdânunda

Devr-i hüsnünde komadun ki ruhun seyr idevüz
Degmedük bir güle benzer ki senün yanunda

Hûb olur gerçi şeker-lebler ile mey sohbeti
Dadın uçurdılar öpüşmeyile anun da

Gonca üstinde sanasın kim iki nokta durur

Şol iki hâl ki düşmiş leb-i handânunda

Bûse ihsânını lutf eyle dimek müşkildür
Kaldı ey dost senün lutf ile ihsânunda

Be Revânî göze göz beglik idersin ola mı
Bu güzel voyvodalar cümlesi dîvânunda

321

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bî-karâr eylerdi her dem gam beni câm olmasa
Gönlüm ârâm eylemezdi ger dil-ârâm olmasa

Pâdişâhum rûşen olmazdı sarâyı gönlümün
Dâğ-ı mihrün sînede yir yir ana câm olmasa

Puhteler meyden beni men' itmege gör zâhidi
İstimâ' itmek olurdı sözini hâm olmasa

Seyr-i bâğ u bostân eyler mi dil-bersüz gönül
Gülşene varur mı 'âşık bir gül-endâm olmasa

Sâkiyâ bir bûsen ile kul idündün gönlümi
Pâdişâhdan bendeye n'olurdı in'âm olmasa

İltifât itmezdi 'âşıklar cihân gülzârına
Serv boylu dil-rübâlar ger gül-endâm olmasa

Cânuma minnet dutaram dil-berün bir bûsesin
Ey gönül anmak olurdı yâre ibrâm olmasa

Al ile almaz idün gönlin Revânî bendenün
Kâmetün cânâ elif zülfün eger lâm olmasa

322

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Açılmaz idi gonca leb-i yârüm olmasa
Bülbül ne söyler idi ki güftârum olmasa

Altunlu şemse yazmaz idi cild-i çarha şems
Mecmû'a-i zamânede eş'ârum olmasa

Düşmezdi göz kızardubanı ğâlibâ gönül
'Işk âteşine dîde-i hûnbârum olmasa

Gün toğmaz idi başuma devr-i zamânede
'Âlemde şems-i tal'at-ı dildârum olmasa

Kimse Revânî bulmaz idi ağzı dâdını
Vasf-ı lebiyle nazm-ı şekerbârum olmasa

323

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Zülfi yârün ki sürer yüzin o hâk-i kademe
Benzer ol kâfire düşmiş ola pây-ı saneme

Yazmaduğum güzelüm nâmeye hâlüm bu ki ben
Korkaram dimege râzum iki dillü kaleme

Dili kûyunda görüp kılma gönülden ana kasd
Hîç taş atıla mı Ka'bede mürg-i hareme

Sâkiyâ her kişiyi çünki beg eyler mey-i nâb
Pâdişâlık idelüm biz de el ur câm-ı Ceme

Gam yime hîç Revânî koma elden kadehi
Çün bilürsin ki kadeh oldı siper tîr-i gama

324

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Rengîn lebün ki gönlümüz almışdur âl ile
Nâzüklik ideyin ana ben bir hayâl ile

Bir nokta koyamaz senün üstüne hûblar
Bendeş bulınmaya sana bu hatt u hâl ile

Kaddüne serv öyküne mi çünki ney-şeker
Benzeyemez sana bu kadar yâl ü bâl ile

Mescidde rindi germ oluban sûfi zemm ider
Ol dahı ta'n ider kişiye gör bu hâl ile

Sâkî-yi mâh-pâre elindeki câm-ı mey
Bir âfitâbdur ki toğar beş hilâl ile

İncinme sen Revânî gam-ı rûzgârdan
Dâyim musâhib ol yüri def'-i melâl ile

325

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

'Aks-i ruhsârum benüm ol tîğ-i âteş-tâbda
Sanki nîlüfer durur bitmiş derûn-ı âbda

Sînede nâhun nişânınun yanında dâğ-ı gam
Benzer ol kandîle ola gûşe-i mihrâbda

Söyledür râzın girüp gönline her bir 'âşıkun
Bilmezem kim bu ne hâletdür şarâb-ı nâbda

Hırkasıyla tâcını rehn-i mey eyler dostum
Kankı zâhid kim göre meygûn lebüni h*â*bda

Egdi dildârun Revânî yalvarup ebrûsını
Kaldı ser-keşlik hemân bu kâkül-i pür-tâbda

326

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

Benefşe nice açar gönlüm ey cefâ-pîşe
Anahtar ile açılmaz kilîd-i endîşe

Bezimde sâki günâhum nice bağışlamasun
Kadeh öper elini ayağa düşer şîşe

Cihânda dutmasa Ferhâd içün eger mâtem
Müdâm taşlar ile döginür midi tîşe

Belâya uğradur ey dil sakın yüzi karadur
Tolaşma sözüm işit sen bu zülf-i bed-kîşe

‘Aceb mi ‘ışk işinde dil olursa hayrân
Sataşmamışdı dahı ol anun gibi işe

Revânî gitmege isterse yâr bûsesin al
Selâmeti sefer ehli virür çü dervîşe

327

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Da’vâ-yı hüsni şem’ nice eyler fetîl ile
İsbât idemez anı za’f-ı delîl ile

Hûrî-likâ güzeller ile bâde-nûş olan
Hîç havz-ı kevseri ana mı selsebîl ile

Ol taş bağırlu yâr-ı cefâ-pîşeden gönül
Bir bûse alımaz nice cerr-i sakîl ile

Zülfün şebinde hâlüne mihmân idi gönül
Anı ziyâfet eyledi h*â*n-ı Halîl ile

Dursun kapunda göz yaşı ey Yusûf-cemâl
Zîrâ ki geldi Mısra şeref cûy-ı Nîl ile

Şâ’ir midür Revânî gedâ-tab’ olan harîf
H*â*ce olur mı kişi metâ’-ı kalîl ile

328

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Aldukça nâz ile eline dil-ber âyîne
‘Aks-i ruhından oldı gül-i ahmer âyîne

Her kim ki sînemi göre dir bunca dâğ ile

Sandûka dönmiş ol k'ola ser-tâ-ser âyîne

Ey h*â*ce tûti sohbetin istersen iç şarâb
Çünkim surâhi tûti durur sâğar âyîne

Dervîşdür diyü kepenek geydügin görüp
Yüz virme sûret uğrusına benzer âyîne

Nâz eyleme Revânînün al gönlini ele
Zîrâ ki elde yaraşur ey dil-ber âyine

329

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Hem-dem olalı gönül la'l-i şeker-hâlar ile
Hâtırum eglenimez tûti-i gûyâlar ile

Ferahından nice raks urmaya meclisde kadeh
Dâyimâ sohbet ider dil-ber-i ra'nâlar ile

Sûfiyâ halka-i zikre nice meyl ide gönül
Başı hoşdur çün anun zülf-i semen-sâlar ile

Oklarunla yine zeyn eyledün ey kaşı kemân
Sînemün bâğçesin serv-i dil-ârâlar ile

Benek altunlı kabâ ile görenler didiler
Nahl-i güldür ki donanmış gül-i hamrâlar ile

Korkaram sana Revânî geçe bir nakş nigâr
Ellerin çün yine nakş eyledi hınnâlar ile

330

- . - - / - . - - /- . - - /- . -
Ey sanem gönlüm benüm şol la'l-i âteş-tâb ile
Şîşedür gûyâ ki dolmışdur şarâb-ı nâb ile

Dostum 'âşıklarunla bâde-nûş ol kim müdâm
Hûb olur mey sohbetin kılmak kişi ahbâb ile

Biz kadeh gibi ayağ üstinde hidmet idelüm
Sen surâhî gibi meclisde otur âdâb ile

Öpüşür gayrılar ile 'âşıkun kanı kurur
Sohbet itmeli degüldür ol lebi 'ünnâb ile

Bezme ârâyiş Revânî dâyimâ virür kadeh
Gülsitâna nitekim irür şeref dolâb ile

331

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Himmetünle sûfiyâ gitdük yine hum-hâneye
Biz metâ'-ı zühdi satduk bir iki peymâneye

Çoğ iş eyler zülfün el altından ey meh şâneye
Tokınur nâzüklik ile leblerün peymâneye

Çenber-i zülfin 'alâmet kıldı çeşmi la'line
Halka asmak 'âdetidür kâfirün mey-hâneye

Rûşen olsa mihr-i rûyunla yıkık gönlüm nola
Pertev-i hûrşîd ey meh-rû girer vîrâneye

Şem'e din germ olmasun âhir gelür ortaya ol
Devr-i hüsninde nice dil uzadır pervâneye

Gördügi hûba Revânî yine ser-hoşlık satar
Hem-kadeh olmış meger sen gözleri mestâneye

332

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Diş bilersin ey gönül yârün leb-i handânına
Kim görüpdür kim kişi kasd ide kendü cânına

Yâri benden tan degül ayırmağ isterse rakîb
Kasd ider şeytân belî her mü'minün îmânına

Va'de-i vasl-ı nigâra ey gönül aldanma kim
Hûblar turmaz bilürsin 'ahdine peymânına

Sanuram kim desti dildârun gümişden şânedür
Nâz ile dest urduğınca zülf-i müşg-efşânına

Rûy-ı dil-berler hayâliyle Revânî bu gönül
Döndi şol mir'âtı çok âyîneci dükkânına

333

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sögdügiçün kalma yârün la'l-i şekkerbârına
Ey gönül 'âkıl çü kalmaz tûtinün güftârına

Nâme-i eş'ârumı başında yârün dir gören
Gonca-i zanbak komış dil-ber yine destârına

Bûse ansam ol tabib-i can söger ben hastaya
Şerbete şekker katar andan virür bîmârına

Bezm-i hüsninde lebi cânumı nûş itmek diler
Baş egüp ebrûsı söyler zülf-i 'anberbârına

Dil-rübâlar yolına varın Revânî harc ider

Bir kalenderdür dimez kalsun bugünüm yarına

334

- - . / - . - . / . - - . / - . -

‘Âşık ki şâd olur o hat-ı müşg-i nâb ile
‘Ârif durur ki gönlini egler kitâb ile

Şol lutf-ı bî-hisâb ile ma’mûredür gönül
Gerçi ki Kayseriyye yapıldı hisâb ile

Noldı cihân güzellerine ey felek ki sen
Yakdun zamâne halkını bir âfitâb ile

Kirpükleri ki toğradı nâz ile gönlümi
Kimi ziyâfet eyler iki şiş kebâb ile

Sohbetde gönli gözi açılmaz Revânînün
Sâğar gibi ki yumaya yüzin şarâb ile

335

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Şîve ögrenmiş kamer ol serv-i bâlâdan yine
Başına bir deste gül sokmış süreyyâdan yine

Bezm-i meydür bir gelincük sâkidür meşşâtası
Âyine almış ele câm-ı musaffâdan yine

Utanup meclis içinde kıpkızıl olmaz idi
Sâki-i gül-çihre reng almasa sahbâdan yine

Bir nefesde mu’ciz-i ‘İsâyi gösterdi müdâm
Söz açupdur lebleri var ise ihyâdan yine

Bir hayâl ile Revânî aldı dil-ber gönlümüz
Ögrenüp nâzükligi bu şi’r-i garrâdan yine

336

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Uymadı dîvâne gönlüm hîç nâsıh pendine
Ol perînün suçı yokdur itdi kendü kendine

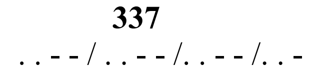
Hey müselmânlar halâs eylen dil-i şûrîdeyi
Düşmesün kâfir de bu zülf-i mu’anber bendine

Hey ne hoş şekker-fürûş olur senün şîrîn lebün
Her yanadan cân atarlar dâyim anun kandine

Mâhumuz pervîn ile şekl-i hilâli ‘arz ider
Ak karanfüller koyup dülbendinün ser-bendine

Âsitânunda sa’âdet kullarına kıl nazar
Pâdişehler iltifât eyler çü devletmendine

Rehn-i mey olmış Revânî cümlesi mey-hânede
Sûfînün tâcına bak mollâlarun dülbendine

337

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Def tutar ay ile gün dem-be dem âhengümüze
Zühre rakkâs olursa yaraşur çengümüze

Nice sâfî-dil olur sohbeti terk itmez mey
Ger harîf olmasa girmezdi bizüm rengümüze

Gonca gibi yakalar çâk iderüz sohbete
Sâki ne katdı ola bâde-i gül-rengümüze

Tekye-i ‘ışk içinde yatur abdâllaruz
Kimse dahl eylemesün mestümüze bengümüze

Satılur Mısr-ı belâğatda Revânî sözümüz
Her kişi müşteridür şi’r-i şeker-tengümüze

338

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Subh-dem zînet idüp haddini gîsûlar ile
Bâğ-ı hüsnini donatmış yine şebbûlar ile

Germ olup çün dem urur mey leb-i gülgûnundan
Sâkiyâ içmelüdür anı yiyir sular ile

Zühd ü takvâyı bozan lâle vü gül sohbetidür
Yoldaş olmalı degülmiş delükanlular ile

Tapu kılur sana ‘ıyd ayı gibi meh-rûlar
Merhabâ eyleyicek gûşe-i ebrûlar ile

Kâğada yazsa Revânî rûh u zülfün vasfın
Gülşen-i Rûmı yazar sünbül-i hindûlar ile

339

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Dil-nîmeler ol gamze-i kassâb yirinde
İşler açar ol sünbül-i pür-tâb yirinde

Ebrûsı tururken bozamaz hüsnini hattı
Mescid nola yıkıldısa mihrâb yirinde

Sâkî lebünün şevkine mey-hâneye düşdüm
Rindânedür içilse mey-i nâb yirinde

Dutdı hat u hâl ile gönül milketini yâr
Beglik ider ise nola esbâb yirinde

Dirler yüzine gül boyına serv Revânî
Hoşdur ki eger yazıla elkâb yirinde

340

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Yâr olmaz tâli'üm bulışmasam cânânuma
Başuma gün doğmasa sâyem de gelmez yanuma

Zülfünün meftûli boynında ne hoş abdâl olur
Tekye-i mihnetde ‘ışk olsun dil-i hayrânuma

Nice nice hayf idüpdür ben kuluna rûzgâr
Dâd içün feryâd içün geldüm bugün sultânuma

Her ne denlü bana sen cevr ü cefâlar eylesen
İncinür sanma beni minnet görürin cânuma

Rûy-ı zerdümden Revânî bu nişân yetmez mi kim
Şemse-i zer nakş olunmış levha-i dîvânuma

Eski derdüm bana yetmez mi nedür ey nev-bahâr
Gül niçün ‘âşık geçer ol gonca-i handânuma

341

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Tâze hat gelmiş nidem la'l-i leb-i cânânuma
Kandayısa bir belâ eksük degüldür cânuma

Dostum sâyem durur kim görmege ben hastanı
Şem' ile her dem gelür gam gicesinde yanuma

Göricek ben bülbülini gül gibi yüzin dürer
Bilmezem kim neyledüm ol gonca-i handânuma

Bülbül-i şûrîdenün câna bilürdün hâlini
Gül gibi dutsan kulak bir dem benüm efğânuma

Kâse-i pürâba gûyâ kodılar bir deste gül
‘Aks-i ruhsârı düşelden dîde-i giryânuma

Ben hasedden ölürin tolu içüp öpüşse yâr
Dostlar ol gonca-leb göz göre girer kanuma

Bahr-ı nazmumdan Revânî zâhir oldı çok güher
‘Âlemün gûşı sadefdür nazm-ı dür-efşânuma

342

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Dişlemişler ne kılalum leb-i cânânı yine
Ellemişler bu gice ol gül-i handânı yine

Su gibi ‘ömri safâ ile geçer ‘âlemde
Kim kenâr itdise ol serv-i hırâmânı yine

Bana cânum kayısıdur sana şeftâlü gönül
Kim ısırdı ‘aceb ol sîb-i zenehdânı yine

Kankı bezm ehline ya Rab lebi sâkîlig ider
Kanda reyhâncı bigi zülf-i perîşânı yine

Bilmezin kimler ile seyr ider ol mâh-likâ
Nice gündür ki Revânî göremez anı yine

343

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Ol dil-beri ey dil koma ağyâr arasında
Bir gül ne revâdur ki kala hâr arasında

Cevr ile cihânda güzelüm ad çıkardun
Sensin anılan şimdi cefâkâr arasında

Benzerdi sana hüsn ile hûrşîd-i cihân-tâb
Hercâyi olup gezmese bâzâr arasında

Yârün ki geçer gözleri âşüftesi sûfî
Bir eblehe benzer iki ‘ayyâr arasında

Ortaya alupdur leb-i handânını zülfi
Đahhâk gibi kalmış iki mâr arasında

Dil almağa minnet mi çeker yâr-ı Revânî
Olur mı tekellüf hîç iki yâr arasında

344

- - ./ - . - . / . - - . / - . -

Dil seyr ider güzeller ile bir kenârda
Şol su gibi ki durmaz akar lâlezârda

Handân olursa yâri görüp nola hûblar
Güller ‘aceb degül açılursa bahârda

Bu şehr içinde sana nola rağbet itseler
Merğûb olur güzel sanemâ her diyârda

Öykünmez idi la’lüne bezmünde sâkiyâ
Keyfiyyet olmasaydı mey-i hoş-güvârda

Görüp Revânî yâri rakîb ile didi kim
Bir şâdi yok ki gamsuz ola rûzgârda

345

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Tan degüldür olmasa meclisde cânân her gice
Ey gönül ahşamlamaz çün mâh-ı tâbân her gice

Nice gün toğmaya çarhun başına her subh kim
Meh gibi dil-ber yatur koynında ‘üryân her gice

Hasret-i zülf ü zenehdânunla ey Yûsuf-cemâl
Çağrışup feryâd iderler ehl-i zindân her gice

Meclisünde subh olınca yanuban yakılmağa
Mûmdur ey mâh-rû şem’-i şebistân her gice

Hücren olmışdur Revânî dil-rübâlar meskeni
Eksük olmaz tekyede elbette mihmân her gice

346

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Yüz virmiş idi ‘âşıka devrân geçen gice
Kim bezmümüzde şem’ idi cânân geçen gice

Sûsen surâhi câm gül ü gonca nukl idi
Bezm olmış idi tâze gülistân geçen gice

Taht-ı revâna binmiş idi beg olup şarâb
Sancak çekerdi şem’-i şebistân geçen gice

Sâkî surâhi kal’asınun mehteri olup
Nevbet çalardı na’ra-i mestân geçen gice

Gün toğmayınca komaduk elden piyâleyi
Câm-ı şarâb idi meh-i tâbân geçen gice

Bilsek nedür harâmi midür bu Revânî kim
Soyup nigârı eyledi ‘uryân geçen gice

347

- . - - / - . - - / -. - - / - . -

Cân metâ’ın kâsid itmişdür dehânun baç ile
Yakdı gönlüm kişverin gamzen senün târâc ile

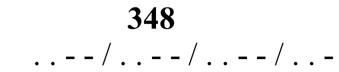
Ruhlarunla ben nice vasf eyleyem la’lüni kim
İki gül bir yirdedür bir gonca-i ğannâc ile

H*â*n-ı vaslundan beni men’ itmek istermiş rakîb
Eceli gelen kişi söyleşür ancak aç ile

Nat'-ı 'ışk içinde şeh mât itdi hâlün beydakı
Dostum şatrâncı dil oynar iken Leclâc ile

Nice sûfîdür Revânî k'olımaz mahbûbsuz
Komaz oğlan sevmesin bu hırka vü tâc ile

348

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Yâr kim ruhlarını zeyn ide kâküller ile
Nahl-i güldür ki bulur zîneti sünbüller ile

Virelüm bezme şeref sâki tolularla yine
Meclisi zeyn idelüm tâze kızıl güller ile

Benlerün hâli degülse ne 'aceb sînenden
Saklanur kanda ki kâfûr ola fülfüller ile

İdelüm çeng ü çağân ile gülün sohbetini
Salalum 'âleme âvâzeyi bülbüller ile

Gülşen-i cânda Revânî nice güller açılur
Yâr dülbendini zeyn itse karanfüller ile

349

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Yandı gül odlara bu hadd-i semen-bûyun ile
Serv hayretde durur kâmet-i dil-cûyun ile

Halk ile yılduzı barışmadı çünkim kamerün
Vechi yokdur ki mukâbil ola ol rûyun ile

Çekilür hüsn 'arûsına serâ-perde-i müşg
Her kaçan zeyn idesin 'ârızunı mûyun ile

Sûfiyâ biz d'uralum na'ra-i mestâneleri
Çün cihân toldı senün hâyun ile hûyun ile

Sûfî oldun dahı terk eylemedün mahbûbı
Kim kabûl ide Revânî seni bu hûyun ile

350

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Hâttun ki şerh yazdı güzellik kitâbına
Erbâb-ı fazl râzi degül intihâbına

Ser-mâye çün güzelde hemân kaş u göz durur
Yârün dehânını dutunuz yok hisâbına

Bir âsümâni câme giyer hûba 'âşıkuz

Hergiz baş egmezüz felegün âfitâbına

Yârün tavâf-ı Ka’be-i kûyında kon beni
Zâhid murâd girmek ise hâc sevâbına

El kavşurup sebû gibi hıdmetdedür yine
Düşdi Revânî Edrenenün küp şarâbına

351

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ağzunun düşmiş bu hatt-ı müşg-perverd üstine
Çeşmedür gûyâ yazılmışdur anun ferd üstine

Yazayın eş’ârumı mecmû’a-i derd üstine
Al cedveller çeküp bu levha-i zerd üstine

Sen kamer olmağ içün olmış bu çarhun encümi
San gümiş pullar düzülmiş tahta-i nerd üstine

Doldurup câmı süvâr ol sen kümeyt-i bâdeye
Sâki aylandur bu gice mâh-ı şebgerd üstine

Cân viren üftâdenün kûyundur âhir menzili
Kimse takdîm olmadı cennetde cömerd üstine

Ta’n-ı düşmen bir yana vü dost cevri bir yana
Bunı kim gördi Revânî derd ola derd üstine

352

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Dostlar dolaşmasun zülf-i mutarrâ kimseye
Key sakın göz itmesün ol çeşm-i şehlâ kimseye

Bütden ögren ey sanem mahbûblık temkînini
Secde iderler öninde tınmaz aslâ kimseye

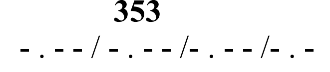
Sohbet-i meyden sakın ayak tolar nâ-geh sana
Çün bilürsin hürmet itmez câm-ı sahbâ kimseye

Hisse al şem’-i şeb-efrûzun vakârından yine
Dil uzadup söylemez meclisde kat’â kimseye

Sohbeti cânlar degerken gör nice mahcûbdur
Utanur görinmege firdevs-i a’lâ kimseye

Hüsnüne mağrûr olup kılma Revânîye cefâ
Hey vefâsuz cevri çok kalmaz çü dünyâ kimseye

353

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bûseye yok dime iç sen rind-i dürd-âşâm ile
Şöhreti olur ziyâde beglerün in'âm ile

Devletünde sâkiyâ hergiz su sızmaz aradan
Vaktümüz gâyetde hoş câm-ı sürûr-encâm ile

Od düşer gül hırmenine dutışur hep lâlezâr
Gül gül olsa 'ârız-ı dil-ber mey-i gülfâm ile

İkilikden geçmişüz birlige irdük zâhidâ
'Iyş ile kardaş okışduk kan yalaşduk câm ile

Nice germ olmaya sâkî gözine geldi şarâb
Sohbeti zeyn eyledi yine gül ü bâdâm ile

Bezm-i meyden hâli olmazsın çekerler adunı
Hem-kadeh olma Revânî sen de bir bed-nâm ile

354

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Nola emdürse lebin yâr hevâdâr olana
Çok 'inâyetler ider şâh emekdâr olana

Zikr-i firdevsi ko zâhid bize cânâne gerek
Cenneti anmayalar 'âşık-ı dîdâr olana

Yüz sürer nâfe Hıtâdan ayağun toprağına
Menzil âsân görinür böyle sebükbâr olana

Yine yüz kızduruban aldı kadeh bûselerün
Böyle olmak yaraşur hâsılı cerrâr olana

Her gün âh itdügiçün eyle Revânîyi 'itâb
Yiridür her ne 'itâb olsa günehkâr olana

355

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Ehl-i diller döyemez zühd-i nifâk-âmîze
Meded ey sâki meded câm-ı nişât-engîze

Şeh-süvârâ nice cân virmeyelüm nîzene kim
Bir uzun boylu beli ince güzeldür nîze

Kulı kurbânıyuz ol Türk-i kemân-ebrûnun
Ok döküp gamzeleri başlamasun hûn-rîze

Mey ü mahbûbı nice terk idelüm biz sûfî
Müşkil olur kişi ögrenmeyicek perhîze

Rûm ili hûri-likâlarla Revânî toludur

Virmezüz heşt behişt olur ise Tebrîze

356

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Adı çıkmazdı lebüne gonca adaş olmasa
Serv ra'nâlanmaz idi sana boydaş olmasa

Boynı urılmazdı şem'ün olmasa âteş-perest
Sâğarun kanı içilmezdi kızılbaş olmasa

Tâk-ı hüsnün kimse kılmazdı temâşâsın eger
Dostlar medd-i basar ol göz ile kaş olmasa

Gögsüme taş urduğumca rahm iderlerdi bana
Bî-vefâ dil-berlerün bağrı eger taş olmasa

'Âlemün halkını 'âşık eyledi tasvîrine
Şehr-i dil-berde Revânî hîç nakkaş olmasa

357

. - - - / . - - - /. - -

Tolupdur sanmanuz meyden piyâle
Nezâketle güneş girdi hilâle

Nice alınmayam nergis gibi ben
Alupdur gönlümi bir gözi ala

Ne iş tutdı gönül tuğra kaşından
Gelür her ay başında bir havâle

Dehânı sözde yârün kıl yarardı
Mecâl olsa eger kim kîl ü kâle

Sözüne nola tahsîn itse Husrev
Revânî irdi çün şi'rün Kemâle

358

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ay u gün ser-geşte olsa nola sen sîmîn-bere
Altun üsküflü güzeller hıdmet eyler beglere

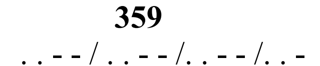
Gün degüldür görinen hüsnün temâşâ kılmağa
Bir zeberced tâkdan açmış melekler pencere

Sâkiyi öpdügiçün dâyim surâhî incinüp
Kulağın tolduri tolduri ne söger sâğara

Baş egmez hüsn-i yâra sûfî-i miskîn-'abâ
Âfitâba kimse inkâr itmez illâ şebpere

Şâd olur gönlüm görüp cânda Revânî ‘ışkını
Ehl-i ma’din gibi kim irişmiş ola cevhere

359

Açışur yine kadehler gül-i handânlar ile
Söyleşür bülbüleler mürg-i hoş-elhânlar ile

Gün gibi virme sakın bir kadehi dünyâya
Sâki götür ayağı bî-ser ü sâmânlar ile

Sûfîler bezmine ‘aşık varayın dime sakın
‘Ârif olan turup oturmaya nâ-dânlar ile

‘Işk hâli nice takrîr ola kim şerh olmaz
Sîneler şerhaları çâk-ı girîbânlar ile

Sînede dâğ u elif çünki yiter tabl u ‘alem
Begligün var be Revânî yüri sultânlar ile

360

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Dîdâr görelüm gel e ey meh-likâ gel e
Ahşamlamağa bir gice bizden yana gel e

Deryâ-yı gam bizi umaruz itmeye helâk
Sâkî Hızırlığ eyleye şâyed çıka gele

Gönlüm kebûterin elüme alduğum bu kim
Şâhin bakışlu yâr umarın okıya gele

Varı geli kapuna bir iş eyleyem gibi
Kodum yolunda başumı ya vara ya gele
‘Âlemde ne senün gibi bir bî-vefâ kopa
Dünyâya ne benüm gibi bir mübtelâ gele

Sabr u karârı kalmadı ey dil Revânînün
Şol ala gözlüyi görür isen ala gele

361

- - . / - . - . / . - - . / - . -

‘İsî lebün eserlerin itsem müsevvede
Heykel idine anı nüfûs-ı mücerrede

Tolaşmasun mahalleni ey meh-likâ güneş
Her gün kapunda neyler imiş bir felek-zede

Âhum tokunsa çarhına çarhun ‘aceb degül
Yokdur cihânda ancılayın bir felek-zede

Gamzen benümle göz göre ok dökdi ceng ider
Sen kaşı yayı sevmeden oldı bu ‘arbede

Gam benzümüz sarartmadın uş kehrübâ gibi
Toldur şarâbı sâki bu câm-ı zebercede

Bir yüzi karadur ki ipin süriyüp yürür
Dolaşmasun Revânî bu zülf-i müca’’ade

Yüzi gözi kızarmaz idi böyle ğâlibâ
Âhum yilinden olmasa bu çarh let-zede

362

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Düşmiş bu ruhlarun yine kâküller üstine
Kim gördi güllerün kona sünbüller üstine

Gül yüzlüler hevâsı ile her gâh cân vire
Feryâd ü nâle eyleye bülbüller üstine

Meclisde kanlar ağlaruz ol lebleri görüp
Gûyâ ki berg-i gül saçılur müller üstine

Bir yol bulımadum ki varam âsitânuna
Döksem ‘aceb mi göz yaşını yollar üstine

Gördi atı izine yüzüm sürerem düşüp
Güldi didi Revânî yüzün güller üstine

363

. - - - / . - - - /. - -

Yazup bu şi’rümi gül defterine
Okıdur dâyimâ bülbüllerine

Kolumı dâğlar ile eyledüm ben
‘arûs-ı hüsnün içün ‘anberîne

Sunun alçak yir olur çün mekânı
Nola dilde yir itsem hançerine

Bilürler gevherün gerçi behâsın
Ne kıymet hey bu tab’um gevherine

Revânî çün bahâr oldı çemende
Şarâb içmek gerekdür su yirine

364

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Serv kaddün ey sanem yol gösterür reftârda
Goncaya ağız mı açdurur lebün güftârda

Sînemün her dâğı bir defdür elifler nâylar
İnlesem dem dem ‘aceb mi meclis-i dildârda

Hâne-i dilde hayâl-i kadd ü zülfün gûyiyâ
Nakş olunmış serv ile tâvûsdur dîvârda

Sâdelik uğruladuğıçün ruhından dil-berün
Asdılar uğrı gibi âyîneyi bâzârda

Leblerün devrinde böyle ucuz olmazdı şarâb
Anı ‘âşıklar ayağa urdı bu bâzârda

Şi’r-i rengînin Revânînün kosun dülbendine
Yaraşur bu tâze gül ol gûşe-i destârda

365

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Od urdı ruhları yine cân hânümânına
Yağmâcı saldı gözleri dil kârbânına

Çok cevrini çeker bu gönül gamzen okınun
Nice şikâyet eylemesün geçdi cânına

Gamzen yarağa girdi gözün yol basar gibi
Zülfün kiriş takup yine kaşun kemânına

Ser-keşlik itme yay gibi ‘âşıka sakın
Ok gibi kimsenün güzelüm girme kanına

Hoş dem durur Revânî bugün vasfın ideli
Gûyâ ki habb-ı misk alupdur dehânına

366

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nâzır olmış nergisün gül-berg-i sîrâb üstine
Hâkim olmış kaşlarun mâh-ı cihân-tâb üstine

‘Iydda alnunda kurbân kanını didi gören
Bir kızıl gül bergidür düşmiş yatur âb üstine

Kan işin mi eyledük yanunda ey vâ’ız senün
Kim nice söz söyledün halka mey-i nâb üstine

Gözlerüm tekrâr yazsun mâcerâmı kapuna
Kim müsennâ hat yazar nakkâşlar bâb üstine

Odlara yandı Revânî kaşı sevdâsında dil
Sanki bir kandîldür asıldı mihrâb üstine

367

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Hûblar çünki görür ‘âşıkı bülbül yirine
‘Ârif ol sen de takın bir güzeli gül yirine

Hüsni mecmû’ası zeyn olmaz idi çak bu kadar
Arada kâküli ger düşmese sünbül yirine

Pâdişâhum güzelüm hizmete durmışdur dil
Satun almalu degül kullan anı kul yirine

Ruh-ı gülgûnı ile koşdı çü şeb-dîz saçın
Vireyin cân u dili ben dahı öndül yirine

Yine aşkar gözi toluları nûş itdi gönül
Mey-i Gülgûnı tutub bağladı Düldül yirine

Yazalum yine Revânî nice rengîn gazeli
Tâze güller sunalum yâre karanfül yirine

368

- - . / - . - . / . - - . / - . -

‘Âşıklarını komağ içün ıztırâbda
Nüsha yazar hatı şeref-i âfitâbda

Her lahza meclis ehline ayak tolar yürür
Çokdur harâm-zâdelik ey dil şarâbda

Dil-berler ile sohbet idüp mey içün diyü
Söyler zebân-ı hâl ile çeng ü rebâbda

Bir kerre iki bûsesin aldumdı dil-berün
Borçlu çıkardı şimdi beni bir hisâbda

Rahm it gözüm yaşına ki burc-ı yetîmdür
Hoşdur kişi ki bulına dâyim sevâbda

Öpüşmek ile sınmaz imiş dostum oruç
Görmiş Revânî benden anı bir kitâbda

369

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Lebi üzre tılısm ancak görinen hatt-ı cânâne
Yazılmış ism-i a’zamdur meger mühr-i Süleymâne

Nola kurbân olurlarsa senün yolunda ‘âşıklar
Bu üslûb üzre gelmişdür erenler hep bu meydâne

Görinen mâh-ı nev sanman kamer kûyun tolanmağa
O zerrîn şeb-külâhını kıvırmışdur levendâne

Benümçün geh şarâb içer gehi oğlan sever dirsin
Ne virdün alımazsın sen be sûfî bir müselmâne

Dil-i âşık ceres gibi figân itse ‘aceb olmaz
Güzel sûretler ile çün müzeyyendür bu büt-hâne

Ne devletdür bu ya Rab kim gedâ-yı kûy-ı ‘ışk olan
Mahabbet tahtgâhına geçüpdür pâdişâhâne

Revânî kûy-ı dil-berdür temâşâgâhı ‘uşşâkun
Bahâr oldukça ‘ârifler varurlar bâğa seyrâne

370

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Bahâr oldı yine lâle ele câm aldı rindâne
Benefşe şeb-külâhını kıvırmışdur levendâne

Habâb-ı mey gibi zâhid şarâba vireli tâcın
İçer rind-i cihân olmış gezer mey-hâne mey-hâne

Dutup meclisde dildârı güç ile bûsesin alur
Kosun bi’llâhi ey sâkî harâmîliği peymâne

Murabba’lar geyüp sûfî müselles nûş ider dâyîm
Geçüp mey-hâne sadrında oturmışdur emîrâne

Revânî ‘ârif ol elden düşürme hâtem-i câmı
Bilürsin kalmamışdur çün cihân mülki Süleymâne

371

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ey gönül çokdur işüm şol la’l-i şekkerbâr ile
Girse tenhâda elüme söyleşürdüm yâr ile

Ey güneş kûyında bu devlet sana yetmez mi kim
Salınursın her yana şol sâye-i dîvâr ile

Lâleler sanman biten Ferhâd kanlar ağlayup
Eşk-i hûnînin silüpdür dâmen-i kûhsâr ile

Gamzesinün göz göre âşüftesi geçmek neden
Kılıç ayırur bizi şimden girü ağyâr ile

Gonce vü gül defterin dürdi Revânî bâğda
Nazm-ı rengînün çıkaldan defter ü tomâr ile

İttifâk idüp cihân halkını meftûn idelüm
Dostum sen nâz ile ben şîve-i eş’âr ile

372

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Çarh-ı ahdar kim yaşumdan toldı mevc-i hûn ile
Lâciverdî şîşedür gûyâ mey-i gülgûn ile

Nat'-ı hüsn içinde sen şehsin piyâde hûblar
Şol iki ruh anları mât itdi bir oyun ile

Katı gönlünden şikeste-hâtır olduğum bu kim
Seng-i leylî şîvesidür kâse-i Mecnûn ile

Mutribün yokdur elinde gerçi hükmi 'ıyş içün
Zâhidâ her bir sözi söyler velî kânûn ile

Şi'r ile her dil-beri görse Revânî sayd ider
Şimdi mi teshîr olup durur perî efsûn ile

Dil-berün hercâyi gibi şi'rümün çok 'âşıkı
Salınursa ol salınsın kâmet-i mevzûn ile

373

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Gırre olmışdur nigârum hüsn-i bî-hemtâsına
Nitekim mağrûr olurlar h*â*celer dünyâsına

Yâr elifveş toğrıdur râ kaşıdur igri olan
Korkarın tâ ki bahâne bulalar orasına

Ceng ider halk içre durmışdur güzel sevmen diyü
Bilmezüz 'âşıklar ile nâsihün ğavğâsı ne

Rahm iderdün sen ne denlü seng- dilsen zâhidâ
'Âşıkun derdine baksın yârün istiğnâsı ne

Sen Revânî âsitân-ı dostdan dûr olmağıl
Lâyık oldur kul hemân hidmet ide Mevlâsına

Saklamazdı mâh-ı nev tıflını koynında müdâm
Müşterî olmasa gerdûn sözlerüm helvâsına

374

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Yine peykânları cevşen geyürüpdür tenüme
Cebe göstereyin ölmezsem eger düşmenüme

Ölicek bâri surâhî kılunuz hâkümden
Koya ta sâki-i gül-ruh kolını gerdenüme

Bilmezem kûyun itine ne güneh eyledügüm
Ki beni çekdi çevürdi yapışup dâmenüme

Ben günehkârun içün açıla cennet kapusı
Ey melek yüzlü güzel gelsen eger meskenüme

Çünki koynumda yatur her gice ol mâh-likâ
Ay u gün tükmeler olsa nola pîrâhenüme

‘Iyş nahlini Revânî dutdum güller ile
Yâr seyrân iderek gelse eger gülşenüme

Dişleri çarh içün siz beni ağlar sanman
Ben sedef gibi güher toldurayın dâmenüme

Hâsılum bâd-ı hevâ âh-ı seher-hîzümden
Yaşumun katreleri dâne durur hırmenüme

375

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hûblar nâzı kime eylerdi ‘âşık olmasa
Şîve-i ‘Azrâyı kim görürdi Vâmık olmasa

Koynına koymazdı ey dil dil-berün tasvîrini
Su gibi âyîneler dîdâra ‘âşık olmasa

Yâr ile çokdur ‘alâkam nâsihâ ma’zûr tut
Ben dahı sûfî olurdum ger ‘alâyık olmasa

Göreyin hançerler altında güneş gibi anı
Subhveş şol kimse kim ‘âlemde sâdık olmasa

Mestlik gibi Revânî olmaya hergiz huzûr
‘Âlem içinde kişi kâşki ayık olmasa

Sûfiye ta’n eylemezdüm olmasa müfsid eger
Zâhide incinmez idüm ger münâfık olmasa

376

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Şevkum ziyâde olmağın anun dudağına
Bir tûti yazmışam yine gönlüm kabağına

Bezm ehline dolaşdı gice yâr içün kadeh
Benzer surâhi nesne koyupdur kulağına

Tevbe evini yıkdı harâb itdi nev-bahâr
Zühdün şarâbı yine su koydu ocağına

Gamzen levendi devr-i lebünde şarâb içüp
Mestâne el urur ikide bir yarağına

Cem sâkinün göreydi eger pâdişâlığın
Kul olmağa düşerdi eline ayağına

Yârün hayâli çıkmasa dilden ‘aceb degül
Bir pâdişâhdur ki girüpdür otağına

Zülfin tırâş eylese dil-ber ‘aceb degül
Hâcet degül fetîl güzellik çerâğına

Dildâra dil virüp yine bu tab’-ı nahl-bend
Bir tâze gonca bağladı bir gül budağına

Oldı Revânî gönli kad-ı yâre mübtelâ
Bülbül ‘aceb mi ger kona bir gül budağına

377

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Görmedüm haddün gibi bir verd-i ahmer tâzece
Bulmadum kaddün gibi serv ü sanavber tâzece

Zînet-i gülşen çemendür koma gönülde ğubâr
Geldügince haddüne hatt-ı mu’anber tâzece

Tâb-ı mülden devr-i hüsnünde kızarmış ruhlarun
San bahâr eyyâmıdur açıldı güller tâzece

Kıldı hoş bûyile cân bezmin mu’attar hatt-ı yâr
Bûyı olurmış ziyâde olsa ‘anber tâzece

Tâzedür diyü gönül virme Revânî aldanup
‘Âşıkun kadrini bilmez olsa dil-ber tâzece

378

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Mesken olmış der-i mey-hâne çü kallâşlara
Gaybdan kapu açılmış yine ‘ayyâşlara

Bir perî-sûreti nakş eylemişem dilde yine
Kalemüm harf atarsa nola nakkâşlara

Şem’ pervâneye dik gelse ne var meclisde
Anı çün odabaşı kıldılar evbâşlara

Gâh ağyâr gehî çarh bize mâni’ olur
Neylesün yâr dahı devleti yok başlara

Severin yâri Revânî iki gözüm gibi ben
Dilerem Hakdan anı irişe çok yaşlara

379

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Vardı bu gönlüm yine gamzen bıçağın almağa
Sanki bir bîkârdür gitdi yarağın almağa

Neylemişdür bilmezem sâkî bu bezm-ehline kim
Her biri kasd eylemiş durur ayağın almağa

Bezm-i hüsnünde lebün benzer şarâb içmek diler
Kim hayâlün geldi bu gönlüm kabağın almağa

Câna râhat mı gelür saklar çü dil-ber bûsesin
Râzi olmaz ağzuma bir dem dudağın almağa

Dilde dâğ-ı mihrini ister Revânî gamzesi
Uğrıdur kim tekyenün gelmiş çerağın almağa

380

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Dâğ-ı şevkünle elif bu sîne-i pür-çâkde
Tâze rengîn gül budâğıdur ki bitmiş hâkde

Görinen encüm degüldür gicelerde ‘ıyş içün
Ak güllerdür k’açılmış gülşen-i eflâkde

Hızrveş hâzır kuruda yaşda eşk ü âh ile
Zâhidâ çok şîveler var ‘âşık-ı bî-bâkde

San leb-i deryâda bitmiş pençe-i mercân durur
Kanlu kirpükler ki var bu dîde-i nemnâkde

Tîğ-ı gam zehrine acı söz virür şîrîn lebün
Dostum meşhûrdur var acılık tiryâkde

Nice kâyıl olmasun nazmun görüp erbâb-ı fazl
Misli yok durur Revânî tab’umun idrâkde

381

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Yüzüni görmedük nice benzer ki cennete
Kalsun mı a güzel ya bu hasret kıyâmete

Boşaldı kîsesi kadehün mutribe uyup
Çaldurdı hep nesi var ise gitti sohbete

Meh-rûlar arasında sayılmaz idi perî
Nakkâşlar getürdi anı hep bu sûrete

Altun iden işin kişinün hâk-i pâyidür
Yüzler sürüyelüm varalum biz de hıdmete

Ol kaşı yay gamze okın câna hoş atar

Sen anı gör Revânî ki geçmez mi minnete

382

. - - - / . - - - / . - -

Kılıcundan yaralansun ko sîne
Dahı neye yararın ben kemîne

Yaşum sîmîni görüp kaçma benden
Gerekdür şâha kul ile hazîne

Harâm olsun eger sensüz içersem
Ger ola mey şafak çarh âbgîne

Deniz seyrânın it gitme gözümden
Donanmışdur senünçün bu sefîne

‘arûs-ı nazm-ı zîbâya Revânî
Olupdur hatt-ı şi’rün ‘anberîne

383

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hîç el sunmazdı çarhun mâh-ı tâbân koynına
Şi’rümün mecmû’asın koymasa devrân koynına

Her ne cevrün kim ola dünyâda incinmez gönül
Girme tek dünya gibi lutf eyle nâdân koynına

Ben seni öpüp koçarsam dostum incinme kim
Ne ziyân itdi girenler ehl-i ‘irfân koynına

Kuzıyı kurda yidürme gel benüm çok sevdügüm
Hîç tereddüd eyleme girmege yârân koynına

Sihr ider dîvân-ı eş’âr-ı Revânî dâyimâ
Kim tekellüfsüz girer her lahza cânân koynına

Yâr-ı mevzûn-kadd ü miskîn-hat durur şi’rüm benüm
Dâyim anunçün koyar defterle dîvân koynına

384

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Çok letâfet var anun kadd-i ser-efrâzında
Çok zerâfet görinür şîve ile nâzında

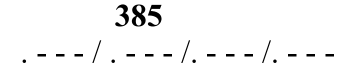
Sâkiyâ sun berü az az içelüm câm-ı meyi
Çünki konmışdur anun hassası azında

Bir yana yine kanad bükdi gönül şâhbâzı
Gâlibâ sayd görüpdür yine pervâzında

Dil-i ser-keş yedilür bir kıl ile sohbetde
Mutribün sihr mi vardur ‘acabâ sâzında

Gözine kaşına aldanma Revânî yârün
Fitnesi çokdur anun gamze-i gammâzında

385

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Sipâhî dil-beri gibi giyer zerrîn kabâ lâle
Ki takmış gögsine anun gümişden tügmeler jâle

Harâret irmese sâkî şu la’l-i âteşînünden
Habâb-ı meyden olmazdı leb-i sâğarda teb-hâle

Cemâli ‘aksini yârun görenler âyine içre
İhatâ eylemiş sanur kamer etrâfını hâle

Felekler her gice kûyın tokuz tolanur ol mâhun
Ayun on dördine benzer nigâr-ı çârdih-sâle

Revânî hasta olmışdur leb-i dildâr içün lütf it
Devâsın sor Mesîhâdan göge çıkdukda ey nâle

386

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Kande kim şevk-ı ruhunla eylesem bir odlu âh
İdinür âteş-perest olanlar anı kıblegâh

Ağlamakdan ‘âşık-ı miskînün ağarmış gözi
Hâl-i ruhsârı güneşde yatmadan olmış siyâh

Yâr cevriyle yıkıldı âh gönlüm kişveri
Memleket ma’mûr olmaz zâlim olsa pâdişah

Devlet-i hüsnünde ben mülk-i belâ sultânıyam
Nâle tablumdur ‘alem âhum gözüm yaşı sipâh

Ne onulmaz derde uğramış Revânî ey tabîb
Haste olup ‘ışk elinden dâyim ider âh u vâh

387

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hattını dil-ber tırâş itdükçe olur pâdişâh
Hûblık mülkini darb-ı tîğ ile eyler nigâh

Dün ğarîbündür diyü kûyun tolanur tâ seher
Dostum hikmet budur şeb-revlik itdügine mâh

Kâmetün cânâ elif şekl-i dehânun sıfrdur
Ol sebebdendür ki eyler ‘âşık-ı dil-hasta âh

Yaşumı sîm eyleyüp yüzümi altun eyledi
Yine bir sîmîn kemerlü yine bir zerrîn-külâh

Rûz-ı vuslatta doğar ‘âşıklarun başına gün
Bu şeb-i fürkat ki dirler ol durur baht-ı siyâh

Haste kılmışdur Revânîyi dehânun hasreti
Sevdügüm yok yire ölsün mi yazuk bir bî-günâh

Didiler kime kul olmışsın didüm bir h*â*ceye
Didiler kimdür efendün ben didüm bir pâdişâh

388

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sen mi ögretdün cefâyı gamze-i bî-dâduna
Hûb ta’lîm eylemişsin âferîn üstâduna

Zulmlerle ey elif-kâmet boyum dâl eyledün
Pâdişâh-ı hüsnsin andan sığar mı aduna

Devr-i hüsnünde şehâ gün başına bin kan ider
Hây dimezsen eger şol gamze-i cellâduna

Gögsine yumruklar urmazdı seni yad idicek
‘Âşık olmasa sanavber kâmet-i şimşâduna

Nice sengîn-dil olur rahm eylemez ol bî-vefâ
Dâğ u taş inler Revânî nâle vü feryâduna

389

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Güller açıldı yine gayret-i ruhsârun ile
Sünbülün bitdi işi turra-i tarrârun ile

Geldügince kapuna bir yana elbette savar
Başı yasdıkda günün sâye-i dîvârun ile

Devletünde güzelüm tutdı yükin nâfe-i misk
Kıldı bâzârı çün ol zülf-i siyehkârun ile

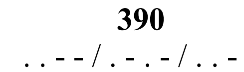
Ne kadar teng-dil olursa bu dil ü cân tûtisi
Söyledürsin sen anı la’l-i şekerbârun ile

Benzedürsin boyını serve ruhın mâha gönül
Sıgamazsın yire göge hele sen yârün ile

Çın çın öterse Revânî ne ‘aceb tâs-ı felek
Toldı çün ‘âlem içi nağme-i eş’ârun ile

Hacletinden yire geçdi güzelüm serv-i sehî
Seni gülşende görüp şîve-i reftârun ile

390

Ey gönül sen bu hat-ı yâri göre
Ya şu hâtırdaki ğubârı göre

Nâr-ı haddünle ey kamer-çihre
Tutuşupdur bu lâlezârı göre

Bezm-i sâkîde nice içmeyelüm
Başumuzda olan humârı göre

Sâğarun yegnicekligin anma
Sen surâhîdeki vekârı göre

Neler itdi Revânî bana neler
Şol iki yüzlü rûzgârı göre

H*â*r bakma efendi ben kuluna
Nazmuma olan i'tibârı göre

391

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nola düşse ruhlarun zülf-i müşgîn üstine
Yirini cennetde eyler baş viren dîn üstine

İtün izi üzre nakş-ı na'l-i şeb-dîzün senün
Gûyiyâ kim mâh-ı nevdür geldi pervîn üstine

Gözleriçün ölenün nergis dikün hâkinde kim
Şem' yakmak dostlar 'âdet durur sîn üstine

Zülfünün cem'iyyetini tağıdan hattun durur
Hindden leşker çekilmiş Çîn ü Mâçîn üstine

Reng alur şi'r-i Revânîden çemende gonceler
Gül yazar eş'ârını evrâk-ı rengîn üstine

392

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Her kaçan şi'r okusam ol kadd-i mevzûn üstine
Dir gören yârün okırsın yine efsûn üstine

Sînede nâhun nişânı üzre dâğ-ı mihr-i yâr
Gûyiyâ bir noktadur konmış durur nûn üstine

Düşde görmiş nâka-i Leylîyi bir sâhib-nazar
Boynını egmiş turudı kabr-i Mecnûn üstine

Hoş tolamışdur miyânun çevresin cânâ kemer
Ejdehâdur kim tolanmış genc-i Kârûn üstine

Al kâğed üzre yazarlar Revânî hûblar
Her ne şi'ri kim disen bu hadd-i gülgûn üstine

393

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Didüm ol yâre gönül hasta meded dârûya
Didi hîç benzemez ancak ölecek sayruya

Seng-i mâh ile felek dögmez idi sînesini
'Âşık olmasa o gün yüzlü hilâl-ebrûya

Çeke gör sîneye şol yâr-ı kemân-ebrûyı
Ey gönül kuvveti sa'y eyle getür bâzûya

Sînemün dâğı bana yâr-ı kamer-çihremdür
Kim anı ben gice gündüz sararın pehlûya

Kendüden gitse Revânî nola 'ışk ile müdâm
Mestlik hâleti iltür kişiyi uyhuya

Ne içün baş koşasın gamze-i hûn-rîze gönül
'Âkıl olan kişi uyar mı delükanluya

394

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Baş koşaydum diyüben zülf-i semen-sâlar ile
Sâyeveş kaldum ayakda kurı sevdâlar ile

Raks urur yine ferahdan nola meclisde kadeh
Dâyimâ sohbet ider dil-ber-i ra'nâlar ile

Kûyun içre işidüp itlerün âvâzesini
Toldı gülşen sanuram bülbül-i gûyâlar ile

Didi etrâfını encüm yine tutmış kamerün
Yâri bâğ içre gören nergis-i şehlâlar ile

Ehl-i dil sâğara kılmaz çü Revânî rağbet
Leb-be-leb olmasalar la'l-i şeker-hâlar ile

395

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hûb düşmişdür kaşun bu hadd-i rengîn üstine
Benzer ol nûna yazılmış ola nesrîn üstine

İtün izi üzre nakş-ı na'l-ı şebdîzün senün
Gûyiyâ kim mâh-ı nevdür geldi pervîn üstine

Gözleriçün ölenün nergis dikün hâkine kim
Şem' yakmak dostlar 'âdet durur sîn üstine

Gözlerün zeyn eylese nola leb-i şîrînüni
Yaraşur bâdâmlar helvâ-yı şîrîn üstine

Tağıdan zülfeynünün cem'iyyetin hattun durur
Hindden leşker çeker Çîn ile Maçîn üstine

Giçse serden ey sanem zülfün ruhun üzre nola
Cennet eyler yirini başın viren dîn üstine

Reng alur şi'r-i Revânîden çemende goncalar
Gül yazar eş'ârını evrâk-ı rengîn üstine

396

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Her kişi hilâle nola eylerse nezâre
Bir pâre odur benzeyen ebrû-yi nigâre

Evvel bana 'arz itdi kaşun nice mahabbet
Âhir sanemâ gönlüm alup çıkdı kenâre

Gönüllenüben kendüyi yüksekde komasun
Bostânda boyun sırrunı 'arz eyle çenâre

Çeşmüm doluban kanlu yaşum dâneler ile
Bâğ-ı gamun içre yine dönmişdür enâre

Lâle gibi elden komazuz sâğarı sâkî
İrgürdi Hudâ çün bizi bu tâze bahâre

Ahşamlamadı bir gice ol mâh bizümle
Ey dil ne kılalum nidelüm vây bu sitâre

Yanup yakılup âteş-i şevk ile Revânî
Hâlin diyemez neylesün ol lâle-'izâre

397

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Mâh öykünürse ey yüzi gül hüsnün ayına
Olsun siper kazâya vü varmasun ayına

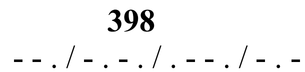
Keklik gibi hemân tağıdur kara gözlü yâr
Şâhin gibi ki gire güzeller alayına

'Işkunda dil kemân-keş olup dûd-ı âhdan
Taksa 'aceb degül kirişi çarh yayına

Koma 'arûs-ı hüsnüne mahrem geçe anı

Bir boğazından asılacak durur âyine

Sanma Revânî gögsine şevkunle urdı dâğ
Bir şemse yazdı yine mahabbet sarâyına

398

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kan ağlasam kapunda nola âh u vây ile
Hoşdur şarâb sohbeti ey dost nây ile

Her gün güneş kapundadur ey meh kulun gibi
Hidmet içün yanaşdı sana benzer ay ile

Gördükçe bana sögse o meh hîç ‘aceblemen
Kim yılduzı barışmadı ben mübtelâyile

Bin kerre sögdi ağzuma bir demde ol nigâr
Bir bûsesini alımadum bin belâyile

Uğurlayın gelür gider ey dost kûyuna
Bir gün ne toz kopar göresin sen sabâyile

Ta’n eyleme Revânî’ye her gün içer diyü
Nâzükdür ol ki ‘ömri geçürür safâyile

399

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Mâh idügün bilindi senün bir nigâh ile
Seyrâna çıkmasun güzelüm şeb-külâh ile

Ol şeh otağa girdügini söyledi gönül
Galib hilâli bir arada gördi mâh ile

Tâvûsı mirvaha götürür şâh-ı rûm içün
Zeyn oldı sanmanuz ruhı zülf-i siyâh ile

Makbûl-i hazret olsa güzeller ‘aceb midür
Begler durur musâhib olan Pâdişâh ile

Ol pâdişâh-ı hüsni Revânî bulur midi
Dünyâyı geşt eylemese peyk-i âh ile

400

- - . / . - - . / . - - . / . - -

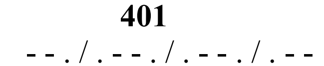
Hâk eylemişem yüzümi zîr-i kademünde
İşüm kızıl altun senün ey şeh kademünde

Hûrîler ider hâk-i mezârını ziyâret
Hasretle şu kim cân vire derd ü elemünde

Bir bûseye ahd itmiş idi virmedi la’lün
Ey gonce dehen kaldı senün ol keremünde

Çeksün sana her kişi surâhî gibi boynın
Sâğar gibi ben kan yudayın bezm-i gamunda

Vâ’iz sözine k’ey sakın aldanma Revânî
Nûş eyle şarâbunı var ol kendü demünde

401

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Çoğ iş eyler zülfün el altından ey meh şâneye
Takınur nâzüklik ile leblerün peymâneye

Çenber-i zülfi ‘alâmet kıldı çeşmi la’line
Halka asmak ‘âdetidür kâfirün mey-hâneye

Rûşen olsa mihr-i rûyunla yıkık gönlüm nola
Pertev-i hûrşîd ey meh-rû girer virâneye

Şem’a din germ olmasun âhir gelür ortaya ol
Devr-i hüsninde niçe dil uzadur pervâneye

Gördügi hûba Revânî yine ser-hoşluk satar
Hem-kadeh düşmiş meger sen gözleri mestâneye

402

- - . / - . - ./ . - - . / - . -

Mey içmemek olur mı o gonca-dehân ola
Meclisde hem-kadeh leb-i şekker-feşân ola

Altun piyâle ile gümiş tebsi ay u gün
Bezmümde sâki k’ol meh-i nâ-mihribân ola

Zâhid şarâba tevbe mi olur bu demde kim
Tâze bahâr ola gül ola gülistân ola

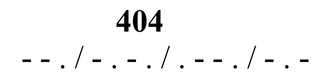
Uslan gönül tolaşma görüp Leylî zülfini
Mecnûn gibi cihânda yeter dâsitân ola

Hüsnün zamânıdur ne diyem şimdi ben sana
Kadrin Revânînün bilesin bir zamân ola

403

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Od urdı ruhları yine cân hânmânına
Yağmacı saldı gözleri dil kârbânına

404

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Hem-dem geçer güneş yine ol meh-likâyla
Hıdmet içün yanaşdı meger ana ayıla

405

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Tan eyledügün ‘âşıka peymâne degül mi
Sûfî gele insâf ide rindâne degül mi

Hûrî didügün sâki-yi gül-çihreye benzer
Cennet didügün gûşe-i mey-hâne degül mi

Ben va’de-i vaslına anun hîç inanam mı
Şol ‘ahdine turmayıcı cânâne degül mi

Mest-i meye tesbîhüni ‘arz eyleme zâhid
Destindeki her nukli anun dâne degül mi

Bir desti şarâbı götürüp gitti Revânî
Billâh anun her işi mestâne degül mi

406

. - - - / . - - - /. - -

Mey-i gülgûndur ‘işret semendi
Kadeh anun gümişden sîne-bendi

Güneş çarha egerçi arkalandı
Ruhun şavkıyıla odlara yandı

Senün zülfün benüm bu dûd-ı âhum
Güneş boynına dakmışdur kemendi

Sakaluna güler sûfî güzeller
Ya gerçek mi sanursın rîş-handi

Lebünde gerçi çok nâzüklik ey dost
Velî zülfün geçüpdür bana bendi

Virüp gönlümi zülfünün eline
Ayaklarda kodun bu derd mendi

Revânî yüz çevürmez hidmetünden
Kulundur ne buyurursun efendi

407

.- - - / .- - - /.- - - /.- - -

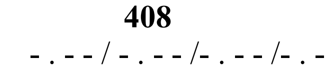
Bilürüz cennetün çokdur egerçi hûr u gılmânı
Be hey sûfî bu ‘âlemdür sever ‘ârifler oğlanı

Gümişden hâmeler midür ‘aceb barmakları yârün
Yanında âstînidür sanasın kim kalemdânı

Dizilür rişte-i al üstine gûyâ ki gevherler
Görinse güldügi vakt leb-i la’liyile dendânı

Güzel sevmegi ‘âşıkdan yine ‘men eylemiş sûfî
‘Acebdür kendü hâlinde komazlar bir müselmânı

Revânî leblerün vasfın yazar hüsnün zamânında
Belî şekker-fürûş olan açar ‘ıyd olsa dükkânı

408

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Görmedüm mey-hânenün hergiz harâbâbâdını
Ne mübârek günde urmışlar anun bünyâdını

Sâki-i şîrîn-kelâm ile içerdün sen şarâb
Bilsen ey sûfî eger ‘âlemde ağzun dadını

Hây zâlim çîn-i zülfünden hatun leşker çeküp
Gözlerün Tâtârı yıkdı gönlümün Bağdâdını

San’at-ı ‘ışk içre dil Ferhâdı hîç andurmadı
Kâbil-i şâkird olan unutdurur üstâdını

Dil mey ü mahbûbsuz hergiz Revânî olımaz
Hayli müşkildür kişi terk eylemek mu’tâdını

409

- - . / - . - - / - - . / - . - -

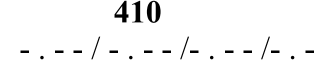
Vâ’iz beni ko lutf it gönlüme kıl ‘itâbı
İki cihâna virmez ol bir kadeh şarâbı

Esrâr-ı ‘ışk nâ-geh bezm içre fâş eyler
Ben bildügüm budur kim söyletmenüz rebâbı

Mey-hâreler humârın def’ itmege sudâ’ın
Sâkî meded yetişdür şol mey diyen gül-âbı

Okuduğını dutmaz h*â*cem zarîf olmış
Rehn-i mey itdi gördüm mey-hânede kitâbı

İlet beni Revânî ol Ka’be-i cemâle
Tâ kim müyesser ola sana da hac sevâbı

410

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ol sanem kesmez niçün şol zülf-i ‘anberbârını
Çün müselmândur niye terk eylemez zünnârını

Bezmüne bir çengdür ey rûh-efzâ kâmetüm

Eşk-i çeşmüm sîmden dakdı anun evtârını

ʻÂrızında halka halka zülf sanman görinen
Dîdelerdür kim görüp hayrân kalur dîdârını

Sakınup hüsnin yavuz gözden yine sihr eyledi
Asdı sîmîn boynına dil-ber saçı tomârını

Sâde pehlûdan kaçar koculmaz ol sîmîn-beden
Bûseye bârî Revânî alıgör ikrârını

411

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nâle çınrağısınun dinlen yine âvâzını
Süglüne salsam gerekdür gönlümün şahbâzını

Çünki yüksek uçmasın komaz o kebk-i hoş-hırâm
Eylesün gönlüm kuşı göklerde çak pervâzını

Pend-i nâsih mutribâ girmez kulağuma benüm
Dinledük çün ʻışk bezminde mahabbet sâzını

Cümle ʻâlem ʻışk esrârını gönlümden sorar
Mest oldukça kişinün söyledürler râzını

Ebr gibi dâyim ağlarsa Revânî ağlasun
Bu felek cevrin mi çeksün ya güzeller nâzını

Her ne sayd olsa kaçar âvâzeden hikmet nedür
Sayd olur mahbûblar işitse kaz âvâzını

412

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Leblerün şevkı yine bâde-perest itdi beni
Sâkiyâ câm-ı mahabbet katı mest itdi beni

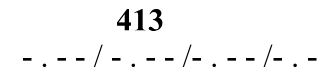
Şimdi mi itdi sanursın bizi bed-nâm şarâb
Sûfî rüsvâ-yı cihân câm-ı elest itdi beni

Ol tabîb-i dil ü cân bana devâ itse nola
Hastalıklar gam u derd ile şikest itdi beni

Kimseler ʻışk elinden yakamı kurtarımaz
Çünki şeydâ bugün ol sâʼid ü dest itdi beni

Ben Revânî gibi mey-hâneyi terk idemezin
Leblerün şevkı yine bâde-perest itdi beni

413

Nice gitsün dostum bu gönlümün gamgînligi
Kişiyi dinden çıkarur hattunun bî-dînligi

Ol şehün zülfine hıdmetkâr iderdük nâfeyi
Ey sabâ bilsek nedür anun bize miskînligi

Salınur ol şeh-süvârun tîği düşüp yanına
Âh anun kattâllığı vây anun keskinligi

Yâr bir yüzi gözi açılmaduk mahbûb idi
Âh kim âyîne ögretdi ana hod-bînligi

Şi'ri tomârı Revânînün çıkaldan 'âleme
Dostum satılmaz oldı h*â*cenün şîrînligi

414

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Göreli hüsn ü letâfetle cihânda dil-beri
'Âşık-ı şûrîdenün gözine görinmez perî

Sînemün her dâğıdur âyîne-i gîtî-nümâ
Mülk-i 'ışkun şimdi bu gönlüm durur İskenderi

Germ olup sohbetde büyüklenmesün 'âşıklara
Sâkiyâ biz bilürüz üskürecikden sâğarı

Gark olurdı bahr-ı hüsnl içre gemisi kaşunun
İki yanından eger salmasa zülfün lengeri

Sanman ancak tîğidür 'uşşâkı yanından kesen
Söylemege korkarın koltukdan işler hançeri

Pençe-i eş'âruma Revânî kimdür el uran
Kandedür ortaya gelsün var mı bir meydân eri

415

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Mülk-i gam şâhıyuz ey dil çalalum kûsumuzı
Yirlere çalmayalum ğâyret ü nâmûsumuzı

Zâhidâ gel berü gel nice nice zühd ü salâh
Yakalum odlara bes hırka-i sâlûsumuzı

Kûyuna varmağ içün devlet-i hüsnünde kamer
Önümüzce götürür her gice fânûsumuzı

Gel gel altunlu kabâ ile ne hoş cilve urur
Bâğ-ı hüsn içre dilâ seyr ide tâvûsumuzı

Varalı yâr diyârına gönül gelmedi hîç

Dutdılar gibi Revânî yine câsûsumuzı

416

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Dek tursa sûfi bilse eger kendü hâlini
Yolmazdı şâne tel tel anun ak sakalını

Geçsün yire şu kimse güzellerle ‘ıyş idüp
Câm-ı şarâba virmeye Kârûn mâlını

Bir şemse yazdı mushaf-ı hüsnine zülfi kim
Nakkâş-ı Çîn yazamaz anun misâlini

Gerçi harâmi gibi tutar irdügin şarâb
Sâkî üşenme biz umaruz alduk âlini

Akar Revânî su gibi diller ayağına
Ol serv-i nâz yürise salını salını

417

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

‘Işk derdine tahammül idemez ‘âr ehli
Bu cihândur güzelüm her bir işün var ehli

Ruhı devrinde kazıtsa nola kâfir saçın
Kaçan olur ki gire cennete zünnâr ehli

Yükini yukarı yığmazdı eyâ h*â*ce-i hüsn
Seni bir kerre göreydi satu bâzâr ehli

Şevk tâsında gönül mühresin oynatmaz idi
‘Âşıkun olmasa nerrâd gibi zâr ehli

Ağzı vasfında Revânî didügüm nükteleri
Görse dem-beste vü hayrân kala güftâr ehli

Yok güzellerde ayağını çeker sâkînün
Ey gönül olma sakın sen dahı inkâr ehli

418

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Ey perî kanda idün kim yine dîvâne gibi
Dil-i âşüftemüz odlara düşüp yana gibi

Nice kan ağlamayam göz göre peymâne gibi
Dil mey-i ‘ışk ile cûş eyledi mey-hâne gibi

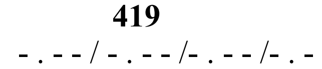
Hele bu gice kimün meclisinün şem’i idün
Ki hased odına yakdun beni pervâne gibi

Rindler meclisine varma emerler lebüni
Gerçi el üzre tutarlar seni peymâne gibi

Gitmemiş dahı başından eser-i câm-ı şarâb
Uyumamış bu gice nergis-i mestâne gibi

Zülf-i dildâra Revânî el uzatmış ağyâr
Göreyin kim eli kurusun anun şâne gibi

419

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Bu gice odamda bir tâze nigârum var idi
Gülşen idi meclisüm kim gül-'izârum var idi

Geh emerdüm leblerin gâh okşar idüm gabgabın
Şâd idi gönlüm ki câm-ı hoş-güvârum var idi

Geh kucardum arkasından gâh gögsinden anı
Bir kerem kânı mürüvvet ehli yârüm var idi

'Âc ayaklu bir gümiş taht üzre kılmışdum huzûr
Pâdişâhlık eyleyüp hoş rûzgârum var idi

Sîm ü zer yoğ idi in'âm eyleyeydüm ana lîk
İş bu ma'nîden Revânî inkisârum var idi

420

. - - - / . - - - /. - -

Egerçi hûbdur çengün sadâsı
Mey ü mahbûbdur tab'un cilâsı

Ne zevkı var lebünsüz çarhun ey mâh
Kadeh kim meysüz olsa yok safâsı

Büyüdükçe güzellense nola yâr
Güneş yükseldügince artar ziyâsı

Ölümlü dünyedür içün şarâbı
Ki 'âşıklarun oldur kan bahâsı

Cihân turdukca hüsnün bâki olsun
Revânînün budur sana du'âsı

421

. - - - / . - - - /. - -

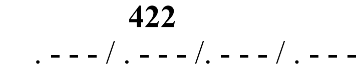
Öpülmezsen ne gam bu def'a sâkî
Ki sohbet bâki dirler yâr bâkî

Cihânda mest-i bî-bâkem yakam çâk
Çü var dilde güzeller iştiyâkı

Sarây-ı hüsn içinde kaşı yapmış
Biri birine karşu iki tâkı

Bu çarhun lâciverdî kubbesinden
Gönül mey-hânenün yegdür revâkı

Şeh-i iklîm-i nazm oldun Revânî
Cihânı tutdı sözün tumturâkı

422

. - - - / . - - - /. - - - / . - - -

Hatun kan itmege her-dem yazar hükm-i hümâyûnı
Güzeller pâdişâhınun bu mıdur resm ü kânûnı

Salınsun ko ruhun üzre saçun ey husrev-i hûbân
Bunun gibi hotâs ile tonatsan nola gülgûnı

Gönül şehbâzına cılğı yeter gögsümde dâğ-ı gam
Ayağında anun gûyâ elifden oldı uzunı

Gönül Mecnûn-sıfat hayrânun olmış ey saçı Leylî
Temâşâ eylenüz vardur yine abdâlun oyunı

Gönül tomâr-ı a'mâlüm gibi çünkim siyâh olmış
Ölürsem dahı komazın ben ol zülf-i hümâyûnı

Revânî kîmiyâ gibi işi altundur anun kim
Güzeller yolına harc itmiş ola genc-i Karûnı

423

- - . / . - - . / . - - . / . - -

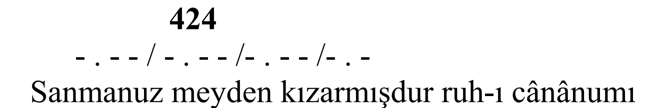
Dil-ber kızarur kılsa semendi cevelânı
San bâd-ı sabâ zeyn ider lâlesitânı

Cândan sakınur dil lebünün sırrını cânâ
Açmak mı olur her kişiye râz-ı nihânı

Nâz ile benüm gönlümi vallâhi sen aldun
Ben bilmezem ey dost falânı vü fülânı

Hicrüne düşüp bencileyin benzi sarardı
Ey meh güneşün sanma ki vardur yerekânı

Ebrûnı Revânî nola yalvarup öperse
'Âdetdür öperler güzelüm çünki kemânı

424

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Sanmanuz meyden kızarmışdur ruh-ı cânânumı

Öldürüp ben hastesin yüzine sürdi kanumı

‘Âşık olmış jâle seng ile döger gögsini gül
Kande görmiş bilmezem bu gonce-i handânumı

Mâh-ı nev gibi güzeller birbirine dâyimâ
Barmağ ile gösterürler ol meh-i tâbânumı

Ne kadar sengîn-dil isen rahm iderdün sen bana
Kıssayı cânâ tuyardun okusan destânumı

Nesnenüz yokdur Revânî çün şarâba virecek
Rehn-i mey eylen varup mey-hânede dîvânumı

425

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Subh-dem tur sâkiyâ toldur yine peymâneyi
Rûşen eyle âfitâb-ı câm ile kâşâneyi

Virse ma’niden haber mescidde vâ’iz tan mıdur
Kim hum-i mey gibi tutmış gûşe-i hum-hâneyi

Nâzenînler dâsitân-ı ‘ışkumı dilden komaz
Tıfllar ez-ber okurlar dâyimâ efsâneyi

Kûyunun dârü’ş-şifâsında tabîb-i cân ü dil
Takdı zencîre gözüm yaşı bu ben dîvâneyi

Dâmen-i şem’i Revânî koma elden irse şeb
Kim tekellüfsüz temâşâ itdürür cânâneyi

426

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gönlümün gitmedi bir lahza perîşânlığı
Sâkiyâ sun berü şol derd olası kanlığı

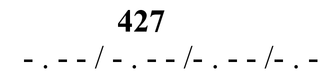
Hâtem-i câm ile beylik ideyin ey sâkî
‘Âleme göstereyin ben de Süleymânlığı

Komaz elden bu gönül murgını bir lahza yire
Vardur ol gonce-dehânun dahı oğlanlığı

Gözi kâfirlig ider kim kıra ‘âşıklarını
Öldürür mi göze göz bunca müselmânlığı

Dil-berün zülfi Revânîye dolaşmazdı eger
Arada gözlerinün olmasa fettânlığı

427

Saklasa ağyârdan ‘âşık nola cânânını
Her kişi zâhir durur saklar belâdan cânını

Yaza bir kuyruklu yıldız hükmini takvîmine
Görse zülfiyle müneccim hâl-i müşg-efşânını

Ey kemân-ebrû bu sînem gamzen okları ile
Kimseye andurmaz oldı şimdi Ok Meydânını

Hep benüm yanumdan eyler sohbeti dil zülfüne
Bilmezin anun yılan mı çaldı yohsa yanını

Cedvel içün lâciverd ezmiş felek altun güneş
Kılmağa tezyîn Revânî bendenün dîvânını

428

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Benleridür zeyn iden ‘âlemde hüsn-i dil-beri
Kim be-gâyet yaraşıkdur Rûm ilinün begleri

Sevdügümden geldügince bağruma bassam nola
Bir yüzi sulu hilâl-ebrûya benzer hançeri

Zülfüne öykünmegin müşgün derisin yüzdiler
Kellelenmegin lebüne ezdi yârân şekkeri

Ey sabâ zülf-i ‘abîr-efşânı yetmez mi bize
Saçını kokutma gel bi’llâhi anma ‘anberi

Dâğlar urdı Revânî sîneme sultân-ı ‘ışk
Haymelerle nitekim sahrâya konmışdur çeri

429

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Âşinâlık senün ile ezelîdür ezelî
Bize nâz itme inende be güzeller güzeli

Mey içe içe surâhî boğazı virdi ele
Tutdılar sâğarı boyandı kızıl kanda eli

Sakın aldanma gönül vâ’izün uçurmasıdur
Kaçan olur ki melek ola nigârun bedeli

Ağlamakdan nice olırdı harâbat ehli
Zühdi sûfinün eger olmasa idi ‘ameli

Zâhidâ zühdün ile sanma oda yanmıyasın
Kişinün mûcib-i cennet mi olırmış ‘ameli

Nazmuna hûblarun ağzı suyı akarsa nola

Çün Revânî sana bir bûseye dir her gazeli

430

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Görmege kûyuna varsam nola sen sîm-beri
Nûr görmege ider kişi Hicâza seferi

Reh-i kûyunda iki çeşme durur dîdelerüm
K'oldı müjgânlarum ey dost anun lüleleri

Çıkarur gül suyını 'ârızun üstinde 'arak
Leb ü haddün bişürür günde şehâ gül-şekeri

Dâğlarla ne 'aceb sînemi tezyîn itsem
Donadurlar güzelüm âyînelerle siperi

Mey ü mahbûba Revânî nice meyl eylemeye
Zâhidâ her kişinün çünki olur bir hüneri

431

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gül yüzünde tağıdup zülf-i semen-sâlarını
Sünbül ile tonadur lâle-i hamrâlarını

Egle hûrîler ile gönlüni vâ'iz hele sen
'Âlemün biz sevelüm dil-ber-i garrâlarını

Vasl-ı dildârı düşinde dahı görmez sûfî
Germ olup söylemesün kimseye ru'yâlarını

Ey saçı leyli bugün anmaz idün Mecnûnı
Gönlümün görse idün dünki temâşâlarını

Kâfir olmadum a sevdümse eger sen sanemi
Boynuma asmadum a zülfi çelîpâlarını

Virse şeftâlû Revânîye ruhı bâğından
Gözci dikmezdi ana nergis-i şehlâlarını

432

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Ben nice teşbîh idem şem'e o hadd-i mehveşi
Şem' hod bir boğazı iplü ışıkdur âteşî

Ol kemân ebrûya dirlerse 'aceb midür perî
Kim kanad olmış iki yanında anun terkeşi

Sahn-ı gülşende sanavber gibi gönüllenmese
Benzedürdüm kâmet-i dil-cûna serv-i ser-keşi

Çeşm-i mestünden gönül havf eyleyüp kaçsa nola
Tıfl olan cânâ kaçar her kanda görse ser-hoşı

Gözi yaşından Revânînün sakın ey serv-i nâz
Kimseye ‘âlemde çünkim assı kalmaz gözyaşı

433

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Bu çarh bize döne döne kıldı cefâyı
Göstermedi yâr ise gönül mihr ü vefâyı

Âyîne ‘aceb mi yüzüne olsa mukâbil
Çok yüz gören ider güzelüm terk hayâyı

Meyden kızarup ‘arz-ı cemâl eyledi dildâr
Gösterdi şafakdan sanasın şems-likâyı

Gönlüm yine Mecnûn oluban tağlara düşdi
Ey gözleri âhû seni arayı arayı

Öldürecegin ‘ışk Revânîyi bilürdüm
Çokdan okımışdum a begüm ben bu du’âyı

434

- - . / - . - - / - - . / - . - -

Zülfün gamı gönülden olmadı hîç hâlî
*Lad dâ’e fî hevâküm ‘ömrî ve lâ-ubâlî**

Her gice itlerünle kûyunda ‘ıyş iderdüm
*Yâ leytenî mecâlen fî zâlike’l-havâlî**

Kanlu yaşumdur iden râzumı halka peydâ
*Erham ‘alâ dümû’î yâ men ‘alimte hâlî**

Ben nice teşne olam la’lün firâkı ile
*Yâ sâkiyâ ağisnî min şerbeti’z-zülâlî**

Dâyim cefâlarını çekmek gerek Revânî
*Lâ-terkabû vefâ’en ‘an sâhibi’l-cemâlî**

435

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Pendi nâsihle kaçan terk idem ol mâhveşi
Kimse balçığ ile hergiz sıvayımaz güneşi

Gice sohbete komadum ki öpe yâr elini
Beni onarmaya gibi kadehün gözi yaşı

Kâmetün üzre görüp zülf-i siyâhun didi dil
Çıkdı san Ka’be menârına Bilâl-i Habeşî

Leb-i meygûnı hayâlini gönül saklayımaz
Sanasın sırça kadehdür görinür içi taşı

Hüsn ilinde kılıç anılsa nola müjgânun
Devr-i çeşmünde görüpdür nice nice savaşı

Hattı var diyü Revânî koma gönlünde ğubâr
Sen terâş irtesi bir kerre gör ol mâhveşi

436

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Kılma dükkânı öninde varup ey dil zârî
Yok durur hâcelerün kalb ile çün bâzârı

Güzel oldur ki cihân halkı ana ‘âşık olur
Hâce oldur kim anun çoğ ola hidmetkârı

Bir yeşil tûti durur çarh sarâyunda senün
Pâdişâhum meh-i nev olmış anun minkârı

Cân satup derdini alsam bana ta’n eylemenüz
Bu cihândur çün olur her kişinün bir kârı

Cân metâ’ını ana satmağa dil dellâlı
Günde bin kerre Revânî dolanur bâzârı

437

- . - - / - . - - /- . - - /- . -
Âh kim âşüfte-dil bu zülf-i yâr eyler beni
Gâh ser-gerdân ider geh bî-karâr eyler beni

Neyledüm nerrâd-ı çarha k’ol meh-i bî-mihr içün
Şeşder-i gamda koyup gör nice zâr eyler beni

Satdılar nakkâşlar Mecnûn diyü tasvîrümi
Böyle rüsvâ ‘âleme nakş-ı nigâr eyler beni

Göresin kim ‘ışk meydânında ne tozlar kopar
Pâdişâhum gam yolunda çün ğubâr eyler beni

Cismüm inceldüp Revânî iki bükdi kaddümi
Gûşına benzer zemâne gûşvâr eyler beni

438

- - . / - . - . / . - - . / - . -
Ağzuma almadum şekerün dahı adını
Mey içmeyen kişi ne bilür ağzı dadını

Meclisde cân-fezâ lebüne öykünüp şarâb

Dillere düşdi göz göre çekdürdi adını

Yoldan çıkam diyü güzele eylemez nazar
Bi'llâhi zâhidün görünüz i'tikâdını

Görsün şarâbı sırça kadeh içre dâyimâ
Od ile görmeyen kişi su ittihâdını

Göster dehân ü ebru vü kadd ile zülfüni
Cânum Revânînün çü bilürsün murâdını

439

- - . / - . - . / . - - . / - . -
Oldı melûl görmeyeli dil nigârını
Şol avcı gibi kim kaçurupdur şikârını

Hayfâ Diraç Kal'ası içinde bir sanem
Yıkdı harâb eyledi gönlüm hisârını

Ol lâle-haddi bâd-ı sabâ cüst ü cû kılup
Arayı gitdi Arnavudun kûhsârını

Ol meh-likâyı bulmağa kasd eyleyüp bana
Bu yerlerün güneşde arar her kenârını

Beg devletinde ağlama ol gül-'izâr içün
Bulur Revânî himmet iderse hezârını

440

. . - - / . . - - /. . - - /. . -
Câm-ı mey komadı gönlümde karâr ey sâkî
Tevbenün yıkdı evin tâze bahâr ey sâkî

Mâh ak gül gice sünbül gül-i nesrîn hûrşîd
Vaktidür gel içelüm leyl ü nehâr ey sâkî

Nakş-bend-i çemenün nakşına aldanmayalum
Pâydâr olmaz imiş nakş-ı nigâr ey sâkî

Bâd gül şemsesinün kıldı zemînin çemenî
Lutf idüp sen dahı kıl anda güzâr ey sâkî

Mey ağız acılığın virdügine incinme
Koma sen âyine-i dilde ğubâr ey sâkî

Getür ortaya gül-âbı mey-i gülfâmı götür
Derd-i ser virdi Revânîye humâr ey sâkî

441

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gösterür câm-ı lebi ‘âşıka ‘ayyâşlığı
Ögredür hûblara gözleri kallâşlığı

Güc ile bir kişinün oğlını sevdürdi bana
Kodı dil yirine hak bu ki karındaşlığı

Dûd-ı âhumdan ele almaz idi kıl kalemin
Lâciverdî felegün olmasa nakkâşlığı

Gönül at salmaz idi göz göre gam leşkerine
Mey-i gülgûnun eger olmasa yoldaşlığı

Kadehi dolana çekmezdi bulup meclisde
Bu Revânî kulunun olmasa evbâşlığı

Hûsrevâ su yirine akçayı harc itmezdi
Devletünde gözümün olmasa subaşlığı

442

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hey nice çâk itmeye ‘âşık yakasın gül gibi
Kim güzeller arasında bî-vefâsın gül gibi

Gel geç otur bezmümüzde câm-ı ‘işret al ele
Çün güzellik tahtı üzre pâdişâsın gül gibi

Dostum lâyık mıdur yaprak gibi ben ditreyem
Sen çemen bezminde yalunuz yatasın gül gibi

Arta dursun devlet ü kadri şarâb eksilmesün
Sürdürür ‘âşıklarına çün safâsın gül gibi

Nice bülbülveş Revânî nâleler kılmaya kim
İki yüzlü bir semen-ten dil-rübâsın gül gibi

443

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Geymiş altunlu kabâsını gül-i hamrâ gibi
Oda urmış ‘âlemi mihr-i cihân-ârâ gibi

Sevdügüm ‘ömrüm bugün dünyâ vü yarın âhiret
Bî-vefâ olma bana cevr eyleme dünyâ gibi

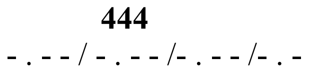
H*â*n-i zehr-âlûd-ı derd-i ‘ışkunı hayrân olup
Bezm-i gamda yidiler ‘âşıklarun helvâ gibi

Bâğ-ı hüsn içinde şol ayva eneklü dil-berüm
Oynadur avcı içinde gönlümi alma gibi

Hîç ‘âlemde Revânî olmaya bir ehl-i hâl

Bağrı başlu gözi yaşlu sâğar-ı sahbâ gibi

444

Her kimün sîmîn-beden dil-berler olsa hem-demi
Hâtırına gelmeye ‘ömründe hîç dünyâ gamı

Söz kaçurmuş la’l-ı dildâre meger kim sehv ile
Sengsâr itdi cihân halkı anun çün hâtemi

Pâdişâh-ı kişver-i behcetdür ol mâhum benüm
Başı üzre tâc-ı devletdür mu’anber perçemi

Kaçmaz âdemden tekellüfsüz geçer ‘âşıklara
Ol perî-peyker nigârum âdemîdür âdemî

‘Âleme virmez Revânî gice gündüz ‘ıyşını
Bir güneş yüzlü-kamer-çihreyle vardur ‘âlemi

445

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Çün bahâr irdi koma câmı elünden gül gibi
Sâkiyâ söylet surâhîyi yine bülbül gibi

Tolu içüp öpmek istersem ruhun ‘ayb eyleme
Bir kadeh mey kendüyi cânâ belürdür gül gibi

Şâne benzer dil uzatmışdur mu’anber zülfüne
Kim perîşân-hâtır olmışdur yine sünbül gibi

Kimse yokdur dil-rübâlardan önüne gelecek
Çün kafâdârun var ey dil-ber senün kâkül gibi

Mevsim-i güldür Revânî koma elden câmı kim
Olmaya bir meşrebi sâfî musâhib mül gibi

446

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Câm-ı şarâba eyler isek nola rağbeti
Her kişinün elinde durur kendü hürmeti

Hükmündedür bu kullarun ammâ terahhum it
Dirler yener efendi mürüvvet şerî’atı

‘Âşık metâ-ı dehre sakın virme gönlüni
Sâlik olanda olmaya dünyâ mahabbeti

Ferhâdı kimse anmaz olupdur zamânede
Gönlüm tarîk-i ‘ışkda arturdı san’atı

Tenhâda yâr ile mey içermiş harâm ola
Şimdi Revânî başka görür oldı sohbeti

447

. . - - / . - . - /. . -

Yidi gül ‘ârızun tabancasını
Burdı zülfün benefşe pençesini

Bu güni irteye komaz gönlüm
Hep şarâba virür gelencesini

Kararur mıydı sünbülün cismi
Çekmese zülfünün şikencesini

Görmedük bir senün gibi fettân
Sevmişüz dil-berün biz ancasını

Bûse ile Revânî ansa nola
‘Âşıkun cânına kıyancasını

448

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Dâyimâ tolu sunarsın bana câm-ı bâdeyi
Sâkiyâ nice ayaklarsın bu ben üftâdeyi

Bir gedâ mahbûbını gördüm cihânda beglenür
Kul idinmez kendüzine degme bir şeh-zâdeyi

Ben nice ol serv-i bâlâya esîr olmayayın
Ana bende bulurın her gördügüm âzâdeyi

Sûfi inkâr idemez hüsnün kerâmâtına kim
Hızr gibi suya salmışdur hatun seccâdeyi

Bûsesiz tolu içilmez sâkiyâ ibrâmı ko
Kimse tecvîz eylemez zîrâ hilâf-ı ‘âdeyi

Zînet it her beytüni nakş-ı hayâlât ile kim
Kimse seyr itmez Revânî kimse beyt-i sâdeyi

449

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

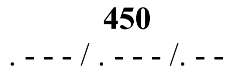
Ol kamer-ruhsâr bir dem bana dildâr olmadı
Nice feryâd itmeyem kim tâli’üm yâr olmadı

Bezm-i gamda göz yaşından özge hem-dem bulmadum
Âhdan gayri bana kimse hevâdâr olmadı

Gül gibi açılmadı ağlatmayınca bülbülin
Yâr kanum içmeyince lâle-ruhsâr olmadı

‘Âlem içre yapdılar lutf u mürüvvet bâbını
Bu yıkılmış gönlüme bir kimse mi’mâr olmadı

Men’ iderlermiş Revânîden tavâf-ı kûyunı
Ka’beye vardıysa kıblem ol günehkâr olmadı

450

. - - - / . - - - /. - -

Eline lâle almış yine câmı
Cihândan almağ içün intikâmı

Dutup yâri öper meclisde her-dem
Piyâle başı açuk bir harâmî

Namâz içinde de bulsam nigârı
Dönüp bizden yana virmez selâmı

Müsâfir olalı kûyunda gönlüm
Bağışladum sana ben Mısr u Şâmı

Revânî Hamseye bakmazdı hergiz
Bu beş beyti eger görse Nizâmî

451

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Ağladur yâr beni hem-dem-i ağyâr olalı
Dostlar gülmemişüz ‘ışka giriftâr olalı

Kûyına varmak içün sâyem ayağuma düşer
Yine ‘ızzetdeyüz ol serve hevâdâr olalı

Ayağ üstinde surâhî turuban hıdmet ider
Sâkıyâ hem-kadeh ol la’l-i şekerbâr olalı

Binini bir pula almaz sulu şeftâlülerün
Bu gönül bûse-i dildâra harîdâr olalı

Hükmine hîç mutî’ olmadılar dil-berler
Bu Revânî neye irişdi divîddâr olalı

452

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Kimseler Mecnûndan fark eylemez aslâ beni
Nakş-ı dîvâr eyledi şol sûret-i zîbâ beni

Bunca yıllık kim ciger-gûşem durur âvâre dil
Uydı bir cânâneye âhir kodı tenhâ beni

Yâr işigin beklerin gayrı kapuyı bilmezin

Kendi gibi mi sanur mihr-i cihân-ârâ beni

Çeşm-i yâri sevdügümçün yolda ayağum öper
Gözine göstermez iken nergis-i şehlâ beni

‘Işkını cânda nihân itmişdüm ammâ neyleyem
Âh u nâlemdür iden ‘âlemlere rüsvâ beni

Akçesüz pulsuz Revânî boynı bağlu kulıyın
Hîç çeküp çevürmesün bu zülf-i ‘anber-sâ beni

453

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Câm-ı cân-efzâya sâkî ider idi nisbeti
Zâhid-i yâbis-mizâcun olsa rûhâniyyeti

Hûblar ‘âşıklarından ictinâb itmek neden
Beglerün hod kullar ile artuğ olur şevketi

Bana bir yüzden toğup ağyâra mihrin gösterür
Gün gibi rûşen olupdur dil-berün mâhiyyeti

Var ise başumda devlet öldürem ağyârı ben
Bu mesel meşhûrdur er öldürür er devleti

Vird idinse Revânî matla’-ı eş’ârumı
Tâli’inün gün gibi artardı nûrâniyyeti

454

. - - -/ . - - -/ . - -

Sözüm la’l-i leb-i cânâne çıkdı
Bu dür ol hokka-i mercâna çıkdı

Şarâb u şâhidi men’ itdi vâ’iz
Yine sohbet bugün yârâna çıkdı

Nice germ olmaya ‘âlemde hûrşîd
Güzellerle yine seyrâna çıkdı

Lebünün şekkerini ögmek içün
Sözüm tûtîsi Hindûstâna çıkdı

Revânînün elinde toptolu câm
Yine mey-hâneden rindâne çıkdı

455

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Gelünüz hoş dutalum câm ile eyyâmumuzı
Ne olursa görevüz sonra ser-encâmumuzı

Gözün aç hâleti çokdur mey-i nâbun sûfî
Meclis içinde tehî görme sakın câmumuzı

Nice teşbîh idelüm ‘ar’ ara ey bâd-ı sabâ
Biz yabanlarda mı bulduk o gül-endâmumuzı

Yine bir bûse alup cânumuza cân katalum
Ger kabûl eyler ise yâr bu ibrâmumuzı

Ne kadar *hâ*r ü zelîl itse Revânî bizi yâr
Biz ana arturalum ‘izzet ü ikrâmumuzı

456

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Koma gönülde sen güzelim kibr ü kîneyi
Âyîne gibi bağruna bas ben kemîneyi

Gencîne-i vefâyı tağıt kullaruna kim
Leşker çoğ olsa begler açarlar hazîneyi

Âyîneyi siyâset içün asdı rûy-ı yâr
Zülfi ‘aceb mi dizse ipe ‘anberîneyi

Sengîn gönüllü hûblara virme gönlüni
Taşlara çalma ‘âkıl isen âbgîneyi

Gam bahrine Revânî düşüp gark olmadan
Sâkî Hızırlığ eyle yetişdür sefîneyi

457

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Tâli’üm yâr degül yâr-ı cefâkâr gibi
Gün mi gösterdi bana çarh-ı sitemkâr gibi

Doğdı şol kimselerün başına devlet güneşi
Ki kapun beklediler sâye-i dîvâr gibi

Kimseler gelmez iken dâyireme devründe
Çarh ser-geşte idüpdür beni pergâr gibi

And içerlerdi hamâyıl gibi başuma ezel
Şimdi döndürdi yüzin her kişi tomâr gibi

Ger sadef gibi tehî-dest isen gam yime kim
Sözlerün var Revânî dür-i şehvâr gibi

458

. - - - / . - - - /. - - - /. - - - /

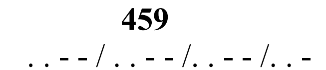
Gerekmez ‘ışk bezminde bize sâkî mey-i nâbı
Gözüm câmına yetmez mi ola mey eşk-i hûnâbı

Yakarlar micmer-i ‘ışka gönül çün cân buhûrından
Niderler müşg-i Tâtârı niderler ‘anber-i nâbı

Gözüm bu rişte-i cisme ko dizsün katre-i eşki
Kişi tesbîh idinse ‘aceb mi dürr-i hoşâbı

Görinen mâh-ı nev sanman ‘ibâdet ehlidür gerdûn
Yeşil seccâdesi üzre yazılmış şekl-i mihrâbı

Revânî hıdmeti ile ne var makbûl-i şeyh olsa
Mürîd olan tarîkinde bilür çün cümle âdâbı

459

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Nola sovuklık ile geçse şitâ devrânı
Hele sâkî mey-i nâbun ısıcakdur kanı

Kûyunun itleridür şâd iden gönlümüzi
Kişi gâyet ferah olur göricek yârânı

Ben ana nice perî nice melekdür diyeyin
Âb-ı hayvân sözidür lebleri âdem cânı

Ko beni ağlıyayın hüsnünün eyyâmında
Nev-bahârun güzelüm hûb olur bârânı

Derdmend oldı Revânî düşeli ‘ışka tabîb
Şimdi ol kendüzine de bulımaz dermânı

460

- - . / . - - . / . - - . / . - -

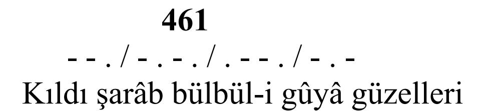
Her kişi gönül olmaya ta kim sana nâşi
Sev bir güzeli sen ki gele tâze tırâşı

İncinme gönül ortaya gelmezse miyânı
Çün gizlü olur h*â*celerün ince kumâşı

Kaşunla gözün virdi bugün hüsnüne sûret
Mahbûbı güzel eylemez illâ gözi kaşı

Yandum nice ağlamayayın ‘ışk elinden
Şem’ün görün e hîç diner mi gözi yaşı

Her gice oda sohbetin eylerdi Revânî
Ger şem’ gibi ol da olayıdı odabaşı

461

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Kıldı şarâb bülbül-i gûyâ güzelleri

Gül gibi açdı bâde-i hamrâ güzelleri

Sünbül degül mi zînet iden nahl-i gülleri
Açsa ‘aceb mi zülf-i mutarrâ güzelleri

Gönlümi yârdan ayırup alımayalar
Bir yana olsa götüri dünyâ güzelleri

Bin yıllık âşinâlığı terk eyledi gönül
Bir kerre görmek ile bu ra'nâ güzelleri

Cânânesin Revânî alurdı kucağına
Bir kimse olsa eylese yağma güzelleri

462

. . - - / . - . - / . . -

Ne ‘aceb oldı nazmun ahvâli
Dinlemezler bu turfa akvâli

Söz metâ'ı satılmadan kaldı
Hâtif-i gayb olursa dellâlı

Bikr-i fikre kimesne meyl itmez
Mâh-ı nevden olursa halhâli

Şâhid-i nazm müşterî bulmaz
Ger ruhında zühal ola hâli

Tâli'i yok Revânînün hergiz
Gelmedi râst kur'a-ı fâli

463

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Sûfiyâ gel berü iç sen de şarâb-ı sâfî
Ne olursan ol a elden koma tek insâfı

Bu güzeller arasında yine hazz itdi gönül
Bâğbândur ki gül ü lâle durur etrâfı

Sûfi da'vâ-yı velâyet ider ise ne ‘aceb
Kişi kim mest ola artuk olur anun lâfı

Cevherîdür bu gönül hûb bilür mahbûbı
Görmedüm ancılayın ben de cihân sarrâfı

Câm-ı mey gibi Revânî olımaz sohbetsüz
Ne hûyı var ise vardur hele gönli sâfî

464

. - - - / . - - - /. - -

Meyün altuna dönmiş yine rengi
Kumâş oldur kim ola ol firengî

İşinde mest 'âşık sûfi hayrân
Bu halkun kimi ser-hoş kimi bengî

İç aslanum çiçekler sâyesinde
Döşenmişdür yine nat'-ı pelengî

Rakîb ağlamağ ile yüz ağartmaz
Ağarmaz yunmağ ile hîç zengî

Revânî gönlüm anmaz ad u sanı
N'ider rüsvâyî olan nâm u nengi

465

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hüsn ile âfâkı tutmışdur nigârum gün gibi
Yalınuz yügrük geçer ol şeh-süvârum gün gibi

Gerdiş-i gerdûndan efğân eylemezdüm incinüp
Gayrıya yüz virmese hercâyi yârüm gün gibi

Dirler ey sîmîn-beden altuna sayd olur seni
İşidelden kalmadı hergiz karârum gün gibi

Sâkiyâ bir cür'a sunsan câm-ı mihründen bana
'Iyş u 'işretle geçerdi rûzgârum gün gibi

Yârden görsem Revânî zerre denlü merhamet
'Âlem içinde olurdı i'tibârum gün gibi

466

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Bir sipâhî güzelinün bugün oldum nökeri
Mâh-ı nevdür kılıcı kabzası gündür siperi

Ferahından atı altında karâr eyleyimez
Götürür berg-i güli niteki bâd-ı seherî

Atı izine hilâli nice teşbîh ideyin
Ki hilâl ile anun toptoludur reh-güzeri

Seyrine her kişinün mâni' olan hançeridür
Yohsa ol yâri güzel gösterür altun kemeri

Mülk-i hüsn içre Revânî nola beglense nigâr
Oldı 'âşıkları önince anun yiniçeri

467

- - . / - . - . / . - - . / - . -

‘Uşşâk oldı halka-i zülfünle Hayderî
Cem’ oldı bir yire yine iklîm erenleri

Leşker çeküp gelürdi işigine ay u gün
Bir kez diyeydi ol şeh-i hûbân bize beri

‘Işkı cihânda kendüye iş eyledi gönül
Böyle olur kişi olıcak maslahat eri

Mülk-i cemâli leşker-i hatdur bozan yıkan
Mısr üstine çekildi yine Hind leşkeri

Gördüm Revânî şi’rün okur bir güzel bugün
Başında mâh-ı nev gibi tâc-ı kalenderî

468

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Ayırma ey felek benden o gün yüzlü dil-ârâmı
Ki ansuz gönlümün hergiz ne sabrı var ne ârâmı

Beni hayrân iden yârün lebiyle çeşmidür dâyim
Be-gâyet hûb olur helvâ olıcak karma bâdâmı

Sanavber sen gül-endâma ne var öykünse ey dil-ber
Uzun boylularun gâyet güzel olurmış endâmı

Seg-i kûyun bana karşu gelür kûyuna vardukça
Biri birine yârânun niçün olmaya ikrâmı

Meh-i nev sâğar-ı sîmîn şafak gülgûn şarâb olmış
Hilâl-ebrû güzellerle Revânî eyle bayramı

469

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Öldürdi bizi gam nidelüm mâl ü menâlı
Sâkî getür e ortaya şol def’-i melâli

Meh-rûlara baş egmez iken devr-i felekde
Sevmiş delü gönlüm bugün ol kaşı hilâli

Çekdüm bir elif kaddün anup gögsüme cânâ
Cân bâğına dikdüm yine bir tâze nihâli

Remmâle varup derdüme bir çâre bul ey dil
Bu kur’a-i ‘ışkun bana hoş gelmedi fâli

Cân virse Revânî ne ‘aceb tâze tırâşa
Bu yolda ağarmışdur anun çünki sakalı

470

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Heves-i bûselerün gönlümı cerrâr itdi
Dostum va'delerün anı tama'kâr itdi

Gün gibi 'ârz-ı cemâl eyler iken pencereden
Beni kûyında görüp kapuyı dîvâr itdi

Fitnede hâl ü hatun eksügi yokdur ammâ
Bana ne itdi ise çeşm-i siyehkâr itdi

Tatlu dil dökmek ile almış idi gönlümüzi
Sormadan hande-i şîrîn ile izhâr itdi

Sancağ-ı âhı Revânî nola kaldursa gönül
Leşker-i 'ışka güzeller anı ser-dâr itdi

471

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Sen gonca-leb nigâra ne hoş gül didükleri
Hâdim benefşe zülfüne sünbül didükleri

Toldurdı âh ü nâle ile gül kulağını
Bilsen ne kuş durur ya şu bülbül didükleri

Sensüz bana harâm ola ey Hızr hatt-ı nigâr
Âb-ı hayât olursa eger mül didükleri

Mektûb-ı hüsne kaşları ser-nâme yazalı
Okınmaz oldı şimdi teressül didükleri

Gül mevsimi irişdi meye tevbe eyleme
Yokdur Revânî sende tahammül didükleri

472

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Nev-bahâr irişdi yine geldi seyrân günleri
Vuslat eyyâmı yetişdi geçdi hicrân günleri

Pâdişâhum bakmaz olalı dil-i dîvâneme
Yüregüm oynar benüm geldükçe dîvân günleri

Halka halka kâkülinden seyr idersin ruhların
Ey gönül unutma sakın bu perîşân günleri

Gün gibi tûpını göge ağduran zülfün durur
Dostum meydân senündür geldi çevgân günleri

Bu Revânîye nedür her gün cefâ her gün 'itâb
Kande gitmişdür 'aceb bu lutf u ihsân günleri

473

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Bezm-i visâl-i yâr beni hurrem eyledi
Gönlümi bir kadeh mey ile hoş-dem eyledi

‘Işk odına yakan beni gönül durur gönül
Gözden degüldür ağladugum göz nem eyledi

Cân hastası sağalmaga hîç çâre yoğ idi
Yârün lebine vardı gönül emsem eyledi

Âdemlik ögredür bu güzeller perîlere
Ol yâr-ı bî-vefâ niçesin âdem eyledi

Hatt-ı lebüne gördi Revânîyi cân virür
Âb-ı hayât kara geyüp mâtem eyledi

474

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Bezm-i fürkatde çeküp çâk ideyin pîreheni
Çünki mahşerde gönül kimsenün olmaz kefeni

Gam-ı hattunla ölürsem güzelüm haşre degin
Sebz cübb’örte benüm üstüme kabrüm çemeni

Gül yüzün seyrine sanma ki hatun ma’nîdür
Kendü kirpügüm olupdur bana gözüm dikeni

Dostum devlet-i hüsnünde anarlar şimdi
Beni ‘uşşâk arasında güzellerde seni

Sevdün ol şûh-ı cefâ-pîşeyi ey dil nideyin
Sözümi eslemedün vây seni vây seni

Mâh u pervîn mi bu ya her gice gerdûn kuçar
Altun üsküflü gümiş dügmelü bir sîm-teni

Bize endâmı güzel yâr-ı vefâdâr olsa
Bâğbânâ nidelüm nâreveni nestereni

La’lün ev¢âfın işitmese Revânîden eger
Utanup kıpkızıl olmazdı ‘akîk-i Yemenì

475

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

Zülfi Mûsî yed-i beyzâ ruhı ‘İsî deheni
Kaşı Zünnûn kara gözleri Üveyse’l-Karanî

Kuyınun taşları tutdı yine bir reng-i ‘akîk

Bu benüm kanlu yaşum Rûma getürdi Yemeni

Âşinâlık görinür nola lebünden sorsam
Bu güzeller arasında gözüm ısırdı seni

Nâfe-i zülfün öger müşgi koyup bâd-ı sabâ
Çîn ü Mâçîne varup gezdi Hıtâ vü Hoteni

Hame-i nazm-ı Revânî nice bahrîdür kim
Asmadı kirpüginün ucına dürr-i ‘Adeni

476

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Yüz aklığını ister isen yâsemen gibi
Gögsüni açma gonca-i gül-pîrehen gibi

Sen serv-kad yolında vücûdum ki hâk ola
Her yıl gelüp ayağunı öpem çemen gibi

Bu hey’et ile kâmetüne öykünür çenâr
Nârin geçer turup o dahı nârven gibi

Erlik adıyla ‘âşık anılmazdı dünyede
Gam kal’asına olmasa cismi beden gibi

Olmış Revânî çarh bugün âhenîn kafes
Şâ’ir içinde tûti-i şeker-sühan gibi

477

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Her ki ‘ıydun nûş ide câm-ı sürûr-encâmını
Bir güneş yüzlü güzelle geçürür eyyâmını

‘Iyd bezminde öpüşmekden kaçar meh-pâreler
Ben kime içsem gerek ya bu mahabbet câmını

‘Âleme hükm eylesün neyler Süleymân mührini
Hâtem-i ‘ıyşa şu kim kazdurdı kendü nâmını

Dost-kâmîler içülür her tarafdan gönlüme
Zâhidâ görmez misin dil-berlerün ibrâmını

Bir güneş yüzlü hilâl-ebrûyı almış yanına
Bursa şehrinün Revânî eylemiş bayramını

478

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Yine ‘ıyd oldı dil-berler uçurdılar salıncağı
Melekler seyre gelsünler bugün görsünler uçmağı

Cemâli ‘ıydgâhında temâşâ eylenüz yârün
Bu gönlüm tıflına kurmış iki zülfi salıncağı

Felek dolâbına binmiş iki dil-berdür ay u gün
Cihân etfâli ‘ıyd eyler hemân oğlan oyuncağı

Sakalın uzadup sûfî yürür sîmîn sanemlerle
Ana bayram papasıdur diyü hoş itdiler lâğı

Revânî ‘ıyd erkânın bilürler çünki dil-berler
Niçün anmayalar bârî öpüşmegi kuçuşmağı

479

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Meclisde ki bu nazm-ı güherbâr okındı
Gûyâ dügüne gelmege eş’âr okındı

Dîvânumı yazınsa nola şimdi güzeller
Mecmû’alar içindeki güftâr okındı

Rengîn varak yazdı bugün şi’rümi hâmem
Gülşende meger ol hat-ı eş’âr okındı

Her yirde turup sözlerümün bahsin iderler
San medreselerde nice Muhtâr okındı

Şîrînlik içün yazdı Revânî lebi vasfın
Adına anun nazm-ı şekerbâr okındı

480

. . - - / . . - - /. . - - /. . -

‘Arz-ı hâl itmege çün vâsıtadur hâme dahı
Nâz idüp kâğede burduğı nedür nâme dahı

Kuvvet-i sîm ile kuçdı çü miyânını kemer
Ne nezâketle kenâr itdi ‘aceb câme dahı

Gün yüzün şevkıyile zülfüne varsa nola dil
‘Azm iden Ka’beye uğrar sanemâ Şâma dahı

Dîde-i câm ile endâmunı seyr eylemesün
Varma ey sîmîn-beden nâz ile hammâma dahı

Bî-karâr olsa Revânî nola su gibi gönül
Çünki ‘aşık geçer ol serv-i gül-endâma dahi

481

. - - - / . - - - /. - - - /. - - -

Görüp hayrân u zâr olsam ‘aceb midür Cihân Şâhı
Kim ana bende-i kemter olup durur cihân şâhı

Benüm bir altun üsküflü nigâr-ı âfitâbum var
Bana ‘arz itme germ olup inende ey felek mâhı

Gözüm yıldız sayup ağlar giceyle şevk-ı rûyundan
Sanasın bir müneccimdür ki mâh olmış nazargâhı

‘Aceb mi âsitânuna irişse âhum ey meh-rû
Garîbün yirde kalmaz çün irişir göklere âhı

Revânî bendesi olmak yeter çün devlet ü ikbâl
Getürme gönlüne dahı hevâ-yı mansıb u câhı

482

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Tâze güldür gerçi dil-ber hârlardur hem-demi
Kıldı âvâre sabâ gibi beni anun gamı

Gözleründür hüsn meydânında iki küştgîr
K’anlarun ey dil-rübâ ebrûlarundur perçemi

Fürkatünde gözlerüm yaşıyla gamgîn olmasa
Âteş-i âhumla ey dil-ber yakardum ‘âlemi

Hışm ile her kimi kim görürse çeşmi öldürür
Hîç göstermez gözine ol melek-rû âdemi

‘Âşık-ı miskînine bir demde bin ihsânı var
Ol perî-peyker nigârum âdemîdür âdemî

La’l-i dildâra Revânî dil uzatmış sehv ile
Sengsâr itdi cihân halkı anunçün hâtemi

483

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Mihr-i hüsnün zerreveş kıldı çü ser-gerdân beni
Barmağına tolayup ha döndürür devrân beni

Cân u dilden mihr-i haddünle yakup kandîller
Kabrüm üzre her gice bekler meh-i tâbân beni

Hattunı yâd itdügüm gördükçe ağyârı bu kim
Ya’ni efsûn okuram azdurmasun şeytân beni

Ra’dveş zârî kılup yaşlar akıtdı pîr-i çarh
Sen cüvânun derd ile gördi çün giryân beni

Kimse bilmezdi Revânî ol (nigârı) sevdügüm
Dâsitân-ı şi’rüm itdi ‘âleme destân beni

484

. . - - /. . - - / . . - - / . . -

Göreli gözlerüm ol nergis-i mestâneleri
İhtiyâr itdi gönül gûşe-i mey-hâneleri

Mutribâ lutf idüben al elüne çeng ü rebâb
Sâkiyâ la'lün ile sun tolu peymâneleri

Vâ'izâ lutf idüben pendüni var kendüne vir
'Âşıkun sem'i kabûl eylemez efsâneleri

Gel bu eyyâmı hebâ itmeyelüm ğaflet ile
Ki sebât üzre degüldür bu'ömür hâneleri

Ey Revânî nola cân itdün ise yâre fedâ
Terk-i cân eylemeyen bulmadı cânâneleri

485

- - . / - . - . /. - - . / -. -

Câm-ı şarâb ile pür idenler kabağını
Görmiş kaşun cihânda mükemmel yarağını

Koltukdan işler ol kişi sovuğa ıssı kim
Bir sîm-tenle zeyn ide her şeb kucağını

Devründe sâki beglik idersün 'aceb mi
Kurmış habâb-ı mey yine 'işret otağını

Câm-ı meyi el üzre tutup hürmet eylenüz
Her kanda varsa yire komazlar ayağını

Sâğar gibi Revânî güzeller nolayıdı
Âşıklarına emdüreyidi tudağını

486

- . - - / - . - - / - . - - /- . -

Bî-vefâ dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Hem-dem-i ağyâr imişsin böyle bilmezdüm seni

Gûşe-i dükkâna geçmişsin nigâra gül gibi
Şâhid-i bâzâr imişsin böyle bilmezdüm seni

Gönlümi nâzüklik ile alup inkâr eyledün
Hey ne nâzük yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

Kâküli vasfında güftârum görüp dilber didi
Sözde kıl yarar imişsin böyle bilmezdüm seni

Gönlini aldun Revânînün 'acebsihr eyledün
Sen ho bir sehhâr imişsin böyle bilmezdüm seni

487

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Bâğ-ı hüsnünde görüp dil hatunı âh didi
Başuma bu kara yazu nedür eyvâh didi

Sünbül-i zülfüni gülşende benefşe görüben
Bükülüp ‘ömrün uzun yarıcun Allâh didi

Ruhlarun bedrine tuş oldı gözüm dilde revân
Sihr ile indi meger yiryüzine mâh didi

Terk-i tecrîd oluban ‘ışkını pîr idineli
Her ne emr ider ise dilde e vallâh didi

Sıdk ile basdı Revânî çü kadem hıdmetüne
İşini Hak başara aydalum Allâh didi

488

. - - - / . - - - / . - -

Benüm ney gibi çün bağrum delindi
Kamu bu ‘ışk-ı zârî hep bilindi

Yaturdı haste olup bir bucakda
Bi-hamdi’llâh ki mey ayağa bindi

Kapundan hâli olmaz ey kamer-ruh
Güneş benzer ki yirine ısındı

Dehânuna meger öykündi gonca
Ki güller güldi bülbüller uğındı

İçersin gayrılarla sen şarâbı
Benüm bu şîşe gönlüm sana sındı

Lebi devrinde satılmaz olupdur
Revânî mey dahı narhına indi

489

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Tâze güldür gerçi dil-ber hârlardur hem-demi
Kıldı âvâre kabâ gibi beni anun gamı

Gözleründür hüsn meydânında iki küşt-gîr
K’anlarun ey dil-rübâ ebrûlarundur perçemi

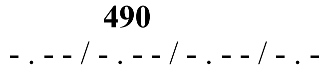
Firkatünde gözlerüm yaş ile gamgîn olmasa
Âteş-i âhumla ey dil-ber yakardum ‘âlemi

‘Âşık-ı miskînine bu demde bin ihsânı var

Ol perî-peyker nigârum âdemîdür âdemî

La'l-i dil-ârâ Revânî dil uzatmış sehv ile
Sengsâr itdi cihân halkı anun'çün cânumı

490

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çarh-ı dûn-perver virür erbâb-ı fazla zilleti
Câhilün günden güne olur ziyâde rif'ati

Kanda bir câhil görürsen mansıbı a'lâdadur
Ma'rifet hâcet degül ol devletî ol devletî

Mest-i lâ-ya'kıl durur devlet şarâbından yine
Kadri 'âlî câhilün ma'lûm anun keyfiyeti

491

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kimseler Mecnûndan fark eylemez olsa beni
Nakş-ı dîvâr eyledi bu sûret-i zîbâ beni

492

- - . / - . - . / . - - . / - . -

'Uşşâk oldı halka-i zülfünle hayderî
Cem'oldı yine bir yere iklîm erenleri

493

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Nice çâk eyleyeyüm gül gibi ben pîreheni
Ki koçar câmesi karşumda o nâzük bedeni

494

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Görme kûyuna varsam n'ola sen sîm-beri
Nûr görmege ider kişi Hicâza seferi

495

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Bilürüz cennetün çokdur egerçi hûr u gılmânı
Be hey sûfî bu 'âlemde sever 'ârifler oğlanı

496

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Göze gösterme gönül ki sakın ol mâh-veşi
Kerem it sözüm işit odlare yakma güneşi

497

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ben nice teşbîh idem o şem'e hadd-i meh-veşi

Şem’ hod bir boğazı ipli ışıkdur âteşî

498

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Göreli hüsn-i letâfetle cihânun dilberi
‘âşık-ı şûrîdenün gözine görünmez beri

499

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nice olmasun Revânî zâhidâ mey-hâneyi
‘Ayş içün mahbûbı var hâzır şarâb-ı nâbı

KIT'ALAR

1

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

Revânî mihre düriş tâ güneş gibi sen de
Bülend-mertebe olup felek-makâm olasın

Hilâl gibi boyun eg kamer-cebînlere
Cihân içinde ki manzûr-ı hâs u 'âm olasın

Kusûr-ı hıdmete bakma hilâl gibi düriş
Kaçan ki bilesin eksükligün tamâm olasın

2

- . - - / - . - - /- . - - /- . -

Hoş şikâr itdük rakîbün dostlar cânânını
Tan degül ölse hasedden almışuzdur cânını

Ben anı her gice soyup koynuma koyduğuma
Ol ne herze yir ise yisün si.em oğlanını

3

. - - - / . - - - /. - -

İşitdüm yine bir şîşe gül-âbı
Revânî eylemiş senden anı cer

Ana lutf eyleyüp bağışlamışsın
Be-gâyet derlemişsin ey gül-i ter

4

. . - - / . - . - / . . -

Âsafâ lutfunun nihâyeti yok
'Akl vasfunda 'âciz ü hayrân

Kabza-i kudretünde tîr şihâb
Bâzu-yı devletünde çarh kemân

Bana lutf eyle bir kemân buyur
Nûn ile çün tamâm olur ihsân

MÜFRED

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Ne 'aceb elde tehî olmasa her dem sâğar
İçdüğüm gibi tolar dîde-i hum-bârumdan